

Shri. C. M. Joshi.

PURCHASED
Date 2-3-65
Initial mtv

G. 21664V

Rs. 10 = 00

TBL

1228

B454

SMT. P. MEHTA LIBRARY
The Maharaja Sayajirao University
of Baroda

Call No. BL
1228
B454 G. 21664

श्रीमद्भागवतनीकथानो

सार.

मे. पुस्तकप्रथम

मुंबई मध्ये महाराष्ट्र त्याषाशां

श्रीमद्भागवतनी संक्षिप्त अजरनांभेभ

सिद्धथयेजुं.

मुंबईमध्ये

जागे पुस्तक ज्ञान सागर छापणांभां

छापुंछे.

जाहती. २७.

हेडांणं रामबाजीना नाडा जीपर.

डीमत १२११.

शवंत. १९१५ शंजे १९६२. शाडे. १७८४.

શ્રીમદ્ ભાગવતમાં બાર સ્કંધ તથા અધ્યાય ૩૩૫ છે.
 એમાં ફલાણા સ્કંધમાં ફલાણા અધ્યાયમાં શી કથા છે. તે
 નો સાર સમજવા સારૂ આ ગ્રંથ બહુ ઊપયોગી છે. હાલમાં
 સરવ વીદવાં તથા ભગતીવાં નોકોમાં એ ગ્રંથ અતી
 પરશીધ છે તેમ તેની કથાનો વીજ્ઞતાર પણ ઘણો છે. વ્ય
 વહારને વીશે સત્યતા ઈશ્વરને વીશે પૂરણ ભગતી અ
 ને અંતરને વીશે ગનાં નલું દયાં ને ત્રણ વસ્તુઓ પ્રગ
 રુદરવાને આ ગ્રંથ ઘણો જાણે છે. પરંતુ આ અસલ ગ્રં
 થની મૂળ ભાષા સંસ્કૃત તેથી કોઈ પણ પંડીત અથવા
 શાસ્ત્રી વીના સમજઈ સકાય નહીં અને કદાપી સમજ
 વાને મારે સાંભલીએ તો પણ તેનો મૂલ્ય મતલબ એકદં
 મ લક્ષમાં ઊતરવાનો નહીં. તો વાંચનાર સાધારણ મ
 નુષ્ય વાંચીને ઘાડકું ગાર શી રીતે થાએ વુ નહીં ન થાએ.
 એ મારે આ કથા સાર નાં મે ગ્રંથ એ હેવી સે હેલી રીતે ર
 એલો છે કે હરેક સ્કંધમાંથી બે ઈએ તે અધ્યાયની ક
 થા ઠુંકામાં જણાઈ આવશે.

આ પુસ્તકમાં ઘણું કરીને સમજ સકાયે તે
 વાં વાક્યો તથા શબ્દો લખેલાં છે. માત્ર ને શબ્દ વ
 ગર થાએ નહીં તે સંસ્કૃત શબ્દ ગોઠવેલા છે અને
 તે શબ્દો પણ કથા ભાગમાં પ્રસિધ્ધ છે મારે વીહન
 નોયે તથા સભન વાંચનારાઓએ કૃપા કરીને એ
 માં હેલા દોષ સાંમું લક્ષ નદેતાં શુભ માત્ર લેવો. એ
 રહી ભાષાંતર કરનારની તેમના આગળ પ્રાર્થના છે
 કેમકે આ કામમાં પેહેલ વેહેલો જીદીયોગ છે.

१ प्रथमाध्यायमांशौनससूतनेपुच्छेत्तेलागतनाश्र
 पणानुं महात्म्यमभने इहो-त्यारे सूतकेहेछे, ने समये रा
 नने वैराग्यथयो तेसमये सुकहेवे अकस्मात्मापीने रा
 ननेलागवत संलणाव्यु-तेथीतेनो मोक्षथयो-आवर्तमां
 नत्त ह्येदेवे सांललीने सत्यलोडमां तुलाडरी; तेजेवीडेजे
 इतरइलागवतश्रवणानुं पुण्यजेने जेइतरइ सर्वसाधन-
 जेप्रमां लोचनननुं तोल इरतां लागवतवा सुं नानुं पृथ्वी
 तरइ नभीगयुं, अने साधनोनुं नानुं जिंयुं गयुं- श्रवणानोने
 म, सात्विकलोचन, त्रह्यपर्य, भौज्य, जेडाश्रयित्ते इरीनेश्र
 वणइरवुं-डोठीजेइ डाले सनकारीइलागवत महात्म्यश्रव
 णइरवाभारे तीथारण करता हुता, तेवामां तेभने नारद
 नोसमागमथतां तेजोने नारदने पुच्छुं- तमाइं चित्तव्य
 अडेभलणायछे रित्यारे नारदजोड्या, हुंपुंर, प्रयाश्र, इशी,
 गोघाघरी, हरिश्चैत्र, श्रीरंग, सेतुबंध, गोकर्ण, कृष्णां, येंणी,
 तुंगलद्वा, जेयां अनेइ तीर्थो इरयो परंतु सत्संगनी पार्ता इ
 हीं पण दीडी नदी- न्हं हांगयो तां हां आचारहीन अने पांजडी
 मांलसोने विषया सक्तनेठेने विस्मितथयो- जेइ सत्ता
 मांजेइ तरण स्त्री, जेपृष्ठपुरंष तथा सो स्त्रीयो हतीयो, ते
 मांनी भुज्यतशी स्त्री नारदने डेहेछे, माहारी चिंता दूर
 करो- नारदकेहेछे, तूं तरण त्हा राभुं अने गंगा वगेरे

नदीयो मलीने त्हारी सो तो दारीयो, जेवुं छतां तुं चिंता अह
 स्तजेभारे तनेलागवतमहात्म्य इहुंहुं- जेरली इथाजेअध्यायमांछे
 २ जीनजध्यायमां नारदत्वकितरेपस्त्रीनेडेहेछे- त्हा रे
 भुज्यमानचिंता लुरगतः इरण तुं व्यर्थजेइरेछे- जेहनोनाश
 थयाभारे लगवंतजायरणनुं चित्तन इर्य-पूर्व डोपदीयेडोरथ
 सत्तां मां चित्तन इर्युं तेने परश्रोपुरांपाड्या अने तू तोलकित
 हेवने प्रिय त्हा रे योगे इरीने तो लगवां ननीय यर्णो णिपरप
 णप्रसन्न थायेछे; इलीयुगमां डेवलत्वकित्तमोक्षदायइछे,
 अने त्हा राघडे निर्लय थठेने सधयै हुं इया स लो गयेछे, नई
 मां नतानथी- लुत प्रेत पिशाच त्रह्यराक्षसजे हरित्तकत-
 नां दर्शने इरीने पवित्र थायछे- इली डाणमां लकित्तन प्रधान
 छे-पूर्व दुर्घासा र्शपीये अंजरी प्रराभनी भस्त्री इरीहती तेना
 रोषथडी तेमने त्रण लोडमां लमयुं पडुं हुं- जेयां नारदनां
 वचनशां ललीने लकित्तकेहेछे, नारद रतमने धन्यछे तभारी
 घांलीजे इरीने भूरो नन्म सइल थयो, अने तभारो श्रमनि-
 श्रुं नगयो- नारदजोड्याके लकित्तना योगथी प्रव्ययज्ञ, तपो
 यज्ञ, जेसर्वयज्ञमां ज्ञानयज्ञ श्रेष्ठ, जेयुं ने ज्ञानयज्ञ रंप श्रीला
 गवत शुद्धेवगये रान प्रत्ये इहुं, तेना श्रवणमाजे इरीने रा
 नने लकित्त ज्ञान अने वैराग्य णिपेने मोक्षपद मल्युं तथास
 घसा इणी रोषनोनाश थयो- जेवुं महात्म्य सांललीने नारद
 नेडेहेछे, वेदनां णिपनीषहनाशास्त्रनो स्तारनेलागवतते
 लकित्तियुक्त थठेने श्रवणइरवुं- जेरली इथाजेअध्यायमांछे-

૩ શ્રીભગવાયનાં નારદજ્ઞાનને કેહે છે તારા પુત્ર પુત્ર
 છે તે ભાગવતના શ્રવણ કરીને તરણ થશે, ત્યારે ભક્તિ બોલી
 કે શ્રવણની વિધિ કહો. નારદજ્ઞાન કેહેતા હયા, નક્ત અથવા એક
 લુકત સાત્વિક ડુંગાહાર કરીને સાંભલ પું. ન્નંહાં ગંગાહારને વિ
 શે સનકાદીક ભાગવત કથા કેહે છે અને તે રેષિગણ દેવગણ
 સ્ત્ર ગંધર્વ ચારણ સિદ્ધગણ શ્રવણ કરે છે. એ સ્થળની શોભા
 અત્યંત રમણીય ભેમાં દુક્ષ દુલ અને ફલ છવાઈ રહ્યાં છે એવાં
 સ્થાનને વિશે તમે ત્રણે ભણાઈને કહા પ્રમાણે ભાગવત શ્રવ
 ણ કરો એ રત્ને પુત્ર વ્યુયાંન થશે, એના ભે પુંબીનું એકે સાધન
 નથી, એ સર્વ સાધન માં શ્રેષ્ઠ છે. ભે ધરને વિશે ભાગવત શ્રવ
 ણ થાય છે તે ધરના શ્રોતાઓને અસ્વમેધ તથા ભપ વગેરે
 જ્ઞાનાં ફલ પ્રાપ્ત થઈને તાંહાં ગંગાદિ તીર્થો પલાવશે છે. નિત્ય
 નો નિયમ રાંનીને ભાગવતનો એક શ્લોક અથવા અર્ધો શ્લો
 ક પાલ સાંભલ તાં રહેયું. એ પું ભાગવતનું વચન છે. દેવનું પૂજ
 ન તુલસીનું પાલન ગાયની સેવા એ ત્રણનું પુણ્ય અને પુરાણ
 શ્રવણનું પુણ્ય બરાબર છે. ભાદ્રપદ માસની પુણિમાને દિવ
 સે સોનાંનો સિંહુ રચીને તે ઊપર ભાગવતનું પુસ્તક મુકીને
 વાંચનાર જ્ઞાતાઓને અર્પણ કર્યું હોય તો તે આપનાર મોક્ષ
 ને પામે છે. એ રહી કથા આ અધ્યાય માં છે.

૪ ચોથા અધ્યાયમાં સનકાદિક નારદને કેહેતા હયા, તું
 ગભ્રાનદીને કીનારે પુણ્યનગરને વિશે ચારે વર્ણ સ્વકર્મ ઊપ
 રાપીતી રાખે છે, તાંહાં એક આત્મદેવ નામે બ્રાહ્મણ વેદશાસ્ત્ર

ના શ્રવણ અને સ્મરણ ઊપર ઘણી નિષ્ઠા રાખતો હતો, એ
 ની સ્ત્રી પુંબુલીનાં મે ઘણી જ કુવેશ કારક હતી અને તે પોતા
 નું વચન સાચું પડવા માટે પોતાના પતીને કશામાં લેખવો ન
 હી, એવી તેને દેવ હતી, મોહોડે ઘણું જોવનાર, સ્વભાવે ક્રૂર,
 ધરના કામ કાલમાં ફેપણ, ભતેવાં બ્રહ્મણી, પનવાન્ય તથા પેશુ
 ની દુસ્ત્રમન એવા દુર્ગુણથી ભરપુર હતી. બ્રાહ્મણ બિચારો એ
 વી દુભાર ભ સ્ત્રીનાં સંતાપે કરીને અરણ્યમાં નાંકો, તાંહાં તે
 હેને એક સંન્યાસી કેહે છે, અરે બ્રાહ્મણ તૂં શામાટે પ્રાંણ ત્યા
 ગ કરે છે? તે વેલા બ્રાહ્મણ બોલ્યો, મહારાજ સંતતી નથી મારે
 પ્રાંણ છોડવો પડે છે, ત્યારે સંન્યાસીએ તુરત તે બ્રાહ્મણને એક
 ફલ આપ્યું અને કહ્યું કે તમારી પત્નીને આ ફળ આપેને એ ર
 લે પુત્ર થશે. બ્રાહ્મણે સ્વામીનું વચન સાંભલ તાં ભરત તેન
 ધરને વિશે ભઈને પોતાની સ્ત્રીને ફળ આપ્યું, સ્ત્રીયે ભઈને પો
 તાની કોઈ બેહેન પેણીને કહું કે મહારાથી ગર્ભ દુઃખ પ્રસૂતી દુઃ
 ખ સેહેવા સે નહી, ત્યારે બેહેન પેણી બોલી, હું ગર્ભિણી છું,
 મ્હારો પુત્ર તને આપીશ પેણ તાંહાં સુધી ત્હારે ગર્ભનું વિષ
 દેખાડી ગુપ્ત રહેયું અને આ ફળ તો તૂં ગાયને મુકી આવ. બ્રાહ્મ
 ણીયે તે ફલ ગાયને ખવરાવ્યું. બેહેન પેણીયે ગુપ્ત સમસ્યા પ્ર
 માંણે છોડું પેલા બ્રાહ્મણને દેખાડીને જાના માના તે પુંબુ
 લીને સ્વાધીન કર્યું. એ સમયે આત્મદેવે પુત્રનું નામ પુંબુકા
 રી પાડ્યું અને પુત્રો ત્સા હુ કહ્યો. ગાયને પેણ પુરા મહીના થ
 યા પછે સુંદર પુત્ર અવતર્યો, બ્રાહ્મણે પુત્રો ત્સા હુ કરીને તેનું

नांभगोडर्लाहराव्युं.जेरलीकथाआजध्यायभांछे.

प पांयभांअध्यायभांनारल्लडेहेछेडेणपरडेहलोपिता
आत्मदेवमुवापछीतेनापुत्रधुंधुडारीयेरशोठनेभाटेपोता
नीमाताधुंधलीनेघणीजेडगालोछेनेमारयाभांडी.तेले
डरीधुंधुलीडुयाभांपडीभरणपांभी.त्यारपछीगायनाडर
लथडीथयेलोनेगोडर्लातेपोतानात्याठधुंधुडारीनेघरभां
रेहोयादेठनेतपोयनभांगजोअनेधुंधुडारीतोथोरीयोडरतो
सीज्यो;जेडदिवशअडस्मातअरण्यभांनछेपोहोरेयो,अ-
नेतांहांघायाग्निथीजलीभुजो.तारपछीतेमहाप्रेतथेठनेडर
यालाज्यो.डंछेडडालेगोडर्लापेलातीर्थयात्राडरीनेपोताने
घेरआवतोहलोतांहांजेडदिवसेथेप्रहररात्रेपेलाप्रेतेना
नाप्रडारनांलयंडररपोहेजाडवाभांज्यां.गोडर्लाप्रेतनेपुछे
छेतुंडोलाछेरे?रहनडरीनेप्रेतडेहेछेहुंताहारोलाठे.तेवेला
गोडर्लातेनाणपरतीर्थोडकछांत्युं,तेछांरतांनपेसोप्रेतडे
हेछेडेभनेआडु:जथीछोडाव,त्यारेगोडर्लाडहुं,तूंजेडआजा
यांसनीलाडडीभांलशंठरहीनेलागवतनुंपारायणश्रवण
डस्य.जेप्रभांणेडेहेतांनतेलेयांसभांसंचारडस्वो,अनेगोड
र्लापारायणनोआरंनडस्यो,पारायणश्रवणडरयानेसाइतो
हांश्यारेवरणलीशळहती.प्रथमदिवशेसायंजालेयांसनी
जेडगांडडरी,नीनेदिवसेसांनरेलीळडरी,जेमसातदि
वसेसातगांडोडरीयोअनेपेलाप्रेतनोसप्ताहश्रवणा
योगथीभोस्युयो.जेरलीकथाजेअध्यायभांछे.

ड छेडाअध्यायभांनारल्लडेहेछेहवेसाताहश्रवणीवि
धीसांनलो.पवित्रस्थांननेविरोगंगाळनेडीनारेहरिमंदिर
भांसुरीोलीतमंडपरथीनेसिंहासनणपरवांथनारपुरांणी
नेजेसाडवाअनेथारेवर्णआजातएडस्त्रीयोनेतेडाववां
तथासूर्योदयथिवानीआगभयेस्नांनडरीलेधुंअनेव्रतअ
हलाडरीनेकांमकोषमदमत्सरजेअनेळंतयांभजनीसा
थेठिंदीयोजेडाअहडरीनेपुरांणश्रवणडरवुं.सात्विकडुण
हारजेडयंजतअथवानडोयडोअपयासडरवो.जेमसात
दिवसलगीानीयभराणीनेअहथेर्यअनेलूभिशायनडर
यांदेवप्राह्लातथागौनुंपूजनडरवुं.भुडुआसननेविरो
साभांन्यतातथानासात्रदृष्टिराणीनेओतायेभौन्यव्रत
थीप्रातःडाणेजेप्रहरलगीतथात्यारपछीमाध्यान्हिक
डरवुं.अनेपांथुंसायंजालेअवणडरवुं.जेप्रभांणेछदिव-
सथीत्यापछीसातमेदिवसेव्यासळनीपूजडरीनेपुस्त
कदानडरवुं.गीत.वाळंत्रअनेनृत्यडरीनेगित्साहडर
यो.नेमगोडर्लायांसनीलाडडीभांप्रवेशडरावीनेसात
दिवससप्ताहसंनलावीअनेतेनेपिशाययोनीथडीभुक्त
डीधोतथात्यारपछीरान्नपरिक्षितनीपेठेभोक्षपभाज्यो.
जेरलीकथाजेअध्यायभांछे.

छेतिश्रीपद्यपुराणांतर्गतलागवतमहात्म्य

सभासः

अथ प्रथम स्कंध प्रारम्भः

श्लोकः-बन्माद्यस्ययतोन्वयादितरतश्चार्थेषु
 लिङ्गः स्वरार्तेनेल्लक्ष्महाद्यजादिद्वयेमुत्स
 तियत्सूरयः।।तेनेपारिमृदांयथाविनिभयो
 यत्रत्रिसर्गोमृषायाश्चास्येनसदानिरस्तदुह
 इंसत्यंपरंथीमहि।।१।। छ।। छ।। छ।। छ।।
 १ प्रथम अध्यायने विशे शौनकादि त्रिषिञ्जोये छ प्रश्नो पु
 ष्यां त्यारे सूते नमस्कारत्मक भंगल कृतीने लागवत संलणा
 प्युः "परमेश्वरने हुं नमस्कार इच्छुं" बेश्वरथडी सयनुं बन्म
 छे तथा बेश्वे प्रसूदेवनाहृद्यने विशे ज्ञानोपदेश इसाव्यो
 अने के स्वयंपने विशे ज्ञानी बन्मोहित थायेछे तथा तेन, पां
 एत, पृथ्वी, जेज्जो बने ठेकांलो जोरां होजेने परां लां सेछे तेन
 जवंतनुं ध्यान धरंछुं" शौनक पुछेछे, यमुदेव अने देव डीने त्यां
 हां लगवांने अयतार लीथो तथा सो जेनो इत्यां एने अर्थे-
 तेमले के गिहार कर्मा डीधां तेथरिच अमने इहो, तेजीत्तमश्चो
 इने लगवांने लेनुं चरिच अयए करनाराजो जे परेपेहमां स्वा
 दछे अमने इदियुगनो स्पर्श लागे तेभारे अमे निमिषारण्य
 ने विशे पुरां ए अयए करथा साइ हनर वर्षनो निभरापीने
 जेग, कारण के प्रसूदेवे इलीने विशे नायडीना केयो तने जी
 तंप्रं इयो अने योगेश्वर लगवाने अयतारनां इत्यो कृतीने

ધર્મનું સંસ્થાપન કર્યા કે તે પોતે નિભયાં મને વિશે પદ્યાચ્યા
 અને ત્યાર પછી ધર્મ કો હોને સરણે ગયો એટલી કથા એમાં છે.
 ૨ બ્રીહ્ન અધ્યાયને વિશે શૌનકનાં પ્રશ્ન સાંભલીને સૂત
 ને જ્ઞાનંદ્યયો અને અંધારંભે શુકને નમસ્કાર કરીને તેનું સ્વ
 રૂપ વર્ણવે છે: વ્યાસને પુત્ર ગિત્પંન થતાં તે પુત્ર અરણ્યમાં આ
 લ્યો, ત્યારે વ્યાસના મનમાં કંઈકે વિચાર આવ્યાને અરે શુક,
 હે શુક, એમ કેહેતા કેહેતા તેની પાછળ ઘોડ્યા અને હાંકો મા
 રે છે એટલામાં ઘસ પાષાંણો ચે ભવાધ વાલ્યો તે વેલા વ્યા
 સબને જ્ઞાન પ્રગટ થયું અને કલ્યુકે આ સર્વ ભૂત હૃદય સ્થ
 એને નમસ્કાર હૃને, નારાયણ અને નરમાં ગિન્ત મને નર તેમ
 ને તથા સરસ્વતી દેવી એમને પણ નમસ્કાર હૃને. એકાગ્ર ચિ
 તે કરીને ભગવાનને ભક્તનો પતી તેના ગુણ સાંભળવા, ગા
 વા અને ધ્યાનમાં ધરવા. અરે મુની? જ્ઞાન, વૈરાગ્ય, યુક્ત યો
 ને આત્માને વિશે આત્મારામ ભક્તિ સહિત નિરજો, વેદના
 વર્ણના વર્ણાશ્રમ ધર્મ આચારો, પુણ્ય શ્લોક ભાગવતની ક
 થા સાંભલવાથી હૃદયની વિષય વાસના દૂર બનય છે. વાસુદેવ
 પર, વેદ, વાસુદેવ-પર, યજ્ઞ, વાસુદેવ-પર, યોગ, વાસુદેવ-પર, ક્રિ
 યા, જ્ઞાન, તપ, ધર્મ, ચમ નિયમ, એ સર્વ વાસુદેવ ગિ પર ભ છે. ભ
 ગવંતે આત્મ માયાયે કરીને ત્રિગુણાત્મક વિસ્વ ગિત્પંન કલ્યુ
 તે વિશે ભગવાંન પોને ધિરાનમાં ન છે, તેના ગુણ અને કર્મો આ
 પણે ભેદે છે એ છે, તે અનંત અવતાર લેઈને રક્ષણ કરે છે. એટ
 લી કથા એ અધ્યાય માં છે.

યં પ્રવ્રભંત મનુ પેત મુ પેત કૃત્યં હૈ પાચનો વિરહ કાતર
 આભુ હાય પુત્રે તિત્ત ન્મય તયાતર વોભિને કુસ્તં સર્વ
 ભૂત હૃદયં મુનિ માનતો સ્મિ ॥૧૧॥ ભગૃહે પૌરુષૂ પં
 ભગવાન્મહાદિભિઃ સંભૂતં પૌરુશકલાનામોલો
 કસિ સૃક્ષયા ॥૧૧॥ છ ૧૧ છ ૧૧ છ ૧૧ છ ૧૧
 ૩ બ્રીહ્ન અધ્યાય માં સૂત શૌનકને કેહે છે, તેમ પ્રશ્ન કર્યો કે
 અવતાર ચરિત્ર કહો તે કહું છું. ભગવંતનો પ્રથમ પુરુષાવતર-
 અથવા કોમાર અવતાર, બ્રીહ્ને શૌકર અવતાર, બ્રીહ્ને નારદ
 અવતાર, મોથો નરનારાયણ અવતાર, પાંચમો કપિલ અવતાર,
 છઠ્ઠો દક્ષાત્રેય અવતાર, સાતમો યજ્ઞા અવતાર, આઠમો રૂષભ
 અવતાર, નવમા પૃથુ અવતાર, દશમો મત્સ્ય અવતાર, અગ્યાર
 મો કુર્મ અવતાર, બારમો વન્યંતરી અવતાર, તેરમો મોહિની-
 અવતાર, પૌદમો નરસિંહ અવતાર, પંદરમો વામન અવતાર,
 સોલમો પરસુરામ અવતાર, સતરમો વ્યાસ અવતાર, અઠાર
 મો રામ અવતાર, બીગણી સમો બ્રજરામ અવતાર, વીસમો
 કૃષ્ણ અવતાર, એકવીસમો બૃધ્ધ અવતાર, બાવીસમો વિષ્ણુ
 યશાષ્ટ્રા સ્પણને પેદે કલંકી અવતાર; ભેમ પર્વત થકી અનંત
 નદી યોના પ્રવાહુ ગિત્પંન થાય છે. તેમ નારાયણ થકી અનંત-
 અવતાર થાય છે. રૂષી, મનુષ્ય, દેવ, મનુપુત્ર, પ્રભુ પતી એકો
 ઈકલા અવતાર છે અને કૃષ્ણ તો પુર્ણ અવતાર છે, બ્રહ્માદિકે
 વતા એને અતિ સંકટ સમયે અવતાર લઈને ચરિત્ર દેખાડ્યાં.
 જામ, રૂપ, મન, અને વાંણી ચે કરીને ભે ઈશ્વરનું આરાધન કરે છે

तेने धन्यछे. ते ननुष्यवासुदेव, लगवांन, अजिल खोडनाथ
यामित्वे डरीने हृदयने विशे निरजेछे तथा नेने नन्मभृत्युन
श्री तेने न लगवंत डेहेवा. तथा ते न्नावा योगछे अत्र न्ना
पुं. अरली इथा अजध्याय भांछे.

छेलिष्णुवाणं संस्तूय भुनीनां दीर्घसन्निगा

भृष्टः कुलपतिः सूलंपद्भ्यः शौनडोष्रवीत्ता

* योथा अजध्यायभां सूल डेहेछे. शुडदेव अरलयभां थछे

ने नता हता त्यां हां अडे सरोवरने विशे डेरली अडे नभस्त्री
योने स्नान करतां ने छियो, पण ते भणे शुड नभ, तरण, तथा
पातलीया ने छिने खुगडां पेहेर्यां न हीं. अने घरडा व्यासने
पछवाडेथी जायता ने छिने खनया छियो अने खुगडां पेहेर्यां
तारे व्यासे ते स्त्रीयोने पुछ्युं डे, तरणने छेपी खनयायो न हीं?
ते ओलियो, तभारे विशे हत लाव छे तेथी अमे खनयायां,
अने शुडने विशे हत लाव न थी तेथी. शौनड पुछेछे शुडदेव
अने परिक्षित राबनो संवाहक्यारे थयो? सूल डेहेछे नेता
युगने अंते अने हापर युगने आरंत्वे पराशर रूषी थडी वास
वीने विशे व्यासनो अयतार थयो तेणे डलि युगना दुरवा
डय, दुष्ट वृत्तीना, अल्पवीर्य, अल्पायुषी ननुष्यो ने छिने नन
ना डल्यां एने अर्थे अडे वेदना चारये हो डरीने पैल रूषी, ये
शांपायन रूषी, अंगिरा रूषी, सुभंतु रूषी, अचारे आचार्योने-
चारये वेद ललाव्या. अठार पुरां ए जिह्वंज डरीने भूरा पिता
रोम हर्ष एने ललाव्यां अने तेणे पोताना डेरला अडे डशिष्यो

ने शिजव्यां अडे प्रडारे वेदनी तथा पुरां एनी रथना सर्वना ड
ह्यां एने अर्थे डरी. त्मारतना भिषे डरीने येद नो अर्थ प्रणट
डर्यो. त्मारतने विशे स्त्री, शुद्र, राब, छेत्या छि सघली व
एो ना धर्म डद्या तथा पि भा हारं यिंत्त स्वस्थ डेभ न थी थतुं.
अवा संशय भां छतां त्यां हां नारद ललाव्या. अरली इथा अजध्याय

श्र्योड अथ तं सुजभासीनं विपासीनं च हृष्टवा,
द्वेषिः प्राह्विप्रर्षि, वीणापालिः स्मयन्निवाच

५ पांचभा अजध्यायभां नारद व्यासने डेहेछे तभे पुरां ए
डर्यां, त्मारतभां सर्व धर्मनुं वर्णन डर्युं, तो पण तभारं यित प्र
सन्न थयुं न ही अनेनुं डारण अछे डे. तभे मुष्यत्वे डरीने त्मा
अयत धर्मनुं वर्णन डर्युं न ही, भारे ते त्मा अयत धर्म वर्णयो अ
रले तभारं यिंत्त प्रसन्न थसे. लगवंतनां नां भ अनंत, गुण अ
नंत, अजोनुं ने धर्णेन डरशे, गारो अने सांल लशे तेने न-
साधु डेहेयो. आ विस्व लगय द्रूप ने छिने तेनुं वर्णन डर्युं, अ
नपुं रेषनुं तपे शास्त्राध्ययने योगा ल्यासे अजोनुं नारछे. त
अयतना गुणना वर्णन डरयां अन नन्मनुं सार्थ डछे. नारद डे
हेछे हुं भूरा पूर्व नन्मनुं यरिंत्त डहुं ते सांल लो. हुं पूर्व नन्मे त्मा
ल्ल एने घेर दा सीनो पुत्र हतो त्यां हां वर्षा डालने विशे रूषी
जावीने रद्या ते अोनी साथे भूरे प्रातः स्नान डर्युं, ते अो ल
अयत इथा डेहे ते सांल लवी, भूने लूज तरस डुं छे जागती न
ही अेपुं ने छिने रूषी भूरा जिपर दया डरीने नभ्या पछी छि थि
अन्न भूने आपता ते जा छिने रूषीनी सेवा डरतो, रूषी ये भू

रीशांत एत्ति नेठिने यातुर्भासि वीत्यापेछी तीर्थयात्रा न
तीथेलाजे भूने ज्ञानोपदेश करीगयाते ज्ञानजो भूने निदि
ध्यास लाग्यो. जेटसुधा आ जध्यायभांछे.

श्लोकः जेवंनिशम्य लगवाने वर्षे न्मकुर्मय

नूयः पप्रच्छतं प्रसून्यासः सत्यवती सुतः ॥१॥

इच्छुहा जध्यायभां सूतकेहेछे व्यासे पूछतां न नारदेक्युं

भूरी मा आसुए नी दासी हती तेथी भारे सार अनवश्र
नी यिंता करती, हुं लगवतनुं लनन करतो हतो जेटसाभांमा
हारी माता गाय दोघा नती हती तेवारे संपे दंशे कर्यो तेणे
करीने ते त्यां न भरणापांभी. लगवतनो अननुं ग्रह भूरा जीप
रसंपूर्ण तेथी माता नुं अंधन हुतुं ते छुट्युं पछी जित्तर दिशाये
याल्यो, ननपद, पुर, ग्राम, प्रण, आकर, जेट, जवट, याडी, वन,
जिपवन, इरघा लाग्यो, घोर अरएयभां इरतां इरतां थाडी ग-
यो तयारे तीर्थ स्नान करीने लगवतनुं ध्यान धरतां लगयां
न हृदयभां प्रगट थया. लगवतं जलयवयेन आपीने क्युं
हुतुं आनन्वे दासी पुत्रछे भारे तने मोक्षनो अधी डार नथी.
जेप्रडारे इहीने लगवांन अंतर्धान थया अने जाले करीने हुं
परा भरणापांभ्यो. भुवापेछी जेक हुन्नर वर्षे सुधी हुं लगवत
ना हृदयभां हुतो पछी नाभि कुमलथी हुंधयो अने प्रसूणी-
लासठिने त्रै लोडभां त्रभरा करवा लाग्यो. हरिगुण वर्णनना
योगे करीने लघो आत्मा शांत थायछे जेयो अन्यजिपायेथ
तो नथी. जेटसी सुधा जे अध्यायभांछे.

श्लोकः निर्गतेनारहे सूत लगवान्जाहरायणः

श्रुतवांस्तदलिप्रेतं ततः किमकरोद्विभुः ॥१॥

७ सातमा जध्यायभां सूतकेहेछे सरस्वतीने तीरे जडिडा

श्रमने विशे ज्यासळये लगवतनुं ध्यान करीने तथा लागवत
संहिता नथी रथीने शुद्धे वळने लणापी. ते संहिता शुद्धये
परिक्षित राबनने संलसावी. नरेडोरयं पांडवनुं युद्धयुं अने
दुर्योधननां प्राण नयनही तयारे अस्थ तथाभाये प्रतिज्ञा करी
के आण पांडवोने भारीशा पछी शिखिरभां जापी द्रौपदीनापां
ये पुत्रोनां मस्तक जाण्यां अने दुर्योधनने दोषा ज्यां तेवारे हर्ष
शोडथयो अने प्राण छोड्यां. अहिं द्रौपदी भूजे लापुत्रने शिशो
इकरवा लागी, तयारे अर्जुन जो ल्यो नेणे पुत्रमा रूपा तेने भा
रीने तारो शोड पुर करि शो जे प्रमाणे इहीने रथजिपरजेरी या
ल्यो. अस्थ तथाभा आगलना से छे पाछण अर्जुननो रथ नेछे
प्राण संकट नंलीने अस्थ तथाभाये द्रुह्या रूत्र शुद्धयुं. अर्जुने प
होपोताना प्रलास्ये करीने अस्थ तथाभा ना अरुनुं आडपेण
इत्युं अने दोडी नठिने अस्थ तथाभा ने रथे जां धीने शिखिरभां वा
ल्यो. ते नेठिने धर्म द्रौपदी जो ल्यां के जेतो आपणा गुर्जनो पुत्र
जेने छोडी भूदो. ली भडे हे जेने भारघो जेणे निरपराध छो
डरा मा रूपां तेवारे लगवान केहेछे जेने भारघो नही पण सु-
जानेयो करयो. तयारे माथानो नलिखठिने छोडी शुद्धयो जेट
सी सुधा आ जध्यायभांछे.

श्लोकः अथ ते संपरेतानां स्वानामुद्धमिच्छतां
दांतु सकृच्छायां प्रायां पुरस्कृत्य ययुः स्त्रियः ॥१८॥

८ आठवा अध्याय भां सूत के हे छे डौरवोनी स्त्रीओये गंगा
तीरे बछेने पोत पोताना लरतारोनी क्रिया करावियो पछी ल
गवंते धृतरष्ट्रनुं तथा विदुर, पांडव, कुंती, गांधारी, द्रौपदी, जे स
घलाना मननुं सभाधान कस्युं अने पोते द्वारिका नया लाज्या
ते समये अति मन्युनी स्त्री जित रा ल गवंतने के हे छे हे प्रलु हे हे
गत पते हे कुंता हारे शर लो छुं, महारं रक्षण कर, महारा पेट भां गर्ल
छे, जे गर्लने हलावा सार अश्वत्था भां जे अस्त्र मे ल्युं छे ते अ
स्त्र यडे हुये गर्ल जली नशे जे युं ययन सांललीने लगवंत अं-
गुष्ट मात्र शरीर जित्यंन करीने पेट भां पेदा अने पछी यक्र हाथ भां
लघने गर्लनुं रक्षण कस्युं पछी कुंती स्तयन करवा लागी हे कुंभ
जनयन, पंडव भां ली? ना लीने विशेष क मल, क मलने यां थर ए जे
वा त मने नमस्कार हो, विशेषी, राक्षस थी, तथा वनवासने वि
शे, रण संघा मने विशेषे ने ने संकटो आवी पञ्चां त्यां हां त्हे रक्षण
कस्युं ने त्हा रा गुण अवल करे छे, ने गाय छे, ने स्मरण करे छे, तेने
त्हा रा थरण नुं दर्शन था जे छे जे प्रदारे कुंती ये स्तयन कस्याप
छे लगवंत हां स्व करीने कुंती प्रेत्ये के हे छे, जाल हत्या, शुद्धि
तुल्य, गुर, जे हत्या करवा थी तेने शौ शौ नर क प्राप्ति था य छे जे
रुली कथा जे अध्याय भां छे

श्लोकः ॐ तिलीतः प्रबन्धो हात्सर्वधर्मविवित्सया
ततो विनशानं प्राणाद्यत्र देवप्रतोऽपेतत् ॥१८॥

८ नवमा अध्याय भां सूत के हे छे, ली भ्रष्टां ए सख्या भां
पञ्चापछे धर्म आदी करीने पांडवो लगवंत सहयर्तमानं कृषी
गण समागमे लछेने कइ क्षेत्रने विशेषे नं हां लिभ सरपंठर भां
हता त्यां हां नलां न सघलाये लिभने नमस्कार कस्या पछी धर्म
राजनये धर्म पुछ्या-पुश्पने वर्णाश्रम धर्म विहित होयते के हे धा
दान धर्म, राज धर्म, मोक्ष धर्म, स्त्री धर्म, लागवत धर्म, धर्म, अ
र्थ, काम, अने मोक्ष ज्ञा जीपाये क हो, जे मे कारे पुछ्या पछी ली भ्र
सर्व धर्म कहीने पोते लगवंत नी स्तुती करे छे, हे लगयां न त्हा
रे विशेषे भा हारी नी रंतर लज्जिते हो, तूं नै लो क्य भां सुंदर, युद्धने
विशे पार्थ सारथ्य करतां अत्र पञ्चो, भो जी पर पर सेवो आ-
व्यो अने पित्त व्यग्र थयुं हे धा त्हा रे विशेषे प्रीती रहो यली पोता
नी प्रतीक्षा भीष्या करी अने महारी भेति हां परी करवा साइर
थ जी पर थी हे हे कुंती पडीने रथनुं पैडुं ली धुं अने भूने भारवा हो डा
त मारा थरणने विशेषे प्रीती रहो जे थी स्तुती करीने आत्माने
विशे आत्मा निहालीने विश्वास रापी आनं ह पां न्यो ते स-
मये देव मानयो ये हुं हुं लिय गाड्यां अने पुं ध्ये नी दुष्टी करी ध
र्मे जित्तर क्रिया करावी जे रली कथा जे अध्याय भां छे

श्लोकः हत्यास्वरिष्ठं स्पृष्टं आततायिनो युधिष्ठिरो धर्म
कृतां परिभः स हानुं नैः प्रत्यक्षे ह्यो ननः इधं प्रवृत्तः कि
मकार्षीत्ततः ॥१८॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥

१० दशमा अध्याय भां सूत के हे छे धर्म राजन लगवां ननुं व
धन सांललीने न्याय रीत स्त्र नि तिये रा कथ करवा लाग्यो छे

द्रवरसाहपरसाधे, प्रध्वी जौषधी जितपंन करे, गायने दोत्या
 वजारमांयलमांथी दूध गले, पर्वतमांथी जापोजापरलो-
 नी डले अने सर्व जौषधि इले इले करीने युक्तरेहे धर्मनारा
 नयमां जोधे आधिव्याधि, वैविडमोतिड, पीडाथायनही, जे
 वुरालयने धने धर्मनी कृष्ण आज्ञा भागवा लाग्या; तेथरेय
 र्म डेहेछे महाराज्यार दाहाडार हो तोपण आज्ञा लघने निड
 ल्या ते सभये सुलद्रा, कुंती, द्रौपदी, धृतराष्ट्र, युयुत्सु, गौतम
 पृकोटर, धौम्य, भरखराबनी डन्या, जे सर्वथी लगवंतनोधि
 रह सहन थयोनही सघलांये नभस्कार डर्यापछी गिहूषसा
 त्यडीने साधे लघी रथ जीपर जेसीने थाह्या तेवजत धर्मराज
 जे यतुरंगी सेना साधे जापी; भृंग, शंभ, वीणा, पणप घंटा
 पुंहुली यागयां मांज्यां ते सभये नगरनी स्त्रीयो जानंमंजी
 पोतपोताना घरनी जीथी जरारीयो जीपर जिलीयो रहीने-
 इलवधाया लागीयो, भारजो पुश, वंगल, पांथाल, सुरसेन,
 आध्यावर्त, भरदेश, जीपर थछने द्वारिकां पांसे नछे पोहोव्या-
 जेरली डया जे अंध्यायमांछे-

श्लोक- जानत्तान्स जीप प्रहय रक्तान् नूनपदान्
 स्वडान् धूमो दंजरन्ते धां विधा दंश भयन्निवा १११

१११ जग्यार मा अंध्यायमां सूत डेहेछे; लगवान द्वारिकां पा
 से आध्या. नाना प्रकारना थालंतरोना शब्द सांललीने द्वारि
 कांयासी लोडो लगवंतनां दर्शनने भारे सा ह्या आधी सभा
 रंलथी द्वारिकां पुरीमां पेडा. भधु, लोण, दशाह, कुकुर, अंधड,

दृष्टी. पोतपोताना कुदंओ सहित लगवंतनां दर्शन करीपु
 धनी धृष्टी करी. द्वारिकांने विशेषं लोव संत नूनो प्रादुर्ला
 यथयो. सर्व पनस्पति पान. इल. इलोचे करीने सुंदर शोला
 यमान नरयो जे पोतपोताने मांगणे डेहोना जंलजित्वा
 डर्या अने तोरणो जांध्यां येन जो जिली करीओ, भारजमां
 डेशर कुंकुम, युक्त पांलिनां खंडकाप डर्या राब द्वारे विप्रसे
 ने. व सुहेय, अक्रुर, मेघुवन, सांभ, प्रहर्षण, जे जो सघला-
 लगवंतने भड्या अने प्रलुने सिंहासन जीपर जे सा ज्या प
 छी रामननीयो नाथे डर्या लागीयो, गंधर्व गावा लाग्या;
 जित्तम श्लोक लगवान सर्वनुं सन्मान करीपोतानी माता
 लने पगे साग्या पछी इडिमीने मंहीरे पघा र्या. इडिमीने
 ने आदिंगन डरतां न प्रेमनां मां सुं आध्यां तेथोलावीने हे
 लृंगुपर्ये जे मडहीने लगवंतनी सेवा डर्या लागी. सोल
 हन्नर स्त्रीयो सहित रमण डर्या लाग्यां जेरली डया जे अंध्या
 यमांछे-

श्लोक- अश्वत्थानो मे सुष्टेन प्रहरी पंगे रतेन
 सा, जित्तराया ह तो गर्भे शिना लवितः पुनः ११२

११२ जारमां अंध्यायमां सूत सौन डने डेहेछे, धर्म राब
 नी तिथी राबय डरता हुता जेथामां जालि मथ्युनी स्त्रीजि
 त्तरा त्तारेवा छे हुती तेना पेरमां अश्वत्थाभाये प्रहारा र्थ
 मुक्युं तेना तेनथी गर्भ जलया मांज्यो तेवारे तेणीये लग
 वंतनी प्रार्थना करी जेरले छट्टु अंगुं ठा नेरखुं शरीर जित्पंन

इरीने पेटमापेहा गहाये इरीने अस्त्रनो नाश इत्यो अने
 गर्त्तनुं रक्षणा इत्युं त्वाये गर्त्तं त्वगवंतना स्वउपनी परीक्षा
 इरी पछे प्रसव झाले सर्व गुणो इरीने शोली ते सभये प्रसू
 ती थछे, पुत्र रत्न थयो, धर्म राब्नये व्रत कर्म इरीने ब्राह्म-
 णोने गायो लूमि सुवर्ण तथा अन्न पस्त्रनां दान आप्यां-
 पछी नेशी व्रत क वर्णन इरीने धर्म राब्नने केहेछे; आत्हा
 रो पौत्रं छेद्याहु राब्ननी पेहे प्रन्ननुं पालन करसे. जे ब्रा
 ह्मण व्रत राब्नना नेवो थशे. जे दातार जी शी नर. शि
 जी राब्न नेवो थशे. येनुर धारी अर्जुन ना नेवो थशे. आ
 धवा विशेषा हा देवण अरजो छे धार थशे. जे इलीने शि-
 क्षा करशे. सिंह सभान तेन स्वी. सेधा करनार हिमायं ल
 नेवो. जे सर्व गुण संपन्न अश्वमेध करशे. जे प्रमाणे धर्म
 राब्नने ब्राह्मणो व्रत क ट ईलो उ इहीने गथा. छोडरो दि
 वसे दिवसे भोथे थवा साज्यो तेनुं नां अ परिक्षित पाङ्गुं
 जेटली इथा जे अंध्याय मांछे.

श्लोकः विदुरस्तीर्थयात्रायां मैत्रेयदात्मनोगतिम्

ज्ञात्वा गाह्वास्तिनपुरंतया वासविवित्सितः पाप

१३ तेरभा अंध्याय मां सूत शौनड प्रते केहेछे. विदुर ती
 र्थ यात्रा इरीने हस्तिनापुर आब्या. पांडवो येन भस्कार क
 र्या. आसन जीपर जे साडीने पूछवा साज्या; हे विदुर, ल
 तभे अभादे नां प्ररेहेवाभारे धर्म प्रन्ननुं पालन करती प
 रिक्षतना सद्गुण नेछेने राब्न्या लिषेड इत्यो. विदुर धृतरा

ष्ट्र प्रति केहेछे. आसमय विपरीत आब्यो, धरनी आशा-
 म्हेली वनमां अज्यो, गोत्रनी हत्या इरीने घडं पण आब्युं. ने
 पांडवो साथे वैरे इत्युं तेनुं अन्न जा छेने रेहेयुं जे अयो ज्य
 छे. जे पुंसां ललीने धृतराष्ट्र गांधारीने विदुर साथे लछेने
 हिमालय पर्वतमां तंप करवा साज्यो. अंते अग्नीमां होम क
 रीने देह चिसर नन इत्यो; गांधारिये पण तेमन इत्युं. अ
 हियां धर्म राब्न प्रातः स्नान इरीने धृतराष्ट्रने नभ रुडार क
 रया गया त्यां हां संनय हतो तेने पुछ्युं. अभारा वडिलक्यां
 हांछे? जेटला मां नारद ण आब्या तेणे इत्युं. हिमालय ल
 लीने छेने गंगाने विशेषे स्नान इरीने आत्मा अनात्मानो
 चियार इरीने देह त्याग इत्यो. हे राब्न तुं शोक इरीशे नही.
 जेटकुं इहीने नारद वैकुंठ गया. धर्म राब्नये शोक दूर इत्यो.
 जेटली इथा जे अंध्याय मांछे.

श्लोकः संप्रस्थिते द्वारकायां निषण्णो बंधुद्विदक्षया

ज्ञानुंच पुण्यश्लोकस्य कृष्णस्य यवियेक्षितभाषण

पह पौदमां अंध्याय मां सूत शौनडने केहेछे. अर्जुन द्वा
 रिडांगया पछी धर्म राब्नने हस्तिनापुर मां छेसात थवा मां
 ड्यां त्वाये लीम सेनने इत्युं के भूरां अंग. लून. नंगो तथा
 मांजो इरेकेछे ते अपक्षुडने दिशाजो धूधली देभायछे घुवड
 घरो जीपर जे सेछे. मेघ उं पिरनो वरसा वरशावेछे. हृथी
 घोडा गायो चलछे कुतरां भूरा भो साभुं नेछेने रडेछे.
 होम करवानो अग्नी जो लाछेने जेछे. छोडरां वाछरा माने

घाघतां नथी. देवता रोयछे. शरीरे परसेवो थायेछे. जिय-
 लीपडायछे. तेरला मांटे अजेपसुडन शुरुं करशे तेनथीन
 एतनुं. अर्जुन द्वारिकां गया तही अमारा स्वन्न थाएव, म
 यु. लो. धरार्ह. कुडूर. सात्यत. वृष्णी. वासुदेव. जियसेन.
 अजिनां वहु छेकरां सुजीछे? तथा रांम. कृष्ण. अद्युमन. सां
 ज. अनिशु. अकूर. विद्व. सुधर्मा. अज्ञाना घेरानारा सु
 जीछेकेन ही? लगयंते लोकोना कृष्णां एने अर्थे अद्यतारल
 छेने पोताना लुन हंडे करीने सर्वहारजायासी लोकोनुं उज
 छे उजले रक्षणा करुं, ते लगयंतना समाचार माहातो नथी.
 अरलाभां द्वारिकांथी अर्जुन आध्या; तेने रात्रपुछेछे, अरे
 अर्जुन ताहारे मोहोडुं जितरेखुं होजायछे, त्हराशाखायेत
 था रांम कृष्णो ठेकडी करीने अपमांन करुं होयतो डेहे, अथ
 वा साय कृष्णने द्रव्य माग्युं ते आप्युंन ही अथवा सर्वनी पैहे
 सां लो. न करुं ते दुःख होयतो डेहे. अरली कथा अमांछे.

श्लोक- अयं कृष्णसजः कृष्णोत्त्रात्राराज्ञापिकल्पितः
 नान्नाशंकास्पदं हरेपं कृष्णायि श्लेषं करितः ॥१॥

१५ पंहरमा अध्यायमां अर्जुन अश्लो सां ललीने धर्मरा
 ठने जितर देछे, लगयंतते हारे तेन हरण करिने ठगाछे करी.
 नेना आश्रयवडे सुपहराठने घेर भयेछनी आंजवेधीने प्रो
 पैही हरी लाधयो, लगयंतना प्रेतापथी जां डयवन अज्ञीने
 स्थाधीन करीने अयासुरनुं रक्षणा करुं अने ते एो भयस-
 त्वा रथी आपी. रात्र सूय यज्ञने आरंभे पृथ्वीना रात्र लती

ने द्रव्य लाधयो. ने अलुये मध्य रात्रे दुर्वा सा लुप्या आध्यात्वा
 रेलाठनुं पात्रुं लक्षिने अक्षी स्नान करवा गया हुता तहां,
 पेट लरीने नभाड्या, लीभ, द्रोण, कर्ण, दुर्योधन, लाधयो-
 सुध्यां भाख्या, ते लगयां न भूने नुडीने गया. तेन धनुष्य. तेन
 जांण, तेन रथ, तेन हुं अर्जुन जेवुं छतां हुं दिन थयो; रात्र ल
 नेने पुछथुं तेनो जितर अडे ते थाएव मां हो मां हे युद्ध करीने-
 मराया. अशां ललीने परिक्षितने रात्र आप्युं. घोर कृष्ण-
 आध्याने छेने धर्म. लीभ. अर्जुन. नकुल. सहदेव. कुंती. द्रौप
 दी. अजिने कळी युगनो प्रवेश नगर मा. देशमां. घरमां तथा.
 सघलाओ साथे वंयना छेने मथुरां मां वनना त्याहने
 रात्राशन जेपर छे सारीने सर्व मंडली सहित धर्म रात्र ये
 यस्त्रा खंडार. आल्लोने दान करी निरहं डार थछे मोन वृ-
 त्तिराजीने चल कुल पैहेरिने हिमालय लली गया. त्यां हां
 आत्मनात्म विचार करी आत्माने विशे आत्मा ने छे स्वर्ग
 गया. अरली कथा अ अध्यायमां छे.

श्लोक- ततः परीक्षिद्विष्वर्यशिक्षयामहीं महाभागवतः
 शशासहयथा हि सूत्यामलिनतडो विद्याः समादिशान्
 विप्रमहं हुणस्तथा ॥१॥ १५ ॥ १५ ॥ १५ ॥ १५ ॥

१५ शोलमां अध्यायमां सूत देहेछे; परिक्षित रात्र आ
 ल्लोनी आज्ञाये करीने यथा शास्त्र प्रननुं पावन करतो. जी
 त्तरानी कुंन्या छेरावती घेरे परलीने नन्मेन्या दिड थार पुत्रो
 जितपंन करी. सारदंत गुरे करीने अण अश्वमेध करवा, पैछी पं-

रिश्चितदिग्विनय करवा निरुद्ध्या त्वारे अरण्यामां राण्य विन्ह
 धारणा करी न्नते शुद्ध होयने गाय वृषलने खातो घारे छे अेषु-
 राण्ये न्नेयुं अने वृषी लने पुछे छे, त्हारा त्रणपण शाधी लाण्यरि
 अेकपगेया से छे अे आश्चर्य लागे छे. गायने पुछे छे तू रोय छे शा
 भाटे. त्हारे वा छरे इयां हां छे, अने त्हारे सुं दुःख छे ते के हे. यज्ञ
 लागै त्यो हरि गया ते थी छे वृष्टी करतो न थी अे दुःख हरी. अे
 पुं सां ललीने गाय ओली, राण्य? सत्य, पवित्रता, दया, संतोष,
 सभ, धर्म, तप, ज्ञान, त्याग, शौर्य, रित्यादि गुण लने भगवा
 न स्वर्घां भगवा ते भाटे हुं शोक करे छुं धर्म-संस्थापन हवे कोण
 करी अे अ्ने अ्ने ही चिंता प्राप्ति छे. त्हारा न्ने धर्म ज्ञा राण्य
 छतां देवता अ्ने. पित्तरोने. ऋषीयोने. साधू अ्ने. यारे वर्णया
 रे आश्रमने विशेष करी नो अर्धम अ्ने छे हुं सो क करे छुं अेषुं गाय
 नुं तथा वृषलनुं जो लपुं सां ललीने करीने शिक्षा करवी अेषो
 निरायय कर्यो. अेरली इथा अे अ्ने ध्यायमां छे:

श्लोक-तत्र गोमिथुनं राण्य हन्यमानमनाययत्
 दंडहस्तं य वृषलं दृष्टो नृपलां छनमूपा ॥ ११ ॥

११ सत्तरमां अध्यायमां सूत ओल्या के परिश्चित राण्य वृष
 लने के हे छे, ने राण्य ना राण्यमां गाय, आह्लाण, देवता, भन, अे
 अ्ने राण्यने थडी चा श डी तपंन थाय छे तेनुं यश-कीर्ति-आयु-
 ष्य, लक्ष्मी, अे अ्ने नो ना क्ष था अे छे, राण्यनो भुष्य धर्म पीडित
 नोनुं पावन करयुं, त्मारा पण को लो लां ग्या. तेने हुं शिक्षा क
 रीश. अर्धम करनारो हेव हरी तो तेना हाथ कापीश. अेषुं सां

वलीने धर्म के हे छे. अेवा त्मारा गुण न्ने छे न्ने त्मगवंतनुं अर्ध
 नु साधी पणं कर्युं. ते प्रकारे करीने राण्य के हे छे हे वृषल? तूं धर्म
 नी वातो के हे छे भाटे तुं धर्म न छे के शुं? ता हारे धर्म के हे छे त
 प. दया. शौर्य. सत्य. अे अ्ने हारा चार पण कृतयुगमां हता. ते
 अर्धम करीने त्रण युगमां त्रण लाण्य. हवे अे कर लो छे. ते
 पण लां गवा सारं करी युग पा छल मंज्यो छे, ते वेदा तरवा
 र विष्वां भीने करीने मारयो. अेरला मां करीये सां हां ग न
 म स्कार कर्यो, ते हेने राण्य के हे छे. अ्ने हारा राण्यमां त्हारे रे हे
 पुं न हीं. अेषुं सां ललीने करी के हे छे अ्ने पां य गां भाटे कां
 लां रे हे वाने आपो, त्वारे परिश्चिते दूत, मद्य पांन, वेस्या,
 हिंसा. सुवरण. अे पां य हे कां लां आष्यां. पछी वृषलने चारे पण
 ज्ञाव्या अने गायने परम संतोष थयो. अे प्रकारे करीने शि
 क्षा करी तथा हस्तिनापुर न्ने राण्य करवा लां ग्यो. अेर-
 ली इथा अे अ्ने ध्यायमां छे:

श्लोक-यो वै द्रौण्यस्त्रपिपुष्टो नमातुरे हरे भृतः
 अनुग्रहाद्गपतः कृषगस्याद्भुतकर्मणाः ॥ १२ ॥

१२ अहार मा अध्यायमां सूत के हे छे. परिश्चित राण्यने
 त्मगवंते अह्लास्त्रथी न्नेयाव्यो. तेना राण्यमां करी नो अ
 वेशन थी. सूत के हे छे करीनी नीं हा जो छे अे करवी न ही. ते
 सारत्नो इता छे. तेने विशेष पुण्य कर्मनुं ई ल तरत प्राप्ति थाय
 छे. नां म संकीर्तने करीने त्मगवंतनी प्राप्ति थाय छे. सूत के
 हे छे; परिश्चित अे क हां डे धनुष्य आं ला सनने रथे जेशी

नेयतुरंगसेनासाथेसर्पिनेमृगीयाकरयागयो. तहां ह
 राण-ससलां-शार्दुल-व्याघ्र-धित्यादिभारतां भारतां
 जपोरधेगया-राबनेक्षुधा-तृषा-सागी-पांणीप्रोस
 वानेसारेयंनभांराबनइरयासागयोःप्रधान-यंतुरंगीसे
 नापाछलरत्या-परिक्षितराबनशमीकशेषीनेजाअनेप
 रभक्षुशोलीतनेधनेभाहेपेठो. त्याहांशमीकशेषीचेआ
 त्मानात्मविद्यारेकरीनेप्रांणप्रह्लांउयदाव्योछे. तेने
 धनेराबनजेपांणीभाग्युं-होर-सुहाया-पांणीनमव्युत्या
 रेराबनडेहेछे. हुंअहिआव्योअनेभहरोसत्कारनकस्यो
 आंहाणढो करीनेजेडेछोछे. जेनीपरिक्षानेवी-भारते
 भरेलोसर्प-कामठांनाछेडावडेजियेजीनेआंहाणनाग
 लांभांघाव्योअनेराबनयावतोथयो-शमीकशेषीनापुत्रे
 जेनेजितेथीराबननेआपदीयो. जेरलीकथाजेअध्यायमांछे.

श्लोक-महीपतिस्त्वथितत्कर्मगर्ह्यपि
 यितयन्नात्मकृतं सुदुर्भनाः ॥ अहो
 भयानीयभनार्यवत्कृतं निरागसि
 अणिगूढतेनसि ॥ १ ॥ ७ ॥ १ ॥

१२-जोहाणीशमाअध्यायमांसूतडेहेछे. परिक्षित
 राबनजोव्याडे. भेअधमनाठेयुंनींयकर्मकस्युं. नीरअप
 राधीआहाणनोछणकस्योतेपापेभारंराबन. तेन-जण.
 यश-जेसयलांनासपांभशे. जेयुंयिंसवनकरेछेजेरला
 मांआंहाणनाछेकरायेआपीनेकहुंकेतनेशमीकशेषीना

छोकराजेशापदीयोछे. जानथीसातमेदीवसेतक्षुंकदंश
 करजे. त्हांशरीरत्वस्मथारो. जेयुंसांललीनेंराबनयेस
 र्वसंगपरित्यागकरीनेगंगातीरेहरत्वासनजिपर. प्रा
 योपवेशनजेरखेसातदिवससुधी(जिपोपण)अपवाप्त
 करीनेलगधंतनुंध्यानकरयालाग्यो. जेरलाभांक्षुभीमंड
 णसत्नासहभणवानेआव्या. अत्रि-पशिष्ट-य्यवन-तर
 हाण-लृगु-अंगीरा-पराशर-विश्वामित्र-परशुराम-धेध
 जाहु. मेधातिथी-जोतम-पिपेल-मैत्रेय-अश्वत्थामा-व्या
 स-नारद-जेधारेषीजोनुंमंडणनेधनेसाष्टांगनमस्कारक
 रीनेशेषीयोनेडेहेछे. आपनीयरणइनेकरीनेत्रैलोक्यपा
 बंनथाजेछे. भूनेलगधंतनीकथाकहो. जेयुंसांलगतां
 नस्वर्गथडीविभांनवेशीदेवताजोयेआपीनेराबनना
 जिपरपुष्यनीदृषीकरी. जेरलाभांशुकदेवशोत्वर्षनवये
 आयतानेधनेतेभनेनमस्कारकथा. अनेआसनजिप
 रजेसाज्यां. जेरलीकथाजेअध्यायनेवीरेछे.

धिति श्री लागवते भ्हापुराणे प्रथमो स्कंध समाप्तः

प्रथमस्कंधसमा

प्तः

श्लोक-वरीयानेपतेःप्रश्नःकृतो लोडहितंनृप
 आत्मवित्तुसंमतःपुंसांश्रोतव्याद्विपुयःपरःता
 १. अथ भाष्यायमां सूत शौनडनेकेहेछे.परिहितरान्न
 येशुडदेयनेनमस्कार इत्यो. अनेप्रश्नपुछयोडेभरएोन्मुप्र-
 रभोतपासेआव्यु होयजेघाउ प्राणीये डियुं सत्कर्म इरपुं. अ
 सांत्वलीनेशुडदेय जाल्या. इथाः डीत्तन. पुराण सांत्वलीनेप
 रभेस्वरने विशे आत्मारामनेघा. तेना गुण संत्वालवा. ते
 नां डीत्तनशांत्वलवां. स्वरण इरपुं. सांज्ययोगने विशे डये
 जुंछे जेपुंपोलानुं धर्माधरण इरपुं. बन्ध्यानुं सार्थे डतो जेन
 डे अंते नारायणनुं स्वरण इरपुं. तेने त्वाग्यवंत डेहेयो. जे
 वेदसमांनछे. अनुं अध्ययन भे द्या स पांशे द्वापर युगने-
 आरंभे डरुं. तेलागधत. रान्नहुं तने सातदियसभां संत्वा
 लायीश. सांत्वल. जेदुंगनां भे रान्नये जेघरिडामां देहुं सा
 र्थे ड डरुं. त्हारे तो हुनु सातदियशनुं आयुष्यछे. तेदला ड-
 तसुंधी नित्तसन्न. नित्तस्थास. नितेन्द्रियधर्षने सगुणरूप
 नुं ध्यांन डरुं. पाताल तल. जेत्नगवंतनुं पातल. महात
 लजेडी. तला तल डभर. जेहुं आंगोने विशे सुतल वीलल.
 बघनाने विशे महितल. आडास मस्तक. नात्मी वृक्षस्थल.
 बयोतिलोड डंठ. महलोड मुज. बनलोड लुडुरी. सत्यलोड-
 ललार. जेप्रकारे येनु ईशा लोड आत्मक शरीर अने मुजने पि

शे आह्लाण. जा हूने विशे क्षत्रीय. ननुने विशे वैश्य. चर
एने विशे शुद्र. धे द्वादिडेवता. जा हू. दिशा. इण. नासिडा
अश्वनी कुंभार. भुंज अग्नी. यं सूर्य नेत्र. जेचा सगुणरुपं
ध्यान धरुं. जेरखी इथा जेअध्यायभांछे:

श्लोक. जेचंपुराधारणयात्मयोनिर्नष्टां रूढिं

प्रत्यवरेत्यतुष्टात्तातथा ससर्गे ह्यधोषदृष्टि

र्यथः प्रयात्राण्यवसायजुः शीः ॥ १ ॥ ॥

र श्रीन अध्यायभां शुडरेव राबने डेहेछे. सूयाने छती
पृथ्वी भेखीने गादीयो तलाठीयो साइ णिद्योग करयो नहीं-
ठीसी डंने हेडां ए छता हाथ भेखीने लडीया साइ प्रयत्न कर
यो नहीं. पांणी पीवाने प्रोजा छतां वा सए भाटे णिद्यम कर
यो नहीं. वळख छे अने वरुने डाने प्रयत्न करयो नहीं. छतां
डंभूल भेखीने लिखा भागवी नहीं. नदीभां छतुं पाणी भे-
खीने पांणी भागयुं नहीं. रेहेवाने पर्यतनी गुडा भेखीने
घरवांधवानो णिद्योगे करयो नहीं. जे सर्व परार्थ अनुकूल छ
तां धनघान णिन्मत ननो पांसे द्रव्य भागयुं जेडेवस मूर्धनुं-
खक्षण. डेरखा जेडयोगी. हृदया काशने विशे परमात्मा यतु
र्लुब शंप यक्र गद्य पद्य आयुधो सहित हास्यवदन कुमलप
त्रनानेयां नेत्र पीयुं पीतांजर सर्व लुषणे करी शोलायमान
जेवी सभत्र त्रगवंतनी मुर्तिनुं ध्यान करुया पछी जेड अथ
यवनुं करी हृदयभां हृदययुं जेरखे श्रीन अथयचनुं ध्यान कर
युं. जेपडारे अष्टांग भूर्ति हृदयभां आंणीने यित्त यतुष्टयनी

जेडय ता करीने मंन स्थिर करुं. प्रथमतः आधार यक्रयीया
युनात्मीयक्रे आंणयो. त्यां हांथी हृदयभां लाययो. त्यां हांथी
डंभार्गे. ता लु मूले. त्यां हांथी लु करीने विशे. त्यां हांथी अद्या
डेख छे नयो. पोताना पिंडे अने अद्यां डे जेडरुपने पुं. जेभमां
णे श्रीन अध्यायभां इथाछे.

श्लोक. जेधमेतन्निगदितं प्रष्टे धान्यद्रुवान्मम

नृणां यन्त्रियमाणानां भनुष्येषु मनीषिणां च

उ श्रीन अध्यायभां शुडराबने डेहेछे. आणसोभां, भर
नाराओ जे ठेश्वरनुं पूजन करुं. अक्ष यर्यस् एअप्रत्यनी उ
डामनावालाये अक्षरेपनुं यजन करुं, धेडियो हृदयवानीडा
मना नेने छे तेणे धेडनुं, पुत्रडामनावालाये हृदय प्रबनपती-
नुं, लक्ष्मिनी डंभनावालाये पार्यतीनुं, तेननी डंभना छे ते
णे अग्निनुं, द्रव्यनी डंभनावालाये अष्टवसूनुं, वीर्यनी डंभ
नाछे तेणे डंभनुं, अन्नडंभनावालाये अदितिनुं, स्वर्गनी डं
भनावालाये वाहश सूर्यनुं, राज्यडंभनावालाये विश्वदेवनुं
आयुष्य वृद्धीयवाभाटे अश्वनी कुंभारनुं, पुंशी डंभनावालाये
अश्वीनुं, प्रतिष्ठा डंभनावालाये गंधर्वनुं, रुद्री डंभनावालाये णि
र्वशीनुं, हांपत्यने अर्थे पार्यतीनुं, धर्मार्थ डंभने साइ णिद्यम श्लो
डत्वगवंतनुं, वंश वृद्धीयवा साइ अग्निध्यात्तादि पितरोनुं, वि
षय डंभनावालाये चंद्रानुं, अडंभ सर्व डंभ अथवा सोश
डंभनावालाये लक्ष्मि योगयडे परम पुंसेपनुं ध्यान करुं, ननु-
ष्यनुं आयुष्य सत्कर्म विना नेयीती नयेछे ते आयुष्य सूर्य

हरण करेछे. तेनुं बन्धुपथु सभानं नं एयुं. जेरली कुथा जे-
अध्यायभांछे.

श्लोक-वैयासकेरिति वयस्तत्त्वनिश्चयभात्मनः

जीपधार्यमतिं कृप्ये गौत्तरेयः सती व्यधाताप

४ योथा अध्यायभां रान्नये प्रश्न कथा हे स्वांभी त्भुं
ने हरि कुथा ने संललायी. तेथी भूरो मो हू दूर थयो. लगवंते
सृष्टी गित्पन्न करी ते भूने अनुक्रमे करीने कुहो. छित्यादि प्रस
नो सांत्वलीने शुभदेवणे ये परम पुरुषने नमस्कार करुओ जने
लागवंतने आरंभे स्तुती करी. ने लगवंतेनुं कीर्तन तथा स्म
रण तेना स्वपुं नुं अथलो कन तेने नमस्कार हुने. तेनी कुथानुं
श्रवण. तेनुं पूजन करनारानुं पातक सद्यः दूर करनार तेने नम
स्कार हुने. ने योगी गित्पन्न संग परि त्याग करिने लगवंतना स्व
पुंने ओखजेछे ते लगवंतने नमस्कार हुने. तपस्वी तथा द्वा
न करनारा. य सस्वी, मंत्र कीया नं एना रा पुरुष जे लगवं-
तने अर्पण करुया विना उल्ल्यां एन थी. ते लगवंतने नमस्का
र हुने. किरात, हृण, आंध्र, पुलिंद, पुल्लस, आत्मीर, कुं, य
थन, जसादि, पापी लयो ने पण लगवंते पावंन कथा.
ते छेश्वरने नमस्कार हुने. श्रियः पति, यज्ञपति, प्रणपति,
जुद्धिपति, लोडपति, पृथ्वीपति, अंधक, पृष्णि, सात्यंत, जे
गिने गति आपनार लगवंतने नमस्कार हुने. ने लगवंते-
सरस्वतीनी तथा ब्रह्मदेवनी वांणी विशेषे रणी करी ते न
गवंतने नमस्कार हुने. जेरली कुथा जे अध्यायभांछे.

श्लोक-देव देव नमस्ते स्तुतु त्पूत लावन पूर्वण
तद्विन्ननी हिय ज्ञान मात्म तत्त्व निदर्शन भूय

५ पांयभा अध्यायभां नारद केहेछे हे लगवान भूने

तत्त्वज्ञान संललायो. ते सांत्वलीने ब्रह्मदेव केहेछे नारायण
परायण वेद नारायण थडी थया. यौ देलाड, यज्ञ ते भग योगा
ल्यास, तप ज्ञान, गित्पन्न गती जे सर्व नारायण थी परण ते
लगवंतनी आज्ञाये करीने त्रिगुणात्मक विश्व गित्पन्न कुंछुं.
ज्ञान कर्म स्वलाय भायानो छेश. लगवान पोतेन ते सर्वनो
नो कता. जे मछे तो पण पुरुषे अविष्टित काल कर्म स्वलाय-
जे ओ थडी महत्त्व गित्पन्न थयुं. तेथी सत्यरत्न तमो गुणा
त्मक अहंकार थयो. तो भस अहंकार थी आकाश गित्पन्न थयुं.
आकाश थी वायू गित्पन्न थयो. वायू थी तेन. तेन थी लल. ल
ल थी प्रथी. प्रथी थी गंध गित्पन्न थयो. सात्विक अहंकार थी
मन, तेचा न दशो छे द्वियोना अविष्ठाता देव. तेन स (राजस)
अहंकार थी दशो छे द्वियो गित्पन्न थयां, जे सधला तत्यो जे क
हां मलीने प्रलयना ललभां अंड गित्पन्न कसुं, ते जे क हनर
वर्ष सुधी ललभां रतुं. ते अंड थी चैरा गित्पन्न थयुं, ते लगवंत
ना यतु दश अथयवोने विशेषे यतु दश लोड रहेलां तेना अथय
वाने विशेषे लूलोड पगतले, लूलोड ना लिनो विशेषे, स्व
गे लोड मस्तकने विशेषे. जेयुं विराट रूप, जेरली कुथा
जे अध्यायभांछे.

श्लोकः वायां व ह्नुं जं क्षेत्रं छं हसां सप्तधातवः
हृष्य इव्या मृतान्नानां विष्णु सार्वरसस्य ये १

इ छ ह्नु अंध्यायमां शु इ देव रा नने डे हे छे . वि रा रा पु इ ष
नुं मुं ज अग्निः छं ह सात धातुं हृष्य इव्य अन्न नार स क लः अ
श्वनी कुं चार ना सि डाः यं इ सूर्य नेत्रः दिशा डां नः त्वया षे दि
य वा यू डेश औ ष धीः आ हू षे दिः शिशु प्र न प तीः गुह्य भ ल न ह
न हियोः सात धातु सात स भु इ अ कु क्षी . अ स देव डे हे छे हुं वि
ष्युं , भ हू देव , ऋषि ग ए , सुर अ सुर , नर ना ग प क्षी भृ ग , सर्प ,
गंधर्व , अंसरा , यक्ष , राक्षस , लूत ग ए , पशु , पित्त र सिंध्य
विद्या धर , यार ए , अशिवाय त चा अे विना वी न प ए ल ल -
मां पृथ्वी णि पर , आ डा श ने विशे रे हे ना रा अे संपु र्ण वि रा र
हे ह स्थ ट दे ह ने विशे रे हे ना रा उ छे . सर्व मां व्या प इ थ णे ने त्क ग
वान् दशां गु लं शेष र ह्यो , लग वं त ना थ र ए ने विशे सर्व लू -
तो रे हे छे . विद्या अ विद्या ते लग वं त ना इ प ने विशे रे हे छे . -
अ स देव डे हे हुं ना ति इ भ ल थ डी णि त्पं न थ यो त्या रे य ज्ज कर
वानी डां म ना णि त्पं न्न थ षे , ते वा रे य ज्ज नुं सा हि त्य प शू पात्र
हो न इ व्य अे सर्व नी लग वं त नां शरी र ने विं शे इ त्पं ना डी
ने हो न इ स्युं . आ ग ल म नु ये , दे वा ये पि त रो ये , दे वो ये , म नु
ष्यो ये , अे प्र डा रे षे च र य न न इ स्या प छी आ ग ल प ए अे यी
न प्र इ ति या स्र वा मां डी . अे र ली इ था अे अंध्याय मां छे .

श्लोकः यत्र घतः सितितलोत्तर एण यमि
त्त्र च्छेोडीं लनुं स ड ल य ज्ज म वी भ नं तः ॥

अंतर्मेहा एव णि पागत मादि दैत्यं तं हं द्वे
यादिमिव यत्र धरो ह दारा ॥ १ ॥ ७ ॥

इ सात मा अंध्याय मां अ स देव डे हे छे . लग वं ते व रा ह
अव तार ल षे ने भ ल य जाले हिर ए या क्ष दे त्य . पृ थ्वी ने र सा ल
ले स षे ण यो ह तो ते ने भारी ने प्र थ्वी न्ते णि स्य र इ स्यो अ न्ने
घा णि पर रा णी इ थि ना मे प्र न्न प ती नी रू त्री अ ह्नु ती थ डी य
ज्ञा व तार थ यो . इ म ऋषि नी रू त्री दे व हु ती थ डी इ पि ल अ ष -
तार थ यो . अ त्रि ऋषि नी रू त्री अ नु सू या थ डी दत्ता त्रे य अ व
तार थ यो . अ स देव थ डी स न लु मार . स न इ . स नं ह न . स ना
त न . अे थार इ पे डी ने अ व तार पां च्या . द क्ष प्र न्न प ति नी डं
न्या मूर्ति ना मे ते थ डी न र ना रा य ए अ व तार थ यो . णि तां न
पा त रा न्न नी रू त्री सु नी ती थ डी पुं या प तार थ यो . तथा वे न
नां मे डी ने रा न्न पु रा थ र ए णी ह तो ते ने ने णे ने अ स दे व थ डी
थि थो . ते थि त र त ते म र ए पां च्यो . ते ना हा थ नुं मं थ न ड र तां
पार ने पृ थु नां मे पु त्र नो अ व तार थ यो . अ स दे व ना य ज्ज ने वि
शे लग वं ते आ यी ने ध नुं ष्य नी अ ए णी सा थे द्वा षी दे डी ने णि
त्तार त्या अ ने अ स दे व ने इ लुं डे भें त मारा य ज्ज नुं र क्ष ए ड
स्युं . अे प्र डा रे अ ली मां न थ तां न प ए उ तू री ते थि चा थुं णि डी
ग थुं प छी ते ने ऋषि ये घो डा नुं म स्त इ यो ह्युं अे र ले ह य
ग्री व अ व तार थ यो . अे र ली इ था अे अंध्याय मां छे .

श्लोकः अ स देवो दितो अ स न गुणा ज्ये ने गु
ए स्य य य र्थे य र्थे यथा प्रा ह नार दो दे व र्शे नः १

८ आठवा अध्यायमां रात्रि संकुलयेते उहेछे. अत्र
 लगे नारद साधे लाषण इत्युं के लगवत नी नाली कुम
 लथडी कुमलथयुं तेने विशे लोड संस्था डरी ते लगवतं नू भा
 याना आश्रये डरीने नि. ड. डरता ह्या. तेना अययवोने वि
 शे येो हे लोड लोड पाल सहित डलया. तेथडी डल्पिडुल्ले
 डालनी गलना, आयुष्यनुं भांन, डालनी गती, डर्मनी गती
 लूभि, पाताल, दिशा, आडाश, अह, नक्षत्र, पर्यत, नदियो
 समुद्र, द्विपो, लूमंडणनुं प्रभांण डहो. अने अयतार येरिअ
 ऋषिनां येरिअो. वर्णाश्रम विलाग. युगोनुं भांन. युगोनाय
 र्म. अनुष्योना स्वाला विडु धर्म. अनुष्योना उद्योग रात्रि
 विना धर्म. तत्वोनी संख्या. पुरुषारायननी विधि. आध्या
 त्मिक योग. योगस्वरनी गती. वेद उपाये दना धर्म. धर्तिहा
 स. पुराणना धर्म. धर्तिहा पूर्त डंभ्य त्रिवर्गनो विधि. पापंडव
 र्म. आत्माने वंध. मोक्ष. स्वरूपनी व्यवस्थाने प्रकारे डरीने
 लगवान् आत्ममायाये डरीने क्रीडा करेछे. माया उीत्पन्न
 डरीने विल्लु साक्षीवत् विचरेछे. अने अहे प्रश्नोडु स्यां. हुंश
 रणागतं माटे म्हा रा प्रश्नोना उीत्तर डहेवा. अरली ड
 था अे अध्यायमां छे.

श्लोक. आत्ममायाभूते रात्रि
 परस्यानु लघात्मनः।। नघटे
 तार्थसंधः स्वप्नद्रुष्टरियां नसानि

९ नववा अध्यायमां शूडदेव ल रात्रि परिहितने डे

हेछे. प्रलय समुद्रने विशे लगवत नी नाली थडी कुमल थयुं
 ते डमल थडी अह देव उीत्पन्न थया. पछी प्रलयनुं नलनेतां
 न अह देव थिता अस्त थया. तंपू तपू अे अक्षर सां ललीने ह
 न्मरवर्ष सुधी तपे डसुं. त्यार पछी प्रश्नोडु स्यां डे अने लागव
 त डहो. त्यारे लगवतं सप्तश्लोडी लागवत संवसायुं. ल
 गवानुं वाये. परम गुण म्हा रं ज्ञान अनुलव युक्त रहस्य स
 हित अंग युक्त हुं डुं ते तूं अ हण डर. नेर लुं नगत नगतना
 रं प. गुण. डर्म. तत्वज्ञान. म्हा रा अनुअ हवडे लने था अो.
 नगतनी आटे हुं न हतो. नगत उीत्पन्न थया पछी हुं न छुं प्रस
 यांते हुं न र हुं छुं. सत्यार्थने विशे म्हा रं रं प अनुलवमां भाये
 छे. माया ना योगे डरीने नगत सत्यत्वां सेछे. ज्ञान अज्ञान
 जे उीने विशे भुल माया. नेम थं ड्र अे डछे अने जे हे माय छे. रा
 हूमंडलमां होय छे अने तेना तो नथी यथा ने प्रकारे डरीने पंथ
 महा लूत प्रांणी प्राचने विशे छे अने दीसतां नथी. ज्ञान प
 ए अे अनुलवे डरीने नं ए धुं. अन्वय व्यतिरेके डरीने नं ए धुं
 अे म्हा रं मत्त अे डा अ मित्ते डरीने धारणा डरो अेरले सृष्टी
 ने विशे प्रलयने विशे उद्यपि मोह धरो नही. अेरली डथा अे
 अध्यायमां छे.

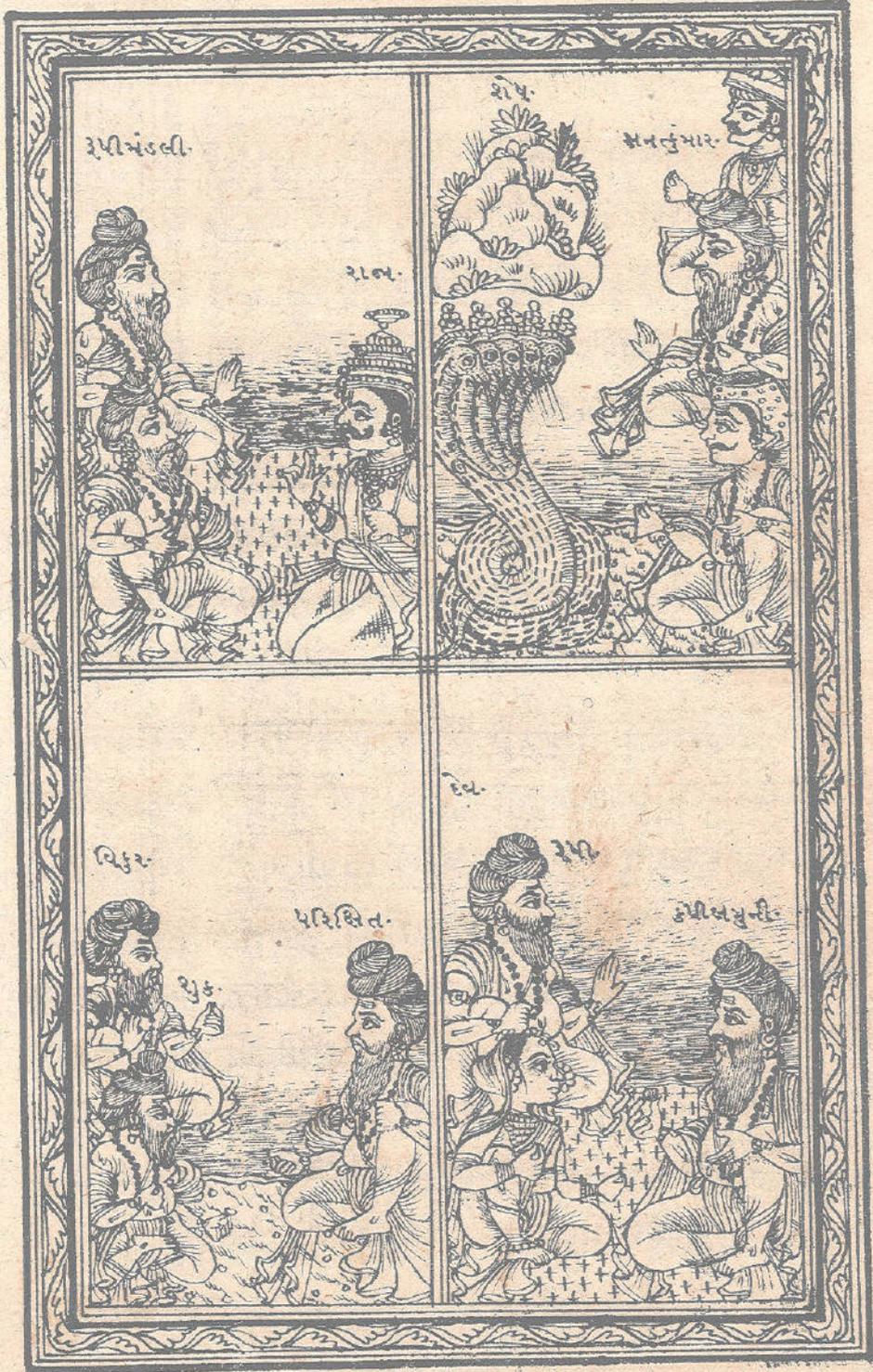
श्लोक. अत्र सर्गोपि सर्गश्चस्था
 नंपोषणमूलयः।। मन्वंतरे शा
 नुडथानि रोधो भुक्तिराश्रयः प

१० दशवा अध्यायमां शूडदेव ल रात्रिने डे हेछे. सर्ग

विसर्गस्थान् पोषणं जीती रक्षणा उ मन्वन्तरं शिरानुं क
 था निरोध मुक्ती आश्रयः खे लगयंतनां दशस्रहो फे आ
 दे जेने महापुराण अध्यात्मिक आधी लोति क आधि दैवि
 कुजे त्रणे तापे नंगत उत्तिये जीत्पन्न इत्याः दशे र्द्वियोपं
 यत्राण जे क मंन पांथे महासूतो जे प्रकारे अंडयडी तत्यो-
 जीत्पन्न थयां पछी प्रा कृत वै कृत मृष्टी जीत्पन्न इरी ते दिव
 शयडी कालनुं प्रमाणः शौनडे डे हे छेः वीदुरः जीत्पन्नो संवा
 दययो ते डथा म्हुने इहोः विदुरः संपत्ति मुडीने तीर्थ या-
 त्रा डे भगया ते म्हुने इहोः सृष्टी लगवते शीरीते जीत्पन्न इ
 रीते इहोः त्त्यारे शुके देवः लो व्याः र्द्वियरे प्रन्न जो जीत्पन्न इ
 रीयो ते डथा इहुं पुं सांभलोः प्रन्नपतीः मनुं देवः ऋषीः पित
 रः सिद्धः यारणः गंधर्षः विद्याधरः सुरः शुद्धः किन्नरः अप
 सराः नागः सर्पः किंपुशः जिरगः मातृः राक्षसः पिशाचः लू
 तः प्रेतः विनायकः कुष्मांडः विन्माहः वैतालः यातुधानः ग्रहः
 पजगः भृगुः परशुः एक्षः पर्यतः नरियोः नदनने विरोः स्थलने वि
 शे रे हे नाराणवः जेघो सृष्टी नो क भ शुके ल जे रान्नने इत्योः
 जेरली इथा जे अध्यायमांछेः

इति श्रीलागवते महापुराणे द्वितीयस्कंधः समाप्तः

द्वितीयस्कंधः समाप्तः

श्लोकः जेवमेतत्पुरा पृष्टो भैत्रेयो लग
वान् किल साक्षत्राय नं प्रविष्टे न त्य-
क्ता स्वग्रह भृष्टि मत्ता पा ७ ॥

१ प्रथम अध्यायने विशेषे शुक्रदेवराजने के हे छे
घृतराष्ट्रना पुष्ट पुत्र दुर्योधना पिडे पांडवो साथे द्वेष रा-
ने खांजा प्रहमां तेमने धाखीने अग्नि सलगाव्यो तग
वंते तां हां तेमनु रक्षण कस्युं पछी मीप हीनां वश्च हरण
करवाभारे सत्वाभां तेने लाव्या कपट निमित्त करीने धर्म
राजनी संपत्ति हरण करी तयारे विदुरलज्जो ल्या तर्हे
निरपराधी पांडवो साथे देश करो छे जे राज्यभां अधर्म
थाय छे जेवुं सांलख तां न दुर्योधन जो ल्यो आहारी पु-
त्र अमारी साथे अमर्यादा थी जो ल्यो भारे जेने गांभभां-
थी डाढी म्हे लो ते सांलखीने विदुरे सर्व संपत्ति तलज
ने तीर्थ यात्रा करवा नि कल्या गंगा यमुना सरस्वती
इरीने प्रत्ना स क्षेत्रे आव्या त्यां हां सांलख्युं के शुद्र कुलभां
यादवा स्थली जे रले भां हो भां हे युद्ध थियुं जने लगवा
नू निनं धां मे पधारया जेवतं भां न सांलख तां न सौवीर
देश भद्रदेश कुंठंगल देश इरता इरता भयुरां आव्या
त्यां हां जीह्वलने ने छेने नमस्कार कस्यो जने परस्पर कुश
लपुछया साग्या तेयारे वीदुरल जो ल्या दुर्योधन नुं दुरा

थरण ने छेने हुं तीर्थ यात्रा ने सारे नी कल्यो म्हे पडात्मा
छे पांडुना पुत्र पांथे पांडवो ने विपत्ति नथया सारे घृतराष्ट्र
ने राजनीति घणो अकारे संलखावी जे रली उथा जे-
अध्याय भां छे

श्लोकः छतिलागवतः पृष्टः क्षत्रां यार्ता प्रिया श्रयाभू
प्रतिवक्तुं नयोत्तने ह्यौ लं क्वा शभारिते स्थरः ५

२ जीन अध्याय भां शुक्रदेवराजने के हे छे यमुनां ती-
रे विदुरल तीर्थ यात्रा करता करता जावी पों हो र्थ्या त्यां
हां जीह्वलने ने छेने विदुरल जे नमस्कार कस्यो जने जे क
जे कने भल्या कुशल पुछयुं तयारे जीह्वल जो ल्यो कुषण
तल्लक्षण सूर्यनारायणने डाख सर्प गल्या हवे अमारी
कुशल आपशी पुछो छे तगवान अलने मुडीने गया ने
लगवंते भायाने योगे करीने भनुष्या वतार ली धो जने
लो डोने अनंत चरित्रो देजाड्यां ते लगवंतनी आप ली ला
शी पुछो छे तो हुं कहुं छों तगवंते कंसनी वंही साखाभां-
यशु देव देवडी हतां त्यां हां अघतार ली धो जने यशु देवल
जे लगवानने गो कुलभां ले छेने मुड्या त्यां हां अगी-
यार वर्ष रहीने निरांते गाय गोपालो नुं डगले डगले र
क्षण कस्युं की डा करी की शोर अवस्था भां गोपीयोने ली
ला देजाडी कसे नेने दैत्यो भो कल्या तेमने ली ला करीने
भाख्या डो छे जे कदिवसने विशेषत्स गोप अघा सुरना
भो भां पेठा तेथडी तेनुं रक्षण कस्युं अघाये चाछडां हरण

उरुपांतेवारे गोपवत्स सघलांपोतेनथजांगोपोये
झालीयद्रोहमांविषोदकपान इक्षुंतेभने सलथनइर्या
अरली इथाअे अंध्यायमांछे

श्लो३-ततःसआगत्यपुरंस्वपित्रोश्चिडी
र्षयाशंखलदेवसंयुतः।।निपातितुंगादिपु,
यूथनाथं हतं व्यडर्षं सुभोत्सोर्व्याभू-च.

३ श्रीज्ज अंध्यायमां जिह्वयल्ल विदुर भत्ये डेहेछे राम
कुण्णे मथुरा आपीने डं सने भास्योपेछी सांदिपिनी ऋषीने
आश्रमे आपीने विद्यालयास इरपो-पेछी कुंडल डौडिएय
पुरलछेने रंजिमीणीनुं हरणडस्युं तदुपरांत नश्रनित राब
ने घेरनछेने सात पृषलोने नाथीने नश्रनिति साथे परण्या
सत्यत्मानानाभनोरथ पूर्ण इरयाभारे छेद्र साथे युद्ध इक्षुं
पारिन्नतड लापीने सत्यत्माने आंगले रोप्युं लोभासु-
रनेभारीने सोलहन्नर अेडसो राबडंन्यायस्या अेडे हाहाडे
अेडन मुहुर्त्ते सोल सहरन्न भंदिर निर्माण इरीने सघलीयो
नेपरण्या अेडेडीने दशा दश पुत्र अने अेड अेड डंन्या गित्प
न्नइरता हया तथा संवर द्विविध व्याण मूर जल्लक्ष-शी
शुपाव-वक्रंत अेजिने भास्या लीभ-द्रोण-उर्ल-कुशा
सन-विडर्ल-दुर्योधनने लाछेयो सहितभराव्या तोपेण
लगवानडेहेछे डंछेपेण लूलार हरण थयो नहींत्यारे कु
ण्णे यादव दुदमां डले स गिल्लो इरयो अने ते आने पणभरा
व्या धर्मना पीत्र परिहितने राबय जीपर अेसारीने पोते

लगवानस्ययांभपेधास्या अेरली इथाअे अंध्यायमांछे
श्लो३-अथतेतदनुं ज्ञाता लुन्डापी त्वाथेया
रेणीभ्रातयापित्त्रंशितज्ञानादुरेत्तैर्ममपस्युः।
श्लो४-अंध्यायमांजिध्यवपिदुरनेडेहेछे यादव मंडली
यत्नासक्षेत्रे आख्या अनेपितरोनुं पून्न इक्षुं त्यारपेछीप्रा
ह्मणाले नन इरापीने पोते मरिरा पांन इक्षुं अेड अेडनाभ
मैडाढीने भारा भारी इरया व्याख्या थोडी इ वारे हथियार मु
डीने मुक्का मुक्कीये आख्या चादयास्थली थछे अेडो लुडने
याभारे सरस्वतीने तीरे पीपलानी छायातलेजेसीने लग
वान डो लुडनेता हता अेरला मां जिध्यवडेहेछे हुंत्यांहां ल
छेपोहोय्यो लगवंतनेनभस्कार करीने गिल्लो रथो भने-
आज्ञा करीडे तभे अदरिडा अेने नयो हुं दुलक्षयथायछे ते
डो लुडनेजिंछो ते सांललीने हुं गिल्लो रथो अेरला मां व्या
सना गुं रला छे मेत्रेय त्यांहां आख्या तेमणे नभस्कार इरयो
अने गिल्लारहीने ज्ञान मार्ग संलसायथासां प्रार्थना करीती
यारे लगवान ओल्या भेपुर्वे अज्ञाने लागवत संलसाव्युं
तेतभने डहुं अेरखुं इहीने पोतानुं आत्म रहस्य ज्ञान इक्षुं
पेछी जिह्वयव्योल्या हुं लगवंतनुं ध्यान इरतो इरतो अदरिडा
अभेगयो त्यांहां नरनारायणाना दर्शन करीने तपे अर्याजो
आरंल इरयो ज्ञानाने इरीने लगवंतना वियोगनु नी राइर
ला इक्षुं पेछी जिह्वयडेहे अहो विदुरणा ल्थेयुंतेपतमान आप
नी आगसनी वेदन इक्षुं अेरली इथाअे अंध्यायमांछे

श्लोकः द्वारिद्युनद्याष्टपलः दुष्टेणां भैत्रेयमासी
नमगाधजोषभाक्षतोपसृत्याय्युतभाय
शुद्धः पत्रेच्छसौरी ल्यगुणात्तिसः ॥१॥

प. पांयभाअध्यायभांविदुर्भैत्रेयनेकेहेछे सर्व इथा-
जोभां हरीनी इथा सारछे. नेभपुष्पनो मकरं ८२ स. ७ लभ
शेहरण इरेछे तेभनं जभारा इल्याएने अर्थ तीर्थ कीर्ति उप
त्वगवाननी इथा संत्वलायो. भैत्रेयकेहेछे. आपे धाणं सारं प्र
छुं. आपतो साक्षात् यमधर्म. तभनेभां डव्य ऋषीना आपे
इरीने विधिचित्रीर्यनी हासीने पेरे नभययो. तभे योय्यछे
तभने इथा इहुं सांत्वयो. सृष्टीनी आदे अडे आपो आपे ल-
गवानहता. पोतानी छेछाये इरीने सहसरात्मक माया नि
र्माण इरी. तेने विशे चीर्यधारण इरा व्युंतेथडी महत्व गित्प
न्नथयुं. महत्त्व थडी त्रिविध अहंकार थयो. ताभसाहंकार-
थडी पंयभा लूत थयां. रा न स थडी दशे छे द्वियो. सात्विकाहं
कार थडी दशे छे द्वियो ना देवता तथा भन गित्पन्न थयुं. काल-
भायानायोने इरीने आ डा स गित्पन्न थयुं. तेथी वायु थयो. वा-
युथी तेन. तेनथी नल. नलथी पृथ्वी. जेभ स घली छे स्वरनी
इसा अडे हीयो थछेने परभे स्वरनुं स्तयन इरेछे. हेत्वगवा-
न्. त्काराथरएने विशे अत्पारा नभस्कारछे सरलागत
ना त्रलातापेदुर इरनार त्हेने नभस्कारछे. अरेली इथा
अ अध्यायभांछे.

श्लोकः धीतितासां स्वशक्तीनी स
लीनामसमेत्य सः नाप्रसुप्तलोड
तंत्राणां निशाम्य गतिभीस्वरः ॥१॥

इ छहुं अध्यायभां शुद्धेवण रा न प्रत्येकेहेछे. छे स्वरे
पोतानी शक्तीने विशे चेवी शतत्यनो गला प्रविष्ट इत्यो. पे
छी अंडमय पोतेथछेने प्रलय नलने विशे हुन्नर वर्ष सुधी-
अंड रत्नं. पेछी अंडने भुज गित्पन्न थयुं तेभां तेनो देवता अ
ग्नि वा स इरतो हयो. त्यां हां ता लू गित्पन्न थयुं. तेभां वरेणो
वास इरयो. पेछी निष्ठा गित्पन्न थछे तेभां अस्वनी दुभार-
यस्था. त्यार डेडे नेत्र गित्पन्न थयां तेभां सुर्ये निवास इरयो.
पेछी त्वंगिंद्रिय गित्पन्न थछेयो. तेनो अधिष्ठान वायु थयो.
तेने इर्ण गित्पन्न थयां तेनो देवता दिशा. तेथडी ने डेशे गि-
त्पन्न थया तेनो देवता सर्व औषधी. तेने शिश्न गित्पन्न थयो
तेनो देवता भनपती. तेने गुहा गित्पन्न थछे. तेनो देवता वि-
छुं. हुदय गित्पन्न थयुं तेनो देवता अंङ्. तेना भुज थडी आसु
लापे हा थया. जा हू थडी क्षत्रीय नीपण्या. नंघो थडी वैश्य थ
या. अने थरला थडी शूद्र गित्पन्न थया. जेभ नरयारे आश्रम
पेला नगवंत थडी गिपण्या. अरेली इथा अ अध्यायभांछे.

श्लोकः जेपं फुवाणं भैत्रेयं द्वै
पायन सुतो भुधः ॥ प्रीला
यन्निवत्वारं त्या विदुरः प्र
त्यन्नापेता ॥ १ ॥ ७ ॥

७ सातमा अर्ध्यायमां विदुर भैत्रेयने डेहेछे. तेम
 आडासने विशे यं दुमां स्थिर होयछे परंतु वायूये डरीने
 गिछलतां निर्मल ललमां यं दुं पायमां न सरजो लां थेछे.
 तेम लगवान पेरा आत्म भायाये डरीने थं थल गुणना-
 दिसेछे. लगतने विशे डे डेयल मुंज होय ते अथया आ
 त्मा नात्म विचारे डरीने ने पूर्ण ज्ञानी होय ते जंघे शुभ
 लो गयेछे. ने लगयंतना स्मरण थडी व्यसनो दूर थे
 लगयंतनी प्राप्ती थायछे ते. ने अल्प तपस्वी थेने ने
 डां ए रे हेछे ते. ने नते निःसंग थेने हे देवा हे नार्दना
 अम्र अने ड प्रे डारे हरीना गुण वरणयेछे ते. ने लगयंत
 ने हनर अरले अने ड भस्त डो. हनर डान. हनर आं प्यो.
 हनर नां भो. हनर भो डां. हनर हात. हनर पंग. दश वि
 ध प्रां लों दियो सहित होयछे ते. ने लगयंतना पुत्र पौत्रोये
 नाना प्रे डारनी प्रे लभो गिते न्न डरीयो; भन्नपती. सर्ग.
 अनु सर्ग. भनुं. मन्यंतराधिपती. जेओ नायं सनुं ये रित्र.
 पृथ्वीनुं भान. संस पाताल. संस डीर्घ लोड. पशू. पक्षी. स
 री सृप. देव. अशुर. मनुष्य. जेओने विशे लगयंतने अथता
 रली धाते; तथा तेमनां ये रित्रो; योगनां लक्षणा. सां प्य
 नां लक्षणा. पां प्रंड लक्षणा अने न्यनी डुर्भगती. अरली
 यस्तुओ अमने सभन्नयो. अरली डथा जे अर्ध्यायमां
 छे.

श्लोक-सत्सेवनी योजत पूर्वशोच्योऽप्युपा
 लोत्नगवत्प्रधानः पादभूविथेहानितडीति
 मालांपेदेपदेनूतनयस्यत्पीक्षुगभूपापा
 ८ आठमा अर्ध्यायमां भैत्रेय विदुर प्रत्ये डेहेछे. पाता
 लने विशे सहस्र मुंजे डरीने मणि मंडल भस्त डने विशे सह
 स्र मुकुट विराठमान अेवाने शेष लगवानू ते अनंत सिं
 हासन हेतु थये लां छे तथा तेमनी आसपास नाग डं न्या छ-
 त्र. या अर. वगेर. सेधाना साहित्य लछेने डी लीयो छे. ते-
 सत्रये शेषना मुंज थडी लागवत अथवा डरवा भारे त्यां हां
 सत्य लोड थडी ते पाताल सुधी गंगा नो भेवा ह्या ल्यो
 गयो छे ते प्रयाहने मार्गे सनडादि ड ऋषी पाताणमां आ
 व्या. अने गंगा लथडी लटाओ लिन छे गये लीयो तेम
 ए शेषने नभ स्कार डरीने डलुं. महाराठ अलने लागवत्
 संललायो. ल्यारे शेषे सनडाडी डने संलल्या ल्युं. सनडादि
 डोये सां प्याय नना आगल डलुं. सां प्यायने पराशरने डे
 हेया भा ड्युं. पराशरे पां छुं लृह स्पतीने अथवा डरा ल्युं. लृ
 ह स्पतीये भैत्रेय प्रत्ये डलुं. तेम लागवत भैत्रेय विदुरने डे हे
 डे हुंत मने ड हुं छुं. प्रथम हुं महारा गुं डनी परंपरा ड हुं ते सां-
 ललो. पराशरना पिता शङ्गी रेपीने राक्षसोये भारीने ल
 क्षणा डलुं. जेवात सां ललीने पराशरे राक्षस सत्रनो आ
 रं ल ड ल्यो. ते समये राक्षसो नो संहार थायछे जेयुं ने छेने
 त्यां हां परासरना वडाया वसिष्ठे आधी पो हों पीने सत्र

अं हं कुराव्युं जेरलाभां पुलस्तिये आवीने परधान आंन्युं
डेहे परारार तूं पुरां ए व क्ता यसे जेरली इथा जे मां छे

श्लोकः ज्ञातोसि मेघ सुधिरान्ननु देहनात्नं
न ज्ञायते त्वगवतोगतिरित्यवघ्नानान्य
त्यदस्ति त्वगवन्नपितन्न शुद्धमाया गुणव्य
ति कुराद्यदुरेर्वित्नासि पापा छु पा छु पा
१० नवमा अंध्यायमां शु क देव रा नने डे हे छे डे अक्षदे

व नारायणानुं स्वरेष निरपीने स्तुती डरे छे हे त्वगवांन त्हा
राय र ए नी प्राप्ती थवा भारे त्हारी लडिती नीरंत हृदयने वि
शे रापीये छ छे ये नं हां सुधी इव्य गृह वाहाला स्त्री पुत्र
शोड भो ह जे जो मां सुहा गित्पन्न थाय छे तां हां सुधी ते
पुत्रेष देव हृत नं एयो ही वश प्रपंचे मां वी ते छे रात्र नी हरा
मां वी ते छे हे प्रलु त्हारी मायाये डरीने पुत्रेष मोहित थ
छेने तथा स्वर्ग डाभनानी छे छे रापीने नाना प्रकारनां य
ज्ञो तीर्थो जने दानादि डरे छे जे प्रमां ए अक्षदे ये स्तपन
डुखापछी त्वगवान जोख्या ते तप डरीने भ्रारी स्तुती डरी
ते सांभलीने हुं घणो प्रसन्न थयो हवे तूं सृष्टी गित्पन्न डर्य
नेत्र डाक्षने विशेष छि छे तेम विश्व भ्रारे विसे छे लभे ते
लोड ईरी थी गित्पन्न डरो जने ड प्र डारनां डे डरीने लव
जने ड तरे हनी योनी मां ल्त्र भ ए डरे छे माटे भ्रारा स्वरेपने
विशे विश्वास रापीने प्रन्न गित्पन्न डरो प्रथमतः हे पेत
थया त्यारे डंभलनां हीयां नी मा हे न्नेया माटे हुन्नर वर्ष सु

धी सोध डर्यो पेल थाग ला ग्यो न हीं अंते डंभल गी पर आ
वीने तप डर्युं जेरली इथा जे अंध्याय मां छे

श्लोकः अंतर्हितेर्न गवति अक्षलोडपिता
महः प्रा प्रन्नः स सर्व इति थो दे हे डी र्भान सी र्धिलुः १

१० दशमां अंध्यायमां पिदुरलु डे हे छे अक्षदे ये स्तुती ड
र्या डे डे त्वगवांन अंतर ध्यान थया जने तार पछी अक्षदे ये
डेटला जे ड प्र डारनी सृष्टी गित्पन्न डरीयो ते ड हो ते समये
मेत्रेय डे हे छे अक्षदे ये नव प्र डारनी प्रा डृत तथा वै डृत सृ
ष्टी गित्पन्न डरी डाल डव्य गुण अत्र ए न तनी ते मां
पोतानी पोते न सृष्टी महत्य थ डी तथा वी ल लृत त्री ल स
र्ग यो थी छे डी य पां ये मी हे व ता छे छे डी तां म स जे वां छे प्रा
डृत सर्ग हवे वै डृत सृष्टी सांभलो मुष्य सर्ग सांभ पक्षि
नो सर्ग अष्टम तेना अड्वावी स प्र डार अज्ञानी महान् क्रो
धी नासि डें क्रिय थ डी सुंधीने प्रा नारां जे वां पशू गाय ले स
ज डरो डृष्ण सार भृग सुवर गवय रेरे गिर जे जे जरीनां
पशू गधडा घोडा शरत्त यमरी प्रयर जे जे ड जरीनां
होर कुत्रां शियालीयां वाघ वर जलाडां ससलां सार
जुल सिंह माडडां हाथी डायजा गरोली मगर डाग
डा गी ह (गड वन) जगलां सेन ला लूड भयूर हंस
सारस ये क्रया ड जे पंचे न जनां न ए वां हवे छे प्र डारनी
वन स्पती सृष्टी ते मां वन स्पती जौ पंधी लता त्यक्या
रं विरक्तं दुर्भ एत जे पोताना मूल थ डी गि ह ड पां न डरे छे

તેયોન્દેવ સર્ગ આ હ પ્રકારનો. વિષ્ણુ. પિતર. સિદ્ધ. ગંધર્વ.
યક્ષ. ચારણ. વિદ્યાધર. કિન્નર. એરલી કથા એ અધ્યાયમાં છે.

શ્લોક. ચરમઃ સદ્વિરોષાણાં મને કો સંયુતઃ સદા
પરમાણુઃ સવિજ્ઞેયો નૃણાં મૈક્યત્ત્ર મોચતઃ ૥૧૧

૧૧ અઠ્યારમાં અધ્યાયમાં વિદુર કેહે છે. મૂને કાલનું મા
નકહો. ત્યારે મૈત્રેય કેહે છે. બ્રહ્મદેવે ધરિકાનું માન કર્યું તેવ
ણું ધું. સાંભલો. હપલ થાય એવું તાંબાનું વજન કરીને ઘ-
રિકા કરવી. તથા તેને છિદ્ર પાડવા સાડી પીસ ચણો રીપુર.
સોનાનો તાર ચાર આંગણ લાંબો કરીને ધરિકાને કાંણાં પાડ
વાં. અને તે કાંણાં વારેથી પાંણી ભરાઈ રહે એરલે ધરિકા થા
એ છે. એવી સાઠ ધરિકો રાત્રી વસ. એવા ત્રીસ દિવસનો
એક માસ. એક માસ તે પિતરોનો એક દિવસ. છ માસનો ઊ
ત્તરાયન દેવનો એક દિવસ થાય છે. દક્ષિણાયન થા એ એરલે
દેવતાઓની રાત્રી કેહેવાય અને મનુષ્યોનું એક વરસ ગણા
ય. દેવતાઓનો એક રાત્રી દિવસ એવી ગણતરી થીને ચા
ર યુગ એકોતર વારન એ તારે એક મનવંતર થાય છે. એવા
ચૌદ મનવંતરનો બ્રહ્માનો એક દિવસ ગણાય. વહી એજ
ગણતરી પ્રમાણે બ્રહ્માના સો વર્ષ થી તે એરલે જલ પ્રલય
થાય છે. અને તે વેલા બ્રહ્માનો જલ થાય છે. એ જલને "હૈન
દિન" પ્રલય કેહે છે. એ પ્રલય થી તા પછી "મહા પ્રલયને" આરં
ભે સો વર્ષ સુધી અના પૃષ્ઠી થાય છે. ત્યારે પ્રાણી માત્ર અન્ન-
જલ વિના મરણ પામે છે. ત્યાર પછી સો વર્ષ લગી શેષનાગ

ના મુખથી અગ્નીની બધાલા નિસરે છે. તેણે કરીને બ્રહ્માંડ દ
અથાય છે. પછી સમુદ્ર પ્રલય વાયુના યોગે કરીને જગતને
પાંણીમાં ડુબાવે છે. એરલી કથા એ અધ્યાયમાં છે.

શ્લોક. ઈતિ તે પારિતઃ ક્ષત્તઃ કાલાન્યઃ પરમાત્મનઃ
મહિમાયેદગત્નો યયથાઃ ક્ષાક્ષી નિબોધ મે ૥૧૨

૧૨ બારમાં અધ્યાયમાં મૈત્રેય વિદુર પ્રતે કેહે છે. બ્રહ્મદે
વે અંધતા મિત્ત્વં. તામિત્ત્વં. મહામોહં. મોહં. અજ્ઞાનં. એવી
પાપીષ્ઠ સૃષ્ટિને ઈ. તેથી બ્રહ્માએ જગતનું ચિતન કરીને
માનસીક સૃષ્ટી ગિત્યન્ન કરી. તથા તેમાં સનકાદિક ગિત્યન્ન
કર્યા અને તે ગિને કાંઈકે સૃષ્ટી ગિત્યન્ન કરો. ત્યારે તેમણે ઊ
ત્તર ઈધો કે અમે તો મોક્ષ ઈચ્છીએ છીએ. અમારે પ્રપંચ કર્ત
વ્યનથી. એરલામાં બ્રહ્માને ક્રોધ આત્યો અને ત્વકુટી થકી
નીલવર્ણ પુરુષ ગિત્યન્ન થયો. તેણે મ્હોટો શાબ્દ કરીને રડ
વામાં ડ્યું. અને કાંઈકે મ્હારે નાંમ પાડો મ્હને રેહેવાનું સ્થલ
બલલાવો. એવાં વચન સાંભલીને બ્રહ્મા કેહે છે. લોકો ત
ને. રૂઢું. મન્યું. શિવ. ક્રતુધ્વજ. ઊગ્રરેતા. ભવ. કાલ. વાંમદે
વ. ધૃત પ્રત. એરલા નામથી એ લખસે. ધીતિ. ઊશિના. ઊમા.
સર્વી ઈલા. અંબિકા. ઈશવતી. સુધા. દિક્ષા એ ત્હારી સ્ત્રીયો
નાં નામ હૃદય, ઈન્દ્રિયો. પ્રાણ. આકાસ. વાયુ. અગ્નિ. જલ.
પૃથ્વી. સૂર્ય. ચંદ્ર. તપ. એરલા ત્હારે રેહેવાનાં સ્થલ. એ પ્ર-
માણે પિતાનો વાક્ય સાંભલીને રૂઢે તામસ સૃષ્ટી ગિત્યન્નક
રી ત્યારે તે ભૂતો લોકોને ખાવા યાગ્યાં. પિતા કેહે છે. તાઈ

भन्नरेहेपादेपछी अस्त्राये देहृथडी दशपुत्र गित्पन्न इत्या-
न्नंगथी नारद अंगुहाथी दक्ष प्राणथी वसिष्ठ त्वयाथी लृगु-
हाथी ऋतू नालीथी पुलह डानथी पुलत्स्य मुंजथी जं-
गिरा जेटली इथा जे अंध्यायमांछे

श्लोक निशाम्यवायं वदतो मुनेः पुण्यतमानुपमा

तूयः पप्रच्छ कौरव्यो वासुदेव इथा हतः ॥११॥

१३ तेरमां अंध्यायमां शुक्रदेव राबने केहेछे स्वायंत्सुम

नुं अने सत रूपा रुरी अस्त्राथी गित्पन्न थयां पछी ते मने-
आज्ञा आपी के भन्न गित्पन्न इरो त्यारे स्वायंत्सुम नूये प्रार्थना
इरी के प्रथ्वी रसाताल गछे ह्ये अमे भन्न सहित इयां हार
हीये जे वछन सांलल तांन अस्त्रे वने छीं ड आपी अने ते
भना नाइ वारे अंगुहानी रोय बेटे लुं तूंडनुं अस्त्रं पड्युं प
उतांन ते क्षण मात्रमां हाथी बेटे लुं भोदुं वधी गयुं भरि-
श्या दी क ऋषियोने आ डौ तुडने छेने आश्चर्य लाण्युं जे
टलाभां वराहे गर्भना इरी ते जे वी के संपूर्ण दिशाओ ते
नाइथी पूरा छे गछे ते वेला अस्त्राये आस्त्रा आपी के पृथ्वी
रशातल गछे ते लछे जायो पेला सूडरे शरीर डंपाव्युं
तेथी लोड्य मडी जिहा सुडरे पाणीनुं विदारण इर्युं अने
नाइ वडे मुंघीने माहे अवे स इर्यो तो रसातालमां पृथ्वी-
वीरानी पेडे वा ले ली हती ते हांत जिपर लछेने वाहार आ
ववा लाग्या जेटलाभां हिरण्याक्ष गदा लछेने भाश्वाने
दो ड्यो ते सभये वराहनुं तथा दैत्योनुं भोदुं युद्ध थयुं तेमां-

लीलाये इरीने दैत्योने भाख्या ते जेटला तो भाख्या डे लोही
नारेलाथी पांणी रातुं थछे गयुं नेम भदात्मत हस्ती स्नान
इरीने सिंदुरनी पांणमां आसो रो होय अने तेनुं शरीर आ
रउत शोले तेम वरा हे दैत्योना लोहीमां से इरीने शोले वरा
लाग्यो प्रथ्वी लछेने अस्त्रापा से आप्यो ऋषियोये स्तुती
इरी जेटली इथा जे अंध्यायमांछे

श्लोक निशाम्य कौरव विणोपवर्णितां हरेः क

थां डारण सूडरात्मनः ॥ पुनः संप्रच्छ तमुघ

तां न विनयाति तृप्तो विदुरो धृतप्रतः ॥१॥

१४ यो हमा अंध्यायमां भैत्रेय विदुरने केहेछे इस्थप

ऋषिनी रुरी द्वितीये पोताना पतीनी प्रार्थना इरी के भूने
संततिनी छेछाछे ते पूर्ण इरनारतमे स्मर्थछे जेम इहीने
होमनी वपते सायं डाले तेनो प्रारंनः थतांन इस्थप ऋषी
नो हाथा जालीने तांणवा लागी त्यारे इस्थप जो द्याहे
पत्तिप्रता हभणां सभयनथी तेन मांन तांन द्विती केहे आ
सभये छे भूरी साथे संग इरो पूर्व भूरापिता दक्ष भन्नप
तिने पेरे अहे तेर इन्ध्याओ हतियो त्यारे अमने तेमणे पू
छ्युं डे तमे डोने वरसो अमे जित्तर हीधो के इस्थप ऋषी
नेवो पुंशे भै लोड्य मांनथी जेम इरीने अमे तेरे जेहेनो त
भने वरियो माटे हे स्वांमी भूरो भनो रथ पूर्ण इरो जेरी
तनो तेनो आग्रहने छेने द्विती साथे संग इर्यो अने संग
इस्थापछी इस्थप जो द्या तूंगलो दरथ छे जरी पणवेघटि-

डाहोभनेपीलंघ हतो तथा होम आपवा दीघो नहीतेथी
 अने ते सभय महादेवने लूतगला साथे लघने इर्यानो ह
 तो ते सभये तने गर्भ रथो तेथी त्हा रे पेरे जे पुत्रपणते जो
 राक्षस तथा लांभ सी अयतरशो जे सभयनो गुण जेवो न
 छे जे रक्षुं सांललतां द्वितीये विष्कल थर्षने महादेवने नम
 स्कार कस्यो अने प्रार्थना करी जो लवा लागी तम्हे म्हारा
 पुत्रोने भारशो नही त्या रे कश्यप जो ल्या जे त्हा रा पुत्र
 आ दी हैत्य जे त्रैलोक्यने पीडा करशो जे रक्षी कथा जे अ-
 ध्यायमांछे

श्लोकः मन्पत्यंतु तत्तेषः परतेनेहनं दितिः

दधारवर्षाणि शतं शं कुमाना सुरार्धनाः ॥ १५ ॥

१५ पंहरमा अध्यायमां त्रैत्रेय विदुरने केहेछे द्वितीये-
 सो वर्ष लगी गर्भ धारण करी राज्या तेनुं डारण जे न के देव
 आसुरोने जे णिपद्रव करशो जे भारे ते गर्भणी न रही गर्भ
 ना तेने करीने त्रैलोक्यमां णि त्या तथवा लाज्यो तेवेला हे
 वः ऋषिः ब्रह्माने शरणो गया त्या रे ब्रह्मा जो ल्या म्हारा
 मानस पुत्र सनडादिड वैकुंठनाथनां दर्शनने सारं लता हता
 त्यांहां न्यविनय द्वारपाल हता तेमर्णे छडी आडी धरीने ते
 अने लवा दीघा नही तेथी सनडा दीडे शाप दीघो ते सभये
 लगवंतने संकटपंज्युं त्या रे लक्ष्मी सहित लडतोनुं शांत
 वन करवा सारं द्वार आगल पोते आपीने सनडा दीडेने के
 हेया लाज्या तम्हे म्हारा वाहाला छे भारे तभने भलवासा

इहुं जाप्यो जेयां प्रलुनां वचन सांप्रतीने केहेछे जा लये कुं
 हुमां अर्धर्षनेयो तेथी अर्भे न्यविनयने शाप दीघो ते जेयो
 डे त्रल नन्म सुधी तम्हे हैत्य योनीमां अयतरशो तमारा
 द्वारपाल अविचारीनी कल्या त्या रे तमारे पण त्रल अय
 तार लघने तेभने भारघा पडशो सेवडे अपराय कस्योमा
 टे स्यांभीनो हंड करवो जे प्रेकारनो सनडादिड नो शापे सां
 ललीने लगवान् प्रसन्न थया अने जो ल्या तम्हे म्हारा ल
 डत तमारे वचन म्हारे पंछछे जेयुं प्रलुनुं वचन नीडलतां न
 न्यविनय वैकुंठमांथी पड्या ते हुमलां द्वितीनापे रमां आख्या
 छे जे रक्षी कथा जे अध्यायमांछे

श्लोकः धृति तद्रूपातांतेषां नुनीनां योगधर्मिणा

भ्राप्रतिनंघु नगादेहं विकुंठनिदथो विलूपा ॥ १६ ॥

१६ शो लमां अध्यायमां शुकेदेव ल राब परिक्षतनेडे
 हेछे लगवंत सनडादिड लली हरी करीने णि अरेछे जा न
 यविनय द्वारपाले तमारी अमर्षा छ करी तेथडी तम्हे अम
 ने शाप दीघो जे डीड कस्युं म्हारा णि पर तमारो जनुग्रहने
 छे जे म्हार हैवत आसुरा छे राबननो सेवडे म्होरानो अ
 पराय करे तो तरत लोडो केहेडे राबनने विचार नथी जे भ
 सेवडना योगथी राबनी अमार्या केहेवा चछे विदुरमैत्रे
 प्रते केहेछे लगवंतनुं वचन जेयुं छे के आसुरो म्होरा म्हो
 रायल करेछे तेमां हविर्लो गवडे म्हारी तृप्ती थती नथी अ
 ने आसुरा ना लोबनने सभये लपोली यो नो थोडो घीमां

खट्वाहो खेखीनो जोखीयो भ्रोभो मुकुतां तेमांथीने धीनां
 रेखा चूरे तथा टीपां आस्रणोना लां लां मां पडेछे तेने धीने
 हूंनेयो तं मथाधिं छु तेयो जीने इशावडे तृपथ तोन थी. आ
 स्रणाना चर एानुं तीर्थं हुं माथे च ठा पुं छुं. जे तीर्थ चडे त्रै लो ज्य
 पथि त्रथा यछे. ने मनुष्य आ स्रणाने ने धीने मां ज्यो थ ढा वी
 ने क्रोध उरे छे. तेनी मां ज्यो डागडा इं डे छे. जे धी लजयंत नी
 चां एी सां ललीने सनडादि डे हे छे. तूं आ स्रण. देव. आ स्र
 एत्हारं परम देवत जे थी न सनातन धर्म थाले छे. त्वा रे ल
 गवान् जो ल्या. तेमने अशुर योनी लो प्राप्त थ शो न परं तु पा
 जो वै कुं ठवा स थयो ने धीने. जे रली डथा जे अ ध्या थ मां छे.

श्लोकः निशाभ्यात्मलुवागीतं डारणं शं ड्या क्रि

ताः ॥ ततः सर्वे न्यथ र्त्तं तत्रि विवाय दिशो डसः ॥

१७ सत्तर मां अ ध्या य मां. मैत्रेय विदुर भते डे हे छे. देव.

ऋषि. आ स्रण लुं व थ न सां ललीने स्व स्थानेने विशेष या.
 पछी डस्य प दितीने डे हे छे तें हें गर्भ धारण डरी रां ज्यो ते लो
 डरीने सो वर्ष थयां लो डोने जीप डुव थार्ये छे. जे पुं पति जुं व थ
 न सां ल लतां ने न दिती प्रसूत थ र्छे ने वे ला जे पुं न न न्या ते ये
 ला गर्भने विशे. लूमिने विशे. तेम न अंतरी क्षने विशे जीप
 इय थ वा ला ज्यो. पर्वतो सहित पृथ्वी डं पाय मां न थ र्छे. दिशा
 जो अ स्र वा मां डियो. विल्डा पा त थ या. तारा पड वा मां ज्यो.
 प्रसंड वा यू छु थो. सनु डु गर्भ ना डर वा ला ज्यो. थं डु मा सूर्य
 नें ब्रह्म ला ज्यो. नगर ना दर वा न सां सुं डु मां. शिया ल यां

जीध. सभली. गधे डं वे जे रे घणा जु मारा पा डीने रड वा ला
 ज्यां. मा ला जो मां थी पक्षीयो पड वा ला ज्यां. गाय ता. जें सो
 ना मां थ लो मां थी इंधी र नी धारा जो आ ल वा मां डियो. देव
 स्थान मां नी भूर्त्तियोने परि स्वै ह छू र यो. जने रड वा ला जि
 यो. वा य रां थी ज्जा डं पड वा ला ज्यां. जे फो अति राय जी त्वा
 तने धीने प्र न ने अ हु पी ड थ र्छे. दितीने पुत्रो हिर ए या क्ष त
 था हिर ए य डस्य प थ या ते म ना शरीर जे ड जे ड प र्व त ने
 यां व धी ग यां. हिर ए या क्षे जे ड हा थे ग दा खी धी तथा जीने
 हा थे पृथ्वीने जी प डीने र सा ता ल मां घो थी घाली. जे र ली
 डु था जे अ ध्या य मां छे.

श्लोकः तदेव मा डर्ये न ले सत्वा पितं भ

हामनास्त द्वि गण स्य दुर्नदः हरे र्थि दि स्वा

गति भंग नाहरा ड सा त लं नि र्थि थि शे त्वा

रा ड न्धितः ॥ १ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥

१८ अठार मा अ ध्या य मां मैत्रेय विदुर भते जो ल्या हि
 र ए या क्ष पृथ्वी र सा त ल मां ले धे ज या प छे व रा हे प्र स यो ड मां
 प्र वे स ड स्यो. जने पृथ्वी ल र्छे ग यो हु तो ते डे डं एो न धे ने गर्भ
 ना डरी. ले धी हिर ए या क्ष न गृ त थ यो. हा थ मां ग दा ल र्छे ने यु ड
 ड र वा डी लो थ यो जने व ल गा ज्यु मि ड र वा ला ज्यो ते वा रे व
 रा हं प ए ग दा ल र्छे ने जी लो र थो. पछी त्वा रे री श थ ढा वीने
 हिर ए या क्षे ग दा. इ रे वीने भारी जे र ला मां ल ग यं ते अं ग व
 मा धी ली पुं जने ग दा पां एी मां प डी ग र्छे. ग दा प ड लां न ते

एषोपाधी जिथडी लीधी अने जेजि लला साम सामा गदा युक्त
 करवा लाग्या. जेडे जेडुं मर्म स्थान नेठने गदानो प्रहारक
 रवा मांड्या. नेम परन्य काजे दुषलो लडवा लडवा जेडे जेडे
 नेलोडी भारेछे तेम जेजि लला नय प्राप्त थवा साईं गठनाड
 रवा लाग्या. जेशे जे लला नेडने डाने पेड्यो त्यारे तेजो-
 ऋषि सहस्रवर्तमान त्यांहां जाव्या अने वराहनी स्तुती करी-
 अने लगवतने डेहेवा लाग्या. ह्मणां अलिलत मुहूर्त थाले
 छे. भारे जावेला जे दुष्टने भारवा. ने जे नही. मराय अने सां
 यंडास थेठे शो तो जे दैत्य नाना प्रकारनी भाया जित्पन्न ड
 रक्षे पछी आपणा थी लता से नही. नेम सापनुं सापो जिं.
 नाहानुं न्गणीने तेनुं पोषण करी म्होरुं करीचे तोले सापो लि
 युं जिछेर नारने न दंशीने ह्मणे छे. तेम जे दैत्य सांठपडरी जेरे
 ले आसुरी सभये तमने गांठ नारन थी. जेरली डथा जेभांछे.

श्लोकः अथ धार्य विरिभस्य निर्व्यदीकामृतवधः

अहस्य भैत्रगर्भेण तद्वपांगेन सोऽग्रहीत्वा च

१५ जोगली शभा अंध्याय भां भैत्रेय विदुरने डेहेता ह्
 वा. अहस्य देवनुं वयन सांललीने वराह लये गदा लीधी अने
 लडवा जित्वा. जेरला भां हिरण्याक्ष पण गदा सुध्रां जिछव्यो
 अने परस्पर युद्ध थवा मांड्युं. जे युद्ध भां लगवाननी गदानी
 थेपडी तेसणे हाहाकार थयो. वराह हाथ भां थक लठे जित्तोरे
 ह्मलां न देव तथा ऋषि संस्कृत वांलीये करीने स्तुति करवा ला
 ग्या. अने डेहेडे जे दुष्टने वेहेलो भारो. तेवेला हिरण्याक्ष रा

तांनेत्र करीने हो ह हां तपीरीने गदा प्रहार करवा नय छे. जे
 टला भां तेनी गदा जेपरनी जेपर जीली लठेने पडडी लीधी;
 तेने लगवानुं डेहेछे, अरे युद्ध कर, डेम जित्तोछे? त्यारे दैत्य-
 त्रिशूल लठेने इरी थी युद्ध करवा लाग्यो. लगवाने थक वडे
 त्रिशूल तोडी नांज्युं. दैत्ये नाना प्रकारनी आसुरी भाया जित्-
 त्पन्न करी; लोही. पडे. हाड डं. भांसनो वरसा ह वरसाव्यो-
 लूल. प्रेत. पिशाच. यातु यान. अहस्य राक्षस. नागानागाना
 थया दुष्टवा लाग्या. ते भायानुं थक नाते वडे विदारण डल्लुं.
 हिलीनाथान भां थी लोही नी शोरो वेहेवा लागीयो. त्योरे तेने
 धोताना पेतीनुं वयन सांल ल्युं. डेहेवे म्हारा पुत्रनुं मृत्युं भाव्युं.
 हिरण्याक्ष दैत्ये अतिशय क्रोध करीने वराहने भुडी भारी तेवारे
 वराहे तेना म्होडा जेपर जेडे लपडाड भारी तेथी तेजिथलीने
 नीचे पेडयो तत्कास प्रांण नी डली गयो. अावर्तमान नेठने
 देवता जो नय नय करवा लाग्या. जेरली डथा जे अंध्याय भांछे.

श्लोकः भर्ही प्रतिष्ठा मध्यसौ ते स्यायं लुपो भनुः

डान्यन्वतिष्ठ ह्याराणि भार्गाया वरकन्धना भूपापा

२० वी शभां अंध्याय भां भैत्रेय विदुरने डेहेछे. अहस्य लये
 सृष्टी जित्पन्न कर्या डेडे डं न्या जित्पन्न करी. तेनुं सुंदर डप नेठने
 अहस्य देव भैथुनने जेथे तेनी पाठल लाग्या. ते तेमना मानसपु
 जो नेठने हसवा लाग्या. तेवारे पितामहे लनवा ठने शरीर
 नो त्याग कर्यो. अने ते शरीर यक्षराक्षसो ये लठे लीधुं. इरी
 थी अहस्ये जीनुं शरीर धारण कर्युं. तेस्य डप नेठने अहस्यानी

कंधथीथयेत्तानेदानयतेचोऽप्रसानी एहती तंत्रवाडित्वा-
 थया. त्वारेऽप्रायेते शरीर भुङ्क्षुं. जेहले सायं संख्यानुं स्वरे
 पत्रेगट थयुं. तेनुं पणन. परएने विशेऽलंगर. रातांनेत्र. वीळ-
 तीनानेवांथरु. इनडडलससमान कुय. अनेहसीनेजोले
 छे. तेनेनेनेनेहैत्येकेहेछे. जोहो. अतिआश्चर्य. जेनुं नयीन
 वयछतां डेटकुं पैर्येछे जेभजोलीनेतेनी साथे त्वापण डरवा
 लाज्यो. तूडोनी डंन्या. अमारा त्वाग्यनाडिहये डरीनेतुं ल
 लीमली. जेभडहीनेतेनी साथे संग डरयो. जेप्रडाइअप्राये
 जेयो. हसी डरीनेपोतीडा शरीरनी डांतीथडी गंधर्व. अक्ष
 रागए. डित्पन्न डरया. त्वारपछी तेतनुंयो डी हीधुं. डरीनेते
 तनुनो विश्वापसू. प्रलृति गंधर्वे स्थि डार डरयो. पछी आस
 स्ये डरीने त्वत. प्रेत. पिशाच. डित्पन्न डरया. त्वारपछीते
 तनुनो पण त्वाग डरयो. तेपितरोये संग्रह्युं. तेथडी सिद्ध-
 विद्याधर. डित्पन्न थया. पाछातेथडी डिनर. डिंपुंष. डित्प
 न्न थयां. जेहली डथा जेअध्यायभांछे.

श्लोकः स्वायंलुयस्ययमनोर्वशः परमसंभतः

डुष्यतांलगथान्यत्रमैथुनेनेधिरेप्रन्नः॥११

२१ जेडवीसमांअध्यायभां विदुर भैत्रेयप्रते डेहेछे. असू
 हेपे डर्म ऋषीनेप्रन्न डित्पन्न डरया सारे डल्युं तेडिपरथी डर्म
 ऋषी जेसरस्वतीने तीरे हरी हन्नरघर्ष सुधी तप डरुं त्वारे-
 लगथान् प्रसन्न थया अनेधरमाग जेभडहेतां प्रन्न डित्पन्न
 डरवा विशे सामर्थ्य जापो, जेवनेन सांत्वलीने लगथान् जोस्या.

स्वायंलुमनूनी डंन्या देव हुतीनाभेछे. तेतमनेआपशे. तेथडी
 प्रन्न डित्पन्न डरने. जेभडहीने संतरध्यांन थया. त्वारपछे
 जेधो जनाव जन्यो डे देव हुतीने साइ थर सोधवाने भारे स्वा
 यंलुमनू पौतानी डंन्या सहित रथ डिपर जेशीने डिंडु सरोथ
 रआगल आव्या. त्यांहां तेभएो डर्म ऋषीनो आश्रमनेयो.
 तथा आसपास सरस्वतीनां तीर्थने विशे ऋषी गणने तप
 डरता हीहा. पछी पुण्य पक्ष डुले ईले डरीने सुंशोचित. डर्म
 थंप डरुं पोड डरन डरुण जीड वडुल डजोलथी डुं डर्म डार.
 ज्ञांजा. जेघा पक्षोने विशे पक्षी योना सभुदाय. शर डरेछे.
 तेभर परे जेनां रोलांनेया. हरण. रोळ. हाथी. वाघ. वनगा
 य. नोलीजां. डरतुरीभृग. जेजोने निर्वेर जेठि आश्रमभां प्र
 येश डरयो त्यांहा डर्म ऋषीने तपस्थी जेठि स्वायंलुमनूषे
 नमरुडार डर्यो. डर्म तेभने आसन जापीने पून डरी अने ड
 ल्युं. महाराण? आप प्रन्न पालनने भारे डित्पन्न थया छो. जे
 हली डथा जेअध्यायभांछे.

श्लोकः जेवभाविडृतोशेषगुणडर्मो ह्येमुनिषू

सप्रडधितं सभ्राडुडिपारतसुवायहापा

२२ जापीसमांअध्यायभां भैत्रेयविदुरने डेहेछे. स्वायं
 लुमनूयो डर्म ऋषीनी पून डरीने प्रार्थना डरुवा साग्या. त
 मारा हरीने डरीने अमारो लन्म डरुं थयुं छतां पण म्हा
 री डंन्या देव हुती तमने परणावया साइ लाव्यो छुं. डहापि त
 जे डेहेशो डे ने डंन्याने त्वा डिन होय तेनी येरे परणायुं नही.

तेनो जाप इत्यादाननी बजले संकल्प करे छे इमेने प्रथमपु
 त्रथरो. तेहुं लछेरा जेवुं शास्त्रनुं वयंनछे. भादे जे इत्यानेमे
 इप्रियव्रत जने जीने जित्तानपाह जेवावे लाछयो छे भादे आ-
 पने सत्यात्र न्गणीने जापुं छुं. तेरां ललतां क ऋषीये भान्य
 इत्युं. जने विवाह इत्यो. पछी स्थायं लूमनू आ ला लछने था-
 ल्या. अहिंयां देवहूतीये स्थांभीनी सेवा करीने तेमने प्रसन्न
 इत्या. ल्यारपछी स्थायं लूमनू अहिंभ्रतीना मेपुरीमां आष्या-
 यत्त मंडप करीने स्थायं लूमनूये जने इ प्रेकारना यज्ञ इत्या. -
 ऋत्विनेने शास्त्रमां इत्यापरमां एो दक्षिणा जापी. अथलु-
 थस्नान इत्युं. पछी पोताना भन्यंतरमां प्रन्ननुं यथा सास्त्र
 पासन पोषण करीने नाना प्रकारना विषय लो गयीने जे
 होतेरथो इडी राणय इत्युं. तेन गवतना प्रसाहे करीने संतु
 इहतो. जेरली इथा जे अंध्यायमां छे.

श्लोकः पितृभ्यां प्रस्थिते साधिपतिमिंशि
 तहो विद्या नित्यं पर्यचरन्तीत्यात्मघानीष
 त्वं प्रलुभ्वा ॥ १ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥

२३ त्रेविशमा अंध्यायमां विदुरमैत्रेयने डेहे छे. देवहू
 ती इहमनी सेवा करवा लागीं. जेभ पारयती भहा देवनी करे
 छे. जने ते सेवाथी इहम ऋषी प्रसन्न थिया. देवहूतीने डेहे
 वा लाग्या. तहारा छे छे ला मनोरथ होये ते डेहे हूं पुर्ण करी
 रा. तेरां ललीने देवहूती जोली. जापनी इंध्यायडे प्रबधी
 सेवा थिया करो. तेसां ललीने ऋषीये योगमायाना जज

वडे इमग विमान जित्पन्न इत्युं. तेमां जेशीने यजिदे लो
 इमां यथेच्छ इरवा माज्युं. विमान डेपुं लो जेमां सर्वरत्न.
 वस्त्र. अलंकार. ज्ञातुषण. अणिजा स्तंले करीने विराण
 भान. यंहरवाने भोतीनी जादरो. डिपरध्वनपताका.
 डेखना स्तंले तोरएो करीने विराण भान. दुडूज. क्षौभ. डौ
 शोय. नाना प्रकारना वस्त्रोये करीने विराण भान. दुधना डि
 लरा. टीण.) जेपी होम लशय्याने छेने ऋषी जो ल्या. आ
 पलां शरीर. नराग्रस्त आ विषयोने डिपयोगी नथी. वि
 षय लो गने तरेण ययने छेने. तेभाटे सरस्यतीने विशे
 जित्तयंताये स्नान इत्युं. लेणे करीने देवना शिरमां शरी
 रथयां. जेभनी सेवाने जेथे जेपी क जेड हन्नर छरीयोव
 स्त्र आतुषणो करीने सणगारे दियो जित्पन्न थछयो. ते
 जो जो दियो जेभे जापनी सेवा करवाने आयी जो. जेभ
 इहीने जेजि बणांने भंगल स्नान इत्यापछी आरशीमां
 भो जे छेने जेजि बणां प्रसन्न थयां. जेरली इथा जेमां छे.

श्लोकः निर्वहवाहिनी भेषं मनो दुहितरं मुनिः
 द्यालुः शो विनी माहेशु इत्यानिव्याहृतं स्मरन्ती

२४ शोपीसमां अंध्यायमां मैत्रेय विदुरमते डेहे छे. इ
 हंम ऋषी तंपश्चर्याने नवानी इत्या ल्यारे देवहूती डेहे वा
 लागी. तभारी नवडंन्या वरवा जेग थछयो छे तेमनां व
 अ करीने वंशमां दुलदीप इपुत्र जित्पन्न करो तेभूने ज्ञानो
 पदेश करे जेवो थवो जेछये. जेशां ललीने ऋषीये गार्वा

धानमुक्त्युं. जाले करीने देवहूतीने पुत्र प्रसवो. तेना बन्मज्ज
 लने विशे स्वर्गमां हेयोये नगारां वन डाव्यां. नाथरंगथवा
 दाच्या. पुष्पवृष्टीथे. पछी अस्त्राये जावीन इपिल अथ
 तारनाम पाड्युं. पछी इदमने क्युं जा भूराभानसपुत्रछे.
 जेभने तभारी नव इन्त्याओ जापो. जेरसुं इहीने गयापछी
 मरीथि ऋषीने इला जापी. पुलस्तने हवित्त्वी परणावी.
 पुलहने गति दीधी. ऋतूने क्रिया परणावी. तृगूने ज्याति
 जापी. वसिष्ठने अश्वती दीधी. अथवरणने सांती परणा
 वी. ऋषीयोना विवाह थयापछी पोतपोतानी स्त्रीयोने
 द्यछेपोताने आश्रमे ऋषीने प्रबन डित्पन्न करवा दाच्या. अ
 हिजां इदम ऋषी इपिल महाभुनीने इहेछे. देवहूतीने तत्व
 ज्ञान इहेने अत्रे तपश्चर्याने ऋषीये छेथे. जेरसुं इहीने पां
 यप्रदक्षिणा करी. जा जालछेने भौन प्रतधारीने तप करवा
 यास्या. जेरली इथाजे अठ्यायमांछे.

श्लोक. इपिलस्तत्त्वसंज्ञ्यातात्तगयानात्मभायया
 नतः स्वयमनः साक्षादात्मप्रज्ञप्तयेनृणाभूत् १
 २५ पयसीसमां अठ्यायमां विदुरभैत्रेयने इहेछे. इदम ऋ
 षी तपश्चर्या करवा गयापछी विंदुसरोवरने विशे देवहूती
 इपिलभुनीने इहेछे. संसारने विशे विरक्त पुशपे क्रियायम
 जायरवा तेअभने इहो. तेसां ललीने इपिलभुनिओल्या.
 जाच्यालिक योग पुशपेने इल्यांला कर्ताछे. तेहुंतमने इहुंछुं.
 सांलसो. पुशपेनुं अंतः इशला विषया सक्त थयाथी अंधनपां

मेछे. परपुशपे साथे मन आ सक्त थयाथी मोक्षाधिहारी था
 यछे. त्यारे आत्मानात्म विचार करीने आत्माने विशे प्रकृ-
 तिथिडी पर त्गयंतनुं शपे इजान येराग्ये करीने ध्यानने वि
 शे अथसो कन करुं. स्त्रीना संगनो संग अनर छे म इ वि
 डेहेछे. तेरा संग साधूने विशे करिये तो मोक्षाधिहारी थाय
 छे. साधूनां लक्षणा इहुंछुं हेमाता सांलसो. तितिसु. डाडेलि
 इ. सर्वप्रांणी साथे स्नेही. अनतशत्रू. शांत वृत्ति अवा हो
 छेने अनन्यलावे करीने स्वार्थ रहित् भूरे विशे दृढ लज्जि
 करेछे महारे भारे लेण सर्व कर्मनो त्याग करुओ स्त्री. पुत्र. स्व
 वन. धन. धाम. छेत्यादिडोनो त्याग करीजे भूरो न आश्र
 य करीने इथा अथला करेछे तेओ भूरत्नकत. जेरली इ
 थाजे अठ्यायमांछे.

श्लोक. अथ तेसंप्रवक्ष्यामित्त्वानांष
 दशानुपुथेऽप्यदिदिसुख्ये तपुशपेः प्रा
 कुतैर्गुणैः ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥

२५ छवीशाभा अठ्यायमां इपिलभाताने इहेछे. तत्व
 ज्ञाननुं लक्षणा इहुं सांलसो. जे ज्ञान थयुं जेरसे प्राकृत गुणो
 करीने जाया थयानी नही. ते स्थले निर्गुण अत्यक्त सतअ
 सतथडी पर तेने प्रधानपुशपे इहेछे. पांय ज्ञान छेदियो. पांय
 कर्म छेदियो. पांय महाभूत. पांय प्रांण. पांय जीपप्राण. जेइ
 आत्मा मलीने सत्तावीश तत्व. मन. बुद्धि. चित्त. अहंकार जे
 थारतत्त्वो. जेवी तत्वसंज्ञ्यापूर्वेन डीधीछे. तेओमां डोछेथी

रूपप्रलापकेहेछे. डेरलाजेड डालनेभुज्य डेहेछे. अंतर्थाभी
 पुरषपुरषरूपेडरीने. अेप्रकारे तत्वो गित्पन्नथर्धने तेनुं प्रलय
 लक्षमां अंड निर्माणाथयुं. अेरले अंधायुं. ते अंडथी दशघेद्रि
 यो गित्पन्नथयां पलाते अने जोलवा था लघानी शकती न
 हतीत्यारे अश्रिये भुजभां प्रवेश डरुयो. नासिडाभां अस्थनि
 कुंभारे. नेत्रभां सुर्ये. डांनोभां दिशाये. त्वंगेद्रियभां औषधी
 अे. लखेरेत रूपाे डरीने शिश्रभां. गुदाने विषे भृत्युये. हृदिने
 विशे घेद्रे. यरणने विशे विषुये. प्रवेस डरुयो तोपला वि
 शरथी डीहायुं नही. तेवारे आत्माये प्रवेस डरुयो अेरले तरत
 तेडिडीडित्तोययो. अेरली डथा अे अध्यायभांछे.

श्लोकः प्रकृतिस्थाऽपि पुरुषो नाण्यते प्राकृ
 तैर्गुणैः ॥ अविडाराडक र्त्वा निगुणात्वा
 न्नलार्कवत् ॥ १ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

२७ सत्तावीशभा अध्यायभां डपिल भाताने डेहेछे. पुरष
 ने विशे प्रकृतिछे पलातेना गुणे डरीने पुरष लीप्तथतो नथी.
 नेत्र सुरलनुं त्रिंज पांणीभां पडेछे पला विस्तथतुं नथी. तेभल
 गयानू व्यापड ह्येर्धने अक्षिप्त. हवे डपिल भाताने योग लक्षी
 न डेहेछे. त्वक्ति योगवडे मन वस डरुवुं. यम. नियम. आसन.
 प्राणायामे डरीने प्राणायामुं लतयो. भूरी डथा सांलसवी.
 सर्व लूत अेरले प्राणीभात्रने विशे आत्माराम नेयो. अल
 यर्ष प्रते डरीने भौन धारला डरीने स्वधर्मनुं आयरला डरुवुं. घे
 स्वरे भूथी नेत्रले तेथी योगी संतुष्ट रेहेछे. अेडांते शांतिर

त्ती वडे सर्व संग परित्याग डरीने त्रिगुणात्मक अहंकार थडी
 पंथ भहालूत दश घेद्रिय अेड मंज अेगुणो नो त्याग डरीने रे
 हेछे. ती प्रलज्जि डरीने आत्माजात्म विद्यारे डरीने हृद्यने
 विशे आत्माराम हेजेछे तेयोगी विषय लोशनो त्याग डरी
 ने नेत्र पुरषे नीद्रावश थयो अेरले स्वप्ने हेजेछे ते स्वप्ने ल
 गृत थयो अेरले त्रिध्याभांनेछे. तेभ योगी प्रपंथने जोरो ल
 णीने अक्षी लूत थायछे. भूरी कृपाथी. भृगु ल वत् आं सु
 यां ना पांणी नीपेठे ७ आसं सारने भांनेछे. तेभने भृत्युनुं ल
 यनथी. अेरली डथा अे अध्यायभांछे.

श्लोकः योगस्य लक्षणं वक्ष्ये स जीवस्य नृपा
 त्मने पात्रनो ये नैव विधिना प्रसन्ने याति स तथ भूः

२८ अहाविसभा अध्यायभां डपिल देव हूती प्रते डेहेछे. हे
 माता! योगनां लक्षण जीव सहित डहूते सांलसो. पयिन्नस्य
 लने विशे अेड हृथनी भात्र येरी डरीने तेना डीपर नूदुआसन
 भां डीने हर्ले डाला हरणना थां भडां डीपर जेशीने. भौन प्रतया
 रण डरीने वैकुंठ नाथ परमात्मानुं ध्यान डरुवुं. प्राणायामे ड
 रीने प्राणमार्गनुं सोधन डरुवुं. प्रसन्न धन ध्यान भांनेयुं. अेप्र
 डारे ध्यान डरतां चित्तयंय ल थायतो लजवंतजा अेड अेड अ
 यन्नयनुं ध्यान डरीने चित्त स्थिर डरीने जीव अययधनुं ध्यां
 न डरुवुं. प्रथम यरणने विशे वनर. अं दुश. ध्वन. डमल. य
 य. अेवां यिन्होनेचां. ने यरणनुं लक्ष्मी सोधन डरेछे त्यां हां
 थी लागी रथी गित्पन्नथर्ध. पछी घुटीनुं. पुरणनुं. नंधानुं. डे

ડનું નાભિનું હૃદયનું લુબનું કંઠનું સુખનું નાસિકાનું નેત્ર
 નું ગાત્રનું જ્ઞાનનું લલાટનું એવાં ભગવંતના દશે ઈંદ્રિયો
 પવિત્ર તેને મય આયુષ્સહિત શક્તી સહિત ધ્યાન કરવું
 તેમ મેહતાળ છોકરાને એક એક અક્ષર પાઠી ઊપર લખી આ
 પીને શોષવે છે તેમ ભગવંતનાં અવયવ હૃદયને વિશે દૃઢ
 ધયા એટલે બીજા અવયવનું ચિંતન કરીને સપૂર્ણ મૂર્તીનું બ્યા
 ન કરવું એટલી કથા એ અધ્યાયમાં છે.

શ્લોક-લક્ષણમહદાદીનાં પ્રકૃતે: પુરુષ સ્વયં
 સ્વરૂપં લક્ષ્યતે મીયાં ચેન તત્પારમર્થિ કુમ્ભાપા
 ૨૫ જોગણ ત્રીશમા અધ્યાયમાં કપિલ માતાને કહે છે.

ત્વક્તિ યોગના માર્ગ ઘણા છે. અહંકારે કરીને બલિદાન આપી
 ને દિંશા કરે છે. મોટો સમારંભ કરીને ભૂ પૂજા કરે છે તે તામસ
 ત્વકત્તન્નંભાવા વિષય વાસના મનમાં આંણીને યશઃ સૈશ્વર્ય
 ની વૃદ્ધિ થવા માટે પ્રતિમાની પૂજા કરે છે તેરાજસ ત્વકત્તન્નં-
 ભાવા કર્મની વાસના દુર કરીને ભે કર્મ કરે તે મૂને અર્પણ કરે
 છે. અને સૂર્ય સંગ પરિત્યાગ કરે છે તે સાત્વિક ત્વકત્તન્નંભાવા
 હે માતે નિર્ગુણ ત્વક્તિ લક્ષણ કુંઠુ ધું સાંભલો. એહુતુડી અવ્ય
 વહિત પુરુષોત્તમને વિશે કરવું તે નિર્ગુણ ત્વક્તિ. સાલોક્ય સા
 ચુલ્ય સામીપ્ય સારોપ્ય એ ચાર પ્રકારની મુક્તી ત્વક્તિ કર
 નારાઓને હું ચાર પ્રકારનો પુરુષાર્થ દર્શન વચ્ચે રાંમં ડમો
 સ્વચ્છે ૩ આ પું ધું પણ તે મહારી સેવા વિના બીજું કંઈ ન લેતા
 નથી. આરાલકત મહારી પુજા કરે છે. પાદ્ય અર્ચ્યા આયમનીચ

સ્નાનોદક એ ચારેનાં પાત્ર બુદ્ધાં બુદ્ધાં રાખીને તેઓમાં પૂજા
 ના પદાર્થ મેલીને મહારી પોડશો પચારે પૂજા કરીને કુદ્યનાં
 પદાર્થ વડે અગ્નિને વિશે નિત્ય પુરુષ સુક્તે કરીને હવન કરે છે
 પછી સાધુ સમાગમે કરીને પ્રાણી માત્ર સાથે મિત્રાઈ કરે છે
 અધ્યાત્મ વિદ્યાનું શ્રવણ કરીને કીર્તન કરે છે એવા ત્વકત્તનો
 કોઈ શત્રુ નહીં કોઈનો દ્વેષ કરતો નથી. લેલકત મૂને યાહ
 લો એટલી કથા એ અધ્યાયમાં છે.

શ્લોક-તસ્યૈત સ્વબલો જૂનં નાચં વેદો ર્પિક્રમમ્
 કાલ્યમાનો પિબતિ નોવાયો શિવ ધનાવલિઃ ૫૫
 ૩૦ ત્રીશમા અધ્યાયમાં કપિલ માતાને કહે છે. શરીરના

શવંત છતાં એ ઘણા કાલ રહેશે. માટે ગ્રહસ્થા અન્ન કરવાને દુ
 વ્ય મેલવે છે. તેને વિશે આશા ક્ત્ય ઈને વૈરાગ્ય આવતો ન
 થી. નફેને વિશે પ્રાણી કુખ ત્વોગયે છે. પણ તેહની આશા ધુ
 ઠતી નથી. લોલે લલયાઈને દુરંધનું પોષણ કરવા માટે દેશાં
 તરે કરીને ધન લાવે છે. ઘરડપણ આવ્યું એટલે સ્ત્રી પુત્રા
 દિક્ક કુતરાની પેઠે ત્યાંડે છે. રાહુ શી લું અંન ખવરાવે. શરીર
 રોગે ત્વરાય. કંઈ કરીને કંઈ ઘરડ ઘરડ જોવે તેવારે પેલાં પુષ્પે
 કુંધન કાંહાં ઘાટે લુંછે તે કહો. પોતાથી જોલાતું નથી. હાથ
 પગ ગલી ગલીને પ્રાંણા ભય છે. ભમના દૂત પાસ વડે બ્રાંધી
 ને ભમલોક માં લઈ નય છે. માર્ગે ભૂખ તરસ લાગે છે. પગમાં
 કાંટા લાગે છે ચેલાતું નથી. દૂત સોટી ચોમારે છે. પિત્રગુણ
 પાપા ચેરણની શિક્ષા કરવાયે એટલે અગ્નિ ઊપરથી ધિંચ

वाभांडे. जावाने भांस आपे. साणसावडे आंतरडां तांणी
 डाढे. कुतरां गीध. इरडतां नजे. सापेनाचेरनीवेहनाथाय.
 नम दुत दुहाडा वडे अंग आपे. हाथीना पणतले इयरावे. दुं
 गर डिपरथी होली पाडे. पर्वतनी गुडाओभांपुरी राजे. स्त्री
 अथवापुंषे नेणेने कर्मकर्युं होय तेवी नमलोडने विशेया
 तना टशिक्षा उ थायछे. जेरली इथा जे अघ्यायभांछे.

श्लोक. कर्मणादैवनेत्रेणान्तुर्दहोपपत्तयोऽस्त्रि
 याः प्रविष्टा विहरं पुंसोरेतः कुलाश्रयः ॥११॥

३१ जेडत्रीशाभा अघ्यायभां इपिलहेयभाताणनेडेहे
 छे प्राणी कर्मयोगे इरीने गर्भभां प्रवेशे करेछे. नरे स्त्री. पुं
 षेनो सभागम थायछे त्यारे स्त्रीनी आनड छीरनु लो ही-
 पुंषेना वीर्य साथे मली नघेने जेड शत्रु इरी रेहेछे. योथे हा
 हाडे परपोरो जंघायछे. दहा हाहाडे भासनो गोलो हांघनेय
 डो थायछे. जेड महीने नरायुनी होथली थछेने नस्तड गितंन
 थायछे. जे महीने हाथ पण थायछे. नज. मुआला. छेडि थोनां
 छिंद्रो. खिंग. अने गुहा. त्रीने महीने थायछे. साते यातूयोया
 भां थायछे. लुजतरस पांयभांसागेछे. सातभांभां आंतर
 डांनी गांसडी जंघायछे. ते गर्भे पेटभां नमली डूजे इरतो था
 यछे. भा अन्नप्राय. नलपीये. तेना लवारे गर्भने प्राप्त था
 यछे. मल नूत्रभां रण हो लायछे. नंतु इरडे छे. इडयुं तीपुं. प्रांड
 प्रांडुं. भाआ प्राये तेजेने दुःखदायक थायछे. नीयुं भायुं. जीं
 थापण. रेहे तो पला ते जेहु हाथने डीने परमेश्वरनी स्तुती

इरेछे. प्रलू भूने गर्भे यातनाथी छोडाय. जेवी स्तुति करा
 पछी दशभेभासे प्रसवना वायु वडे आहारनी इणे जेरले
 सो हंशब्द लूळीने हुंआं हां हुंआं हां इरवाभांडे पछी भा
 तानुं स्तनपान टडुंघंघावी उ इरी पुंषे थाय. दिन दिन प्रते
 अंन जाठने तरुण थाय अंते घरडो थाय. जेरली इथा
 जे अघ्यायभांछे.

श्लोक. अथयोगृहमेधीयान्
 धर्मानेषावसन्गृहेषां नम
 र्थं यथर्थाश्च होषित्वयः पिप
 तितान् ॥११॥ ११ ॥ ११ ॥

३२ जत्रीशाभा अघ्यायभां इपिलभाताणनेडेहेता ह्या
 ग्रहस्थाश्रमभां संसार भांडीने धर्म. अर्थ. काम. मोक्ष.
 जे थारे पुंषेथार्थे संपादन करवा. पुंषे त्वागवत धर्म आ
 यरवा. यज्ञ इरीने देव ऋषी पितरनुं यन्न करयुं जेरले थं
 दु लोडभां नघेने अभृत पांन करेछे. सूर्य वारे इरीने पुंषे
 प्रते प्रांनेछे. ब्रह्मदेवनां सो वर्षे पुंरां थयां जेरले प्रलय था
 यछे. त्यारे जे ग्रहस्थाश्रमी वैकुंड वास सुजडे करेछे. शेष-
 ना सुज थडी आग्निनी नवाला नी इणेछे त्यारे छेडुं घडी कर
 तो वधी. सूर्य वारे इला जे तपेछे त्यारे विना अन्ने प्रांणी
 मरण पांनेछे. प्रलय वायुथी अग्नी घडी पथायछे ते लोडरि-
 ने त्रैलोक्य जलवाभांडेछे. पछी समुद्र प्रलय नलवडे ब्रह्मां
 डने डुंजायेछे ते थारे योगी ऋषी आत्मानात्मा पियारेड

રીને સુખી રહે છે. જે માટે તે ભગવંતને ત્યાગ કરીને શરણ લેવું. જેવે હીન છે તે જો ભગવત કથા શ્રવણ કરીને અસત્ય થા શ્રવણ કરે છે. તેમને શૈરવ નરક પ્રાપ્ત થાય છે. જે માટે તેમને કપિલ ગીતાયે કરીને તત્વ જ્ઞાન સંભળાવ્યું. જે જ્ઞાનનો અભ્યાસ કરીને ચિત્ત સ્થિર કરવું. જે જ્ઞાન હુણેને. નડને. ઠાંભિડને. લુબ્ધકને. કેહેવું નહીં. જેટલી કથા જે અધ્યાયમાં છે.

શ્લોક. એવં નિશમ્ય કપિલ
 સ્ય વયો નિત્રી સાહર્દમસ્ય
 દયિતા કિલ દેવહૂતિઃ પાવિ-
 સ્તમ્ભો હ પરભાતમભિપ્ર-
 ણમ્ય તુષ્ટાષતત્ત્વવિષયાંકિ-
 તસિત્યભૂમિભૂપાપા ધુ ૥

૩૩ તે ત્રીસમા અધ્યાયમાં કપિલ દેવ માતા ભ્રતે કે હે છે. તેમને જ્ઞાન માર્ગ. ભક્તિ માર્ગ. યોગ માર્ગ. જે મોક્ષને અર્થે કલ્યાણ થવે ભક્તિ માર્ગ કરીને ભગવંતનું લભન જે કાશ્યપિને કરીને કરિયે જેટલે મોક્ષ પ્રાપ્ત થાય. જે વિશે અભવે ત્તા મહાનુ શ્રીનું સંમત છે કે જે સુલભ માર્ગ છે. જે પ્રકારે માતાને કહીને કપિલ દેવે નમસ્કાર કર્યો. અને માતાની આજ્ઞા લેઈને સિદ્ધ્યક્ષેત્ર થઈ નીકળ્યા. પછી પ્રાચી સરસ્વતીને વિશે દેવહૂતી-સ્નાન કરીને સિંહાસન ઉપર બેઠી. જેટલામાં કહેમક્ત

ધીના યોગાલ્યાસે કરીને ને વિમાન ઊત્પન્ન થયું તેને ઈને મનમાં કેહેવા લાગી. આ વિમાનની સોભા અલૌકિક છે. સ્ફારીકના સ્તંભ. પુષ્પના ઊભારા ને વિશયયા. સુકતા ઈણનાં તોરણો. પક્ષી ગણ સખ કરી રાખા છે. નાના પ્રકારની વેલો. નાના પ્રકારનાં વૃક્ષ. ફૂલે ફૂલે કરીને સુંશોભિત બેઠેને તેણીયે મતિનું ધ્યાન કર્યું. પછી કપિલ મહા મુનિ પોતાનો પુત્ર સાક્ષાત્ નારાયણ છે એવી ભાવના કરીને ભક્તિ. જ્ઞાન. વૈરાગ્યે. કરીને સુદ્ધાત્મા વિશ્વતો મુખઃ બેઠીને સમાધિ યોગ વડે આત્માને વિશે એકાગ્ર મન કરીને પોતે સમાધિ સ્થ થઈ. તેવારે દેવતાયે હુંડુલી વગાડીને પુષ્પની વૃષ્ટી કરી. તેના શરીરની સરસ્વતી નદિ થઈ. તે સિદ્ધપુર ક્ષેત્ર અચાપિ પ્રસિદ્ધ છે. જેટલી કથા જે અધ્યાયમાં છે.

ઈતિ ત્રીભાગવતે મહાપુરાણે તૃતીયો સ્કંધઃ

સમાપ્તઃ ૥

शुद्धोऽभनोस्तुशततुपायांतिरुःइत्याश्विनतिरे
 आहूतिर्देवहूतिश्चप्रसूतिरिति विश्वतः तपसा ॥

१ प्रथमाध्यायने विशेषे भैत्रेयकेहेछे स्यायंत्नुभजुनी
 रुनी शततुपाने प्रियव्रत भजे विज्ञानपाद जेपुत्रथया-
 आहूति देवहूति तथा प्रसूति जेत्रेण इन्वाथेयो. ३
 यि ऋषीथडी आहूतिने विशेषतः अवतारथयो. इहम
 थडी देवहूतिने पेहे इपिस अवतारथयो. अने दक्षनेप्र
 सूतिथडी सर्वगत गित्पन्नथयुं. विदुरभैत्रेयनेकेहेछे.
 अहमेवे अत्रिऋषीने पत्नी सहित तप करीने प्रन गित्पा
 दन करयाने इधुंते सांलकीने सोवरसुशुंधी तपे इधुं.
 पछी त्रेयोइय तपना तेनथी पीडीत थछेने अहमेवने-
 शरणगया. पछी पृथेल. हंस. गरुड जेओना जेपर स्वा
 र थछेने त्रणे देव अत्रिऋषीने आश्रमे आवी गित्पा रथा
 त्यारे ऋषीयेनमस्तार करी स्तुति करी. वरदान प्राणो.
 जेभकेहेतांन त्रणे देवो ऋषी पुत्र थवा जेछेये. तेजेपरथी
 अहमेना अंसथी यंद्. रीं करना अंशथी दुर्वा सा विषयुंना
 अंसथी दस्तात्रेय त्रिगुणात्मक अवतार अत्रिऋषीना-
 वीर्यथडी अजुं सूयाने विशेषे गित्पन्नथया. त्यारे देवताये
 दुहुली वजाडी पुंष्य थछी करी. दक्षथडी सोल इन्वाथेयो
 तेभांथी तेर'वर्भने आपीयो. जेइपितरने. जेइ महादेयने.

अने अडे नरनारायणाने आपी अरेली इथा जे अंध्या
यभांछे.

श्लोक- लवरेगी लवतां श्रेष्ठे हस्ते दुहितृवत्सलः

विद्वेषं मकरोत्कृत्माहनादत्यात्मन्नं सती भूषण

रजीन्न अंध्यायभां वीदुरभैत्रेय प्रते डेहेछे. महादेव-

साथे हस्तेने द्वेष थवानुं डारण शुं जे ससरानभां छे तां ये
रडे मथयुं ते डहो. त्यारे भैत्रेय डेहेछे. प्रन्नपतिना यज्ञने
विशे देव. ऋषी. पितर जे सधलाये हस्ते प्रन्नपतिआध्या-
तेने विधीने मान आप्युं. महादेव नये न आप्युं. जे माटे ह
स्तेने रीशायटी. अने सर्वने डेहेवा खाग्यो. म्हारं वयन सां
त्वसो. महादेव लोड पासो नो यश जोलीने निर्लक्ष्म थयो.
जेने म्हं म्हारी डुन्या आपीने शिष्य डख्यो. म्हारी डी डरीनी
आंज्यो हुरणना नेथी. जेनी आंज्यो भांडां ना नेथी. जेणे
म्हने नेथीने सन्मान डख्युं नही. जे प्रेतोनी साथे रेहे नारो.
नागो. डेश घुटा. यितात्मस्थ लगाडीने इह माया गजाभां
पेहेरीने स्मशान भां नागो इरेछे. जे आथार त्रष्टे जेने
डुन्या आपीने हुंपस्तावाभां पड्यो. जेरीते निंदा डरीने-
हाथ पगधो छे हस्ते महादेवने शाप दीधो. अने यज्ञभां ला
ज भलवानो नहीते सांत्वलीने महादेवयालीनी डल्याते
सभयेनं दिडे स्थरे हस्तेने शाप दीधो. ते शिवनी निंदा डरी-
तहाइं भुज जोडडाना नेवुं थाज्यो. ऋषी मंडलीये हास्य डख्युं.
तेभना घांत पाडो. नेभणे शिवनी निंदा डरीते आसणयो

येथीने प्रपंच निर्वाह डरो. अरेली इथा जे अंध्यायभांछे.

श्लोक- सदाविद्वेषतोरेवंशालो वैधियभाणयोः

नमातुः स्वशुरस्यापिसुभदानतियक्रभेणपा

3 त्रिन्न अंध्यायभां भैत्रेय विदुरने डेहेछे आसणेवे हस्ते

ने प्रन्नपतिनो अधिकार आप्या विपरांत वानपेययज्ञनो-
आरं ल डख्यो. त्यां हां देव ऋषी. ब्रह्म ऋषी. देव. पितर. आ
ध्या तेथीनो सत्कार डख्यो. डेलासने विशे पार्यतीये सांत्व
ज्युं डेवापने घेर यत्थाय छे तेभां पोतानी जेहेनो पति स
हयर्तमान विमानोभां जेरीने यज्ञनो विस्वाहनेयाने नये
छे. तेवेला सती महादेवने डेहेछे. म्हारा आपने घेर यज्ञो
त्सध न्नेयाने सर्व नयेछे. म्हने आझा आपो तो हुंपणान
विं. त्यारे महादेव जोड्या तहारा आपने म्हारी साथे वैर छे.
तेथी आपणाने तेज्यां नथी. त्यां हां सगां वाहासांने तेज्या
वगर आपणे नयुं नही. ते जोली भावापने घेर डी डरीने
नवानी थिंता नही. महादेव जोड्या. म्हारं वयन नभानीने
नथेस तो तने अत्यंत डखे थाथशे. तेवयन विखंडन डरीने
नंही विपर जेरीने पिताने घेर गछे. त्यां हां भावापे जेहे
नवनेथी जे सत्कार न डख्यो. अरेले सतीने क्रोध आव्यो.
जापत्वणीने नेथीने बलास थयां. भनभां वीथार डरेछे डे. सं
त्वाचीतनी जपडीर्ति थछे अरेले भरपुं लोडने महोडुं हे
जाडयुं नही. अरेली इथा जे अंध्यायभांछे.

श्लोकः-मेतावहुत्कापिरराभशंकरःपत्यंगनाशंभु
लंयत्रभितयनासुहृद्विदुःपरिशंकितानवा-
न्निष्कामतीनिर्विशतीद्विधासती॥१॥ ७॥

८-योथाअध्यायभांमैत्रेयविदुरप्रतेडेहेछे-सतीनंदी
जिपरजेशीनेअडेलीबतीहतीअेरलाभांमहादेयनाग
लासाथेयाख्या-नानाप्रजारनांवास्मंभगाडता-अेवाहाह
आहथीयज्ञमंडपभांआवी-त्याहांसघलांयेअनाहरडस्यो-
अनेवलीनुवेछेतोयज्ञभांरुद्रनेलागडाढेलोनथी-त्या
शेसतीओलीभूरापतिनेडोछेशात्रुभिन्नथीअेयुंछतां
भूराशेचितातेनेअमंगणडेहेछे-तेनीनिंदाडरेछे-भूरा
श्याभीनुंअेअक्षरनुंनान्मंगणपदछे-शिवशिवअेअे-
अक्षरनुंजिअ्याशणडरेतोमहापातडीहोयतेपलाभोक्षपां
अे-तेवाशिवनीनिंदाडरी-डोछेनिचमोरानीनिंदाडरे-
त्यारेडानंभांआंगलांघालवांअेमशास्त्रडेहेछेभाटेतुळ
थडीजित्पन्नथयेसुंभूरेशरीरतेशरीरहवेभूरेराप्रधुंन
थी-अेमडहीनेहाथपंगपेक्षासनडरीनेपदभ्रासनेअेडीअ
नेअेडाअयित्तेहृदयनेविशेशिषळनुंध्यानडरीनेनालि
यक्रथडीप्रांणडपालेअेढाधीनेदेवअृषीपित्तरनादेप्रतां
योगाश्रीवडेडरीनेपोतानोदेहृदवंधडस्यो-तेडौतुडलूय
शजेपरोनेछेनेओल्यां-अहोआसतीनेडोछेयेक्रोधप-
भाडीतेनीअपडीत्तित्रैलोड्यभांथवानी-अेमन्नओल्या
तेदलाभांनंदीलृगीआदीलेछेनेदक्षनेभारवाहोअ्या-अे

म लृगुयेनेयुंतेरजेदक्षिणाश्रीभांहयनडस्योतेभांथीअ
लुनाअडदेवजित्पन्नथयातेभण्णेरुद्रनासेवडोनेनसाड्या-
अेरलीइथाअेअध्यायभांछे.

श्लोकः-लवोलवान्यानिधनंप्रन्नपतेरसत्कृताया
अवगम्यनारहातास्यपार्षदमैत्र्यंयतदध्वरलुलि
विद्रापितंक्रोधमंपारमाद्यो॥१॥ ७॥ ७॥

५-पांथेभाअध्यायभांविदुरमैत्रेयनेडेहेछेमहादेयनेना
रेडेडसुंडेसतीयेपोतानुंअपभांनथयुंभारेयोगाश्रीवडेहे
हवालीअस्मडस्यो-तेसांललीनेमहादेयेरीशथीबटाप-
छाडितेभांथीवीरलड्जित्पन्नथयो-तेडासपुरेधनेयोआ
गखडालोरथो-हाथनेडिनेओड्यो-अनेशीआज्ञाछे-शि
वडेहेडेदक्षनायज्ञभांअछेनेयज्ञनोविध्वंसडरो-तेसांल
लीनेतरतवीरलड्जित्पन्नथयांनिशूललेछेनेयाड्यो-तेवारे
शीवनागलासाथेयाख्यातेओदक्षनायज्ञललीयाख्या-
त्यारेअृत्विनेयेनेयुंतोअेडाअेडुलाडांथीसूर्यठडाठ
गयेलोहिगे-अृतप्रेतपिशायेआवीनेडुंडोलांगीनांअ्या-
अनेभलसूत्रेडरीनेअृत्विनेनेभारवाअंअ्या-वीरलड्जे
दक्षप्रन्नपतिनीभुडीअरडीनेडुंडभांहोभी-यज्ञपात्रला
गीनेलृगुअृषीनेआंध्यो-पूषाअृषीहस्योहतोभारेतेना
हांतपाडीनांअ्या-लृगुअृषीयेभूछेजिपरहाथदेरव्यो-तेद
लासाशेतेनीभूछेजिजेडी-लगअृषीयेआंअ्योअेढाधीनेत्रे
युंभारेतेनीआंअ्योशेडीनांअीयो-अंहांतांहांदेवअृषी-

पितर लयलीत थछेने नासवा भंड्या. जेभे जरे यज्ञनो वि
ध्वंस करीने वीरल इडेवा स पर्वत लणी थाव्यो. जेदली
इथा जे अंध्याय भांछे.

श्रोत्रं अथ देवगणाः सर्वैश्चानीकैः परानिताः

शूलपद्मिनिस्त्रिंशद्गुहापरिघनुर्गुरैः गाप

६ छद्वा अंध्याय भां भैत्रेय विदुरने डेहेछे. ऋषी भंडलीये
अस्र लोड भां नछेने पोडार कर्यो. अने अस्र देव प्रते डेहेवा
लागा. शिव लना गणोये दक्षना यज्ञनो विध्वंस कर्यो.
तेधी लीहीने जभे तभारे शरणा आवा. छछेये भारे जभाडे
रक्षणा करे. तेसां ललीने अस्र देव ऋषी थाव्या ते कुबेर न
गर लणी थछेने डेवा स भां थाव्या. ते स्थल इल इले करीने
सुसोलीत हीहुं अने आग स नुवेछे तो वडनुं आड सो ने न
विस्तार ते दक्षने छांयडे महादेव व्याघ्र सर्भ छीपर जेशीने
तडे मुद्राये नप करेछे. आस पा सने जागे कुमुद. छित्पल. क
ल्हार. शतपत्र छीपरथी सुगंध युक्त शी तल पायुं आवेछे.
भृगु. वानर. हाथी. रींछ. वृषल. शरल. पाघ. छेत्यादि पशु
जो वियरेछे. जेवा सुशो लित पर्वतने विशे अस्र देवे नछेने
नभस्कार कर्यो. सनक. सनंदनादिड महासिद्ध नेनी स्तुति
करेछे ते लगवान दल सन छीपर जेशीने नरा. लस्म. दंड.
त्रिशूल. डमरु. जे आयुद्ध सहित लगवानने हृषेने छेने अस्र
दादि देव स्तुति करीने डेहेछे. यज्ञनो. यज्ञमाननो. ऋत्वि
नेनो जपराय दन भां करे. अने यज्ञ भंडप भां पधारो. आप

ने यज्ञ त्वाग आपीशुं. जेरली इथा जे अंध्याय भांछे.

श्रोत्रं छेत्यने नानुनी तेन भवेन परितुष्यता
अथ्यं वायि महाजाहो भ्रह्मस्य श्रूयतामिति ॥१॥

७ सातभा अंध्याय भां भैत्रेय विदुर प्रते डेहेछे. महादे
व दक्षना यज्ञमां देवता सहित पंधार्या तांहां नछेने महादे
व लये कल्युं डे जोड डानुं माथुं दक्षने थोठो. लग ऋषीनी आं
ज्यो होडीयो पण ते सुरलना तेन वडे ने छेश करे. नूषा न
षिना हांत पाज्या ते यज्ञमानना हांत वडे थापशे. देव ऋषि
पितर जे जोनां जंग लंग थयां ते पेहेलां नी पेठे सा न थशे.
आ यज्ञनो लंग थयो. तेनुं प्रायश्चित्त विषयुं त्वाग करवाने
कल्युं. चिकपाल छेरी करवां नी वारन विषयुं प्रगट थया दशे
दिशा तेनः पुंन दिशा वा लागीयो. भस्त्रं डे मुकुट. डाने कुंडल.
अक्रादि यायुथो हाथने विशे जेवी नारायणी मुर्ति ने छेने
सघलाये छे छेने भान आयुं अने नभस्कार कर्यो. दक्ष नभ
स्कार करीने स्तुती करवा लाग्यो ते शब्द जो डडाना ने थो-
सां ललीने सर्व सला हसवा लागी. महादेवने परभमानं
दथयो त्यारे छेडे वील शब्दे करीने दक्षे स्तुति करी. पछी ऋ
त्विनेये. पछी सहस्योये. लृगूये. पछी अस्र देवे. पछी छेडे.
पछी ऋषी पत्नीयोये. पछी लोडपाले. गंधर्योये. विद्याध
रोये. स्तुति करी. यज्ञ सभास करीने सर्व गया. जेदली
इथा जे अंध्याय भांछे.

श्लोकः सनडाद्यानारदश्चक्रतुर्हसोऽरेणिर्यतिः

नेतेगृहन्वत्सुतात्वावसन्ध्वरेतसःगाथा

८ आठमा अध्यायमांमैत्रेय विदुरप्रतेडेहेताहुवाः

तानपादरागने सुनीति सुरेयी जे स्त्रीयो हतीयोः सुरेयी
 नोपुत्र जित्तम अने सुनीतीनो ध्रुवः अने अणभानी तिनोपु
 त्रथेने डोछे अडे दिवसे रागना जोला मां जेठे लो जेठे सु
 रयीये रागनी नींदा डरीः अने ध्रुवने लात मारीने डेहेवा
 लागीः तने अहिं जे सवानो अघि डार नथीः जेवा डडरा
 लोख ओर मान मानां सांललीने ध्रुव त्यां हांथी आल्योःने
 त्रने विशे आं सुनी धारा यो लोछेः डडरा गदयये लो रडतो
 जेठेने भाताये छालीये घालीने सभन्नव्यो तोपण तेनुं न
 सांलसतां तपे करवाभाटे अनन्यत्वावे आल्योः मारणे
 डां डरा डां रा प्रूयता नयः तडडो लागतो नयः लूण तरसला
 जी प्राण व्याकुल थायः अरे ला मां नारद मण्याः तेमने नम
 स्कार करतां न नारद लो ज्योः छो डरा पाछो ईस्य त्हा ईप
 य न्हानुं तने तरस लागशेः त्यारे पां ए पीचा मलरो न
 हींः आगल पा हाड जा हाड नां घोर अर लुय आवेछेः पाघ
 आदि पशू ईरेछे जे म सभन्नव्यो पण डज्यो न हीः त्यारे ध्रु
 वनो निश्चय जेठेने नारद लये मंत्रोपदेशे कर्योः पछी लभु
 नां तीरे लोने तपे करवा लाग्योः त्रीने हा हाडे घोर प्रायः
 छे हे हा हाडे सुडां पातरां प्रायः लवमे दिवसे वायु लक्षण
 डुरे जे रीते करवा लाग्योः अरे ली डथा जे अध्याय मां छेः

श्लोकः मात्वेष्टनालंतपसो दुरत्ययान्निवर्तयि

ज्येप्रतियातस्वधा पायतो हिवः प्राणनिरोध

आसीदौत्तानपादिर्भयिसंगतात्मा पापपा

९ नवमा अध्यायमांमैत्रेय विदुरने डेहेछे ध्रुव ल

मधुवनमां लोने लगवतनुं ध्यान करतां करतां योगा
 श्रिवडे त्रै लो ज्य हे दीप्यमान यतां न देव ऋषी लगवतने
 शरण गया अने डेहेवा लाग्याः हे लगवान् आ ध्रुवना
 तपना तेन वडे अमारा प्राण व्याकुल थायेछेः ते सांल
 लीने गर डार ड लगवान आगल यतां न जे भूर्ति जेठेने
 साष्टांग नमस्कार कर्योः हाथने डीने स्तुति करेछेः हे ल
 गवान् आ मारा हृदयने विशे प्रवेशे करीने ज्ञान जित्पंन
 डरुं जे ज्ञाने करीने लडिते जित्पन्न थर्छेः लडिते योगवडे
 देव त्हा ई ध्यान डरुंः ध्यान योगवडे प्रत्यक्ष दर्शन थयुं
 हे लगवान् तिर्यकः नगः द्विनः सर्पः देवः पितृरः मनुष्यः
 जे योनियो ते जित्पन्न करीयो अने तेजोने विशे तूं नि
 रंतरे हेछेः तूं नित्य भुक्तः शुद्ध इंद्रस्थ आदि पुरुष त्हा राव
 गर थरा थर नथीः हे देवाधि देव त्हा रा थरणुं निरंतर
 दरशन थनेः जे प्र डारे स्तुति करीने नमस्कार करतां न
 लगवान् प्र सन्न थर्छेने ज्योः लो डारण मारे ते तपे ड
 रुं ते ध्रुव पद त न्हे जाप्युंः जा ल सुधी ते पहने डो पो हों थ्युं
 नथीः ते अनु शिष्ठे पछे ते ल्हा ने रा लय जाप्युंः अंते मोक्ष
 पां श्रीशः अरे ली डथा जे अध्याय मां छेः

श्लो ३-प्रबन्पतेरुहितरंशिशुमारस्यैध्रुवः

विपयेमेत्प्रभिनभतत्सुतौकल्पवत्सरौगाणा

१० हशमाग्ध्यामांमैत्रेय विदुरनेकेहेछेः प्रबन्पति

नीकन्यात्प्रमीकरीनेहतीतेनीयेहेरेध्रुवेलग्नकल्पुवे
 नेजेपुत्रः इत्ये तथावत्सरैथयाः जीवस्त्रीवायुनी
 कुन्यावतीसाथेध्रुवेविवाहकस्योतेहेनेजित्कननामे
 जेकपुत्रतथाजेककुन्याथेध्रुवनोत्वाथेजित्तमकरीने
 हुतोतेहेनोविवाहथयोनहीजेकदाहाडोजित्तमभृग
 यारमवागयोतेनेयक्षेमास्योपुत्रनाशोइथीतेनी-
 मातामहापांभीजेसत्राथारध्रुवणयेसांभणयात्यारे
 शत्रुनेभारवासांरथेजिपरजेशीनेहिमालयपर्वतत
 रइयादयोत्यांहांयक्षसाथेयुद्धकरतांकरतांघणापुण्य
 बनमरायाकेटलाजेकनांमस्तकजिडाव्यांकेटलाजेकना
 हाथपणडापीनांण्यापरीघपटात्रिशूलजरणीत्सु
 शुंडीः ८५० १० जेघांशस्त्रअस्त्रेकरीनेयुद्धमांपुण्यनो
 येटराक्षसोयेऽवांणघंठीकरीनेध्रुवणनोरथजाघादि
 तकस्योतेसमयेस्वर्गेविमानमांजेशीनेदेवदेवांगना
 ज्योयेनेधेनेहाहाकारकरवालाज्याअहोजामनुपौत्र
 भानवसूर्यराक्षसोनासभुद्धमांडूमेछेअहियांराक्षसी
 लूतःप्रेतपिशायनीनायवालाज्यांजेघडीयेध्रुवनो
 रथवाणान्नलमांथीध्रुवोपाछेध्रुवयुद्धकरवामंड्यो
 जेरलीइथाजेअध्यायमांछे

श्लो ३-निशम्यगहतोमेवमृषीणांघनुषिध्रुवः

संहयेऽस्त्रमुपस्पृश्यचन्नारायणनिर्मितमाणि

११ अज्यारमांअध्यायमांमैत्रेयविदुरनेकेहेछेः ध्रुवेष

नुष्यसननतेयारऽकरीनेनारायणास्त्रभूड्युतेथीह-
 नरोवांणजित्पन्नथयांनेयक्षोनोनाशकरवालाज्यां
 तेयक्षोमुवाजेरलेसूर्यमंडणलेदीनेगयापछीस्वायंतू
 मनुंरथजिपरजेशीनेऋषीयोसुध्यांहिमालयलणीया
 द्यातेशभयेध्रुवणयेपोतानापितामहनेनेधेनेनम-
 स्कारकस्येत्यारेमनुंध्रुवनेकेहेछेहेवत्सह्वेक्रोधंपर
 हरनिरपरायपेक्षनेतेमास्याजेअमाराकुलमांअघरी
 तकस्युंछोकराजेकधंधुमास्योतेरसासांतेरीशथीपु
 ल्यननोनोक्षयघणोडस्योअरेत्वाधेनावाहालाजेभा
 रणसाधुजोनोहीतेसर्पात्मालगवाननेप्रसन्नकस्या
 तेथीध्रुवपदपांभ्योजेयुंछतांजेनिंघडर्मतनथीध्रुंनने
 छेजेजेथयुंनयुंदैवाधीनछेडोधेडर्मप्रधानकेहेछेडोधे
 स्वत्मायप्रधानकेहेछेडोधेडालप्रधानकेहेछेतेलगवा
 नजाविस्वजित्पन्नकरीपावनकरीनेसंहारकरेछेतेन
 तेलगवानअभृतरेपीथायछेतस्मात्ह्वेपुण्यननोसा
 थेयैरकरीशमांनमस्कारकरीनेतेमनेशरणाथाजेरथे
 लगवान्प्रसन्नथसेजेप्रकारेमनूयेध्रुवनेजिपदेशक-
 स्योयक्षोनेराहापाज्याऋषीसहवर्तमांपोतानेस्थले-
 गयाजेरलीइथाजेअध्यायमांछे

श्लोकः ध्रुवं निवृत्तं प्रतिवृत्तं वैशसा-
दपेतमन्युं तगयान् धनेश्वरः तातत्रा
गतश्चारणयक्षकिं नरेः संस्तुयमा
नो ल्यवहृत्कृता नखिं पापा घृ ॥

१२ आरभा अघ्यायभां मैत्रेय विदुरणेनेडेहेता ह्या.

डे कुबेर यक्ष गण गंधर्व सहित ध्रुव लना रथ पाशे आषी
ने नमस्कार करी प्रार्थना करेछे. महाराज अमारा कुणजुर
क्षणा कस्युं. हवे डांछी वरदान मागो. त्यारे ध्रुव ज्योस्थ्या. लग
वंतना यश एनी लकती निरंतर हो. पछी कुबेर वरदान आ
पीने गया. अहिं ध्रुवे नगरभां आषी प्रननुं रक्षणा कस्युं.
यज्ञ याग करीने छत्रीश हनर वरस शक्य कस्युं. पछी पुत्र
ने राक्ष्य आषी पोते सभाषी योगे करीने आत्मने वीशे आ
त्मयिंतन करेछे. अरखाभां पांशे विमान हीहुं तेभां यतुर्लुन
पितां वर धारी विष्णुं हूतनेयां. ध्रुव लये नमस्कार कस्या.
त्यारे हूत डेहेछे हे राक्ष्य १ त्हारं कल्याण हो. हवे ध्रुव पक्षे
विशे पधारो. पछी विमाननी पून करीने प्रदक्षिणा इरीने मृ
त्युना मस्तक णिपर पग भूखीने विमानभां जेहा. त्यारे सु-
वर्णना नेवुं शरीर थयुं. ध्रुव डेहेछे ओरभां नभाताना वय
ने करीने भूने विमान प्राप्त थयुं. तेभाताने जायो. तेसां ल
खीने हूत डेहेवा लाव्या. भातानुं विमान आणसथा लेछे.
नुयो अषी भानू लक्ष्मिने छीने हेयोये हुं हुली वगाड्यां पुष्य
नी वृष्टी करी. अपसरानृत्य करया लागियो. ध्रुव. पदे ध्रुव ल

पोहो ग्या. अरखी इथा जे अघ्यायभां छे.

श्लोकः निशम्य कौपार विष्णोपचरितं ध्रुव
स्य वैकुण्ठपदाधिरोहणम् प्रदृढलाघ्यो लगव
त्यघोऽक्षणे प्रष्टुं पुनस्तं विदुरः प्रथक्रमो ॥ १३ ॥

१३ तेरभा अघ्यायभां मैत्रेय विदुर प्रत्ये डेहेवा लाव्या,

ध्रुवना पुत्र णि लखे राक्ष्य पार मुडीने नड अंय जे हेरा नेयो
असु लूल थछीने लोड भां इरपा मंड्यो. त्यारे हूलना परडा
प्रधाने विचार कस्योके. आवडो पुत्र थछीने राक्ष्य करतो
नथी, प्रनने णिपद्रव थाय मारे तेना न्हाना आछे वेत्त
रने पदा विषे क कस्यो. तेने छे पुत्र थया. तेयो मां कनिष्ठ
अंश, तेनी स्त्री सुनीथी, तेने पेटे वेन पुत्र महा क्रूर थ
यो. राक्ष्य पुत्र दुष्ट निपनवानुं करण थुं. त्यारे मैत्रेय डे
हेछे, अंगराक्ष्ये अस्वमेधनो आरं लकस्यो त्यां हां यज्ञ
लागलेयाने हेव आवतान हता. त्यारे आसु एणो ज्यो
निपुत्र डने घेर हेव यज्ञ लागलेतानथी. तूं पुत्र छे छी कर
पुत्र थया पछे हेव यज्ञ लेशे. पछी पुत्र छे छी करी त्यारे पुत्र
तेदुरा थरणी. दुष्ट स्वलाघ. निधिय. नित्ये भृगया रमवी.
छोड रां शाये रमतां रमतां छोड रांने परकी मारे. अयो पुत्र
ने छीने राक्ष्यने जहुने थयो. हुं निष्पुत्र ड हतो ते ही ड हतो.
पुत्र थयोने प्रनने णिपद्रव थाय ते करतां आपणे राक्ष्यो
डीजे तेरां अंभ ड हीने अर्धी रात्रीये राक्ष्य तपो धनभां
गयो. अरखी इथा जे अघ्यायभां छे.

श्लोकः लृग्याहयस्तेभुनयो लोडानां

हेमदृशिनः गोप्यसतिवै नृणां प

स्यंतः पशुसाम्यतामृत् १॥ १॥ १॥

१४ यो हमा जव्यायमां मैत्रेय विदुरने के हे छे अंगरा

नदुष्टपुत्रना दुःपि डरीने मध्य रात्रिने शभये तपोवन ल
ली जिरीने याव्यो पछी संपूर्ण ऋषी मंडणे विश्वारडर्यो
के रात्रवगर अन्नने योरादिडनो जिपद्रयथायछे तेभारे
वेनने रात्र्यजिपर जेशाडीने पट्टालिषे ड डर्यो पछी रध
जिपर जेशीने पोताना रात्र्यमां इरयादाज्यो गांभेगांम
उंडरो पीदापी आज्ञा डरीके म्हा रा रात्र्यमां डो छे येत्त या
ग डरे नही नप नप दान धर्म करशे तेने हुं शिखा डरी
शने डरपुं ते म्हुने अर्पण डरपुं हुं रात्र्य विषसुंनो अंशो
म्हारे अंगे सर्व हेव तारे हे छे म्हुने हेव पी तरना लाग अर्प
ण डरवा त्यारे त्रांभरणे परमसंडरपीं हों थुं सर्व मंडणी
ये आधीने रात्रनी प्रार्थना डरी हे रात्र्य आयुष्य लक्ष्मी न
ण डीर्ति अने धर्म जे जोनी रक्षिथवानो जिपाय जे नडे हेव
ज्रांभरणे शरणाथने अन्ननुं पाखण डरपुं हे रात्र्य त्हा रा
डर्यो एनो भार्ग अमे डही जे छे ये ने रात्र्यमां ज्रांभरणे हे
छे तेभारे अन्ननुं रेडुं छे वुं जे प्रमांणे त्रांभरणे नृणां प
सांलखीने रात्र्य जो ल्यो तमे ज्रांभरणे मूर्जे छे नेम स्त्रीयो
पतिने मूडीने नरपुंषो साथे संग डरे छे तेम तमे हुं रात्र्य
साक्षात् विषसुं छतां जीन देघो ने लगे छे जेतभारी जा

लड जुद्धि न एाय छे ते शांल लतां न ज्रांभरणे हे हुं डार डर्यो
ते लो डरीने रात्र्यमां प्रांण गयां ते येन रात्र्यमुया पछी ज्रां
भरणे ये विश्वार डर्यो डे रात्र्यजिपर अ पि डारी ने छे ते त
लाभारे येन नी जंगो नुं मधेन डर्युं तेथी डाल पुंषे हू स्यां
ग जि त्पे न थियो तेनुं नाम डो ली पां ड्युं जे टली डथा जे म
ट्याय मां छे

श्लोकः अथ तस्य पुन विप्रैर पुत्र
स्य न ही पतेः जा हू त्वां मध्यमा
ना त्वां मिथुनं स भ पद्यता प

ए प पंहरमा जव्यायमां मैत्रेय विदुरने के हे छे येन रात्र्य
ना लू नुं इरीने मधेन डर्युं तेथी स्त्रि पुंषे जि त्पे न थियां
तेने छेने ऋषि के हे छे आ विषसुंनो अंश आ लक्ष्मी जो अं
श जे आदि रात्र्य अथी नुं पाखन डरशे भारे जे नुं नां मपु
थु पां ड्युं ते स्त्रि नुं नां म अस्थी पां ड्युं त्यारे हेव ता जो ये हुं
ली वन्न डीने इलनो वरशा हव रशा ज्यो गां धर्ष गाघा सा
ज्या जन्सरा जो ना चया सा जियो ज्रांभरणे दिडे हेयो ये
जा पीने पट्टालिषे ड डरी रात्र्यजिपर जे सा ज्यो सरये
तेरो अरपण डरीयो डवेरे सिंहा संन वडुं छे वु वायु
येय भर सरस्यतिये हार जाप्यो तार पछी ज्रांभरणे हे सा
मुद्रि ड यिन्हो ही हां रात्र्यने नभरणे हाथे थक्र थरणे विशे ड
मल जे यिन्हो ने छेने जे साक्ष त् छे स्वर छे जे म ड हीने ऋ
षि स्तुति डरया सा ज्यो तेवारे पुंथुं के हे छे हे नो म्हा री सु

ती करोछोपलाभाहारोपराक्रमनेआयगरस्तुतिकरणे
तो लोडमां हंरीथशे: तोपला ऋषिगलाडेहेछे जेधर्मनुंरक्ष
लाकरशे. लोडपावनीपेडे लोडोनी जीपर जीपडार. करशे.
जेरली कथा जेअध्यायमांछे.

श्लोक- धीतिश्रुवाणं नृपतिगाय
डाभुनियोदिताः तुष्टुयुस्तुष्टमन
सस्तदागभृतसेवया ॥१॥ ॥

१५ शोखभाअध्यायमां भैत्रेय विदुरनेडेहेछे डे सर्व
ऋषिगला जोख्या हे महाराज आपतो शाक्षात् विष्णुं नो-
अपतारछोअभारी प्रार्थना सांलखो. आगल कदापित्थी
द्रुष्टीन करी तो तभारे वृष्टी करीने प्रबनुं पाखंन करयुं. अ
भृतवृष्टी करीने शरणा आयेने प्रबन तेने शं तोष पभाडवा-
यायूनी पेडे सर्वत्र हेरो हेरा इरीने शत्रूने हंडवा. ने हंड करया
ने ज्ञान होअ तेने हंडवान ही. पोतानो पुत्र अन्याय करे तोप
लातेने हंडयो. तभारी आज्ञाआजी पृथ्वी मांभनाशे. तभेपो
तेहृदता धारण करवी, सत्यप्रतिज्ञा, आह्वण लडत, घरडा
याकरथयुं, दीनवत्सल, परस्त्रीने विशेष दक्ष्मी लोयो स्नेह,
आह्वणने विशेष उचण ठे श्वरलाय. जेप्रकारे स्तुति करीने
ऋषिगला जोख्या. आ पृथुरान् रथजीपर जेरीने सूर्यनी
पेडे पर्यरन करतां करतां भागमां नेडुंगारो हरी तेधनुष्यनी
डोरी वडे त्यागीने लूमि सरणी करशे. पृथ्वीनुं रोहन करी
ने तेमांथी ज्योषधि ग्रहण करीने सर्वने आपसे. जेसोअ

श्वमेध करशे. सजडादि कमाधीने फाहोपदेशा करशे. जे
रली कथा जेअध्यायमांछे.

श्लोक- जेधंसत्नगवान्वेन्यः ज्यापितो गुणक-
मत्तिः छं ह्यमासातान्कामैः प्रतिपूष्यात्तिजंघयनी

१७ सत्तरमा अध्यायमां भैत्रेय विदुरल्लप्रत्येडेहेछे. पृ
थुरानने पदात्तिपेडथयापछी प्रबनअन्नवजार लूजे पीडि
तथं ठेने राबने विनंती करेछे. नहरा शीये करीने सर्वबंन
दुःखी थायेछे. जेभनी शांती करे. तेशां ललीने राबने रथ
जीपर स्वारी करी धनुष्यजाल सल्ल कखां. तेने ठेने पृथ्वी
गायनुं डेपधरीने नासवालागी. पूठल राब लाव्योछे. ने
दिशाये नासे तेदिशाये राब हथी यार जीगांभीने जिलो न
छे तेने ठेने त्रयत्तिल थथे अने राबने डेहेछे. हेराबनुं हुं ही
ननिरअपराध भूने मारोछे. तभने वाधर्म लु नछे तेस्त्रियो
येअपराध कस्यो होयछे तोपला मारतानथी. हुंतो गायछों
भूरे विशेष विश्वरे हेछे. हुंभुआपछी प्रबनुं रक्षणा शीरीते
करशे. राब डेहेछे ज्योषधी एव न स्पती उलक्षणा करी गछे
छे ते पाछी जित्यन्न कर. जेरले मारी शान ही. पृथ्वी डेहेछे.
आदि पुंशु परमात्मा तहने नमस्कारछे. हे देव? तें निहमा
याये करीने आ विश्व जित्यन्न कस्युं ते समये प्रथ्वी रसाता
खगछे. वराह उं पधरीने तेनो गिहार कस्यो. हे देवाधि देव, हुं
घणादियसनी लोणी नो डाधुं. पण पापी लवन्तो त्मारसेह
वातो नथी माटे गायने रेपे पलाअन करुंछों. तेसां लली

नेराब्जुहेछेः हुंतेपापीयोनेमारीशः जेटली इथाजेभांछे.

श्लो३- छैत्थं पृथुभलिष्टुयउषाप्रस्फुरिताधरभ-

पुनराहावनीलीलासस्तल्यात्मानभात्मनानि

१८ अहारमाअध्यायमांमैत्रेय विदुररात्रत्येकेहेछे.

पृथ्वीये स्तुति करी अने केहेछे नेम त्रभरो ईजनो पशगग्र
हृण करेछे जेमेमालो महने प्रसन्न करीने सर्वरस ग्रहण
करः पृथ्वीना शन्न योरी करीने पेदनुं पोशण करवा लाज्या
तेथीने ज्योषधि अज्ञने अर्थे सायवी राभीछे तेज्योषधि
नुं होहन करः जेक थारः काठवाने जेक वा छरडानी योन्न
ना करीने ज्योषधी ग्रहण करः नेने ज्योषधीनी घेछा होयते
तेहुलनां वा छरडानी तथा होहन करनारानी योन्नना करी
ने होहन करः तेसांललीने ऋषीये वृहस्पतीने वाछइ करी
ने छेद्रीय पात्र इत्युं वेदभय दूध होही लीधुं- हेवणले छेदने
वाछइ करीने सुवर्णना पात्रमां वीर्यः तेन जस्रः अने अ
मृत होत्युं- दैत्ये प्रह्लादने वाछइ करीने लोठाना पात्रमां
मघ होत्युं- गंधर्व विस्वावसुने वाछइ करीने गांधर्व विद्या
होही- पित्तरोये अर्थमा वाछइ करीने इव्यान्न होत्युं- सिद्धे
इपिलने वाछइ करी आडाश पात्रमां सिद्धि होही- पशुये वृ
षलने वाछइ करी तृण होत्युं- पर्वतोये हिमालयने वाछइ
करीनाना धातूओ होहियो- अत्रकारे प्रथ्वीथडी सर्वव
स्तु ग्रहण करीयो- जेटली इथाजे अध्यायमांछे-

श्लो३- अथादीक्षितशन्नतुहयभेय

शतेनक्षः अस्मायर्त्तभनोः क्षेत्रेय-

त्रप्राथीसरस्यती ११ ११ छु ११

१५ जोगलीशमाअध्यामांमैत्रेय विदुररात्रनेकेहेछे-

पृथुरानये अस्मायर्त्तभने भनु क्षेत्रने विशे प्राथी सरस्यती
नेतीरे अस्वभेधनो आरंलकस्यो- नवां एउं अस्वभेध इत्या-
छेदने अहु संकट पड्युं- त्यारे छेद्रे माधीने घोडो योरी लछे
गजो- नेयज्ञने विशे साक्षात् यज्ञपती महोदेव- अस्मदेव-
ऋषीगण- सनडाहीक- इपिल- नारद- दत्तात्रेय- जेसघला
यज्ञो गित्साहृत् ओछयः जेता हता त्यारे अत्रि ऋषिओ
त्या- हेरांनं? छेद्रे घोडो योरी गयो- तेसांललतां पृथुजो
पुत्र अहारथ धनुष्यनां लछने पाछ लथओ- अरे योररा
१ जित्वारे हेने- तेसांललीने छेद्रे गोसांछेनो वेश लीधो- पछी
तेनी पांक्षेथी घोडो लाव्यो मारे तेनुं नात्र विठ तास्व पाड्युं-
इरीथी छेद्रे घोडो योरी लछे गयो त्यारे पाछो तेनी पूठेधायो-
तेनी गर्भना सांललीने जान इरानो वेष छेद्रे धारण करयो-
घोडो पाछे इरेवी लाव्यो- नेने उप छेद्रे धारण करतो तेतेरे
भथडी पृथुपुत्र घोडो पाछो लावतो- तेपात्रं उप सघलां हा
ल प्रसिद्धछे- अंते अंधर्वर्यये टयलुरवेदी आस्रणो छेद्रेने कुं
उमां होमवानो विचार करीने मंत्र लणवा लाव्यो जेटलां
अस्माये यज्ञनुं ईण आपीने छेद्रेने जयाव्यो- जेटली इथा-
जे अध्यायमांछे-

सोऽत्मगवानपिर्वैकुण्ठः साडं मय
 यतावितुः यत्तैर्द्वेषतीस्तुष्टोयत्त
 लुक्तमत्वापेता ॥ ११ ॥ छ ॥ छ ॥

२० पीसमां जंघ्यायमां मेनेय विदुरने डेहेछे पृथुरा
 बनना सोमा यज्ञने विशे विषे अंगरथया तेमलो रात्मने ड
 हुं हेराठन् मनुष्य शरीर प्रांमीने, तमे छे द्वेषो डोयोस्वो-
 मारे तेने डुंडमां होमवा लैयार थया ते समये अह्माजे अ-
 स्वमेधनुं हुल आपीने तेना प्रां एनुं रक्षे ए डर्युं. रात्मने
 जेयो दया धर्म होय तोल संपत्तिनी आयुष्यनी यद्धिथा
 य. रात्मजे प्रबनुं पाखन पुत्रनी पेठे डरपुं. स्वधर्म डरीने
 अहारे पुबन डरपुं अरवे लगवान् प्रसन्न थायेछे. रात्मयमां
 लेयांन्य डित्पन्न थाय तेनो छ हो लाग रात्मये लेवो. जे डर
 ता अधिक विलाग लेतो प्रबनुं पापे रात्मने दाजे. अने-
 छे लसे रौरय नर ड प्राप्त थाय. जे प्रडारे डिपे हे श डरीने
 लगवान् जो ल्या डे. थो डो दिवशा मां सन डो डी डग्गावीने
 तमने ज्ञान संतुलाय शे. पेछी लगवान् जो ला. रात्म डं
 छेवर भाग. त्यारे पृथुरात्म डेहे डे हे लगवान् ले जे स्वयं-
 ने छे जे छे ये. ते समपूर्णा नाशयंत छे जाय छे. मारे हे माहा
 राठ जे डवरदान भूने आपो. डे साधु बनना मुजधी आ
 पेना गुणोनुं वाह अथ ए डरधाने जे ड हुनर डंन आपो जे
 डित्तम पर भूने हो जो. ते परदान नेने आपुं. अरली ड
 था जे जंघ्यायमां छे.

सोऽत्मगवानपिर्वैकुण्ठः साडं मय
 यतावितुः यत्तैर्द्वेषतीस्तुष्टोयत्त
 लुक्तमत्वापेता ॥ ११ ॥ छ ॥ छ ॥

२१ जे डवी शिभा अख्यायमां मेनेय विदुरने डेहेछे पृ
 थुरात्म सिंहासन डिपर जे हापेछी प्रबन जे भ होत्सा हट भो
 होरो जो छ व ड डर्यो घेर घेर यं दरवा जां द्या अने तेने मो
 तीनी काखरो. आरणे सुपर एना ड खरी डे लोना थं ल ड
 ला डरीने वरुनी गुडीयो डिली डरी जो पंथ पस्सयनां
 तोर ए जो अगर. थं दन. हुल ड डं डुनो. भारगमां छं ड डाय ड
 र्यो. डुल. अक्षत्. दीपो. लछे ने रो हेर नारे हे नारा लो डोनी
 स्त्रीयो घरे एां घालीने डिलीयो छे. शंभ. नगरां. छे ल डी.
 पणव. जो भुंज. थगे रे था नं य जा डे छे. रस्ते आय तां आग
 व अस्तरा नाथी र ही छे. गंधर्व नायन डरे छे. जे वा सभा
 रं लथी गं गाय मुनां ना मध्य अरे शाने विशे अह्मापत्त सिने
 र हीने ते सात ही पवती पृथ्वीनुं पाखन डरलो हयो. जे ड
 आह्म एना डुल यिना अर्युत गोत्री साधु यिना धी ल य
 ए अ परायं डर्यो होय तो डं ड डरयो. डो छे दिवसे देव अ-
 धि. भानय. जे जो ना दंन तां महा सत्रनो आरं ल डर्यो.
 ते समये पृथुरात्म डित्तो र हीने सर्पने डेहे छे. हे डी नपत्त
 ल होत मने डं ड डार एयने विशे अमने अह्माये डित्पन्न
 डर्या; रात्म प्रबने डं डे तो प्रबनुं पापे रात्मने प्राप्त थाय छे.
 डत्ती. शास्ता. अनुभो हुन आपे नारा जे त्रियर्षीने पापे पु

एय करवानुं इलजराकरथायछे. जेरली इथा जेअध्यायमांछे.
 श्रोत्र-बनेषुप्रगृह्णात्त्वेवंपृथुलविक्रमम्
 तत्रोपलब्धमुर्मुनयश्चित्त्वारःसूर्यवर्षसः५
 २२ आधीशान्नाअध्यायमां विदुरमैनेयप्रतेडेहेछेपु
 थुरानने जीपदेशा करवासाइ अह्मलोडथी सनडादिह क्र
 षिपुथुराननी सत्नामांआध्या तेवारे रानये अत्युठ्या
 न आपीने नमस्कार करी सिंहासन जीपर जेशाडी थोड
 शोपथारे पूहन करी. पछी हाथनेडी रानओड्या. अहो आ
 लभहारा लाग्यनो भोरगे विदयडे आपनुं हरशानथयुं
 ने रान जीपर आह्मला प्रसन्न थरने आशिर्वाह देछे. ते
 ने अह्मादिह देव अनेडे प्रकारनी संपत्ति आपेछे. हे स्या
 मिन्महने आप तत्वज्ञान डहो. तेशांलखीने सनडादिह
 डेहेछे. साधुनो संग करीने तेनी पांशेथी लगवंतनाथरि
 त्रसांलखपां. तेओ डेहेतेथरित्र अथला करीने तेनुं मनन
 करयुं. संतसमागमनानेयो वीने मोक्षनो विपाय नथी.
 श्रद्धापूर्वकलागवतधर्मनुं जायेरला करयुं-अध्यात्मवी
 छाविशो योगेश्वरनुं शिवन करयुं. हिंसा करवी नही. परम
 हंसधर्म आयवा. विषया सक्त छेद्रियो छे तेने लगवतप
 रायला करवां. जे करतां त्रैलोड्यने विषे. ज्ञानलहती वैरा
 ग्यविना साधन नथी. ने लगवंतनी विशे समथ विश्व
 रेहेछे ते लगवंतनुं लहयने विशे ध्यान करयुं जेवुं सांलखी
 ने रान प्रसन्न थियो. अने पुनः पूहन करीने सनडादिहने वि

हाय करवा. जेरली इथा जेअध्यायमांछे.
 श्लोक-दृष्ट्वात्मानं प्रवयसं मे कदा वै न्य आत्मवान्
 आत्मना वर्धिता शेषैस्त्वानुसर्गः प्रब्रुवतिः५
 २३ त्रेवीशानां अध्यायमां विदुरमैनेयनेडेहेछे. पृथुरा
 ल्पुष्ठावस्था नेने पुत्रने रानय सोपीने पो ते तपोवन
 लवाने नीशार्या. त्यारे प्रब्रुव शोड करवा लागी तेअने सभ
 लपीने रूनी सहित यनमांगया अने तपनो आरंभमां
 ड्यो. त्यांहां डंछे दिवस शुकुं पातरां लक्षणा करीने. डंछे दि
 वस लखपांन करयुं. श्रीभक्तूने विशे पंथा श्री साधन
 वर्षाक्तूने विशे राख्यमां गणा नेरलां पांलीमां विलारे
 हेवुं जे प्रकारे तप करतां करतां प्राणायाम साधन करीने
 आत्मा अह्मां डे लछेने प्राणनुं विलुभला करयुं. तेसभये
 तेनी रूनी अर्थिनामे हती तेणीये काष्ठ जे कहां करीने पि
 तारथी अने ते जीपर पत्तीनुं शरीर मे लीपो ते गंगा स्नान
 करी आधी चित्तानुं पूहन करयुं. विभानमां जेहेला देवोनेन
 भस्कार करवा. पतिनुं ध्यान करयुं. त्रला प्रहसिणा करियो.
 पछी चित्तामां प्रवेश करयो. जे कृत्य विमान स्थे देवो तथा
 देवांगनाओनेने पुष्पसृष्टी करी. दुंदुलीना दथया ला
 ग्यो देवडेहेछे अहो आ राबनी रांलीने धन्यछे. तेओ वि
 मानमां जेशीने ये कुठमां नज्जेछे. जे आप्यान पुण्यदेनाइ
 जेनुं अथला, पठला करशे तथा संलखायशे ते पृथुनी पद्यी
 ने पो होथे. वीनुं मोक्ष आपनाइ. जायुथ. धर्म. काम. पु

ત્ર. યન. પાંડિત્ય. એટલાં યાનાને આપનાર છે. એટલી ક
થા એ અધ્યાય માં છે.

શ્લોક. વિભિતારિયો વિરાભ્નસીત્પૃથુપુનઃપૃથુઃપ્રધાઃ

યધિયેત્યોદદાત્કાષ્ટાત્પ્રાતૃભ્યોભ્રાતૃવત્સલઃપ

૨૪ ચોવીશામ્ અધ્યાયમાં મૈત્રેય વિદુર પ્રત્યે કેહે છે. પૃ
થુરાભના પુત્ર વિભિતાસ્યે પોતાના ચાર ભાઈઓને ચાર દિ
શાનું રાજ્ય સોંપ્યું. હર્યક્ષને પૂર્વ. ધૃમ્નકેશને દક્ષિણ પૃકને
પશ્ચિમ. દ્રુવિણને ઉત્તર. તેનો પૌત્ર પ્રાચીન બર્હિરાભને ચ
જ્ઞ કરતાં કરતાં સંપૂર્ણ પૃથવી દર્ભે કરીને આ છાદિત કરી. પ્રાચી
ન બર્હિની સ્ત્રી શતકુલિને પેટે દશ પુત્ર ઉત્પન્ન થયા તેમ
નું સમાન રૂપ. સમાન વય. સમાન ગુણ. ભેદને પ્રભુ ઉત્પન્ન
કરો એમ કહીને આજ્ઞા કરી. ત્યારે તેઓ પ્રાર્થના કરવા લા
ગ્યા. અમે તે પશ્ચિમી કરીને પ્રભુ ઉત્પન્ન કરીશું. એવું બો
લીને આજ્ઞા લેઈને પ્રયેલા દશ ભાઈ પૂર્વ દિશા યે ગયા. ત
હિં સમુદ્રને પું મહાતલાવ ભેડિં. સ્વચ્છ ભલ કમલોની શો
ભા. હંસ. સારસ. ચક્રવાક પક્ષી શાબ્દ કરી રહ્યાં છે. ત્રમ
શ મન્ત થઈને ગુંભર થ કરે છે. એવું નિર્મળ સરોવર ભેઈને
માંહે પેઠા. એટલામાં અકસ્માત્ મહાદેવ ભગવાંથી પ્રગ
ર થયા. ત્યારે દશે ભણો નમસ્કાર કર્યા. તે ઊંને મહાદેવ કેહે
છે. ભેડાર ભને મારે તમે આ વ્યા તે કાર ભમે ભંડયું. હવે ત
મને હું રૂગીત સંભલાયું તે ગીત વડે વિષ્ણુનું સ્તવન એ
કાંત સ્થલે ભઈને એનો ભાપ કરો એ પરમ પ્રંગળ દાયક પ

વિષ્ણુએ એ વડે તમારા મનોરથ પૂર્ણ થશે એ મહાર્કે કહેલું
ગીત અરુણોદયે ઊઠીને ભેશાંભવાશે અથવા બીજને સં
ભળાયશે તેઓ સર્વ જંબન થકી મુક્ત થાશે. એટલી કથા
એ અધ્યાયમાં છે.

શ્લોક. ઈતિ સંદિશ્ય ભગવાન્બાર્હિષદેરભિપૂભિતઃ

પશ્યતાં રાજપુત્રાણાં તત્રૈયાં તદ્દિધે હરિઃ પેપાં

૨૫ પચીશામ્ અધ્યાયમાં પ્રાચીન બર્હિરાભને નાશ્

ભુકેહે છે. રાભ બહુ પશુ મારીને લક્ષ્યાવધિ ચક્કર્યા તે પ
શુઓ લ્હારી રાત દિવસ વાર ભેયા કરે છે કે રાભ મરે તો ભે
મ મ્હો છાંધીને મુકીયો મારીને અમારાં પ્રાંણા લીધાં છે, તે
મ પ્રાચીન બર્હિ રાભનાં આંતરડાં અમારા રીંગડાં વડે કા
ઠીયે. એમ કહીને નારદે તે બકરાં પ્રત્યક્ષ દેખાઠ્યાં. ત્યારે
રાભ ભયભિત થઈને નારદને કેહે છે હવે હું યજ્ઞ નહી કરું.
મ્હને આપે તત્વ જ્ઞાન કહો. ત્યારે નારદ ભયે પુરંભનો પા
ખ્યાન્ કહ્યું તે રાભ હું તમને કહું છું સાંભળ. પૂર્વે પુરંભનાં
એ રાભ હતો તે પોતાને રેહેવાનું ઠેકાં લું ભેવા સારે રૂરવા
લાગ્યો. ઘણાં નગર ભેયાં. તેમાં મનુષ્ય શરીરને નવ દ્વાર
ભેયાં તે નગરમાં પ્રવેશ કર્યો. તેમાં એ કુળિત મ સ્ત્રી દી
ઠી તેની સાથે સેવક છે, તેને રાભ કેહે છે. ત્હારાં નેત્ર કમલ
પત્ર ભેયાં. તું દેયાં ગના છે. મારે તું મ્હને વર. તે સાંભળીને તે
રાભને વરી. પછી એ નગરમાં રહીને ચારે તરફ રૂરવા લા
ગ્યાં. બે ઊની અત્યંત પ્રીતી તે પાંણી પીયે તારે એ પી એ.

अद्यपांन. लोबन. जेसवानुं. सुवानुं. हुसवानुं. नेनेडमे
तेडरेतेरानपलाडरे. जेरलीडधाजेअध्यायमांछे.

श्लोक. सजेडहाभहेष्वासोरथंपंथारिपमाशुगम्
हीपंथियकमेडांक्षंत्रियेसुंपंथअंधुरभापगा ॥

२५ छवीसमाअध्यायमांमैत्रेय यिदुरलनेडेहेछे. नार

दप्राथीनअर्हिंराननेडेहेडेपुरंननरानवायडीनेपुछ्या
यगरसोनाना रथेपिपरजेसीनेअण्यारसेनापतीसाथि
दधनेघोरअरएयमांथाह्यो. त्यांहांधनुष्यथेढावीने
मृगमारुया. तिक्षणवांलावडेससदां. वराह. पाडा. ह
रदा. शाहुडी. जेननायरोनेभारीनेप्रीबंभुषमांसलरे
सांपशुओनेनेनेनानाप्रकारनीमृगीयाडरी. जपोरथ
यात्यारेतून तरसलागीअरएयमांइहींपांणीदीहुंनहीं.
त्यारेभूतेसुडाधियुं. तेवोनघेरजाव्यो. मंगणस्तांनड
रीनेलोबनइस्युंपछीअंतःपुरमांपेठो. पोतानीस्त्रीनेथो
तरइनेवालाग्यो. डांमेडरीनेशरीरव्याकुलथयुं. नेत्रो
लालथयां. दासदासीयोपूछतोइरेभूगीप्राणप्रीया.
इयांहांछेतेथगरआभेहेलसोलतोनथी. नेनेघेरमातु
श्रीनथी. पतिदेवतास्त्रीनेनेअनुहुलनथी. तेनोअंसार
वृथाछे. त्यारेदासीयोजोडीयोतभेराशिबनेपूछ्या
पिनामृगयानेगयातेथीभूरोकोधआलीनेसुंघेपि
इआलोरेछे, लुओ. तेयेलाअंतःपुरमांअधंधूलनीपेठे
इशाघूटासुडीनेवस्त्रबधिरपथरथयेसुंछेअनेसुंघेपिपर

आलोरेछे. तेनेनेनेजवालाकारथीजोलाभांजेनेरान
तेनेसमन्नयेछेडेहुंअधीयातेअपराधीयुं, छेछामांजाये
तेभूरोहंडइर. जेरलीडधाजेअध्यायमांछे.

श्लोक. छेथंपुरंननंसध्र्यइयशमानीयचित्तमैः
पुरंननीभहाराठरेभेरभयतीपतिभापगा ॥

२७ सत्तावीसमाअध्यायमांनारदराबनेडेछे. पुरं

ननराननेपुरंननीस्त्रीथेअत्यंतवराइस्योतेनीशाथेर
अमालथयापछीपोतानुंययडेरतुंवीत्युंतेनीइंछेशुधीर
हीनहीं. पुरंनननीनेविशेअण्यारशें. पुत्रगीतेननइरुया.
जेइहूनरइशापुत्रियोगीतेननथेथयो. पुत्रपुत्रियोनावि
याहइरतांइरतांइंछेवयआल्युं. जेइडेडापुत्रनेसोसोपु-
त्रथया. तेननेविशेगाननुंअनआसइतथयुंइंछेसुजेन
हीं. जेभइरतांघरडपलाआवीपेंस्युं. त्यारेनेप्राणप्रीया
हुतीतेनेजेडेवअप्रियथयो. पछीभूरीस्त्रीभूरापुत्र
जेभडरिथितनइरयालाव्यो. थंडवेजजेवेनांभेरोगोने
रानत्रणशेंआठरोगोनेपोतानीसाथेदधनेतेलोपुरंन
ननाशरीरमांप्रवेशइस्यो. तेसमयजिपरयेद्योनेनेपि
पारइरयालाग्यातेअर्थगया. पुरंनननाशरीरमांप्रवन्न
रडरीनेशरीरपासइहतोतेरोगोनीसाथेपुछइरेत
थापिडाणनीइंन्यानरापृथगीपिपरवरनेवासाइइर-
तीहुती. निरोगीपुइषनेतिजेटलेतेनेक्रोधआचतो.
हराअस्तनेतीजेटलेतेनेवरतीतेथीडाणइंन्यानेअति

आनंदधतो. जेपुरंनन भूरी रूमी भूरा पुत्र भाहारे पंन.
जेभन रात्रदिवस चिंतन करतो, जेते मने हाडो भारे तोपे
एा डोछे पांसे इरुतुं नही. अन्न अन्न पांणी पांणी करा करे
जेरली इथा जेअध्यायमांछे.

श्लोक- सैनिकालयना न्नोये जर्हि भनृदिष्टकारिणः

अन्धारकास कुन्याल्यां चिये इरवनी मित्राभू. प

२८ अहावी शमां अध्यायमां नारद राबने डेहेछे.

पुरंनननो वातपित्त डे इरीने डंठ वंयथयो त्यारे पुरंननी
रूमीनु चिंतन करतां करतां प्राण गयाय मधूतो ये पासमां
मांथी लछे नता ने चज्ञ मां पशु मास्यां हुतां तोपशु टक्रो-
भारीने शिंगडां वडे आंतरडां डाढया लाग्यां तोदुःप्रलोग
व्यापछी अंतकाळे रूमीनु चिंतन डरुं. तेना योगथी राबडं
न्यानो लन्मपांन्यो. त्यां हां विद्वर्न देशना अधिपति भलय
ध्वन राबने स्वयंघरने विशे जेनुं हरण इरीने परणयो तेने
पेरसात पुत्र जीत्पन्न इर्या. तेमने इविड देशनो राबयसों
पीने लगवंतनुं आराधन करवा साइ सर्व संपत्ति त्यागीने
तपोयन नधाने निडव्यो. तेनी साथे रूमी गछे. ते जीलयतां
ये तात्रपेर्णि नदीने तीरेठेने तपनो आरंल मां ज्यो. त्यां
हां डंठ. मूण. इणनुं. लोहंन इरी तप करवा लाग्यो. राढ. तड
डो. धा. वरसाह. लूण तरस छे त्यादि दुःप्रयेडीने आत्माना-
त्मा विचारे इरीने प्राण प्रसांडे यहावी देहनो त्यागक श्यो.
ते सभये रूमी इहन करती करती जोली. राबन जीठ राबय कर.

पछी तेणीये चिता इरी स्वाभिने हेहेते जीपर नेव्यो पोते
सती नवा तत्परथे जेरसा मां लवसमा ज्वा ह्मणनुं रेप
लछेने तेने डेहेछे. लहारी जभारी भैत्री छे. सति नशे मां
जेरली इथा जेअध्यायमांछे.

श्लोक- लगवंस्तेयथोश्मात्भिर्न सम्यगयगम्यते

इषयस्तद्विन्न नंति नवयं कर्मभोहिताः ॥१॥ ॥

२९ जोगवाती सभा अध्यायमां नारद प्राचीन जर्हि

राबने डेहेछे लहने में अध्ययन शिजष्युं तेनो अर्थ इपसा
इजोसासो इरी डहुं पुं. पुरंनराबने जेरले लघ. नय. हारन
गर जेरले मनुष्ये हेह. तेमां लव प्रवेश इरीने जुद्धि रूमीने
अडेहेते म आथरणा करवा लाग्यो. व्यायडीने वशथयो पड
एते डंछे तेने वशथ छे नही. अंते तेनुं ध्यान डरुं. तेणे इ
रीने पुरंनन राबने रूमी लन्म प्रातेथयूं. देव. ऋषी. मनु
ष्य. पशू. पक्षी अने इयोनीने विशे जुद्धिना योगयडे न
न्मलीधा पुनः सुप्रदूःज लोगवीने लूण तरस सहीने घे
रघेर अन्नने साइ कुतरांनी पेडे इरया लाग्यो. राबने पू
छयुं भृगया जेरले शुं? रथशाने डहीये? त्यारे नारद डेहेछे.
मनुष्यनुं शरीर जेह रथ. चित्त. जुद्धि. मन. अहंकार जेथार
छोडा. मन जेह सारथि. जेथा शरीर रथ जीपर जेशीने ल
गवंतनी माया. जेह अरथ. जेअरथ मां लछेने डाम. क्रो
ध. मोह. मद. भत्सर. जे छ शत्रू र्थापदने टपशूने लव-
वारंथार भारेछे ते इरी इरीने जीत्पन्न थायछे. राबने जेभकार

नीभृगया तनेत्रत्यक्षिज्ञाने करीने कही-जेनुं जायुष्यरात्रि
दिवसनेभवउभनुष्यनीहानी करेछे तेमहात्मनेनु जायुष्य-
हरणकरेछे-जेरली इथा जेअध्यायभांछे-

श्लोक-येत्वयात्रिहिताप्रह्वन्स्तुताःप्रार्थीनवर्हिषः

तेरुद्रगीतेनहरिसिद्धिभापुःप्रतोष्यकामृत्तवत्त

30 श्रीसमाअध्यायभांत्रैत्रेयविदुरनेकेहेछे-प्रयेताओ

येसरोवरमांशहृन्नरवरसतपकरुं पछी त्याहां विष्णुं प्रग
दथयातेपरमहेदिव्यमानस्वउपनेनेनमस्कारकरुयो-त्व
गघान् जोख्यो वरदानभाग-तभारात्नांनु तभाराणुं सुंदर
पाणुं थयुं नधी-तमेने उरुगीते करीनेअभारं स्तवन करुं तेनुं
नेअवण करुं तेनेभोक्ष प्राप्तथरो-तभहारी दशेदिशायेडी
तिथरो-तभहारेअउपुत्रथरो-जेअकारेवरदानआपीनेलगवां
नृअंसर्धान थया-पछी प्रयेसा लक्ष्मी आहारनी इत्यातेवारे
आडी घणी सन्नड ही ही तेथी प्रयेसाओनेघणोकोधयेठयो
तेकोंधात्रीयडे आडवणवालाज्यां त्यारेअह्वाणजेआवी
नेसांतवन करुं तेवारे घृक्षोये इणव-अपिनावीर्यथकी प्रलो
थनाअप्सराने इंन्या थये तेघृक्षनीयेभेहीनेअप्सरारया
वतीथये-तेइंन्याआडोयेसावीने प्रयेतानेआपीअनेइलुं
इयाअमारी इंन्या लघने तमेदशे लणालय करुं त्यारेअ-
हृदेवे तेमनी साथेतेइंन्या परणावी-दश प्रयेतानावीर्यथ
डी आडनी इंन्यानेपुत्रथयो-तेनुं नाम प्रयेता दक्षपाणुं-द
क्षेप्रनतीत्यन्न करी-तेनेनेअह्वाणनेआनं हथयो-जेरली

इथा जेअध्यायभांछे-

श्लोक-ततषित्पन्नवित्तानाअस्वियोसिन्ननापितभू

स्मरतमात्मनेनायोविअन्यत्राप्रणन्गृहात्-१

3१ जेकत्रीशामाअध्यायभांत्रैत्रेयविदुरप्रत्येकेहेछे-

प्रयेताओनेलगवानेनेज्ञानइलुं तेडोपदेशे करीने सर्वसं
पत्तिनो त्याग करुयो तपोवनभांठतेपनोआरंलभांओ-जे
दलाभानारहण साध्यातेमनेनमस्कार करीनेपुछेछे स्वाभी
अहनेभोक्षधर्म इहो-नारह जोख्यो तेन नम तेन कर्म तेन तीष
इण लणयोडेनेनेगयडे विश्वात्मा लगवान प्रसन्न थाये
छे-अनेतेन सदावरण संपूर्ण श्रेयोनुं श्रेय जेननेप्रकारे करीने
दक्षिणा मूणने विशे लखरेडीयेजेरले वृक्ष प्रइंही तथायछे-अ
न्नलक्षण करीजे जेरले छेदियोनेम तृप्त थायछे तेम अर्यु
तनु (लगवाननुं) पूजन करीये जेरले सर्वदेवनी पून थाय
छे-जेअकारे लगवंतनी इथा संललायीने नारहण गया-पछी
प्रयेताओ जे लगवंतनुं ध्यान करतां करतां लोकोनां पापना
श करनारा लगवंतना गुण वर्णवीने आत्माअनात्मा वि
चारयडे लगवंतनुं ध्यान करतां करतां लगवत्पहने पां हों थ्या
विदुरकेहेछे-प्रयेताओनुं थरित्र संलणाव्युं तेसां लवीने परम
आनं हथयो-सुइदेव ल रात्न परिक्षितनेकेहेछे उल्लान पादर
ननायंशने विशे पुण्य श्लोक थया जेवाने रात्न तैषीनां थरित्र-
तनेइहां-जेरली इथा जेअध्यायभांछे-

एतिथतुर्थस्कंध समाप्तः

श्रुतं प्रियप्रतो लागवतजात्माशंभः इथं मुने
 गृहेरप्रतयन्मूलः इथं प्रंधः परात्प्रथः ॥ १ ॥
 १ प्रथममध्यायमांशुइहय रात्नने डेहेछे-प्रियप्रत
 रात्नने परमत्न इत नारदना विपदेशो इरीने तपश्चर्याना
 गारंत्न इथो-त्यारे अहात्त गंधमादन पर्यतने पिशेया
 व्या-तेमनुं लेग जिंज उपेने छेने डीडी डीना थिना ग्राहरमा
 नगापीने पुन इरी-पछी अहात्त जो व्या-रात्नतमे रात्न
 इरो-तेसांत्न सीने रात्न प्रथिना इरोछे महाराज-गापे ग्रा
 ता इरी तेधमांशो रात्नय इरीरा-पछी स्वाथं नृप ननूये प्रि
 यप्रत रात्नने समुद्र वासयां कित पृथ्वीनुं रात्नय गाप्युं रा
 त्न प्रत्ननुं पात्तं न पुत्रनी चं इरपात्ता ग्यो-तेणे प्रत्नपे-
 तिनी इन्व्या अहिष्मती नेडे अत्र इत्थुं तेने मेरे गाथी प्रि-
 ये छे मत्त व्ह-र यज्ञाहाहू-उ महावीर-ह हिरण्यरेतापे
 द्युतं पृष्ट-उ सधन-उ मेधातिथि-ट वीति होत्र-उ इवीने
 जेवा हरा पुत्र थिया-ते ग्रां चण गिर्धरेता-उतें प्रिय
 अहाथारी थिया-सातगणाने सप्तद्वीपनुं रात्नय गाप्युं-
 न्हानी ग्रायेडीने चण पुत्र थिया-तेमने मन्यंतरनुं अथि
 पतिपणं गाप्युं-डे छे जे इ हिवसे रात्न शिडारने गयो-
 चेने प्रदक्षिणा इरतां सांनपडी गछे तेवेसाये प्रियप्रत
 डेहेछे भूरा रात्नयमां गंधां जेने छे तेरेखासा उप्रथी
 नेसात प्रदक्षिणा इरियो रथनां पेडां थ्री सात समुद्र थया
 जेरसी जे अध्याय मांछे-

श्रीः क. जेवपितरिसं प्रवृत्तेतहनुशासनेवर्त
 ग्रान आशी प्रो नं सुदीपौ इस्तः प्रनमौरस्त
 वत्यर्भायेक्षमांसाः पर्यगोपायतु ॥ १ ॥
 २. न्नअध्यायमांशुइदेव राबनेडेहेछे. प्रियप्रत रा
 न्ननोपुत्र आशी प्रये पितृ लोडनी डंभनाये करीने हि
 मासयपर्वतने विशे लछेने तपश्चर्या नो आरंभ इर्यो
 त्यारे अक्षायेतपलंगडरघामाठे विप्रयिन्ति अप्सरा मो
 इती तेणीये तेनो रमणीय आश्रमनेछेने गायंननो आ
 रंभ इर्यो. पगने विशे घुघरानो शबदधायछे. ते सांल
 खीने राबपुत्रने डाम डितेपन्न थयोपछी तेनी साथेला
 पण करतो हवो. हे स्त्री आ अरएयमांशुनेधानेमावीछ
 १. नूलगवंतनी मायाछेडेशुं १ लृडुटीनुं धनुष्यथदाधीने
 नेत्रनुं इटाक्ष जाला मारीने अमारानेवा डाम्नी भृगनेमा
 रीशडेशुं? त्हारी आसपासने जालेने भगुरेनी आगल
 पाछलशिष्यशाला गायन करेछे तेम त्हारा शरीरनासु
 वासे करीने तमभरा गुंनरथ करेछे. त्हारी छाती जेपरसो
 नांनो शींगडां शंभनाछे? हे गंडकपि. नेछेभमां त्हारा नेवा
 अर्ध्व अययव डितेपन्न थायछे ते लोड अह्मने देजाड- तूसू
 रनानेवो दडो लछेने आसपासनी लयाभां डुरेछे त्यारे
 आ दुष्ट वायुं त्हारे वस्त्र हरण करेछे. जेरीते जालतां जेजानो
 संग थयो तेने पेरेनवपुत्र थया. जेटली इथा जे अध्या
 यमांछे.

श्रीः क. नातिरपत्य डामोः प्रक्या मेइहेव्या
 लगवंतं यज्ञं पुरेपे मयहितात्मा इयत्त ॥
 ३. श्री. न्नअध्यायमांशुइदेव राबनेडेहेछे. नालीरा
 न्नअपत्य टछो डरां नी उ डामनाये करीने यज्ञपुरेपे नुं यन्न
 करवा लाग्यो तेनी शिष्ठ अंधा. शिष्ठ लाघ. कुव्य. देश. डाम.
 मंत्र. तंत्र. कृत्वी न. दक्षिणा जे सर्व सांगोपांग योगनेछे
 ने साक्षात् लगवान प्रजरथया. ते देहिप्यमांन टतेने मया
 भूर्तिनेछेने राबने साष्टांगनमस्कार इर्यो अने हाथने
 डीने प्रार्थना करेछे. हे मांता लने नमस्कार हने जेयी स्तुति
 इर्यापछी लगवान् जोलता हवा. ते छो डरां नी डंभनाये
 करीने महारे प्यान इर्युं. तने छो डरे त्हारा नेधुं नथरो त्या
 रेराबनेडेहेछे महाराब भेहुं सर्व विषयो नो त्याग करीने कृ
 धिनां वयनने विशे विस्वा सराणीने आन लगी डायया
 याभने करीने तमां रे यन्न डराव्युं. आपे यज्ञने विषे भू
 ने दर्शन दीधुं. सुंदर स्थरेपे. श्रीचत्सलांछने करीने युड
 तजेवा महारी दृष्टेनेया ते स्वरेपे करीने आप महारा पुत्र
 थामो. जेयी दीननी डामनाछे ते पूर्ण करो. ते सांलखीने
 लगवान् जोल्या. आक्षुणने आशिर्वाहे करीने इदी मि
 थ्याथनार नथी. जेवो पर आपीने लगवांन अंतर्धान थ
 या. मेइहेवीने विशे नालिराबना वीर्य थडी कृषल-
 नो अवतार थयो. जेटली इथा जे अध्यायमांछे.

श्लोकः अथ तमुत्तयेवाभिव्यज्यमानलगधल्लक्ष
 णंसाभ्योपराभवेराभ्यैश्वर्यमहापिलूतिभिरनुजिन
 मेयमानानुलापंप्रकृत्यः प्रबन्ध्रासृणादेवताश्राव-
 नितस्रसमपनायातितरांनशृयुः॥१॥ ७ ॥
 ४ योथाअध्यायमांशुइहेवराभनेडेहेछेनाभिराभ
 राभय करतो हतो तेअथसरभां छेडे अडेवर्षे सुधी वृष्टी ड
 रीनही त्यारेऋषलदेवे योगयायाये डरीने वृष्टी डरी ते अ
 पूत डर्म नेछेने छेडे शरणा आष्यो-त्यारेनाभिराभनेपुत्रने-
 पेदाभिवेड डरीनेपोतेनरनारायणना आभनेविशेन
 छेनेनारायणनुं ध्यान डरीने तप डरवा साध्या-अंहींऋ
 षलदेवना राभयभां आं हृणो मंगलपदार्थ अर्पण डरे-प्र
 नराभ थछेने डरजापीने लेटो अर्पण डरवा साध्यापछे
 छेडे सुखक्षणीड नयंती साथे एषू डराव्यु-तेनेपेदेऋष
 लदेवनाविर्य थडी सो पुत्र थया-वडोपुत्र लरत-नयपुत्र
 नयपंडना अघि डारी हराव्या-नयपुत्र योगेस्वर थया-
 अडेसी पुत्र पितानी आत्ताथी अग्नी होत्र लछेने कूटा
 श्रोत्रिय आहृण थया अडे प्र डारे सो पुत्रनी व्यवस्था डरीने
 ऋषलदेवल गवान् स्वतंत्र थया अने नित्यने मिति ड डर्म
 थी जिल्टुं जायरण नड डिन प्रत्त पिशायनी पेडे स्वतंत्र थ
 छेने नगतभां डरवा साध्या-शांत वृत्ति नगत भैत्री डरीने
 डरवा मय पमार्थे डंभ संपाहन डरीने नगतभां मात्र गांडा
 नाभेवां चिन्ह देमाड्यां-अरेली कथा अडे अध्यायभां छे-

श्लोकः नायं देहो देहलाभं नृलोडे डेरानुडामान हते
 विदुन्नये तपोदिव्यं पुत्र डायेन सत्वं सुद्योय-
 द्माहृष्टसौ ज्यं त्वनंतमू॥१॥ ७ ॥ ७ ॥
 ५ पांथेमाअध्यायमां ऋषलदेव प्रबन्नेडेहेछे-अनुष्येदेह
 अति दुर्लभं ल प्राप्ते थयापछी डान्य डर्म डरीने डडेपां मेछे तेड
 रतां दिव्य तप डरवु-साधुनी सेवा डरवी-अेभार्गी भोक्षनुं हृ
 र-स्त्री वाच ड पुत्रो नो संग अे नर डनु हार-अेभलं एीनेम
 हान् योगी तपा थरण डरेछे-अेधन अन स्वाधीन डरधुं पछी
 छेडियो व स डरवां-अंपंथनी त्याग डरीने भूरी लडती डर
 थी-गुरेणने सरण थयुं-अंघ्यात्म विद्यानो अल्यास डर
 यो-अेडंल स्थणे जेथीने आहृय र्य प्रते डरीने समाधियो
 ग डरयो-सर्वे डेडां एो नगतने विशे भूरे स्थ डंने युं-अंत
 डणे माजाप मित्र दैवत अे सर्वे होय अने मोत आदयुं अेट
 ले डे छेथी छोडवातुं नथी-शुइहेव ल डेहेछे ऋषलदेवे प्रब
 ने छीपदेश डरयो अने नये छे पुत्र लरत लने राभय आपीने
 पोते जाजरं छूरां मेलीने नागा थछेने आहृय र्ते गया-भा
 र्गभां लो डेने भूर्जनी पेडे सुगा थछेने यरित्र देमाडता डरे-न
 गरया सी-त्राभवा सी-जाभडीया नंगली लो डेने छेने अ
 श्रयं माने-अेना हाथ पग घणा डो मल-अंग सुडु भार छतां
 अरण्यभां इरतां गायनी पेडे हरणनी पेडे डगडानी पे
 डे पोतानां जायरणो देमाडता-अटे ली कथा अे अध्या
 यभां छे-

श्लोकः नूनं त्वगवतः आत्मारामाणां योगसमी
 रितज्ञानाय त्वित्कर्मात्मनामैश्वर्याणि पुनः क्व
 शदानि त्वविलुभं हति यद्दुष्टयोपगतानि ॥ १० ॥
 ५ छद्वाज्ज्यायमां शुद्धदेवरात्मने देहे छेत्तु पत्तदेवत्व
 जयंतने विशे यन विपयनमां जेडलां इरतां जेनुं डारणसुं
 डोठिनो सभाजमथयो जेरले यिन्नव्य ग्रथायछे तेनायोग
 थी घणा डालनुं ने तप होयते व्यर्थ नयछे. नेम इंदेलां चारलां
 मां पाणी त्वरीये तेडंलां वारे थछेने जधुं पां एा जाहारनीड
 खेछे. तेमडामी ठान साथे त्वाषेण डरी जे ते विषयनीयातोड
 रे ते सांत्वत्या थी नेम छीना लस्मीनुं पारडो पुं डेने छेने यित
 व्यग्रथायछे तेनायोग थी भारे योगीये डोठिनो संग डरयो न
 ही. पछी ऋषे त्वदेव छिगंजरा नागा ७ थछेने जायनी पेडे भो
 डायडे बलपान डरता. डोठे भो मां डोलीयो घाले तो प्रायज
 नगरनी पेडे वृत्ति धारण डरीने डोडला. डुटडे रमां. दक्षणा
 डुर्गा डडमां. डुटडा यणने विशे सुजमां सोपारी नेरलो पथरो
 घालीने डोठे साथे त्वाषेण डरतानही. ग्नागलवां सनुं वनने
 छेने तेमां प्रवेश डरयो त्यां हां वायुना योगे डरीने यां ससाथे
 थां सघसा छेने माहे थी अग्नीनी डरयो तेरो डरीने आंजुं वन
 सलगी छि ह्युं. तेमां ऋषे त्वदेव नुं शरीर वलीने त्वस्त्रथयुं.
 ते राना रात्म जेयो धर्म पाणवा साज्या डे नाहा वगरनो
 मन डरतां. डूडीने पगसुं शुडलां. जेरली डथा जे अंध्याय
 मां छे.

श्लोकः त्वरतस्तु महात्मा गवतो यदात्मा जपता डव
 नितलपरिपालनाय संयितितः तदनुशासनपरः
 पंथे ननी विशे शंपुहुत्तर सुपथे मे ॥ ११ ॥ ५ ॥
 ७ सातमा अंध्यायमां शुद्धदेवरात्मने देहे छेत्तु त्वरतने
 ऋषे त्वदेवे पट्टानिषेड डीथो त्वारपछी तेमणे अन्ननुं पाल
 नयथाशास्त्र डरसुं पछी विश्वे डेपनी डंन्या पंथे ननी नाभेह
 ती तेनी साथे लड डरसुं तेने पेरे त्वरतना वीर्य थडी पां थपु
 त्रछी तपन्न थया सुमति. १ राष्ट्र लृत. २ सुदर्शन. ३ अयर्ण. ४
 धूमकेतुं. ५ जेयां पुत्रोनां नाम पाडीने पोते अग्नि होत्र वरछेने
 नाना प्रकारना यत्त याग डरवा लाज्यो. जमासं पुन्य प्र. ग्या
 सुर्मास्य. पशु. शोभ. अकृति. विडृति. यातुर्होत्र विधीये डरी
 ने त्वजयंतने विशे अर्पण डरीने शुद्ध सत्यात्मक जंतः डर
 ए डरीने त्दद्या डरीने विशे परब्रह्म वा सुदेव महापुं डेरे
 पश्री वत्स लां छन डौस्तुल विराणत सोम पेक गदा पद्य.
 आयुध सहित भूर्तिनुं ते ध्यान डरतो. जे प्रकारे वक्ष थर्ष सु
 धी ध्यान डरसुं पछी पुत्रने यथा वित्वागे डरीने रानय ये हेथी
 ज्ञाप्युं. पोते सडल संपत्तिनो त्याग डरीने तप डरवा भारे
 पुलह आश्रम प्रत्ये गया. ने आश्रमने विशे त्वगयान् प्र
 त्यक्ष देजायछे त्यां दष हली नाभे नदीने विशे शास्त्राभ
 थायछे. ते आश्रमने विशे तुलसी इल लायीने त्वज
 यंतनुं पूजन नित्य डरता. जेरली डथा जे अंध्याय मां
 छे.

श्वोऽनेकदा तु महानद्यां कृतालिषेडने-
 यमिजावरयज्ञो ब्रह्माक्षरभक्तिगुणानोमु-
 हूर्तत्रयमुह्नांतषीपयिवेशतत्रदाराबन्-
 हरिणीपिपासया नक्षत्रायात्याशभेदे-
 योपनगाभतथापेपीथभानषीहडेतावहे-
 याविहूरेणानदतोभृगभतेइन्नादोदोड-
 त्वयंकरुषीहपतत्ती३॥ ५ ॥ ५ ॥ ५ ॥

त आह मा अघ्यायमां शुद्धये रात्नने डेहेछे- अडेघाहा
 डोगंगाने तीरे वरतणये प्रातः स्नान करीने नित्यनैत्रिन्ति
 इत्यावस्यइ इमे करीने नपे करता हलातेवाभां अडेहा अडे
 हरणी नक्षपांन करतां सिं हनो शब्द शांत्वलीने त्वयलीत
 अछेतारे छलंग भारी तेनो गर्भ पूरो हतो ते छलंगभारतां
 पांणीभांपज्यो- पछीते हरणीयेनासयाभांज्युं तेपर्यतनी
 गुह्रभांनछेनेपडी तेचो नतेनो प्रांणगयो- अहीं वरतणये
 हरणीनुंवाहकंपांणीभांनछेने छियडी वीधुं तेने रात्नडेहे
 छे- त्हारी मा मरी गछे त्हारे रक्षण अत्रे श्रु रीते करीमे- अ
 मयो वीने तेनुं पाद्वण पोषण रात्न करया लाज्यो- अत्रडे
 रत्ना अडेघाहाडा शीया करतांगया- तेथी वैष्णव धर्ममां अंत
 रपडवा लाज्यो हरणीनी भाया लागी रात्न डेहेछे रे अहारा
 हरणीना वाहक अरएयभां इरशो ताहारे छेके- यरे एः कुजे
 र- अ सर्वदेव त्हारे रा त घाहाडो रक्षण करशो- अं नन्मां
 तरे तपड खुं तेनुं इल आभा नभ ल्युं- अरेखाभां अडेहा अडेह

रणयोरानी वासये दूर लंगलभ्रांगयुं रात्न तेनुं चित्तन करया
 लाज्यो- अडेवली इथा अघ्यायमां छे-

श्वोऽ- अथ इत्ययि द्विषं परस्यागिरिभवरस्य शम
 हप्रतपस्वाध्यायाध्ययनत्याग संतोषतितिसामे
 अथविद्याः नसूनात्मन्ना नंद्युक्तस्यात्मसहरा
 श्रुतशीलाचारद्वैपौद्यार्यगुणाः नवज्ञोदर्या अंगत्न
 जल्लुधुः मिथुनं ययवीयस्यां त्वा र्यायाभूत् १ ॥ ५ ॥

५ नयमा अघ्यायमां सुद्धये रात्नने डेहेछे वरतरात्न
 ने हरणानो वीने गथयो तेनुं चित्तन करतां प्रांणगयां त्वा रे
 रात्नने हरणानो नन्मथयो पण पूर्व नन्मनुं स्मरणथवाभां
 ज्युं- हरण सुडांघां स पातरां येरीने डालं वरपर्यतने विशेज
 युं छेह मुडीने न्ना एने त्यां हां अयत ल्युं त्यां हां अोरमा छेत्वा
 छे नयहता- पोतानी भाताने अडे कंन्या अडे पुत्र तेनुं नाभ
 नड वरत पाज्युं तेने पूर्वना जे नन्म सां वरया लाज्या- तेथी
 ये ते नडनी पेठे छिन्म तथछेने लोडोने थरिच छेजाडवा ला-
 ज्यो- पिताये नतो छे छेने छमास सुधी गायत्री मंत्र लणा-
 ल्यो- ते अस्त- व्यस्त- त्वा वा लाज्यो- त्या रे तेना दुःखथी पिता
 जीही गयो- पछी लाछेयो ये जे तरसा थथयाने राज्यो- दाहुं शी कुं अ
 न्नाभापे ते जाछेने रेहे- राह- तडको- वा वरसाह सहन करे- अडे
 हाभां जोणिना रात्नये अडका वी भाताने मानता करी- पुत्रथ
 शेतो पुशं पशू ये हावीश- त्या रे छेवीये पुत्र मां प्यो- रात्नये-
 मानता ये हावया सारे रात्रे या करोने आत्ता करीके- जो छे पशू

नेष्टेखायो. सेवका बडलरतने लघेआव्या देयीआगलभार
वाने अेरलाभांतेन शस्त्र देवीये हाथभां लघेने राबनुंभायुं
छिडाव्युं. अेरली इथा अेअध्यायभांछे.

श्लो ३. अथसिंधुसौवीरपतेरहूगणस्यध्रुवतधिसु

मत्यास्तदेतत्सुखपतिनाशिबीजावाहपुरेपाव्येषण

सभयेदैवेनोपसाहितःसद्विवरतिपलव्यमेषपी

वायुवासंहननागोगोपुत्रयहुरंधोदुभ्रमितिपूर्ववि

ष्टिगृहीतैःसहगृहीतःप्रसन्नमतर्हृषियाहृशिभिःकं

सहभ्रह्मअनुत्वावः॥१॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

१०६सभाअध्यायभां सुडेव राबने डेहेछे. सिंधुसौरे

शानो राबनरहूगणानामे हतो ते सर्व संपत्तित्यागिने तपश्च
र्यानेगयो. जिगारी लोछिगांभेगांमधी खेतोन्नयतेयाभांछि
क्षुमतीने तीरे. बडलरत णिलो हतो तेने जिगारी पड्डयो अने
पालपी णियडावी. त्यारेवांकां युंकां पगलांभेखया लाव्यो. ते
राबनेनेछिछां. अने क्रोध इरीने आसुएने डेहेया लाव्यो. त
हारं शरीर तृष्ट पूष्ट छे अने आभयां डोयूडो डेम आलछ ? तूं
भूने लवतो भुअेखो लएायछे. त्यारे आसुएणो ल्यो. रा-
बन शरीर नडु पातपुं. आधि व्याधि क्षुक्षा. तृषा. निद्रा. लो-
ल. क्रोध. शोक. अेसधला देहना धर्मछे. अेयुं ते आसुएणुं हृद
यनी ग्रंथीयोने छेडवना रं जोखयुं सांलखीने राबन पुछेछे, आ
पडोएाछे ? भूने छेडना वररथी त्वयनथी. ब्रह्मदेवलनात्रि-
शूलथी. नभना हंडथी. अग्नीथडी. सूर्य यंद्रथडी. कुबेरथडी. इशा

धी त्वयनथी लागतुं. पैण आसुएण कुणना अपमाननुं मोटुं-
त्वयलागेछे. नेम युल्ला णिपरतपेकुं मूडीये अेरले अग्नीनाला
पयडे णिनुं थायछे अने पांणी तपीने यो जायछे छे तेम देहना
योगयडे छेद्रियो वश थायछे. छेद्रियो ना योगे इरीने भनयश
थायछे. भनना योगयडे परतो इनी प्राप्तिथायछे. तेम राबने
अन्ननुं रक्षणा इरीने स्वधर्मनुं आचरण इरवुं. अेरली इथा
अेअध्यायभांछे.

श्लो ३. अडोविहःडोविहवाहवादान्वदस्यथोनाति

विदांवरिष्ठःनसूरयोहिव्यवहारभतंतत्वायमर्शेनस

हाभनंति॥१॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

११अग्यारभाअध्यायभां सुडेव राबने डेहेछे. बडलर

तराबने डेहेया लाव्यो. तूं अविद्वान थछेने ज्ञानीना नेधीया
तो डेहेछे अेभादे विद्वानोभां अेठनथी. डारण लौडिड व्यवह
रसत्यछे अेम तूं नणेछे. ज्ञानितो तेने असत्यपणे नणेछे.
नेम स्वप्नने विशे संपत्तिने छे ते नगृत्त थयाप छी भिध्यात्वां
सेछे. नंहां खगी पुशुषनुं भन रनेगुणे इरीने युक्त (नेडेकुं)
तेनमत प्राय. तेन सत्यने विशे निरमण थयुं अेरले लगवत्प
रथायछे. भननी वृत्तियो अग्यारछे. आहूति. क्रियाशक्ति.
पंहर अडारनीयो. पांय तन्मात्रा. पांय महात्मूत. दश छेद्रियो.
अेजो नाना अडारनी वृत्तियो छे. शेंकडो. हुन्नरो. लाणो. इरो
डो. तो पैण क्षेत्रज्ञ अेडंछे. आत्मा अेपुशुष साक्षात् स्वयंने
तिनारायण लगवान वा सुदेव वा युनी पेठे सधले पी थरेछे.

તેજ સર્થનો અંતરાત્મા રાજાન. તેજગવંતવિના સલભેરુલુંસ્થ
 બનથી. મનુષ્ય શરીર પ્રાપ્ત થયું ત્યારે જ્ઞાને કુરીને માયાનો
 સંગ છોડવો. મુક્ત સંગ થઈને છવેરી ભૂતીને આત્મસ્વરૂ
 પનેયું. શોક. મોહ. રોષ. લોભ. અહંકાર. મમતા. ક્રોધ. એ
 છોડવાં ગુરૂરૂપ ઈશ્વર એમનંભીને તેના આચરણનું સ્મર
 ણ અહર્નિશ કરવું. ગુરૂકેહે તે ધર્મ આચરીને ભગવંતનું એકાં
 તસ્થળે પિંતન કરવું. એટલી કથા એ અધ્યાયમાં છે.

શ્લોક. નમો નમઃ કારણવિગ્રહાય સ્વરૂપતુષ્ઠી
 મૃતવિગ્રહાય નમો ડબ્ધૂતદ્વિભંધુલિંગનિગૂ
 ઢનિત્યાનુલંબાય તુલ્યમૂર્તિ ૧૧ ૧૧ ૧૧ ૧૧

૧૨ વારમા અધ્યાયમાં શુકદેવરાજ પ્રતેકેહે છે. રહૂ
 ગણરાજાન ભડભરતનેકેહે છે હે માહારાજ તમને નમસ્કાર હો
 ઓ. દેહ તુરુષ્ઠાનીને અથપુતનેવેશો ગૂઢનિત્યાનું ભવીત
 મને નમસ્કાર હો ઓ. તાપેકરીને પીડિત્ હોય તેને ભેમઝો
 ષ્ઠ સુખકારક. બિનાળાના તાપથી પિડાયલાને ભેમગંગાજ
 લ. કુદેહાલિમાની પ્રોલીને. હે બ્રાહ્મણ તમારૂં યન અમૃત
 ભેવું છે. તેમાટે મ્હારા સંશયની નિવૃત્તિ કરો. આપે અધ્યાત્મ
 યોગ રચિત્ લાષણ કર્યું તે કુરીને સ્પષ્ટ અર્થ કરીને કહો. ભડ
 ભરત બોલતા હયા. આલોક સમુદાય પૃથ્વીનો વિહાર હો
 ઈને પૃથ્વીને વિશેચાલે છે. એના પગને ગોઠણનો ભાર. ગો
 ઠણને કંમરનો. કંમરને ખાંધોનો બોને. ખાંધોને પાલખી
 નો બોને. તે પાલખી પૃથ્વીનો વિહાર. બેસનાર બીનેકેહેયા

ય છે, તૂંપણ પૃથ્વીનો વિહાર. બેગારી પડકેલા છે તે પણ પૃથ્વી
 નો વિહાર. તૂંપોતાને ઠેકાંણે કેહેવરાવ છે હું પ્રભુનું રક્ષ
 ણ કરનારો, એતૂં બોલે છે તે અયોગ્ય છે. હે રહૂગણ તપેક
 રીને. વૈરાગ્યેકરીને. વેદાધ્યયનેકરીને. શુદ્ધ્યાગેકરીને.
 જ્ઞાન થતું નથી. સાધુની સેવાયેકરીને તેનો અનુ ગ્રહ થય
 વિના સહજ સાધન વ્યર્થ છે. એટલી કથા એ અધ્યાયમાં છે.

શ્લોક. દુરત્યયે વ્યન્યભયાનિવેશિતો નભઃસ્ત
 મઃ સત્યવિલક્ષ્મ કુર્મદહ્ સમૃષ્ણ સાધૈર્થ્યપરઃ
 પરિભ્રમન્ ભવાટવીંચાંતિ નશમિદિદિતિ ૧૧ ૧૧

૧૩ તેરમા અધ્યાયમાં રહૂગણ રાજાને ભડભરત કેહે
 તા હયા. એ ભવાટવી સંસારરૂપી ભંગલઃ માયાયે બિત્પ
 ન્નકરી તેને વિશે ધનને અર્થે ભ્રમણ કરતાં તેની પાછળ
 છ રિપુ ચોર લાગેલા છે તેની બીહીકથી પડે છે. ભંગલમાં
 કંઠી ડાંકરા ખૂંચે છે, માંખ્યો કરડે છે, તડકો લાગે છે, ભળમ
 ણતું નથી, ભેરથી વાતાવાયેકરીને માંખ્યોમાં ધૂસળિડે છે.
 આગળ દાવાનલ શાલગે છે. મારગ સુઝતો નથી. પાંણી
 પાંણી કરતાં નદીને તીરે ભતાં નદી સુકાઈ ગયેલી ભેઈને
 ડુઃખિત થાય છે, પવિત ગિપર ચહે તો તાંહાં વાઘ શીંછ ભેઈ
 ને. સાપ. ધીલી. નાના પ્રકારનાં પશૂ ભેઈને કેહે છે, કુરંબ
 રીવારને સારૂં ધન મેલવવા સારૂં વેપાર કરવાને નીકલ્યો
 રસ્તે આવાં કહણ સંકરો. રાત્રેનિદ્રા આપવી કહણ. જ્ઞાન
 ની નસી વારે કહોર શાલ્ક થાય છે. તેથી બિંધ આવતી નથી.

पैसाजापतां अन्नभणतुं नथी, जेवां वेपारभांडुःमनेछे
 ने इरी इरीने वेपारन करेछे, भननी नियतिथेती नथी. हो
 लतने याश्ते सन्न लोको दिगपाल लतीने भूटे भूयाओ
 शाथे युद्ध करतां करतां करेला जेइनां प्राणगयां, पणअ
 हंभमता गर्भनही. तेभाटे हे रहुणए सन्न लूंअ हंभमता
 भेदीने ज्ञान प्रउगे करीने छ शत्रु लत अने लवाण्यीसं
 सारसमुद्र उधडी पार गतर. जेरखी कथा जेअध्यायभांछे.

श्लोक. यज्जेषदेहात्मभानिनां सत्त्वादीगुणविशेष
 विद्विषितद्रुशादाशालसभवहारयिनिर्मितविषि
 धेदेहावद्विलिर्वियोगसंयोगाघनाहिसंसारानु
 लवस्यहारलूतेनषडिंद्रियवर्गेणतस्मिन्नुगर्हि
 प्यवदसुगमेऽध्वन्यापतितछैश्वरस्यलगयतो
 विष्णोर्जशयतिन्याभाययालवलोकोयंयथाय
 लिङ्गसार्थोऽर्थपरः स्वदेहनिष्पादितकर्मानुलवः
 श्मशानवदशिवतभार्यासंसारारव्यागतोना
 यापिविडलजहुप्रतियोगेहस्तत्तापोपशमनीं
 हरिगुरेचरएारविहमधुकरनुपदधीअधरेपे यस्या
 मुहवाजेतेषडिंद्रियनामानः कर्मएादस्यवजेवते
 ॥१॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

१४ यौहमा अध्यायभां नडलरत रहुणए सन्नने डेहेछे,
 लवारधीनो डीघाडो अर्थ करीने डहुं तेसांलल, वाणीयोचे
 पारडरवा नय तेनी पाछण योर लागेछे. तेभ धनयंतपुरे

षनी पाछण कुटुंबीनन धनने सारं वाघनी पेठे, वडनी पेठे,
 शिणयानी पेठे, रडकरो भारीभारीने धन हरण करेछे, जे
 तो दुंभी थायछे. वेपारी अरएयभां नवाभांडे जेरले साप,
 वीछी, तीड, डीहर, भध पुडानी भांज्य, डीप दुध करे, जेने भागे
 सुजेनही. तेभ प्राणी संसारभां सुजने जानेछे कशं नएाये
 तेभनां ते छेकरां भयपुडानी भांज्यने पेठे पैसा धरेणां सारं
 माहुं लाषण करेछे. वेपारीनी अरएयभां आंधीथी आंजो
 लरायछे तेभ प्राणी संसारभां सुजने अर्थे लभ करेछे ते
 स्त्री कांळनी पेठे डडोर लाषण करेछे, तेना गणा डीपरहा
 थ भेलथा नये जेरले ते डौवयनी पेठे शरीरने फनयाणजि
 हाडेछे अंते दुंभी थायछे. वेपारी अरएयभां नय त्यारे दया
 नखे करीने पीडा पांभेछे, तेभ कुटुंबी सन्न लय. योर लय
 अग्नीना लये करीने पीडा पांभेछे. डोछे पार, दुर्बनो भखीने
 भांन लंग करेतो डारानी पेठे भूयेछे. जेरखी कथा जेभांछे.

श्लोक. लरतस्यात्मनः सुभतिर्नामान्निष्ठितो
 यमुहवावकेयित्वापंडिनः रूपलपदवीभनुवर्त
 भानं चानार्थान्नयेदसभान्नातां देवतां स्वभनी
 षयापापीयस्याइसौ इक्ष्पयिष्यंति ॥ १ ॥

१५ पंढरभां अध्यायभां शुकेदेव सन्नने डेहेछे लरत
 नो पुत्र सुभती नाचे हुतो तेना सन्नभां प्रन्न रूपलदेव
 नी पेठे आनरए करे तेथी पाजंडी धर्मनी वडी यछे. तेनी
 स्त्री वड सेना करीने हती तेनो पुत्र देवतार्थित नाभे हुतो.

तेनी स्त्री सूर्या तेनो पुत्र देवयुग्म, तेनी स्त्री येनुभ
 ति तेनो पुत्र परमेष्ठी, तेनी स्त्री सुवर्षदा तेने पेटप्रती
 हनांभे पुत्र थयो ते आत्मवेत्ता थयो तेने प्रनने आत्म-
 वीद्यानो षोपदेश करुओ जनेपोते सुद्धंतः करणी लगव
 त्पह्वीने पोहोच्यो. तेना पुत्रनी स्त्री सुवर्षदा. तेने पेटत्र
 एपुत्रथया. लूभ्यानी स्त्री ऋषि दुह्या. ते स्त्रीने षोप्रीथपु
 त्रथयो. तेनो पुत्र विलू तेनी स्त्री आदूति तेनो पुत्र नडत.
 तेथडी दूति तेने विशे गयरा न ऋषि. श्रेष्ठ. षोहार. यश
 स्वी. धर्मात्मा. साक्षात् लगवान् अयतस्यो तेने स्वधर्म
 करीने प्रननुं पालन करुं. गयरा ननेयो धर्मनिष्ठ रा न्न
 थयो नथी तेना यत्नने विशे देवताओये आविनें यत्नत्वा
 गलीघा नेना यत्नने विशे देव. ऋषि. भानव. पशू. सर्पवृ
 ष्ठी पाभ्या. गया सुरनी स्त्री नयंति तेना पुत्र शिन्नरथ. सु
 भती. अवरोधन. अत्र एपुत्र थया. अटली उथा अत्रांछे.

श्लोकः षोडशस्त्वया लूभंडलाया भविशेषोयाव
 द्ददित्यस्तपतियत्रयासो न्योतिषांगैश्चंद्रमा
 यासहृदस्यते ॥ १॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

१५ शोणभा अंध्यायत्रां शु डदेव राननेने डेहेछे नंजुही
 पलक्ष ने नंन वर्चुणा डार तेना लरत रानये नवजं डेड
 रीने नये पुत्रोने रा न्य आभ्युं तेनी भर्षादा पर्वत आठ. अ
 डेड जंड नय नव हनर ने नंन लांघो पो होखो. तेनी भंध्यो
 छेला एत्त जंड तेने वयवे लागे सुवर्षानो मेरु. जेड लाफ

ने नंन जिंथोछे, मृण ठेडाले शोण हनर ने नंन मथाणे जनी
 श हनर ने नंन, शोण हनर ने नंन लूमियां यारे दिशा अ
 आर पर्वत ना रेडाछे. तेने मस्त डेथार वृक्षयारे दिशायेजां
 जालुं. नंजुनुं. उदंमनुं. वडनुं. अण्यार से ने नंन जिंथो तेरलां
 नलांघां. पोहोणां. तेहेनां इल हाथी ने वडां त्यां हां यारे दि-
 शा अे तलाव थार देवता ना जाग थार नंन. यैत्ररथे. वैला
 नड. सर्वतो लङ्. अत्र डारेछे. थार पर्वतो षोपर थार वृक्ष-
 डयां तेओत्रां ना नंजुना वृक्ष थडी नंजुपाडीने डूरे अेटले
 तेना रसनी नदी वेहेछे तेभृति डानुं नधुनद सुवर्षा थायेछे.
 अे नरी ते थारे वृक्षोनां इण ना रसोनी नदियो वेहेछे. मेरुने
 मथावे अह्रदेवनी नगरी दशा हनर ने नंन तेनी आठ दि-
 शाये आठ दिडंपालोनी आठ पुरीयोछे. अेड अेड पुरी सा
 डी वारसो साडी वारसो ने नंन लांघी पो होलीयोछे. मनोभ
 स्ती. अमरावती. तेनेवती. संयभिनी. दुष्णंगना. अ-द्रावती.
 गंधवती. महोदया. वंशोवती अे तेभनां नांभछे. अेटली उथा
 अे अंध्यायत्रांछे.

श्लोकः तत्र लगवतः साक्षात्तलिंगस्य विशेषो विरुभतो
 वामपदं गुणं जनिर्लिन्नो हर्वाड उटा हविर्वरेणतः प्रविष्टा
 यासात्थ नलधारा तस्य रणपंडन वने नना डुण्डिबन्डोप
 रंभिताजिनगहधमसापहोपस्यसनाडमलासासादूग
 यत्पदीत्यनुंपलक्षितवथोडलियेयमानाडतिमहताडासेन
 युगसहस्रोपलक्षणो नदियो भूर्भूत्यवततारां ॥ १॥

१७ सतरां अंध्यां शुद्धेव रावनेडेहेते. लगवतं वा
 मन इपे डुरीने डायपगना अंगुहायडे अंडडरा शेडीने लागी
 रथी नो प्रवाह आं एयो. मागी आयतां पुवणमे पुन डुरी. आग
 सधेमादि देवतामे पुन डुरी. ते प्रवाहमे रनें मस्तडे पडतां नया
 दिशाये थारे प्रवाह थरे गया ते ओनां नां म सीता. अलकनंदा
 येक्षु. लक्ष्मी. सीतानो अस्तु लोड थडी डे सराये ल पर्यतना जिप
 र थरेने लक्ष्मी जं डमां पूर्व दिशाये प्रवाह आव्यो. येक्षु नो
 मा ल्यवान् परवत जिपरथी डेनु माल जं डमां पश्चिम दिशाये
 ओघया ल्यो. लक्ष्मी शगवां न् परवत जिपरथी उत्तर दिशा
 ये डुरी जं डमां प्रवेश डुर्यो. दक्षिण दिशाये अलकनंदा हेमकुट
 परवत जिपरथी. लरत जं डमां प्रवाह श्रे आधीने दक्षिण समु
 द्रुमा मली. गंगा स्नान करवा ननारा पुशेणे पे हेप हे अश्व
 मेघ रा नसू यज्ञं इक्ष प्राप्त्वा यछे. नव जं ड सात द्वीपमां प
 वित्र करनार नदीयो हुनरोछे. नव जं डमां लरत जं ड मे डर्म
 लुभिछे. नव जं डमां नव अयतारं जु लनन पुनन लक्ष्मी हरेछे.
 छेसा एत जं डमां ग्राहेवळ संकुषेण देवो नुं आराधन करेछे.
 जे जं डमां सघली जाअडियो न रेहेछे. अटली डथा जे अ
 ध्यायमां छे.

श्लोक. तथा च लक्ष्म्यानामर्धर्मसुतस्तत्कुलपतयः
 पुत्रेषां लक्ष्मी स्वर्षे साक्षाद्गवतो वासुदेवस्य प्रियांत
 नूधर्मभयीं ह्यशीर्षालिदानीं परमेण सभाधिना सं
 निधाप्ये दमलि गृहं त जिपे धा वंती ॥१॥ ॥

१८ अठारमां अंध्यायमां सुद्धेव रावनेडेहेते. लक्ष्मी
 श्य जं डने विशे ह्यत्रीव अघतार देव लक्ष्मी वा लक्ष्मी जीपा
 सना करेछे. डेनु माल जं डने विशे लगवान् काम देवने रपेछे.
 लक्ष्मी स्तोत्रे डुरीने जीपा सना करेछे. रम्य जं डने विशे स्पे
 म रेछावतार ते जं डमां लडत वैय स्यत मनुं म रेछावतार थरि
 त्रे डुरीने लगवतं नुं स्तव न करेछे. देव तूं नगतने अंतरजाह्य
 व्यापीने अयशिष्ट दशांशु लरहीने लोड पा लने अगम्य छे.
 तेथी तेओ परस्पर अडे जा छे डुरीने लडा छे डरवाने प्रयते छे.
 हिरण्य जं डने विशे देव कुर्मा वतार उडाने जानो अघतार सु
 लक्ष्मी पितृगण वर्षे पुशे सहित करेछे पापतारं नुं जे मंत्रे
 डुरीने स्तव न करेछे. नमो लगवते अक्षु पाराय सर्व सत्व
 गुण विशेषाय नोपलक्षित स्थाना ज नमो वर्ण ए नमो लू
 ओ नमो नमो पस्थाय नमस्ते. डुरे जं डने विशे लगवान् परा
 हावतार देव, लक्ष्मी पृथ्वी डुरे पुशे सहित जे मंत्रे डुरीने स
 तव न करेछे. नमो लगवते मंत्र तत्व लिंगाय यज्ञ क्रत्वे महा
 ध्यराय महापुशे पाच नमः धूर्म शुक्लाय त्रियुगाय नमस्ते. हे
 पत्नारं स्वरेपमां न. महा लु डवी ताने विशे त्हाडे स्वडुपे हेजे
 छे. ते मने पण अगम्य छे. अटली डथा जे अंध्यायमां छे.

श्लोक. किंपुत्रेषु वर्षे लगवतं भादिपुत्रेषु ल
 क्ष्मणाग्रं सीतासिरामंतयैरणासन्नि
 कुषो लिरतः परम लागवतो हनुमान् सह किं
 पुत्रेषु रवीरत लक्ष्मि उपास्ते ॥१॥ ॥

૨૧ એકવીશમાં અધ્યાયમાં શુક્રદેવ રાત્રને કેહે છે. સૂ-
 ર્યના રથની ધરીનો છેડો મેરુને મથાલે મધ્યે રથ એક પેઠાનો
 સૂર્ય સહિત ત્વમણ કરે છે. મેષ. અને તૂલા સંક્રાંતિને વિશે રા-
 ત્ર દિવસનું માન બરાબર. વૃષભ રાશી થકી પાંચ રાશિયો-
 ને વિશે દિવસ નિવૃદ્ધિ. વૃશ્ચિક રાશી થકી પાંચ રાશિ રા-
 ત્રીની વૃદ્ધિ. એમ સૂર્યના રાચણ એક એકી રાશીને એક મા-
 શલોગવીને ફેરે છે. તેને પોહોરમાં નવકોડ ઝોગણપયાસલા
 ખ નેનંન ચાલે છે. મેરુની પુર્યદિશાયે ઈંદ્રની નગરી. દક્ષિણ
 દિશાયે ચમની નગરી (ભમપુરી) પશ્ચિમ દિશાયે વરુણની ન-
 ગરી. ઉત્તર દિશાયે ચંદ્રની નગરી. એ પ્રકારે મેરુની ચારે દિ-
 શાયે ચાર નગરીઓ છે. બે પોહોરે એક નગરી ઊલંઘીને
 બીજી નગરીએ સૂર્ય ગયો એટલે સાંભ પડે છે. ત્રીજી નગરી
 એ પોહોતો એટલે મધરાત્ર થાય છે. સૂર્યનો રથ છત્રી શલાખ
 નેનંન લાંબો પોહોલો. નવલાખ નેનંન ઊંચો. અડુણ સાર
 થી. સૂર્ય તણી મ્હો ફરીને રથ હાંકે છે. સાઠ હનર વાલી પીલ્ય
 સ્તુતી કરે છે. રાક્ષસ રથ હડસેલે છે. એટલી કથા આ અ-
 ધ્યાયમાં છે.

શ્લોક. ચદેતદ્ભગવતઆદિત્યસ્યમેરુપ્રવંચ
 પ્રદક્ષિણેન પરિક્રામતો રાશિનામભીસુખં
 ચ પ્રચલિતં ચા પ્રદક્ષિણં ભગવતો પવર્ણિ-
 તમનુષ્યવચંકથમનુમીમહીતિ ૧ ૫
 ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫

૨૨ બાવીસમાં અધ્યાયમાં શુક્રદેવ રાત્રને કેહે છે. સૂર્યના-
 રાચણ નિત્ય ધ્રુવમંડલને મેરુની પ્રદક્ષિણા ફેરે છે. તે સૂર્યનાં બાર
 માસોનાં બાર સ્વરૂપો છે. તે રૂપે ફરીને છઠ્ઠુતુઓનું નાનથાય છે
 બાર માસનું એક વર્ષ થાય છે. સંવત્સરોનાં નામ પાંચ સંવત્સર
 પરિવત્સર. ૨ ઈડાવત્સર. ૩ અનુલવવત્સર. ૪ વત્સર. ૫ સૂ-
 ર્યમંડલ થકી લક્ષ્યોબન ચંદ્રમંડળ ઊંચું છે. ચંદ્રની ગતિ ઊતા
 વલી છે. તે સવાબે દાહાડે સવાબે નક્ષત્રે એક રાસી ભોગયે
 છે. તે કરતાં ત્રણ લક્ષ્યોબન ઊંચાં નક્ષત્ર લોક છે. તે કરતાં
 ઊંચાં બે લાખ નેનંન શુક્રમંડળ છે. તેની ગતી સૂર્યના ભેવી ઊ-
 તાવલી ધીરી સમાન છે. તે લોકોને અનુકૂલ થાય એટલે પાંચ
 રૂપે છે. પ્રતિ કૂલ થાય ત્યારે વાંકું પડે છે. તેમજ વૃષ્ટી પાંચરોપ
 ડે એટલે વરસાદ થાય છે. વાંકો પડે એટલે અનાવૃષ્ટી થાય છે.
 તેના કરતાં ઊંચો બે લાખ નેનંન ધ્રુવનું મંડળ છે. તે કરતાં ઊં-
 ચા મંગળનાં લોક બે લાખ નેનંન છે. તે દોહોડ માસે એક રા-
 સી ભોગયે છે. તે કરતાં ઊંચાં બે હસ્પતીના લોક બે લાખ ને-
 નંન. તે કરતાં ઊંચું શની નું મંડલ તે ત્રીસ માસે એક રાસી ભો-
 ગયે છે. એટલી કથા એ અધ્યાયમાં છે.

શ્લોક. અથ તસ્માત્પરતસ્મયોદશલક્ષ્યોબનાંતરતોયન્તદ્ધિ-
 ષ્ણોઃ પરમંપદમભિવદંતિયત્રહમહાભાગવતો ધ્રુવમૌતાનપા-
 દિરગ્નિને દ્રેણમનપતીના કસ્યપે નધેર્મેણ ચ સમકાલયુગ્મિઃ
 સવહુમાનંદક્ષિણતઃ ક્રિયમાણઘેદાનીમપીકલ્પઠવિના-
 માલ્લવ્ય ઊપાસ્તે તસ્યે હાનું સ્વાધ ઊપવર્ણિતઃ ૧૧ ૫ ૫

२३ त्रेयीसमाजं व्यायमां सुकृतेव रानने डेहेछे. ऋषि
 लोको करतां जिंपुं तेरलाज यो न न प्रुय मंडलछे. तेने सधलात्र
 दक्षिणा करेछे. ग्रह. नक्षत्र. तारा मंडल. ऋषिगण, नेम पान्य
 नाजला मां पुरानी आसपास जलद ईरेछे. तेभजे प्रुवनी आ
 सपास ईरेछे. डोछे जेक ऋषिगण डेहेछे. लगयतनुं स्वडुपशि
 शुमारयके करीने ब्योति डंपुनुं ध्यान करेछे. ते सुरसरीने स्थ
 लें अहावीस नक्षत्रो रेहेछे. ते डहुं रान सांललो. पुंछडाने
 विशे प्रुयलोड. तेनी नीये अग्नि. प्रानपती. छेद्र. धर्म रेहेछे. पुं
 छडाना थडमां याता. विधाता. डंठने विशे सात ऋषि. दक्षि
 लायन जित्तरायन जेजि डुजोने विशे. पीठने त्वागे अजवी-
 थी. जेहरे गंगा. पुनरवसु. पुष्य. ब्रह्मणी डवी डेडे. आर्द्रा. आ
 स्येप्रा. ब्रह्मणे डजेपगे. अलिस्त. जित्तराषाढा. नक्षे. अयण
 पूर्वाषाढा. जेजि आज्योने विशे. यनीष्टा. भूल. जेजि डानने पि
 शे. मघा आदि सठने आठ नक्षत्रो. डायेपासे हाड डाने विशे.
 ऋगशीर्षे आदिड आठ नक्षत्रो. ब्रह्मणे प्राशुवे. शतलिषा. ने
 ष्टा. जेजि जांघे. जेपले होठे अजस्ती. नीथले होठे यम. सुजेजं
 गारड. जेपस्थे सनीस्थे र. जांघे गुरे. तहये नारायण. जेटली
 डुथा जे अंध्यायमां छे.

श्लो ३. अथ स्तात्सवितुर्योनायुतेजर्त्वा नुर्नक्षत्रपश्ये रती
 त्येडेयो स्ताय मरत्यं ग्रहृत्यं वा डललतल गवहनु डंपया स्वयम
 सुरापसहः सैकिडेयो त्यतहः तस्यतात नन्मडर्माणियो
 परिष्ठाहृश्याभनाप ॥ ४ ॥ ४ ॥ ४ ॥ ४ ॥ ४ ॥ ४ ॥

२४ योवीसमाजं व्यायमां सुकृतेव रानने डेहेछे. सूर्य
 ने नीथले त्वागे दश सहस्र जने नन राहु मंडलछे. तेनक्षत्रनीपेठे
 ईरेछे. सूर्य मंडल दश हनर जने नन. यं ड्र मंडल आर हनर जने नन
 राहु मंडल तेर हनर जने नन. पर्यतने विशे यं ड्र सूर्यने राहु
 आयेछाहेछे. तेहेने ग्रहण डेहेछे. राहुनी सिद्ध. थारण विद्या
 घरनां लोड रेहेछे. तेनी नीये यक्ष. राक्षस. पिसाच. तूत. प्रे
 तनां स्थान डोछे. तेनी नीये भेघ मंडलछे. तेनी नीये शोने-
 नन प्रेथ्वी छे. प्रेथ्वीनी नीये अतल. वितल. सुतल. महात
 ल. रसातल. तलातल. पाताल. जे सात पातालने विशे. हे
 त्य. धानव. डाद्रवेय. जेजोनां तुयन मया सुरनां जितेन डरे-
 लां तेजो छेडना सरणी संपत्ति लोणयेछे. सात पातालने वि
 शे आग. सरोवर. वाप. विहारनां स्थान डो जहुछे. त्यां हां रे
 हेनारायोने जिंयां. वस्त्र. जिंयां घरेणां. सदा त्रुण. पण तेम
 नी स्त्रीयो गर्भवती थायछे त्यारे छेडनी कुतरी जोलेछे डे,
 जो छेड जाव्यो. जेरपुं सांललतां गर्भ स्त्राव थायछे.
 अतलने विशे मया सुरनो पुत्र रेहेछे. ते अगासुं जायछे त्या
 रे मुजभांथी जण स्त्रीयो जितेन थठने त्यां हां पुंरषे जाव्यो-
 होय तेने अने ड रसलो गे करीने रभाडेछे. वितलने विशे हर
 डेस्वर रेहेछे. सुतलने विते चामन छे. अने पातालने विशे
 शेष रेहेछे. जेटली डुथा जे अंध्यायमां छे.

શ્લોક-તસ્યમૂળદેશેત્રિંશદોઽન્નસહસ્ત્રાંતર્યાસ્તેયાયેક
 ત્વાભગવતસ્તામસીસમાખ્યાતાડનંતઠિતિસાત્વતીયાદૃષ્ટ
 દુર્યયોઃસંકરણમહમિત્યભિમાનલક્ષણંસંકર્ષણમિત્યપક્ષતે
 ૨૫ પદ્મીસમાઅધ્યાયમાં સુકદેવ રાબનેકેહેછે. પાતાલને
 હેહલેભાગેત્રીસ હનરનેબંનશોષલોકે. ત્યાંહાંઅનંતશોષહુ
 નરરહેલોયે કરીને વિરાભાન તેને સંકરણકેહેછે. તેનાએકમ
 સ્તકકોપરત્તુમંડળમોહરાનીપદેવિરાભાનછે. પ્રલયકાલને
 વિશેષાપબહુધાયછે. ત્યારેશોષનેઅતિકોપઆવેછે. ત્વકુટીથ
 કીસંકરણ. રુદ્રાત્પન્નથઈને ત્રિશૂળહાથમાંલઈનેબગત
 નેલક્ષ કરવાનેતત્પરધાયછે. એશોષનાચરણનેવિશેલકલ
 બનસહીતએકાંતયોગેકરીનેચરણનીપૂન્નચથાવિધિયે-હ
 સ્યાપછીશોષનાંહનરમુખકુંડલેકરીનેવિરાભાનનેઈનેપ
 રમઆનંદપાનેછે. તેનુંધ્યાનસુર. અસુર. ઊર્ગ. સિદ્ધ. ગંધર્વઃ
 પિદ્યાધર. મુનિગણ. એઓશોષનીમૂર્તિસુભગઅથલોકનકરે
 છે. અનેકંઈનેવિશેષનમાલનીલપીતાંબરપેહેરેલુંએકકુંડલહા
 થમાંહળએવીમૂર્તિનુંધ્યાનકરેછે. તેનાગુણબ્રહ્માન્ન. નારદ
 ન્ન. લુંબકુવરણયેછે. નેશોષનુંનામકાનવડેસાંભલનારા
 મુખવડેનામોચ્યારકરનારા. હૃદયનેવિશેધ્યાનકરનારા.
 અથવામસ્કરીએકરીનેનાંમલેનારાબનોપાતકધકીમુ
 ક્તથાયછે. એરહીકથાએઅધ્યાયમાંછે.

શ્લોક-મહર્ષેએતદ્વૈચિત્ર્યલોકસ્યલોકસ્યકથમિતિત્રિગુ
 ણત્વાલ્કર્તુઃશ્રુત્યાકર્મગતયઃપૃથગ્વિદ્યાઃસર્વાએવસર્વ
 સ્યતારતમ્યેનભયંતિ ॥૧૧॥ ૭ ॥ ૭ ॥ ૭ ॥
 ૨૬ છવીસમાઅધ્યાયમાંશુકદેવરાબનેલેકેહેછે. ભૂમિની
 નીચેપાણીધકીકોપરનકલોકછે. ત્યાંહાંચમધર્મપિત્રગણસ
 હિતરહેછે. ત્યાંહાંચમનાદૂતપ્રાણિયોનેલઈનેઈનેબાનાકરે
 છે. પિત્રગુણતેનાંપુણ્યપાપકેહેછેતેમનાંલોતેમનેશિક્ષાથા
 યછે. નેપ્રાણિકુટંબનોદેવશાકરીનેપોતાનાશરીરનુંપોષણ
 કરેછે. તેનેચૌરવનકંનાંખેછે. નેપશૂહિંસાકરીનેસરીરપોષ
 ણકરેછેતેનેપશૂસિંગડાંવડેમારીનેઆતરડાંકોહેછે. નેપ્રાણિ
 પક્ષિનેમારેછેતેમનેકુંભીપાકનરકમાંનાંખેછે. નેપ્રાણિમા
 વ્યાપની. દેવબ્રાહ્મણનીનિંદાકરેછે. તેનેકાલંસુત્રનરકમાંનાં
 ખેછે. નેપ્રાણિવેદમાર્ગશુકીનેપાખંડમાર્ગઆધરેછે. તેમનેઅ
 શીપિત્રઘોરનરકમાંનાંખેછે. નેરાબનઅથવારાબપુરૂષધિનાપ
 રાધેદંડેછેઅનેદંડયાબનેનેપાલેછે. તેમનેસૂચીમુખનરકમાંનાં
 ખેછે. નેઓબીબનીઆભવિકાહરણકરીનેદાશીનુંપોષણકરે
 છેતેનેઅંધકુંપનરકમાંનાંખેછે. બ્રાહ્મણહોઈનેમાંસલક્ષણમ
 વ્યાપાનકરેછેતેનામ્હોડામાંશિંશુંબાહાલેસુંરેડેછે. એરહી
 કથાએઅધ્યાયમાંછે.

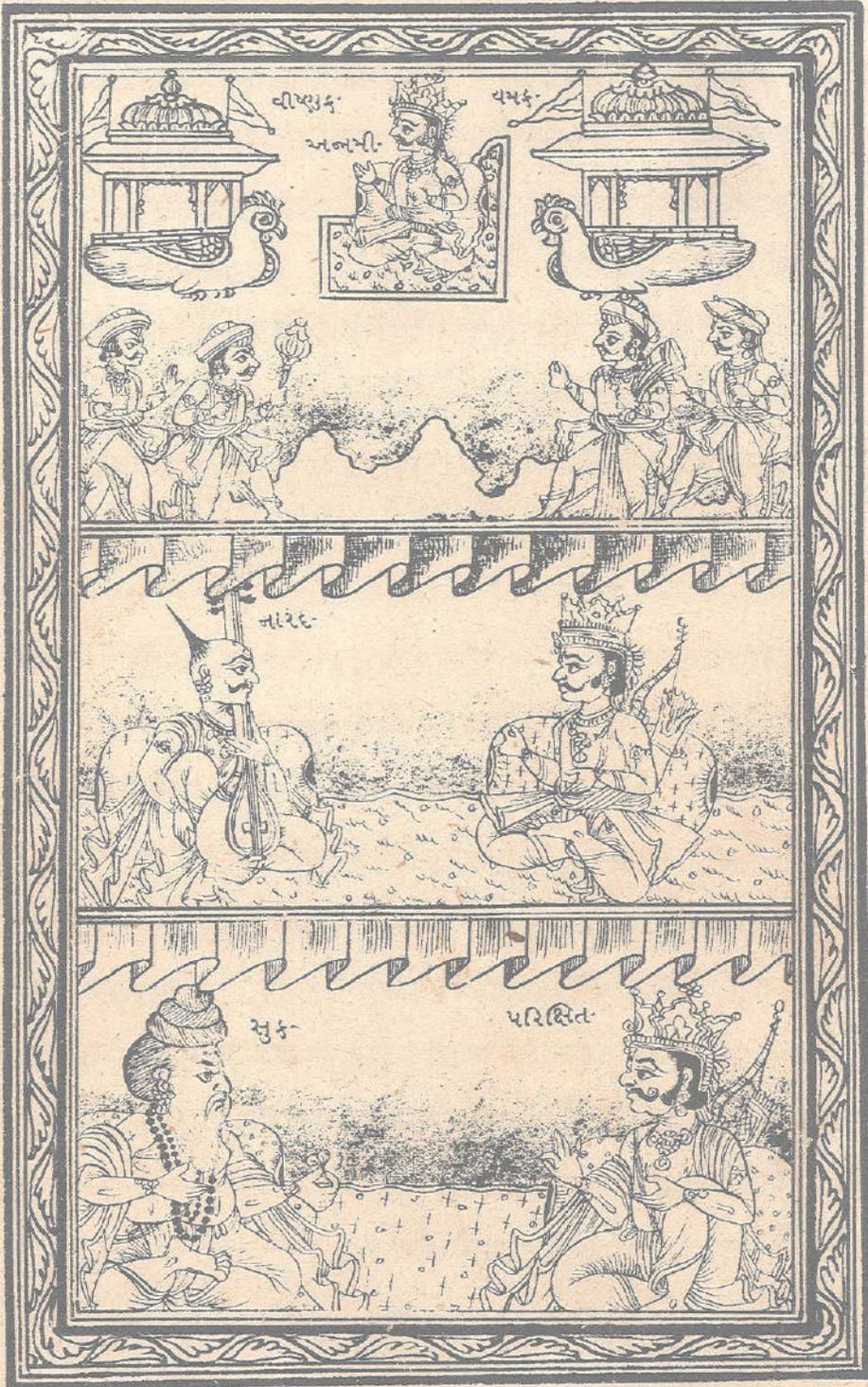
ઈતિભાગવતપંચમસ્કંધઃ સંપુરણસમાપતઃ ॥

श्लोकः

निवृत्तिमार्गः इधित आद्यौ लगवताय =
शाकृमयोगोपलब्धेन प्रह्लादाय संसृतिः

१ प्रथमं जप्यायने विशे शुक्रदेव रावनेन देहेषे अंतका

णे अकवार हरिना नाभनो डार्यार इत्याथी प्राणी पावथ
डी मुकत थायछे. अविशे विष्णुं ना हूत तथा नभना हूत
अज्ञोनी मांहे लडाठ थठ. ते इथा इहुंते सांललो. डान्य डु
जल देशमां अक ब्राह्मण अग्नि होनी हतो. तेनो नाहानो
पुत्र अन्न भिण नामे सभिधा हर्ष लावचाने अरण्य भांगयो.
ते लठिने आयतो हतो तेरलाभां नर पुंशेष दडु पीने हाक्की
नेडे संग करतो हतो. तेने डाही मुकीने ब्राह्मणे तेनी सा
थे संग डीधो. पेखी तेने तडुला नेठिने प्रसन्न थठ. अने ब्रा
ह्मणी साथे साथे घेर आयी. तेनी साथे येहेवार करतां ड
रतां पेखो डर्म त्रष्ट थयो. तेणे पेखीने पेटे यार पुत्र डित्यन्न
इत्यां. धरडं पलाभां भरती वपत नभना हूत नभरे नेठिने ल
यलीत थयो. अने नाहानो छे डरो नारायण हतो तेने लां
जो साह डरीने हाडो मारधा लाग्यो. नारायण आभगाव
अभ पुत्रने भिषे नारायणना नाभनो अंत सभथे डार्यार
थतां विष्णुये प्रसन्न थठिने हूत मोडल्याडे भूरा लडत अ
न्न भिणने वैकुंठ मां लायो. अरसुं देहेतांने वार विष्णु हूत आ
व्या अने नभ हूतने देहेषे. अे वैष्ण थछे अत्रे अने वैकुंठ लठि
ठिशुं अेधी लडाठ थाली. अे रली इथा अे अर्यायभां छे.

श्लोकः जेवंते लगवतूताय भूता त्विवापितम्
 विपंधार्या धितान्ना ननु भूत्या हुनयको पिदाः ॥ १ ॥
 २ श्रीन अंध्याय मां शुक्रदेव राबने केहेछे. नम हूतनी गा
 गो सांललीने विषुं हूत ज्योखता हवा. नेम धर्म संपूर्ण धर्म न
 एतां छतां आ जन्मिण वैश्याय धेने जेने हंड करवाने कहुं.
 जेणे अंतकाजे खांजे स्वरे करीने नारायण नामनो विचार करे
 ते सुएये करीने कोरी नम मां तरोनां जेनां पाप हरीते लक्ष्म चयां
 यारे, दाइपी नार, मित्रकोही, ज्वल हत्यारो, गुरेकोही, स्त्री राज
 गाय, जेजोने भारनारा नेपातकी तेनां भोअ्यारे करीने पवित्र
 थायछे, ते भाटे तमे जन्मिणने लेछेने नसो, संकेतथी, मरु
 रीथी, जाहानाथी, कोछे मिषे करीने पड्याथी, अटकल्याथी, ठे
 श वाग्याथी, योरेभारतां, पांणीमां डूजतां, नारायणनुं नाभ
 लीपुं जेदले प्राणी पवित्र थायछे. जेवा धर्म सांललीने नम ध
 र्मे पास थकी छोडलांने वार जन्मिणने दिव्य देह प्राप्त थयो.
 नम हूते नमनें श्रमायार कल्या. अहि जन्मिणो विषुं हूतो-
 ने नमरुकार करतां विषुं हूल अंतरंध्यांन पाभ्या जन्मि
 ण विषुं महात्म्य सांललीने गंगा हारे जायो. जने सर्वसंग
 परित्याग करीने तपस्थर्यानो अरंभ कस्यो. तेणे आत्माना
 त्मपीयार करतां करतां देह गंगा लां विशार नन कस्यो. पि
 षुं ना हूतो जे विमान आणीने तेहेने वैकुंठमां लछेगया.
 जेरली कथा जे अंध्याय मांछे.

श्लोकः विभ्यदेवः स्व लरोपवर्णितं प्रत्याह किं तानुं
 ति धर्मराज्ञः जेवंहता ज्योविहता न्मुरारे नैर्दशिकैयस्य
 वशे ननो डय भूपा ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥
 ३ श्रीन अंध्याय मां शुक्रदेव राबने केहेछे. नमना हूल नम
 ने केहेया लाठ्या. लूलोकेने विशे तभारा नेवा शिक्षाना कर
 नार डेटला यम धर्म छे ने घला होयतो कोनी कोनी आज्ञा
 मानवी? जेयुं हूतनुं धयन सांललीने यम धर्म हूतने केहेछे.
 परंपुरे परमात्मा विश्वने विशे सुतरना तारनी धेठेओ
 तभोत छे तेना अंसे करीने नगत विपन्न थायछे. ते पावन
 करीनें संहार करेछे. तेनी आज्ञाथी हुंयनुं थुं. तेनी आज्ञा म
 हारे मान्यछे. हूं. धेइ. प्रयेता. यं. सूर्य. वायू. अग्नि. ज्वल
 देव. महादेव. ऋषिगण. जे सधजाने तेलगवंतनी आज्ञा क
 लुलछे. तेनुं महात्म्य जगभ्य ने प्राणी अंत काजे लगवंतना
 नामनो विचार करतो होय तेने घेर तभारे नयुं नही. नेने
 घेर विषुंनी. महादेवनी. गणपतीनी. देवीनी. गायत्रा
 ह्यानी पून थायछे जने लगवंतनुं कीर्तन पुरांण श्रयण
 थायछे ते घेर तभारे नयुं नही. केहेला विषय ने घेर नथी हो
 ता ते पापीने लावीने तभारे शिक्षा करपी. नेनी लल लगवं
 तनुं नाम लेतीनथी. नेनुं मन लगवंतनुं चिंतन करतुं न
 थी. देवनुं भंदिरे देपी माथुं नभावी नमरुकार करतो नथी.
 तेहेने तभारे लेछे जायवा. जेरली कथा जे अंध्या
 य मांछे.

श्लोकः देवा सुरनृणां सर्गो नागानां भृगुपक्षिणां
 आभासि कस्त्वया प्रोक्तो यस्तु स्वायंभवेऽतरेण पा
 ४ यो ध्यायन्त्यायमां शुक्रदेवराजनेऽहेच्छेः समुद्रमांहे
 धीं दृश प्रयेताम्रो ज्ञे आहार आधीने वनेयुं तो पृथ्वी विपर
 आडनु वंन आडासनें लागेकुं वनेधनें क्रोध आव्योः तं प
 नाजणे इरीने भुजधी अग्नि वायु उत्पन्न कस्या तेभणे आ
 ज्ञा भागतां प्रयेता तेभने डेहेछेः वृक्षोये पृथ्वी हांडीनां
 पी ते वृक्षवाली तस्म करोः तेसां ललीनें आज्ञा धतां
 ताहाल लीलां आड जलवा लाण्याः चंद्रे आधीनें राजनुशं
 तयंन डीधुं वृक्षनी डंन्या प्रभतो येनां दृश प्रयेताम्रो ज्ञे
 धी अने चंद्रभा स्वर्गे गयाः प्रयेता राण्य करवा लाण्याः द
 शेना विर्यथडी दक्ष प्रन्नपतिथयाः तेभणे प्रन्न उत्पन्न करीः
 देयः दैत्यः दानव्यः भनुष्यः पशूः पक्षीः बलने विशे आडाश
 ने विशे रेहेनारा लय उत्पन्न कस्याः तोपण वृद्धि पावनही
 त्यारे ते तपश्चर्या करवा लायोः हनरघर्षे तप कस्या पछी
 लगवान विष्णुं गडुड विपर जेरीनें अघमर्षण तीर्थे जाप
 तां प्रयेताये भूर्तिनेधनें विधीनां आप्युं अने सधणाये
 नभस्कार कस्या पून करी त्यारे लगधान् प्रसन्न धनें डेहेछेः
 तभारा तपनी सिद्धि तभने भणीः आपं च ननी डंन्या अ
 सि कनी जेनी साधे तमे परणीनें प्रन्न उत्पन्न करोः
 जेदली कथा जे अंध्याय मांछेः

श्लोकः तस्यां सपांये नन्यां ये विष्णुं भार्योपलुं
 हितः ह्येक्ष्य सज्ञान युतं पुत्रान नयद्विलुः न
 ५ पांये मा अंध्याय मां शुक्रदेवराजनेऽहेच्छेः दक्ष प्रन्न
 पतियो पंथ ननीने पेठे ह्येक्ष्य नामे दक्ष हनरघुच उत्पन्न कर
 ते सधलानुं जेड यित्त नेधनें पिता डेहेछेः तमे प्रन्न उत्प
 न्न करोः तेसां ललीनें तेजो नारायण सरोवर प्रत्ये गया
 तां हां नारद आख्या अने ह्येक्ष्यो नो डेहेछे तमे पृथ्वीनो अं
 तनेयावगर प्रन्न उत्पन्न करवाने डेहेछे तमे देवस्य आस
 कुलुपछो जेयुं नारदनुं वथन सांललीनें जेड कपननो वि
 थार डरतां डरतां तेजो मोक्ष मार्गे ना अधी कारी थजाः
 जे सभाथार दक्षे सांललथाः त्यारे डेहेया लाण्या डे नारद
 लजे अभाश पुत्रोनी लुद्धिनो वंशे डीधोः इरीने दक्षे हन
 शे पुत्र पेदा कस्या तेभनें आज्ञा करी डे प्रन्न उत्पन्न करोः
 तेजो पितानुं वथन मानीने नी कस्याः तेभने रस्ते नारद
 अल्या ते डेहेछेः म्होरा लाछे जे जे सदाये रण कस्युं ते
 न्हा ना लाछे यो ये पण करयुं तेसां ललीने तेजो नारद लने
 डेहेया लाण्याः तेमार्गे अमने अतलावोः तेसां ललीने वाथः
 दूर (को होयडा) डहा तेजो पण मोक्ष मार्गे प्रवर्त्याः तेदक्षे
 सांललस्युं अने नारदने डेहेया लाण्या तमे अभाश पुत्रोने अ
 गाड्या तमे त्रैलोक्य मां इरता रहो अन्न वस्त्र मल नार
 नथी जेयो दक्षे नारदने शाप दीधोः जेदली कथा जे अ
 ध्याय मांछेः

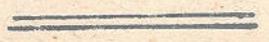
श्लो०- ततः प्रायेतसोऽभिद्रव्यामनुनितः स्यं
लूवाषष्टिसन्नयाभासुहितुः पितृपत्सखाः १

छद्वाग्द्व्यायमां सुकदेव रात्रने देहेछे. दक्षप्रन्नपति
येवीचार इश्यो दे आपणात्वायमां पुत्रोनुं सुपनधी तेषीसा
ठडुन्याओ जीतेन्न करीओ. धर्मने दशा. इश्यपने. १७, यंद्रने
२७, नहादेवने, रे, अंगिराऋषिने, रे, अग्नीने. रे, इंरीने. ४,
इश्यपने आपियो. जेरीते साठे पुत्रीयोने परणापियो. प
छीवयाये प्रन्न जीत्याह करयां मंज्या. रेडनी स्त्रियो थडी लूत
गए जीतेन्न थया. यामीनी थडी पक्षीयो थया. टीड थया. सु
परणा थडी गरुड थयो. इड थडी नाग थयो. इन्तिडादिड थं
नी सताथीस स्त्रियोने दक्षना आपे करीने संतति थेने
नही. सरना थडी श्यापछे रशि करी रनापरो थयां. सुर
त्नी थडी गायो नेशो थथयो. छेला थडी जाड थयां. अ
रिष्ठा थडी गंधर्व थया. विप्रयिन्ती थडी तिह्रज्ञाने विशे
राहु नेष्टे डेतु सोथया. दनु थडी दानव थया. सूर्य थडी सत्ता
ने विशे श्राद्धेय मनुं जीतेन्न थया. तथा यम तथा यमुनां
जीतेन्न थथे. छाया थडी शान्ति थयो. जेटली कुथा जेस
ध्याय मां छे.

श्लो०- इश्य हेतोः परित्यक्ता आचार्यैः सात्मनः
सुराः जेतदाय इवल गवन्शिष्याणां क्रमं गुरोर्नी

सातमांजव्यायमां सुकदेव रात्रने देहेछे. कोछे जेड
सन्नये छेद्र देवो सहवर्त्तमान सत्तामां जेहाछे लेवाभां अहस
ति आख्या तेमने नेछेने आहर सत्कार जीहीने आप्यो नही
त्यारे अहसपतिने चोथे आख्या जने घेर नत्तार ह्या. पछी
छेद्रने पश्चात्ताप थयो. छेद्रनें शुभ्रजनधी जेम न्पणीनें शु
क्राचार्य दैत्यो सहित्य छेद्रलोडमां आख्या. देवताओनें ल
ती छेद्रासन लीधुं. त्यारे छेद्रादिड अस्थाने शरणा गया. स
माचार्य विदित कथा. त्यारे अहसदेव जोल्या. गुरविना रा
न्य रेहेसे नही. नारे तमे विश्वरुपने शरणा बनयो जने गुरे
करो. जेटले दैत्यो जो परानय थसे. जने तमने शान्य मंज
रो. तेसां ललीनें देव विश्वरुपने शरणा गया. नमस्कार
करी प्रार्थना करवा लाख्या नहारान आप आह्वण दया
लुं कर्मनीष्ठ शुचिधामंत जठारे परणा ना गुरेछो. अमारा
जीपर. कुपा करीने अमार गोरपणुं तमे करो. जने तमार
घेर अतिथि (भागए) आख्या छीजे. जेटली लीक्षा अ
जने आपो. अमे तमारी पुत्रनी पेहे सेवा करी सुं. तेसां ल
लीनें विश्वरुप जोल्या. गोरपणुं भ्रोटुं निंदकछे तो परा
तमारा जात्र हनें लीधे करीश. जेटली कुथा जे अंध्याय
मां छे.

श्लोकः यथाशुभः सहस्राक्षिः सपाहानुरिपुत्तेनिदान्
 कीडन्निधयिनिर्नित्यत्रितो ज्ञ्याषुलुनेत्रियं पप
 ८ आहमा अंध्यायभां शुद्धेव रात्ननें डेहेछे. विश्वुपे
 जीपाधी डरगोरंपाणुं ७ डखुल डस्यु अनें डेडनें नारायण डव
 थ डधुं. ते रात्न हुं तने संभसायुं. हाथ पेगां यो धेने जायत्र
 न आणायत्र डरीनें अजोटीये अंगन्या स डरया पेछी नमो
 विष्णवे अमंत्रे डरीने आत्मारामनुं ध्यान डरवुं. श्री हरीभा
 हारे सर्वत्र रक्षण डरो. अष्टायुध लगयान् संग्रामने विशोर
 क्षण डरो. लालने विशे मरुच्छ मुक्ति लाल तंतूथी. स्थणनें वि-
 शेवाभन. त्रैलोक्यनें विशे विश्वुपे रक्षण डरो. दुर्गने डी
 खाने ७ पीशे. ग्रामने विशे. संग्रामने विशे नरसिंह रक्षण
 डरो. पर्यतने विशे शंभचंद्र. परवासनें विशे खक्षमण रक्षा
 डरो. रोगने विशे दत्तानेय. कर्मबंधनथडी डपिल रक्षण डरो.
 ह्यश्रिवदेव अपमानथडी. नारददेव पूनभां. दूर्भ नरडथी.
 संग्रामथडी ऋषेभदेव. ज्योतिषां डगणथडी. प्रातः काले ग
 दाधर गोवीह प्रहर दिवसे. दिवशापेछी. संगमने विशे नारा
 यण. मंध्याने विष्णुं. अंधु सुहन पाछले पोहोरे. सायं डर-
 गे भांधव, ऋषि डेश. होषथडी परनाल. अर्धरात्रीये अडु
 एपे दये बभार्दन. सर्वत्र लगपंत भूनें पवित्र डरो. सर्ववि
 पत्तिनें विशे नारायण रक्षण डरो. अेरली डथा अेअ-
 ध्यायभां छे.

श्लोकः तस्यासन्विश्यं पुरस्यशिरांसित्रीणि
 लारतसोमपीथं सुरापीथमन्नदभितिशुभ्रुभा
 ८ नयमा अंध्यायभां शुद्धेव रात्ननें डेहेछे, विश्व
 उपनें त्रण भाथां हलां, अेड भूडे सोम पान डरतो, अीने
 भूडे सुरापान डरतो, अीने भूडे यज्ञलाग लक्षण डर
 तो. अेसमायार. धेड्रेन एया त्यारे क्रोध डरीनें जोख्यो-
 जेने जीपाधि ड जायुं भारे देवतानो लाग लक्षण डरेछे
 अेडामनो नहीं पेछी तेजां त्रण भाथां शस्त्रवडे जीडाव्यां
 त्रण डेथी त्रण पेछी नीसक्या. डपिं ल. १ डखविं डर-
 तित्तिरी. ३ अे पहरी जीडी गया. धेड्रेनें त्रण अ्रह हत्या-
 लागीयो तेथी अंठलीभां लेछेनें वर्ष सुधी जीवो हतो.
 पेछी अ्रह हत्याना यार लाग डरीनें यार ठेडालो येहेथी
 जाप्या. पृथ्वीने. १ आडनें. १ र्त्तिने. १ अनें लालने. १-
 अे प्रडारे यार ठेडालो अ्रह हत्या येहेथी जापी. अेवर्त्तमा
 न विश्वुपेना जापे शांल ल्युं डे भूरो पुत्र धेड्रेभास्यो ते
 रलाभाटे धेड्रेनें न भारनारा अेयापुत्र जीत्यन्न डरीशा अे
 भ डहीने दक्षिणाग्निने विशे अलिन्यारमंत्रे डरीने होभार्थ
 न डसुं तेभांथी डृतांत सरजो पुत्रुष जीत्यन्नथयो तेने
 छेने विश्वुपेनें आनं दथजो. तेने डेहछे त्रिशूलवडे धे
 डक्षहित देवगण भारया ते आंललीनें धेड्रे लोडभां ग-
 यो तेनें लयं डरनेछेनें सर्व देवनाडा अ्रसाने शरण गय.
 देयोये स्तुती डरी. अेरली डथा अेअध्यायभां छे.

श्लो. ३. छिद्रमेपं सभादिश्यत्वगवान्निश्चयत्वापनः

प्रश्यतामनिमेषाणां तत्रैयां तर्दिधे हरिः ॥१॥

१० दशमा अध्यायमां शुद्धदेव राक्षसे देहे छे लगवते

छिद्रने इत्युं चिपि चिष्पी पाशो न्नजो जने तेनां हाडकां मागी
 साधो ते हाडकां नुं पन्नर इरो जेरले तेचन्नर चो पृत्रासुर भर
 शे. जेरले ते शांललीने छिद्रं पन्नर तैयार उ सुं जेरला मां दै
 त्यो सहित समन्ने पृत्रा सुरलडयाने तैयार धयो. त्यां हां
 देव दैत्यो नुं दारं ए सुद्ध देवा मां ज्युं त्रेता युगने विशे नर्म
 दातीरे इद्रगण. सुरगण. देवगण. अश्विनी कुमार. पि
 तृगण. मुद्रुतगण. साध्यगण. जे सधने लछिने जैराय
 त छिपर जेशीने युद्ध करेछे. आणी मेर दैत्यगण. नमुयी
 शंजर. अनर्वा. हिमूठा. सधल. ह्यग्रीव. शं कु. शिरा. वि
 प्रयीती. जयो मुज. पुलोमा. दृषपेवा. दैत्य दानयो सहि
 त पृत्रासुर गदा. परिघ. आं लो करीने छिद्र शाथे युद्ध कर
 तां करतां शस्त्र अस्त्र थछे युद्धयां पछी जाड पथरा वडे यु
 द्ध करवा साज्या. तेवारे देवनी यछती नेछिने दैत्यनास
 वासाज्या. ते नेछिने पृत्रासुर दैत्यने देहेछे. जरे भूजो
 ने प्राणी ननभ्यो तेनें मृत्यु अवश्य आयशे. जे युं छतां शं
 ग्रामे सुरो. धारातीर्थे जरे तो तेनें जी त्तम लोडनी प्राप्ति
 थायछे. संग्रामथी नाशी नय तेनें रौरव नई प्राप्ति
 थायछे. जेरली कुथा जे अध्यायमां छे.

शत्रो इ. न. जे यं शं. सतो धर्मवयः

पत्युरये तसः नैयागृह नूलय

त्रस्ताः पलायन परानुपापा

११ अथारमा अध्यायमां शुद्धदेव राक्षसे देहे छे. देव

त्रासुरे पोतानुं सैन्य दश दिशाये नासवा मां ज्युं तेने छे
 ने देहे छे, देवजो समय अनु दूण छे, तेथी तमे नासता इरो
 छो, अभने समय अनु दूण हतो त्यारे देवनें हरावता हता
 जेमजो लीने पृत्रासुर छिद्रने देहे छे ने जी हे छे ने संग्रामथी
 नासे छे तेने शूरायें भारवा नही, ने तमाशमां जाहादुरी
 होयतो भूरी साभा लडयाने जीला रहो. जेम इहीनें भू
 री. गर्भना इरी तेशांललीने देवगणने भूर्छा आयी जनें
 पड्या तेने छिने छिद्र दैत्योना छिपर गदा ईडी ते पृत्रासुरे
 डाजे हाथे जीली जेछिने रीश यछावी जैरायतना गंडश
 थसमां भारी तेथी ते भूर्छित थछिनें सात धनुष्य पाछे
 हठयो. पछी पृत्रासुर देहे छे, जेम इरीनें गुड हत्या करनागे
 अह्न हत्या करनारो, अभारा जंघुजोनें भारनारो जेवो
 दुष्ट दुराथारी तहनें हुं यमत्कार देजाडीश. जरे छिद्र त्हारा
 हाथमां वन्नर छे जनें तुं भूईं माथुं जेमनथी जीडयतो. पां
 से शत्रु जीलो छे जनें तहनें संहह जेम थायछे. हवे हुं समा
 धी योगे इरीनें लगवतनुं ध्यान इच्छुं. ने ध्याने इरीनें यो
 जीनें गति थायछे. ते न ध्यान हुं इच्छुं. हवे भारतां धी संज इ
 रयो नही. जेरली कुथा जे अध्यायमां छे.

श्लोकः जेयं निहा सुर्नपदे हमान्नेमत्यु
 वरं यिन्यान्मन्यमानः शुलं प्रगृह्या
 ल्यपतत्सुरेद्रं यथा महापुंशं कुरेत्तो
 प्सु ॥ १ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

१२ चारमाजट्यायमां शुक्रदेवराजनं केहेछे, वृत्रासुरे
 त्रिशूलावर्जनें छेद्रं विपरं देउयो पछी म्हेरी गर्जना करी. त्यारे
 छेद्रं वनें करीनें वृत्रासुरनो डायो हाथि डाप्यो त्यारे तेले प
 री घटयेऊ छेद्रनी हुडपथी विपरमारतां छेद्रना हाथि
 मांथी वनरपञ्चुं, देव हाहाडार करया लाग्या. वृत्रासु
 र केहेछे. लाब म्हेलीनें वनर हाथमांले. हुंशानु सन्मुज
 छिलोछीं म्हेनें मार. युछ करनारानें सद्यमे न्यमलेछे जे
 यो नियम नथी. देवे करीनें न्यपरा न्यमाप्त थायछे. लगपं
 तनी मायायडे नगतयतेछे. नेथी लाडानी पुतली. नेथेपि
 अनोयाघ. शुत्रधारनें मनयायेतें मनायेछे. जेपुंछतांतेनें
 डेरसुं अज्ञानछे. तेमाटे आयुष्य. लक्ष्मी. कीर्ति. जेपदार्थ
 कीर्तिवान होयछे. तेमेवयेछे. जेपुं वृत्रासुरनु वधनशांल
 लीनें छेद्रं वनरगीगांभ्युंतेक्षणे वृत्रासुरवा सुदेवलगायंत
 नुंघ्यान करया लाग्यो जेरसाभांजीनेहाथिडापो. त्यारेते
 डापेलीपांजना पर्यतनेयो शोत्रया लाग्यो. जेरलाभांनीप
 लोहोटलुभीनें तथा विपलो होटजाकाशनें लगाडीनें डाठे करी
 नें नगतत्रयनें गलेछे शुं पछी जे रायती सहित छेद्रनें लालवडे
 जेथीनें गली नरी. देवलाजो जेने छेने शोड करता हया परं

तुं छेद्रं नारायण कयये करीनें युक्त हतो तेथी ते मरायो नहीं
 पछी वनरयडे तेनुं गसुं डापतां डापतां जेड वर्ष पछी ते सुजो
 देवो जे हुंहुली वगाड्यां जेरली इथा जे मध्यायमां छे.

श्लोकः वृत्रे हते त्रयो लोका विनाशक्रेण लूरि ह्या
 संपात्वा ह्यलवन्सद्यो विन्वरानि र्दितेंद्रियाः प

१३ तेरमा मध्यायमां शुक्रदेव राजनें केहेछे. वृत्रासुरमा
 र्गापछी छेद्रं शुभरयो त्यारे सघलादेव पोताने स्थले गया.
 छेद्रं ऋषिनें केहेछे. पूर्वे अह्न हत्या करी तेयार हेडां एवे हेरी
 आपी. ह्ये आ अह्न हत्या डे मशे इत्यारे ऋषिजो ल्या. अ
 स्वमेय करयो जेरले पंथ महापात इथडी छुटको थरी. तेसां
 ललीनें छेद्रं अस्व मेघ कराय्यो. तोपण अह्न हत्या छुरा डेरसु
 डीनें छेद्रनी पाछल लागी. छेद्रं पलायन करीनें डमलनारीर
 मां हुनर वरस संता छेरयो. पछी नहुष राजने छेद्रपद ली
 धुं जनें हुनर वरस राजडीधुं ते छेद्रांलीनें केहेके मझारी साथे
 संकर. छेद्रांलीजो ली अनुच्छिष्ट वाहन विपरवेशीनें आ
 वीश तो ह्यारी साथे संग करीश. ते सांललीनें नहुष विचार
 डरेछे. अनुच्छिष्ट वाहन आह्न ए नएयायछे जेयो निश्चय करी
 नें सप्त ऋषियोने तेडापि पालजी नालो छे जेनापि पोतें पाल
 जीमां जेशीनें थाळ्यो. ऋषियोने केहेछे त मं. ३ उतावला
 थालो त्यारे आह्न एनें क्रोध आय्यो जनें नहुषनें केहेवा ला
 ग्या रेडुष्ट तूं विषयां ध थरीनें आडाम डरेछे तूं सर्पथवानो जे
 यो आप छेनें ऋषिगया. अहियां छेद्र पाछो आवी छेद्रासनें

जेशीने राण्य करवा लाण्यो. जेरली कुथा जे अघ्यायभां
छे.

श्लोक. रत्नस्तमः स्वलावस्थप्रलम्बत्रस्यपापिनः

नारायणोत्तमपतिरुच्यमासीद्दृढामतिः ॥ १ ॥

१४ यजिहमा अघ्यायभां शुद्धेय राणने डेहेछे पित्रकेतु

नाभे राण येरुपति सुरसेन हेराने विशे राण्य करतो त्यांहां
प्रथी वारे मास - धान्य - इल. कुल. छिच्छि तपद्ये आपती
हती तेराणने क्रोड स्त्रीयो हसियो पैण संतति नहति. जेहुः
जेडरीने सर्व संपत्ति अनु कूलछतां राण सर्वडाव यिंतायह
स्तरहेतो. तेहेने घेर अंगिरा ऋषि जेका जेड आष्या. राणये
तेमनु पूवन डरीने सिंहा सन छिपर जेसाज्या. ऋषि डेहेछे रा
ण सर्व अनु कूल छतां त्हांरंभुज नलीनडे मछे? त्यारे राणडेहे
छे. महाराण संततिनथी जे म्होहुं हुः जछे. त्यारे ऋषिये पुत्र
छिछी डरीने वडी राणीने यत्नलाग आप्यो त्यारे तेने गर्लर
ह्यो. अंगिरा डेहेडे जेपुत्र थडी राण तने हर्षे जने शोड थरी
जेम डहीने ऋषि याल्या गया. दशभासि थतां न राणीने प्र
सवथयो जने पुत्र ननभ्यो. तेसभये राणये म्होरो वित्साहड
रूपो. डेडे हियसे ओरमान भाओ भां हो भां ह डेहेवा खागि
योडे आपणा डरतां घाशिनो नन्मारो सारो जेयो संताप डरी
ने तेमणो राणपुत्रने जेरदीपुं. कारण ते पुत्रपतीने विशे राणनो
रुह. जभाराणपर जनाहर जेपा हेषथी तेपुत्र मरायो सघलां
नेहुं प्रथेणं. जेरली कुथा जे अघ्यायभांछे.

श्लोक. प्रियेतुर्मृतज्ञोपांतेपति
तंमृतज्ञोपमम् शोकात्तिलुतं
राणनंजोयंती सुदुहितिलिनी

१५ पंदरभा अघ्यायभां शुद्धेय राणने डेहेछे पुत्रना म

डाग्याणल राणने मुठना जाधि जने पोते प्रेतना जेयो पज्यो.
तेने प्रथान. कुलना धरडा. प्रण जोध डरेछे. राणनेने साशो
डडरोछे तेतो सांललतो नथी. त्यारे तूभिध्या शेड डरेछे. सं
सारमां नेम नहीना प्रयाहे डरीने लाडडां जेडं था जेछे डरी
नेयो तरडु विणरी नयेछे तेम दैये डरीने प्राणी नन्म पात्रीने
जेडं थायछे. पाछा लुछापेडेछे. ते सांललीने राणये जांजो
जिघाडीने जेणं. तो जे ऋषि विलाछे तेने डेहेछे. तमे जोराछे
कुमारनायह. ऋलु. अंगिरा. वसिष्ठ. कपिल. दुर्वास. यज्ञप
वेषासडी. जेसिहोभांथी तमे जोराछे? त्यारे अंगिरा जोल्या
तने पुत्र आपनार हुंहुं. जने ज्ञानारदल जने जेछे त्हांरो
शोड हूर करवा सारं आप्या छीये. जा सभये पुत्रना भरणा
हुंजो जनुं लप आप्यो. जेमन स्त्रीनो. धरनुं. जनेड प्रडारनी
संपत्तिनुं हुंजो. जा संसार स्वपननेबोछे तेभारे स्वस्थ यित्ते
भोतानी सहगती थाय जेयो विचार डर. नारदल जोल्या.
तनेहुं मंत्र सांललायुं तेनो सतर हियस नप डरीश जेरले शेष
नुं हरशन थरी. जेरली कुथा जे अघ्यायभांछे.

श्वोऽयतश्चांतर्हितोऽनंतस्तस्यैकत्वादिशेनमः
विद्याधरश्चित्रकेतुश्चयारगगनेस्वरः ॥१८८॥
१७ सत्तरभा अघ्यायभां शुक्रदेवराजने देहेछे. के. पि

१५ शीलमा अघ्यायभां शुक्रदेवराजने देहेछे. नारदरा
जपुत्रनां मडाने देहेछे. त्हारे डाने आ शायला शोक्रुदेछे जे
मनी साथे लाषण करीने त्हारे शक्य करपुं. ते सांलखीने मडुं
षी ह्युं अने मातापिताने देहेया वाज्युं. त्तमारे पेरे अने डवा
रुननम लीधा. ते मारे शत्रु भिन्न सर्वना सर्वथायछे. देवनेगे
दृशीने ननम प्ररण थायछे. जेरसुं कहीने पाछो प्रेत थछेने प
ड्यो; शन्नये पुत्रनी वित्त र कीया करी. शन्ननी स्त्रियोयेजा
ख हत्या दूरथवा सार ज्वाप्तणेये अतदाव्युं ते प्रत नमनां
ने तीरे नछेने करती हयियो. पछी राजन नारराजने नमस्कार
करीने देहेछे. मारा जीपर कृपा करीने मंत्रोपदेश करे. ते सां-
लखीने नारदे डखी ते मंत्र एनमो लगवते महापुश्र्पायनमः
लूताय महाविलूतिपतियो हे लगवान् तने नमस्कार हने
जेयो सातदिवस सुधी नपे करतांन तेने शेषनुं दरशन थयुं.
तेनुं स्वश्र्पनेछेने राजनये स्तुति करी. दर्शन थतांन पोताने
ठाभें संतोष पांम्यो. लगवान् देहेछे. तूं विद्याधरोजो अ-
धिपति थछेरा. लोडने विशे त्हारो नशा विस्तार पांमरो.
जे हेपुं परधान जापीने लगवान् अंतर ध्यान पांम्या. जे
रखी डथा जे अघ्यायभांछे.

श्वोऽयतश्चांतर्हितोऽनंतस्तस्यैकत्वादिशेनमः
विद्याधरश्चित्रकेतुश्चयारगगनेस्वरः ॥१८८॥

१७ सत्तरभा अघ्यायभां शुक्रदेवराजने देहेछे. के. पि
त्रहेतुराज विद्याधरोनुं अधिपति पणुं मत्या पछी विमान
मां जेशी अप्सरा साथे किडा करतो करतो अडस्मात्
डैलास तरडू आव्यो. तांहां भूदेव पारवतीने जोगाभां
नागी लछेने देहेला नेतांन चित्रकेतु ज्योत्यो. सिद्धयार
एानी शलाभां शियनये निर्दलनी पेठें थछेने नागी स्त्री
जोगाभां लीधी. जेशां लखीने पारवती देहेछे. लोडशु
इनी जा सुयो निंदा करेछे. जे असुर थछे. जेयो आपेशां
लखीने चित्रकेतु आनंद मानीने गयो. पछी शिय पारवती
ने देहेछे. लगवतना लडत जेवा निसृष्ट जे परथा ह्यो हो
यछे. तेने आप अनुग्रह सभांनछे. माटे माहापुश्र्पनां आ
यरएानो विस्मय करयो नही. लगवतना लडत ननम. म
रण. सुज. पुंज. हरि. सु. जे स्वयं. आप. अनुग्रह. विवेडे क
रीने देहनो संनेग. वीभनेग. समान मानेछे. लगवतल
डतनुं महात्म्य भूराथी. ज्वाप्तदेवथी. नारदकुमारथी. व
एव थयानुं नही. तेभने डांछे प्रियनथी. अप्रियनथी. ते-
ज्यो सर्यनां अंतरमां जेड जात्म रेपनेंन सुयेछे. जेयुं जग
यत लडतनुं महात्म्य छे. अहिं जां त्वष्टाये अलिखार मंत्र
चडे दक्षिणाप्रीने विशे हयन करतांन चित्रकेतु वत्रासुर
पेदाथयो. जेरखी डथा जे अघ्यायभांछे.

श्लोकः पृथ्विस्तुपत्नी सवितुः सावित्री व्याहृती च
 यीं अग्नि होत्रं पृथ्वी सोमं चानुर्मास्यं महामंजारी
 १८ अहारमा अर्ध्यायमां शुद्धेय रात्रनें उहेछे. द्विती
 दुश्चपनी प्रार्थना करीनें उहेछे. शोके एना पुत्र रात्रय करे
 छे अहुः जमनथी से हेवातुं नथी. कृपा करीनें देवतानें हरा
 ये अयो जेड पुत्र भूनें आपो. ते सांत्वलीनें दुश्चप जोत्या.
 नेतुं जेड घरस सुधी प्रत करीशतो छेनें मारे अयो पुत्र थ
 रो. प्रत लंगथ शेतो तेन पुत्र देव जंघु थरो. त्यारें द्विती जो
 ली. प्रत मां करयानुं न करयानुं होयते उहेछे. दुश्चप उहेछे.
 हिंसा करवी नही. गाखोलां डची नही. जोरुं जोस्युं नही.
 न प्रउेशी त रायद्या नही. अमंगण पदार्थ लेयो नही. न
 लमां पेशीनें नहायुं नही. न स्यलानें अत्त डायलीनें न
 मां डाणनें अडयुं नही. जीनं नुं वस्त्र लेयुं नही. जो व्यायडे
 पांणी पीयुं नही. संध्या डालेनागां सुयुं नही. सयारें वि
 डी नहाछे करीनें देव आह्वण गायनुं पूजन करयुं. स्त्रियो
 नें हलदंडु आपयां. जे पुंसयन प्रत वर्ष दाहाडो करीश
 तो त्हेनें छेनें मारे अयो पुत्र थरो. त्यारें ते पतिनें उहेछे.
 हुं जे प्रत करीश. जे छेनें सांत्वणुं. अनें आह्वणनें रपे
 आधीनें तेनी सेवा करया खाण्यो. प्रत छिद्रनें छेनें नल
 हारें तेना पेटमां नछेनें तेनें तेना गर्भना सात उटडा उट्या.
 करीनें सातना सात सतां अंगणपथा सड स्या ते मरुतग
 ए छेनें ना जंघु थया. जेरली उथा जे अर्ध्याय मां छे.

श्लोकः प्रतं पुंसयनं अह्वणं लयाय दुहीरितम्
 तस्य वेदितुमिच्छामि येन विष्णुः प्रसीदति ॥ १९ ॥
 १९ अंगणीशमा अर्ध्यायमां शुद्धेय रात्रनें उहेछे. पुं
 सयन प्रतनो आरंत्त भार्गशीर्ष शुद्ध प्रतिपदानें द्वियसेड
 रयो प्रातः डाले स्नान करीनें घोखुं लुगडुं पेहेरीनें लक्ष्मी
 नारायणनुं पूजन करयुं. पूर्ण डाम सडल सिद्धि दाता. महा
 विलूतिपतये. त्हेनें नमस्कार हो. हे विष्णुं पत्नी. हे महा
 प्राये. हे पुत्र सक्षणे. लोडभाते. त्हेनें नमस्कार हो. अयो
 स्तुति करीनें महा मंत्रनो नप करयो. नभो लगवते महापु
 रषाय महानुं लायाय महा विलूतिपतये सह महा विलू
 तिनिधलिभु पाहाराभीती. जे मंत्रे करीनें जो डशोपयारे
 पूजन करवी पछी पायस अन्न दुध पाडु करीनें द्वादश
 आहुति अग्नीनें विशे हो भवियो. नभो लगवते महा
 पुत्राय. महा विलूतिपतये स्वाहा. पछी उत्तर पूजन कर
 वी. दशवार मंत्रनो नप करयो. पतिनी पूजन देयनी पेठे कर
 वी. दंपत्य त्हेनें उठि उलो नन डराययुं. जे पूजन विधियर्षदि
 वस सुधी नित्ये करीनें डाली डयद्य अमाया स्याये प्रत
 सप्तास करयुं. हुत शेष पायसान्न पत्नीनें आपयाथी गर्भ
 रेहे अनें विनयी पुत्र थाय. लगवान् संतुष्ट थछेनें सर्व डाम
 ना पूर्ण करे. जेरली उथा जे अर्ध्याय मां छे.

पठितषष्ठस्कंधः समाप्तः ॥

प्रारंभः

श्लोकःसप्तःप्रियःसुहृद्सुनृतुतानांलगवा
 न्त्वयम्'ठिदियार्थेइयंइत्यानयर्षीद्विषभोयया
 १ प्रथमा अध्यायने विशे शुद्धेय राननेडे हेछे डेपु
 एवदायंइ लगवंतनुं थरिच इहुं तें शांलण, पूर्वै राब सु-
 यज्ञने विशे धर्मरानये लगवंतने प्रश्नइरुओडे शिशुपा
 णें सत्ता वर्ये तभारी निंदा करी छतां तेनें भोस थ-
 यो जे शांलसीनें भूनें आश्वर्य लागेछे. तेवारें नारद
 जोच्या, नेवुं वैरलाये करीनें लगवत्पह प्राप्त थायछे ते
 भ लइती योगे करीनें थतुं नथी. जे विशे दृष्टोत, नेभल
 मरी लीत जोपर भरोडीनुं घर करीनें तेनां डीडो मुडीनें
 तेनें डांरो भारीनें नयछे, डीडानें तेनुं लय लागी लभ
 रीनुं ध्यान करतां करतां पोतें लभरी धरें नयछे. लग
 वंतनुं शितन गोपी ननोये विषय वासनाथी इर्युं, डे
 सेलयथी इर्युं, शिशुपालादिइ रान्नजोजे हूषथी इर्युं.
 याहयोये लाघेपेलांथी इर्युं, धर्म रानये रजेहे करीनें यि
 तन इर्युं, जेघा घणाजेइ सद्गतीनें पांभ्या. नारदडेहे
 छे, जोधे सभये सनडादिइ अस्त्रदेवना भानसपुत्र वैकुंठे
 हरशानने नतां नयविनय पोतियाये जाडीछडी करी, त्या
 रें सनडादिडे तेभनें शाप हीघो ते जेयोडे तभनें त्रण न
 न्नसुर योनीने विशे थरी. जेठली इथाजेअध्यायभांछे.

श्लोकः त्वातर्येपं विनिहते हरिणा क्रोडम् -
 तिना हिरण्यकशिपूरा ननु पर्यतं यद्रुपाशुपानि
 रत्नीन् अद्यायमां शुद्धेव रात्नने केहेछे हिरण्य
 कशिपू क्रोधे करीनें दैत्योनी आगम ओद्यो भूरात्ना
 छिने विषयं मे भास्यो विषयं नु भूण देव आसृणु गाय
 वेह मेजोनो नाश इत्याधी विषयं नु निर्भूण यशो त
 मे आसृणु गायने भारो देवस्थान तथा यत्त मेजो
 नो नाश करो तेशान् लीनें दैत्यो ये पुर प्रण गांभ
 जेतर पाडीयो आश्रम गाभडां इसवा शेहेरो व
 गेरे वस्तीनें कोछे जायेछे कोछे कोडीपाडे मेप्रकारे
 प्रलय करवा भेज्या त्यारे देवपोतपोतानां स्थानको
 मुडीनें नाहा लाछिनी कीया करीनें लाछिना छे करानुं
 राभाधान इत्युं हिरण्यकक्षनी भावाने हिरण्यकशिपू
 केहेछे त्हारो दीडरो न्दानो पण लेलो शुरपणाधी पोतेप
 राक्रम करीनें वराह साथे खडाछे करी सभरा गणाभांभु
 जो मे वीरनें लुपण छे मेवातनो शोड करयो नही
 तनें दृष्टांत इहुंछुं गिरिनर देशां अधिपति सुयज्ञ
 रात्न साथे सचूये युद्ध इत्युं ते संग्राममां रात्न मरणापां
 ग्यो तेनी स्त्रियोये रात्ननुं इलेवरपां से लेछिनें विदाप
 करीनें रोछियो ते मेजाकेड यमने डाने पड्यो त्यारे यम
 आसृणुं शंभु करीनें राणीयो नुं सभाधान करी इहुं के मे
 तमारो पूर्वनो शत्रु हतो भाटे तमने हुं जेछेने गयो मे

रत्नी इथा मे अद्यायमांछे
 श्लोकः हिरण्यकशिपूरा ननु नयेयमनराभरम्
 यात्मानमपतिं हुं मे करानं व्यधित्सतादि
 ३ रत्नीन् अद्यायमां नारद केहेछे हिरण्यकशिपुजो
 द्यो हुं त्रैलोक्यमां अनराभरथाणि तेभाटे मंदरायत्तप
 र्यतने विशे तपश्चर्यानो आरंभ इत्यो उंचाहाथ सूर्य
 ना सांभी दृष्टिपेगना अंगुठा उपर गित्तो रहीनें तप कर
 तां करतां ताणवाभांथी तपो भय अग्नि नीडल्यो तेत्र
 ए लोडने जाजवा लाज्यो नदियो सभुद्र पृथ्वी पर्व
 त ध्रुववा लाज्यां ग्रह नक्षत्र पडवाभांज्यां ते संताप
 थीदयो स्वस्थान मुडीनें अक्षाने शरणा गया प्रार्थना
 करी त्यारे हुंस उपर जेशीनें ऋषिगण देवगण सहीतहि
 रण्यकशिपू न्हां तप करतो हतो त्यां हुं अक्षदेव आव्या
 नु मे छेतो शरीर उपर भाटी करीनें तेभां चाडो निज्यां
 छे तेनेछिने हे करयप पुत्र गिठगिठ हे अक्षुर देव त्हां
 तप मेछिने हुं प्रसन्न थयो वरभाग मेवुं तप पूर्व कोछे
 इरुं नथी कोछेथी थवानुं नथी तेशान् लीनें हिरण्यकशि
 पुं केहेछे न्ने आप प्रसन्न थया लो हुं भागुं ते वरदान आपो
 अक्षदेवे अथस्य केहेतां दैत्य जोद्यो भूनें भोत नराय
 न्नां उडन गिहनिन्न स्वदेव मेजो थडी नथाय वरभां
 जाहार आकाराभां पातागभां शक्रथी अक्रथी स
 क्य निर्णवपी मरणनथाय अरत्नी इथा मे अद्यायमांछे

शुक्रोऽग्नेवंशतः शतघृतिहिरण्यकशिपोरथ प्रा
 हात्तत्तपसाप्रीतो घरांस्तस्य सुदुर्लभा नूपापा
 च योथा मध्यायमां शुक्रदेव रात्रने केहेछे हिरण्य
 कशिपुनुं पयंन सांत्वलीनें ब्रह्मदेव जोष्या हे तात हे हे
 त्यस्तन जे परदान भाग्युं ते परम दुर्लभ छे तथापी असंन
 यठिनें तनें आच्युं तेशांत्वलीनें हेत्ये पून कुरी पछी ब्रह्मा
 पोताने स्थाने गया हिरण्यकशिपुनुं शरीर सोनानेपुं
 तेन पुंन थयुं त्यारे लगवंत साथे ढूषे कुरीनें ते त्रैलोक्य
 नुराठ कुरवा लाग्यो धरो दिशाना अपिपतियोनें षोडाडी
 भेला पोते विमानमां जेशीने हेयोना जागोमां देवांज
 ना साथे क्रिडा कुरवा लाग्यो हेयोना यज्ञलाग पोते त
 क्षण कुरीनें सर्वत्र विनयी थयो त्यारे देव ऋषि देवने श
 रण गया ब्रह्मदेव भंडणी सहित क्षीर सागरे बघिनें त
 गवंतनुं स्तपन कर्युं त्यांहां जेडा जेड जाडरायां एतीथे
 ने जाले ते हेत्य वेह साथे हेयो साथे ब्रह्मलो साथे गा
 य साथे धर्म साथे पोताना पुत्र साथे ढूषे कुरशे त्यारे
 हुं अचतार लेठि तेने मारीश नारद केहेछे जेवी आ
 डाश यां एती सांत्वलीनें देव ऋषि पर्वतनी गडानो आ
 श्रय कुरीनें रथा हिरण्यकशिपुना रात्रयमां पृथवी
 इण दुल धान्ये कुरीनें यथास्थित हती जेरली कथा जे
 मध्यायमां छे

शुक्रोऽग्नेरोहित्याय लगवतः काव्यः कि-
 दा सुरैः शडा भर्तु सुतो तस्यै त्वरा न गृहांति के
 प पांयमा मध्यायमां शुक्रदेव रात्रने केहेछे हिरण्य
 कशिपे प्रल्हाद पुत्रने हेत्योना छेडराओ साथे शुक्राचार्य
 पुत्र शं डा भर्तु पासे लगवाने मोडव्यो गुड लजया लण
 वाने केहे तेन सांत्व जे अने पोते लबन करे गुडने केहेके
 संसार नारायंत छे नारायणनुं नाम साथे छे जेड हा हा
 डो हिरण्य कशिपे प्रल्हादनें जोणा मां लेठिनें पूछ्युं के तेशुं
 लज्युं तेकेहे त्यारे प्रल्हाद जोष्यो संसार मुडीनें अरण
 मां ल्युं इण भूण जाठिनें नारायणनुं लबन करवुं त्या
 रे हिरण्यकशिपु हेत्योने केहेछे तमारी छिछा मां आवेते
 जोपास कुरीनें जे दुष्ट पुत्रनें तमें भारो तरवार यडे अ
 थवा हाथी पांसे भारो अरायो अथवा पांली मां डुआ
 वो अथवा साप पांसे दश करायो अग्नि मां जाखीनां जो
 दुंगर ठीपरथी हडशेखी मुडो जेर दो त्रिशूणे अथवा अ
 लियार मंत्रे कुरीनें विष लोबनें कुरीनें जेनें भारो अट
 लुं सांत्व जतांन हेत्यो प्रल्हादनें भारया भारे याष्या
 मृत्यु विशेना जोपायो कुर्या तेरला व्यर्थ गया पछी शु
 क्रचार्य केहेवा लाग्या तेनें जंहीशाखा मां नांजो जे
 रले हीड लजलां शीप्रशो जेरली कथा जे मध्याय
 मां छे

श्लोकः ॐ मारुताय रेखाज्ञो धर्मात्सागवता
निह दुर्लभं मानुषं नन्मंतदप्यं प्रुवमर्थदम्भ

५ चहा अध्यायमां शुद्धेव रानने डेहेछे प्रह्लादे
साधुं त्वाणुं मेखीने दैत्यो नाछेडरा जेने डेहेया वा
ज्योडे जाल्यावस्थां सागवतधर्म जापरवा अनुष्य
नन्म दुर्लभ तेमां जगयंत लडती डरी जेटले नन्मनु सा
र्थकथयुं मांसासने सो वर्षनुं जायुष्य तेमां अर्थुं निद्रां
नय थोडुंड जालड पलां मां नजे तरेण अवस्थां मां पि
षया सडत थर्धने लगयंतने संभारतो नथी मारे नं
हां लगण प्रपंचने विशे जापणुं मन अक्षत थयुं नथी
त्यां हां लगण जालपलां सतसमागम डरयो डुरेन
पोषणने अर्थे व्यर्थे जायुष्य नवाहेयुं नही धंन मेखयवा
ने अर्थे त्रला ताप थायेछे मारे डुरेननो त्याग डरयो
डेवण ज्ञानं डरेप ठिस्वरनुं यितन डरपुं सर्य लूतने विशे
दया राजवी आसुर भाव महेलीने धर्म अर्थे काम जे
त्रिवर्ग छोडीने परपुं रूषने पिषे अर्पण डरपुं जेपुं सांल
लीने दैत्यो नाछेडरा प्रह्लादने डेहेछे तमे जापणे जेड
शुं पांसे लणीयेछ शुं ने ज्ञान नथी जापने जे ज्ञान डो
एडलुं तमे जालड जे अने अंतःपुरमां एडरआरमां
रेहेनारा त्यां हां साधुना समागम डे मथयो जेटलो अ
मारो संडेह डुरडरो जेटली डथा जे अध्यायमां छे

श्लोकः जेवं दैत्य सुतैः प्रुष्टो महासागवतोऽसुरः
विवायुस्त्रयभानां स्तान्त्वरन्मदनुत्वापितभू

७ सातमा अध्यायमां प्रह्लाद दैत्यना जालडो डेहेछे
मूरो जाप तपश्येया डरया गया पछी देवोये दैत्यो नो
परा लय डरीने मूरी भाने छे छे नतो हुतो त्यारे ते
रोया लाणी तेसां ललीने नारद जाल्या अने छेने डेहेया
लाज्या जा गर्भवती छे जेने लछे नथी पछी छे
पासेथी छोडावीने नारहे पोताना आश्रममां रापीतां
हां नारद तेहेने नित्य ब्रह्म गनान डेहेता त्यारे हुं गर्भ
मां हुतो ते ज्ञान भाना मनमां जित खुं नही नं हां लगण
मूरो पिता तप डरतो हुतो त्यां हां लगण मूरी अ असू
तथे नही जेड हुं नर वरस हुं गर्भमां रहो त्यां हां तत्य
ज्ञान सांलखुं ते तमने संलजायुं छुं प्राणीनो नन्म थ
यो जेटले छे रात्रू तेना देहेने विपद्रव डरेछे देहेने विशे
जात्मारहीने नित्य अद्यय शुद्ध जेड क्षेत्रज्ञ अविडा
री व्यापड छे जेमनं एयुं संसार स्वप्न यत न एगिने ल
गयंतनी लडती डरवी शुं नी रोधा डरीने तेजो थडी ज्ञा
न शिं नयुं सतसमागम डरीने विषुं नुं आराधन डरपुं
सर्य लूतने विशे लगवान जेवा ? जरे जालडो लगवान्
हृद्यस्थछे जाहार नेवा साइ प्रयत्न डरयो नही देवन
न्म ब्रह्म ए नन्म आसुर नन्म जे योनी जो मां लडती
अद्यस्थ डरवी जेटली डथा जे अध्यायमां छे

श्लोकः अथैतत्सुताः सर्वेषुत्यातदनुयणितम्
 नगुहुर्निरवद्यत्यात्तुनेयगुर्वनुशिश्चितम्पारा
 ८ आहमा अंध्यायभां हिरण्यकशिपुं देहेछे अरे दुष्ट
 रेअथमः भूरी आज्ञा देवमानेछे अनेतुं पुत्रयधने भूरी
 शीअवज्ञा करेछे आन हुंतने डैलास देजाडीस त्यारेप्रे
 लहाद पिताने डेहेछे भूरी संरक्षण करनार नारायणस
 मर्थछे त्हारी छिछाभां आवे तेनुं कर त्यारे हिरण्यकशि
 पुजोह्यो निश्चय करीने त्हारे मोत पांशे आयुंछे मोटे
 आयुं जडेछे त्हारे छिस्वर सर्व व्यापक छे अम डेहेछे त्या
 रे आथां त्वासाभां डेमनथी देजातो अम डहीनेंतरवार
 लीधी अने क्रोधथी थां त्वा जीपर मुड्डी मारी अने मा
 रतां न घुरघुर शाब्दनी डल्यो हरी हिराओ शब्दथी पुरा
 छिगछियो त्हुं डंप थयो मेघगर्जना करवा लाग्या समुद्र
 धरधरवा लाग्या नक्षत्रोपडवाभां ज्वां जेवाअपसरभां
 सायंहाले थां त्वासाभां थी नरसिंह प्रगठ थया दैत्यत्वग
 वान्ना जीपर आयतां न वनेनुं युद्ध घणीवार थयुं अंत्ये
 दैत्यने जोलाभां आडोलेछिने तेनां आंतरजानं प्रयडे डा
 ह्यां तेपारे दैत्ये हारीने प्राण मुज्यां ते समये देवने आ
 नंदथयो तेमणे पुष्पनी वृष्टी करी हुं हुली वागवा लाग्यां
 छिंद्र अह्मा रेड देवगण ऋषिगण गंधर्व यक्ष किंनर
 थारण अस्तुती करवा लाग्या जेटली डथा अे अंध्या
 यभांछे

श्लोकः अथैतत्सुताः सर्वेषुत्यातदनुयणितम्
 नोपेतुभरा इन्मन्युसरंतं सुदुरासहभ्रांपरा
 ८ नयभां अंध्यायभां नारद धर्मराजने डेहेछे देव
 ताभां नरसिंह लुं स्तवन डस्युं पला क्रोध शांति न
 पांभ्यो त्यारे अह्माये लक्ष्मीने आगत डस्यां अने ते
 अनी पारो स्तवन डराव्युं तोपला रीश गितरे नही पछी
 प्रेल्हाद लपांसे स्तवन डराव्युं त्यारे नरसींह लुं नराजे
 ड हस्यां प्रेल्हाद डेहेछे हे देव तमें म्हने आगीश्रं देजा
 ड्युं शं डुनानेवा जीला जान थिकाण दाहो लाल लल गु
 म्छादार भूरी नरा जेने छिने हुं जी ही नार नथी तेसां
 त्वासीने नरसिंह लुं प्रसन्न थया अने डेहेया लाग्या हे
 प्रेल्हाद हुं प्रसन्न थयो धरभाज त्हारे डल्याला थाओ
 म्हं लडत ननना मनोरथ पुरण करवा मोटे अनंत अथ
 तारले छिने काम पूर्ण डस्यां हे आयुष्मन् भूरी दर्शन झ
 म्नी पुरेपने अति दुर्लभ भूरी दर्शन थया पछी प्राणीत्र
 लातापथी पीडीत थाय नही साधु वन डल्याएने अर्थ
 र्वत्वाये करीने म्हने शरण आवेछे जेथां नरसिंह लुं
 मं वं वन सांत्वलीने प्रेल्हाद डेहेछे हे भूरी न म्हने खो
 त्वाभां ललखावीने नारायण पदार्थीनां परधान भागवा
 नुं डेहेछे जेथी वासना म्हने नन्मां लरभां नथसो हुं
 आपनो जे जाल त्वाडत थुं जेथी न नीरक्षर लक्ष्मी रहो
 जेटली डथा अे अंध्यायभांछे

श्रुतोऽन्तःकृतीयोगस्य तत्सर्वमंतरायतयाऽर्भुः
 मन्यमानो हृदि शिः शिः स्मयमानो वायुहावा
 १० दशमा अध्यायमां नारद धर्मराजने अने प्रकृ
 द नारसिंहने देहे दे दे म्भारा पिताये तभारी नेडे पैर
 इर्यु तेने अयोगती नरुवा स नथावा सारं हुं प्रार्थनाइ
 शंभुं तेशां त्वस्तीने नरसिंहने ज्योल्या. त्हारो जाप अेड
 वीस पेहेडी सुध्यां पवित्र थयो. नेना यंसभां तुन सरपा
 लगवतु त्वस्तु गित्पन्न थायछे तेजो यंश पवित्र थायछे.
 अेवुं वरदान आपीने नरहरि अंतरध्यानपांभ्या. पछी
 प्रकृष्टे पितानुं गित्तर कारन करीने पोते जापनुं राण्य कर
 वा लाग्यो. त्थारं नारद ज्योल्या. भयासुर त्रैलोक्य कृती
 ने राण्य करवा लाग्यो. तेशपांनुं. सोनानुं. लोढानुं अेपां
 त्रणनगर गित्पन्न करीने त्रैलोक्यभां इरवा भंड्यो. तेया
 रेमहादेव नेडे क्रोध करीने युद्ध करवा लाग्यो. युद्धभां ने
 दैत्यो भरतां तेजोने ते अभृत छांटीने लघता करतो.
 तेथी शिषने भ्हासंडर प्राप्त थअेखुं नेठेने विष्णुये गा
 यनुं शंपलीधुं. ब्रह्माये याछु थठेने अभृत कूपभांनुंस
 घसु अभृत पीठेने महादेवने उल्लुं दे हवे युद्ध करौ अने अे
 नेंभारो. अेनो अभृतनो कूप त्वरेलो हतो तेअमें जालीड
 र्यो. त्थारं महादेवे धनुष्यनें जालानेडीने अलिगत मु
 हुते भयासुरने भाग्यो. अेरली इथा अे अध्याय भांछे.

श्रुतोऽन्तःकृतीयोगस्य तत्सर्वमंतरायतयाऽर्भुः
 भायल्यदइ क्रमात्मनः सुधिष्ठिरो दैत्यपतेर्भु
 दायुतः पप्रच्छ लूयस्तनयं स्वयं लुपः ॥ १
 ११ अज्यारभा अध्यायमां धर्मराजने नारद लोके
 हेता हवा. भनुष्यना वएा अभ धर्म आचार इहुं ते सांल
 लो. सत्य. दया. तप. शौच. तितिक्षा. शम. दम. अहिंसा.
 त्याग. अस्त्वयं. दान. स्वाध्याय. अेवारा धर्म भाएा शो
 गुइपां शोथी अद्ययन करीने. भौन राप्तीने आत्मानात्म
 वीयार करयो ने सहन भणे ते अन्न. वस्त्र. द्रव्य. अेनाया
 रवीत्याग करया. देव. ब्राह्मण. पितर. अेजो प्रीत्यर्थ द
 नद धरम करयो. अेड लागना द्रव्यवडे शरीर निर्वाह करयो.
 लगयंतना गुण शांत्वसया. तेनुन कीर्तन करी भजन इर्युं.
 अेभाएा सना गित्कृष्ट धर्मछे. ब्राह्मणे वेदाध्ययन करीने
 षट्कर्म करवां. राजने अेभन्ननुं पालएा कर्युं. ब्राह्मणनें दंड
 घो नही. तेमनी पांशोथी करलेयो नही. पैस्ये. सवाया.
 घोढा करीने वेपार करयो. शूद्रे ब्राह्मणानी सेवा करवी.
 शुद्रोये पुरांणोक्त मंत्रे करीने ब्राह्मणपांशो होम करावयो.
 वेदोक्त मंत्र सांत्वलयो नही. अनें ज्योसयो पएा नही. स्त्रि
 योनो धर्म पतिनी सेवा करवानो. धर्णी देव प्रभालो मा
 नीने तेनी आह्माभां रेहेवुं. तेनात्वाठेनी सेवा करवी. सया
 रभां गीठीने आजी हाठवुं. सीपीने साथिया पुरया. पोतें थो
 रखा वासीनें इकुनो यांसो करयो. धर्णी साथे खुहुं ज्योस

सुनही. जेरसी इथा जे अध्यायभांछे.

श्रोत्रं ब्रह्मचारी गुरुकुलेषु सन्हांतो गुरोर्हितम्

आथरन्द्वा सवन्नीयो गुरो सुहृदसौ हृदः ॥११॥

१२ चारभा अध्यायभां नारहण धर्मनें डेहेछे. ब्रह्म

चारीये गुरुपांसे रहिने गुरुकुं हित करयुं. दासनी पेठे सेया

करवी. सवारें सांने गुरुनी सूर्यनी पून करीने सनातनब्र

ह्मनो नंप करयो. येहनुं अध्ययन करयुं. मेजसा. कुषुणात्वन.

दंड. कुमंडलनुं धारण करयुं. लिखा भागीनें गुरुनें अर्पणड

रवी. डेशाडितरायवानही. तेल योलीनें नहायुं नही. गुरुनी

स्त्री साथे जेडांते लाषण करयुं नही. जे ब्रह्मचर्यना धर्म.

गृहस्थाश्रमीये विवाहित परलोली उ स्त्री साथे ऋतुनेपि

शे संभोग करयो. त्रिहास संध्या करीनें पंचमहायज्ञ करया.

पेटु कुर्मनुं आथरण करयुं. आगलवान प्रस्थे आश्रमना.

धर्म आथरया. वानप्रस्थे तृणाधान्य लायिनें अग्नि होत्रा

दिड धर्म आथरया. नित्य नयुं धान्य अरएयमांथी लायीनें

विहरनिर्वाह करयो. धान्यनो संग्रह करयो नही. जे प्रडारे

चारपरशे वानप्रस्थे धर्म आथरया. आगल अध्यात्मवि

द्या संजंघि विधि करीने अनसनादिड प्रतो करयां. आ-

त्मनेपिशे अग्निनो सभारोप करयो. पंचमहाभूतनेपिशे

पंचमहाभूतनो लय करयो. सर्व छिद्रियो नो लय मननेविशे

करीनें मन लगवतने अर्पण करयुं. देहनुं विसर्जन करयुं.

जेरसी इथा जे अध्यायभांछे.

श्रोत्रं इत्ये स्तुत्यं परिप्रण्य देहमात्रावशेषितः

ग्रामे कुरात्रावधिनानि रपे हरश्चरेन्मही भूपथ

१३ तेरभा अध्यायभां नारह धर्मनें डेहेछे. संन्याशी

ये गांमभां रेहयुं नही. नही तीरे रहिनें सिद्धाज्जनी लिखा

करवी. डौपीन. लंगोरी. कुमंडल. दंड. जेरसांघानां राजयां

जेठे पांशेथी इव्य लेयुं नही. घरजांघीनें रेहयुं नही. विभ

विपुत्रंनो रांग करयो नही. शृंगार शास्त्रनो अत्यासड

रयो नही. रात्र दिवस येदांतशास्त्र अवालोडन करयुं. यो

गात्यासे करीनें आत्मा ब्रह्मांडे यहाययो. शरीर नास

पंतनणीनें देहनुं विसर्जन करयुं. जे विशे नारह डेहेछे.

प्रह्लाद अने अन्नगरनो संवाह ययो ते तभनें संललायुं.

डावेरीने तीरे रेतीना मेदानभां जीघाडो. नागो अयधूल.

सूतेलो बनेछेने त्यांहां प्रह्लादे मेधान सहित आचीनें अ

न्नगरनें नभस्कार करयो. पून करीनें प्रह्लाद अयधूलने डे

हेछे. तमाई शरीर अरएयमां रहिनें कुंठे जीपसोगन कर

तां देहपुष्टे तेण पंत डेमडेजायछे. ते अभनें डहो. त्यारे अ

यधूल घोत्या. मे नाना योनीने विशे नाना प्रकारनां दुः

प्रोत्सोगव्यां छेस्ते अन्नगरनुं शरीरनेछेने लेने गुरु करी

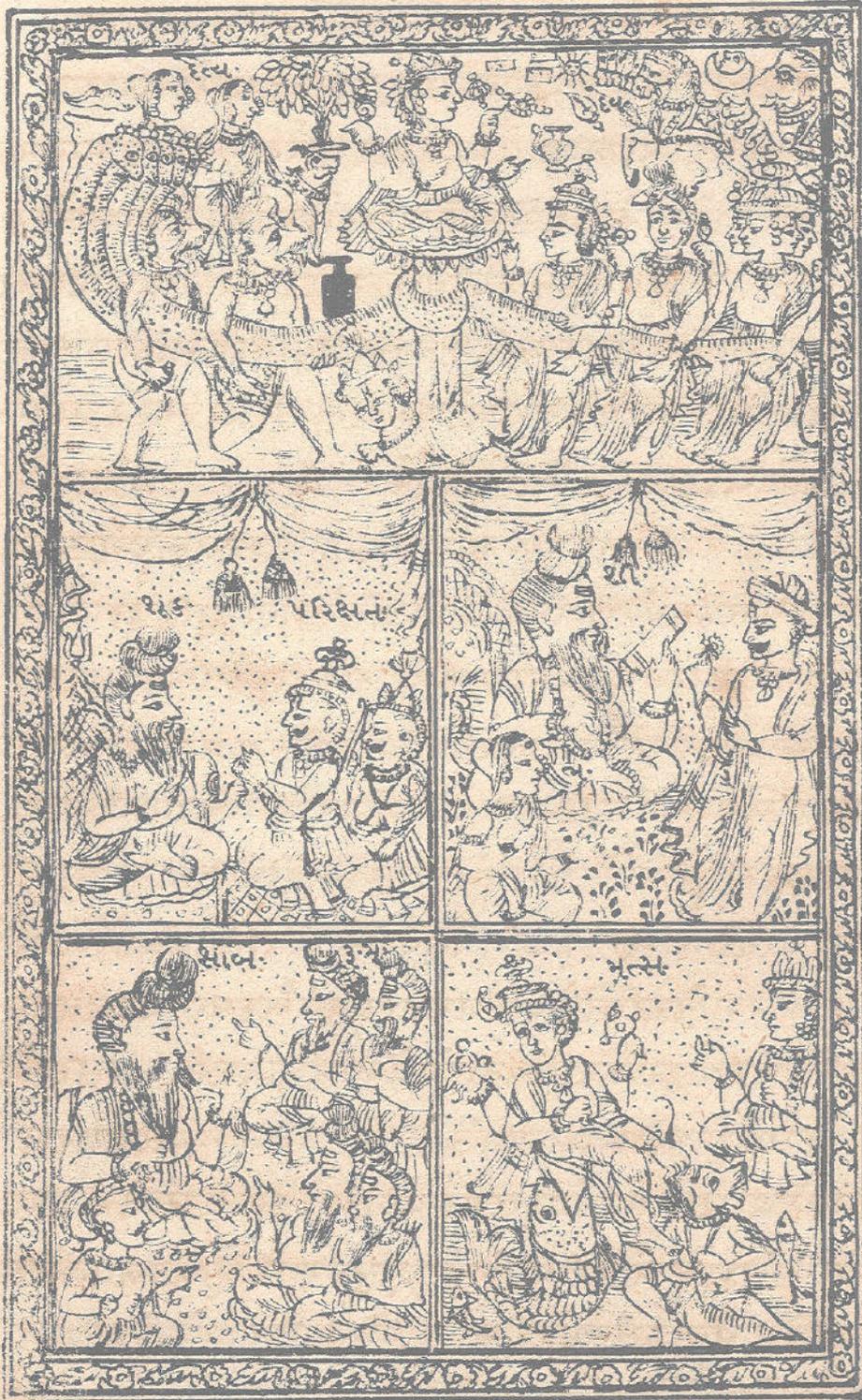
तेना अण गुणलीघा. अरएयमां रहिनें सहने दृण मू

ख. मसे लेजाछेने राण रह्यो. तेथी म्हाई शरीर पुष्ट ययुं.

जेरसी इथा जे अध्यायभांछे.

श्लो३-गृहस्थस्त्रेतांपेहवींविधिनायेनयांनसा
 यातिहेयन्सुषुहिभाहशोऽगृहभूहृष्टीःप्राणा
 १४ येहीदमां अघ्यायमां नारदधर्मने डेहेछे. गृह
 श्वाश्रममां अनें गाममां रहीनें सदायशरा करयुं अनें नि
 त्यनेमिनिः क्रिया करीनें वेदनुं अघ्ययन करीने शिष्यो
 नें लएताववा. यन्न करयुं अने वीनपांसे कराययुं. पोते
 दान करयुं नें वीनपांशो लेवराययुं. अे छ'धर्मनो अपिडा
 रत्वाहएनेछे. भाटे यारे धर्मां त्वाहए श्रेष्ठ. अेओये
 नेडर्म करयुं ते श्री. कुण्णपेण करयुं. देवताओनुं पूजन करी
 नें पुरांण सांललपुं. कीर्त्तन करयुं. सत्समागम करीनें-
 धीरे धीरे प्रपंचनो त्याग करयो. अपनेटकुं धनभेसवी
 ने डारन करयुं. संग्रह करयो नही. ताति. पितर. पुत्र. वा
 हासा ने डेहेते शांललपुं अनें हा डेहेवी. माएशा. गाय.
 शां ह. ङीट. पांहरां. गविडां. सापि. विष्णुं. यगेरे सर्व ङीप
 र पुत्रनी पेडे त्ने ह् त्वाय राजयो. पशुमां अने पुत्रमां डेहे
 अंतर गणपुं नही. शरीरनी अंते अघस्था डीडापडवाना.
 विष्टायवाली. वली लस्मथवानुं. अयुं अेशरीरपोतानुं-
 मां नीने तेनुं अलीमान राजपुं नही. लाहरवाभासमां कुण्ण
 पक्षमां नित्ये अह्ण करतारे हेयुं. दक्षिणायन. उत्तरायन. व्यति
 पात. येयृति. सुरभयं द्रना ग्रहएनेगे. अष्टड. अन्यष्टड. युगा
 हि. भन्यादि. अेटलां आठयो करयां. अेग्रहस्थना ङीत्कृष्ट धर्म
 न्नाएपा. अेटली डथा अे अघ्यायमां छे.

श्लो३-इभनिष्ठाहिनःडेचिन्नपोनिष्ठानृपापरे स्या
 ध्यायेऽन्येप्रवयनेयेडेचि ह्ता नयोगयोःप्राणा
 १५ पंहरमां अघ्यायमां नारदधर्मने डेहेछे. डे आह्णमां
 आहए डेहेया ने छे तेभनां लक्षणे शांशां तेसां लसो. ड
 र्भनिष्ठ. तपोनिष्ठ. वेदनुं अघ्ययन करनारो. ज्ञानयान येवाने
 छे. ज्ञाननिष्ठ होय तेने पित्रान्न आपयुं. वेदयेत्ता होय तेभने
 देवान्न आपयुं. देवने स्थान डे आहए. पितर स्थाने त्रए.
 अथवा अे डेव. अे डपितर ने छे. आह्णमां घए आहए डे
 हेवानही. भिष्ठान करयुं. आह्णमां भद्य मां स नने छे. आशि
 रीररथने डे डाले छे. छिद्रियो घोडाने डे डाले. युद्धि हां डनार
 रसा रथी उलगाभ धर्मा धर्म. अे परिचो. अतिमान रथी.
 रथमां जे सनार. उभएव धनुष्य. आं ए लघय. निरीतान पर
 आह. अेयो शरी ररथी रथ. तेना ङीपर छेरीने ज्ञानरपी जड
 गज्ञातापुं श्रे छे छेने छशत्रूने लतया. पछी मोक्षनो अपिडारी
 लयथायछे. नारद डेहेछे. अमे पूर्वे लन्ने ङीप जह्णाना भे गंधर्व
 हुता. रप गुणे डरीने सर्वनें गमता हुता. अे डधार ये हसत्रने-
 विशे. गंधर्व. अप्सरा. देवताओये नाम गायननो यत्र त्कारने
 याने साइ अभने जो लाव्याते धारे अं गायन डस्युं ते शांलल
 तां ने देवां जनाओ मोहित थछेयो. त्वारे देवताओने क्रोधआ
 व्यो. अनें भूने आप हीयो. डेतूं शूरी पुत्र रक्षी पुत्र अयतरीश
 पछीनें प्रार्थना करी त्वारे ङी आप हीयो आपवात्यो उडे आहए
 नी सेवाये डरीने अह्ण निष्ठ थछेने मोक्षपां श्रीश. अे डथा अे मां छे.

लः

श्लोकः स्यायं लुवस्ये ह गुरो वं शोयं विस्तराच्छ्रुतः
यत्र चिरव सृन्नं संगी भनूनन्या न्वदस्य नः पाप
१ प्रथम अध्यायमां शुद्धेव रा नने डेहेछे. आन सु-
धी छ भन्वंतरो गया. तेजो मां भनुं-१. भनुं पुत्र-२. देव-३.
छिद्र-४. ऋषि-५. जयतार-६. जे छ प्रहारे प्रति-भन्यत
रे छ लला इरेछे. प्रथम भनु स्यायं लू. जे लो सुनंदा नदीने
तीरे सो वर्ष लपडुयो. पछी प्रियव्रत. जित्तानपाह. जे
जेजे पुत्र तेने थया. जीने स्यारो थिषं भनुं. जेनेत्रण पु
त्र थया. ते भन्वंतरमां रोयन नामे छिद्र. तुषितादिदेव-
जिर्नस्तंलादिड सप्तऋषि. विलूनामे जयतार. जेलेत्र
ह्यारी व्रतनो जियदेशा डुयो; जीने जित्तम नामे भनुं प
चना सुन्यादिड थार पुत्र. प्रमहादिड सप्तऋषि. सत्यादि
देव. सत्यल त नामे छिद्र. सत्यसेन जयतार. लूत प्रोही
न्नने तेरो शिक्षा डरी. योथो ताभस नामे भनुं. तेने
पृथुण्याति आदि डरीने दश पुत्र. सत्यडादिदेव. त्रिशि
ष छिद्र. न्योतिर्धामादिड सप्तऋषि. ते भन्वंतरमां हरी
नामे. हरिभेषऋषिने घेर जयतार खेछिने ते लो गनें ड
ने नक्रपांसेथी छोडव्यो. ते सांललीने रान्नुडदेव
ने पुछेछे. भं हारान्ने इथा आश्चर्यनेथी डे गनें ड पशू-
होछिने तेनो जिह्वार लगवंते डुयो. जे इथा जमनें
डोहो. जे रली इथा जे अध्यायमां छे.

श्लोकः असी प्रीरिवरोरानंस्त्रिदूटिधिश्रुतः

क्षीरोहेनावृतः श्रीमान् यो न नायुतमुच्छ्रितः गी

२ श्रीन्न अद्यायमां शुङ्गेवरात्ननेडेहेछे. क्षीर

सागरमां त्रिदूट इरीने पर्यत दशाह्वर न्नेनंन डीं पोते
नेत्रण शिजरो जेड सोनानुं. जेड डेपानुं. जेड लोढानुं.
दशाह्वर न्नेनंन लांघां पो हो लां तेनां तेने इरीने दशा
दिशा. तेनः पुंन थायछे. जे परवतने विशेरत्ननी. सो
नानी. भएनी. साते घातूनी ज्वां एते हुतियो. नाना
प्रकारनी एक्ष लताजो. पश्चिगणे इरीने सुशोक्तीत्,
सिंह. गारण. गंधर्व. विद्यार. किन्नर. जं सरा सहित
नाभे गायछे. त्यां हां यशुनो अतुमन्नामड आगहृतो.
अडस्मात् गनेद्रु ह्वर हाथलीयो सहित त्रिदूट पर्यत
ने विशे नाना प्रकारनां जाडो लां गी तोडीने पर्यत डी
पर इत्या डरे. गनेद्रु ना डरथी वीन हाथी. हरण. धन
गाय. याघ. यडु. नासीन्नअ. गनेद्रु. हांतयडे सिंदुरनी
ज्वां एमां थी पोताना जंगडीपर सिंदुरनां जे. शरीर
लालथये लुं छे. जपोर थया त्यारे तरसलागी. त्यारे
शरोवरमां पेहो पोते नल पान इरीने स्त्रियोने जा
जडेने पण पाधु. पछी नल किडा करतां करतां नके
तेनो पग पड ज्जो. स्त्रियो पुत्रो जाहेर जेथेछे.
गनेद्रु गर्भना डरवालायो. जेटली डथा जे अ-
ध्यायमां छे.

श्लोकः जेवव्यवसितो लुं ध्यासभापायमनो हृदी

ननमपरमं नं प्यं प्रागल्भ्य न्यनु शिश्चितम्. पाप

३ श्रीन्न अध्यायमां शुङ्गेवरात्ननेडेहेछे. गनेद्रुने

नक्रसाथे लडतां ह्वर वर्ष वीती जयां. शरीरनी श
क्ति क्षीणथछे. स्त्रियो छे डरां मूडीने नसां रहां. त्यारे
गनेद्रु लगवंतनुं स्मरण करतो हयो. हे डेयल्यनाथ तूं
सर्वेद्रियोनो साक्षी लूतछे लुं देहस्थ छतां प्राणी प्रपं
थमां पडीनें त्हा रा स्व रुपनें नं एतो नथी. तूं क्षेत्रज्ञ
कार्य साक्षी. आदिपुरुष. प्रकृति जितेपन्न डरता तनें न
भस्कारहो. तूं विश्वात्मा. अव्यय. अपरिभेय. लन डार
णे नभस्कार हने. जेवुं स्तयन सांललीने ज्वां हादिहे
वेपोताने स्थले विस्मीत थछेनें डेहेया लाज्या. जमे
यरदान जापनारा समर्थ होछेने जे निर्गुणानुं स्तयन
डरेछे. जने डेहेछे डे ने विश्वनो पालक हरी ते म्हाछे जी-
ह्वर डरथो. ने समये ज्वां हादि डेय डोय न आव्या ते स
मये ये डुं हमां जेवुं दिन यथेन सांललीने श्री हरि बेहमय
जडु डडीपर जेशीनें यक्रायुद्रु गनेद्रुनी पां से आव्या. ग
नेद्रु तेमने नेछेने शुंड हंड यडे डमल लछेने डेहेछे हे नारा
यण. हे जजिलगुरो. तने नभस्कार हने. जेमलां जेस्य
रेना भो व्यारण इरीने तेणे डमण अर्पण इर्यु. तेन वेजा
श्री हरिये यक्रयडे शुं जथी रीने गनेद्रुने विमानमां देवना देण
तां नक्रपाशेथी छे डायो. जेटली डथा जे अध्यायमां छे.

श्लोकः तदा देवर्षिर्गंधर्वाभ्रह्मेशानपुरोगमाः
मुमुषुः दुःसुमा सारंशं संतः कर्मलक्ष्मणः प्राप
कथोथा जंध्यायमां शुद्धदेव राक्षने केहेछे. विभां
जमां जेहेला देवताओये गनेंद्रमौक्षनेछेने पुष्पनी-
कृष्टी करी. गंधर्व. किंनर. गायन करेछे. अप्सराओनाये
छे. दुंदुली यागेछे. ऋषि. सिद्ध. चारण. गुह्य. पुरषो
त्तमनी स्तुती करता हया. तेन समयेन क्रनुं देवतांनेयुं
इंप्रमांथयुं. तेविमांनमां जेरीने नैकुं देवायो. गनेंद्रयतु
त्तुनथछेने लगधद्रुपने पांभ्यो. जेपूर्व लन्मेद्रविडदेश
नो रांन सुद्युन्ननामे हतो. परमयेष्यथ. विष्णुं प्रतने
विशे तत्पररेहेलां जेडपारगंगातीरे लछेने तेछे तप
श्रयानो आरंत्न कर्यो. नराधारण करीने. नोनप्रतधा
रीने. विष्णुं पूजननो आरंत्न कर्यो. देवनेजे अगस्त ऋषि
क्षिप्यो सहित राक्षपाओ जाव्या. राक्षयें जिहीने मानआ
प्युं पलात्ताषेला इत्युं नही. मारे अगस्तीये आप हीयो.
तुं दुष्टे राक्ष आह्वणनुं अपमान कर्युं. तने हाथीनो
हेह प्रांस थरी. जेयो आपहेलां न ते गनेंद्रथयो. विष्णुं
प्रतनात्ताये करीने पूर्व लन्मनुं स्मरण रद्युं. लगघा
नू गिंवार करीनें लती थपत गनेंद्रने केहेछे तहारो गिह्व
र कर्यो. जे परित्र नैकोछे सांलगशे लेनां दुःपमात्र
नाश पांभरो. जेरली इथा जे अंध्यायमांछे.

श्लोकः राक्षनुदितमेतन्नेहरेः कर्मधनाशनम्
गनेंद्रमोक्षणं पुण्यं रैवतं त्वं तरं शृणु पप
५ पांभ्यमा अंध्यायमां शुद्धदेव राक्षने केहेछे. पांभ्यो
रैवत नामे मनु. जसि विंध्यादिइ तेभना पांभ्यपुत्र. विलू
नामे छेद्र. तूतरय देव. हिरण्य रोमा सप्त ऋषि. येकुं ह
नामे अयतार. छट्टो याक्षुष नामे मनु. सुद्युन्न नामे
मनुपुत्र. मंत्रमुभ नामे छेद्र. अक्षयपनांभे देव. हविष
मनामे सप्त ऋषि. अलतनामे अयतार. जेभन्वतर
मा समुद्र मंथन थयुं. जे सांलखीने राक्षकेहेछे. जे इ
था महुने इहो. त्यारे शुद्धदेव ओल्या. जोछे जे इ दीवशें
छेद्र जे रावत जीपर जेरीने नंदन वनमांनतो हतो तेया
आजेका जे इ दुर्वासा ऋषिये पुष्पनो हार छेद्रने प्रसाह
जाप्यो. ते हार छेद्र श्रीमहे करीनें जीन्मत्त दशाये जे रा
वतना मस्तुड जीपर नांभ्यो. जे रावते शूठथडे हारसे
छेने पगतने पांभी नांभ्यो. तेने छेने दुर्वासा ऋषि म
हाडोपिष्ठ तेरो तेनयेला छेद्रनें शाप हीयो. तूं जैश्व
र्यथडी लक्ष थछे. तेन वजते हेत्योये राक्ष्य लीयुं.
त्यारे अह्लादिइ देव विष्णुंने शरण गया अनं स्तुति
करी. हे लगघानू. तूं अनंत. दुर्धित दुर्धः निर्गुण होछे-
ने त्रिगुणनो स्वामीछे. तने नमस्कार हुने. अमो
दुर्वासाना आपे करीनें संपत्ति हीन थछे गया. जे
रली इथा जे अंध्यायमांछे.

श्रोत्रं जेवंस्तुतः सुरगणैर्लगायान् हरिरीश्वरः
तेषामापिरल्लूपा नन्स हस्ना क्री हयद्युतिः ॥१॥

५ छद्वा अघ्यायमां शुद्धेय रानने डेहेछे मंदराथ
ण पर्वत हेय अने दैत्य मार्गे लायता हुता तेशरीरजे
परपडया मांज्यो त्यारे देवताओजे विष्णुं नी स्तुती
इरी तेसमय लगायान् गरुडसुधां अगारथया त्वगधं
तनुं स्याम सुंदर स्वरेप असन्न भुज डिरीर कुंडणस
हित कुंडात्तर ए सोत्ती त जे अकारे अवलोडन डरीनेडे
हेछे अमे लोडपाणोने हित पर्वतना त्वारथी मरीये
छेये हे लगायान् रक्षा ए डरनार तू समर्थ छे तेशांत्व
पीने लगायान् ओल्या अ ह्मदेव शंलो हे छे द्वादिस
देवताओ भ्माइ वचन शंत्वणो त भ्माडु इत्या एथशे
नं हां सुधी सुभुद्रु मंधन थशे त्यां हां सुधी दानव दैत्यो
साथे तमे मैत्री करो नेयो पेटारमां सर्पने णं डर नडेछे
तेयो न णं डरने डे ला छे लंघा छे इहेछे पछी ते पेटाराने
जां एं डोथीने साप घाहार नी डणेछे अने णं डरने भा
रेछे ते अकारे तमे मंधन इरीने रत्नो नी डणेते तमे ल
छेने अमृतपान करो पछी दैत्योनें मारो क्षीर समुद्रमां
सर्व औषधिनां पीने मंदराथण पर्वतनी रथी करो त
था वासुडीनां नेत्रां इरीनें मंधनने अरंत्व करो
हुं तमनें अनूहणं स्नेहली उथा जे अघ्यायमां
छे

श्रोत्रं तेनागरा न्मा मंत्र्य देवतागेन वासुडिम्
परिधीय गिरी शैतस्मिन्नेत्रमप्यिं मुदान्विताः ॥१॥

७ सातमा अघ्यायमां शुद्धेय रानने डेहेछे समुद्र
मंधनने अरंत्वे विष्णुं ये वासुडी सर्पनुं भुज पड्डुं जने
तां एवा लाग्या त्यारे दैत्य ओल्या सर्पनुं पूछुं अप
वित्र ते अमे न ही पडडीये पछी विष्णुं आही देव पूछुं प
डडीनें ता एवा लाग्या दैत्य भ्मो ल एीथी तां एवा लाग्या
मंदराथण पर्वत समुद्रमां दूजवा लाग्यो त्यारे लगधं
ते डछपडुं धरीने पिठ णं पर धरीलीयो पर्वत डोलया
मांज्यो त्यारे लगायान् पर्वतनी येथे पर जे हा इरी
ने वलोवतां वलोवतां वासुडी भुजमां थी गरण वमन
इरया लाग्यो त्यारे दैत्य त्रास पांभ्या तेम न इरी वलो
वतां विष नी डल्युं तेने छेने देव दैत्य लयनी तथ छेने
नासया लाग्या डे लास मां न छेने भ्मादेवनी स्तुति इरी
न भस्कार इरीनें अ ह्मा ओल्या हे भ्मादेव हे विक्ष्यात्मन्
अमे अमृतने अर्थे समुद्रनुं मंधन डस्युं पहा थी वे छेत्प
न्नथ णं ते विष त्रणे लोडने जालेछे अमारा जी परडु
था इरीनें तमे विष पांन करो त्यारे भ्मादेव पार्वतीने
डेहेछे हे लवानी नुओ ननने दुःख धरुं धारयेछे नग
तना इत्या एने अर्थे हुं विष पांन डरेछुं लवानीये हा
डेहेतां न शंलुल भ्मादेवे विष पांन डस्युं स्नेहली उथा
जे अघ्यायमां छे

श्वेतोऽनेपीतेगरुषांकेलाभीतास्तेऽमरदानघाः

ममंशुस्तरसासिंधुं हृदिर्धानी ततोऽत्नवत्पाप

८ आहमां मध्यायमां शुद्धेय रानने डेहेछे. भ्राते

वे विपधान इत्यापछी इरीने वलोववा लाग्या. तेमां
 थी डामधेनुं नी इली तेऽक्षिच्ये मागी लीधी. वली मंध
 न इरतां णिच्ये श्रया घोडे नी इल्यो. तेजलीये लीधो.
 इरीथी मंधतां जैरावत हाथी णित्पन्नधयो ते छे डे ली
 धो. पछी पारीनतड षाडनी इल्युं. ते विषुं ये लीधुं.
 पुनः मंधन इरतां रंला मंप्सरा णित्पन्नधे छे ते छे डे मा
 गी लीधी. पछी वलोवतां लक्ष्मी णित्पन्नधे छे. तेनुं स्य
 र्पन्ने छेने देव हैत्य मोह पांभ्या. ऋषिये मन्निषे ड इरो.
 देव दुंदुली वागयाभां ड्यां. लक्ष्मीये देव हैत्य मानय
 नेया. डेटसा जेड जायुष्यवान् प्ररापला तेने संपत्ति
 नहती. नेहेने संपत्ति हती तेना स्थलाय सरणनह
 ता. जेपरभांणे सघलाना संपूर्ण गुण घोष तंपासी
 ने छेस्ते निर्घोष विषुं नी भूर्ति नेछेने तेना गणामां
 भ्रातापेहेराथी. देव ऋषि जाशियारि देवा लाग्या.
 गंधर्वमंप्सरा. डिन्नर. यारण. णित्सा हृत्तोजे च व. डर
 वा लाग्या. इरीने मंधन इरतां ल वाडुली मरिरा णित्प
 न्नधे छे. पछी ममृत डलशा छे छेने धन्यं तरी णित्पन्नधयो
 त्यारे लगवंते मोहनी र्पलीधुं. जेटली इथा जेज
 ध्यायमां छे.

श्वेतोऽनेऽन्याऽन्यतोऽसुराः पात्रं हृतस्यक्तसौहृदाः

क्षिपंतो हस्युधर्मा एवाभ्यांतीं हृद्दशुः स्त्रियं पाप

५ नयमा मध्यायमां शुद्धेय रानने डेहेछे. देव मने

हैत्य ममृत न्ने छेने इल्यो इरवा लाग्या जेटसा मां मोह
 नीनुं श्वरुप न्ने छेने तेहेने डेहेया लाग्या. लक्ष्मीये सुपरे
 वां गनानुं पला नथी तूं डोनी डंभ्या. डोनी स्त्री? ते डेहे, म
 नें जा ममृत ममने वेहेंथी माप. तेशां ललीने पे ली ह
 क्षीने जोलीडे. तमे इश्यपना पुत्रो भोरा पंडी ल थ छेने स्त्रि
 योने पिरियास इरो छे जे जाशिये र्य. यडनुं हृदय मने स्त्रि
 योनुं हृदय मरा मर होय छे. तेशां ललीने तेमणे ममृतनुं
 पात्र टवा सला तथा मरिरानुं पात्र ये छे जे मोहिनीने स
 वाधीन इत्यां. ते जोलीडे. भ्राती छे जे मां जायशे तेने म
 मृत मापीश. स्व छे छेथी सुरापान करा पीश. तनें रा ल हो
 यतो देव हैत्यो नी लुदी लुदी जे पंडलीयो इरीने जेसो. तेशां
 ललीने देव हैत्य स्नान इरीने पंडलीये जेहा. पछी मोहीनी
 र्प लगवंते विचार इत्योडे क्रूर जेवाने हैत्य तेमने ममृ
 त मापधुं जे डेयल सापने दुधपावा लुं डे मडे ते विष तुल्य
 छे. जेवा विचारे इरीने ममृत देवने पीरस्युं सुरा हैत्योने पि
 रसी. त्यारे राहू देवनुं र्प धरीने थं डु सूर्यनी मध्ये जेठो. तेना
 हाथ णिपर ममृत पडतां ल भ्रोडे जो जो मां ड्यो. ते ममये थं
 डु सूर्य मण सारो इरी हे जा ड्यो डे जे हैत्य छे. तेयारे मोही
 नीये यक्रयडे तेनुं माधुं छेद्युं. ते राहू ममर थयो. हैत्यो ये-

मोहिने सुरापान इत्युं. लगवन्ते तेनेनेने मोहिनी द्वेषमु
 डीनेपाद्युं यत्तुर्लुं न रंपलीपुं. जेटली इथाजे अघ्यायमां छे.
 श्रोड-छेति दानवदैतेयानाधिद्वन्मृतं
 नृपयुक्ताः इभेणियताश्चवासुदेवपराश्रु
 रथः ॥ १ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

१० दशमा अघ्यायमां शुडदेवरा नने डेहेछे. लगवं
 ते. देवताने अभृत आषुं. दैत्योने सुरापान करायी. मोहि
 नी द्वेष अंतरंघ्यान थया. पाछा देव दैत्य युद्ध करवानो आरं
 लः मांज्यो. आं ए डरीने नाना प्रकार शस्त्रे अस्त्रे डरीने ल
 डेछे. शंजलेरी, आनड, मृदंग, आदी लेछेने वाहनं वागेछे. र
 थ साथे रथ. हाथी साथे हाथी. स्यार न्ने डे स्यार. नेमनां ने
 नेयाहने हुतां तेणपर जेशी जेशीने नभूथी. शंजर. जा
 ए. विषयिती. डालनाल. शकुनी. तारड. शुंल. निशुंल.
 दैत्यो साथे छेड्डाडिड शोहिडपास युद्ध करेछे. लोहिनुं पुरवे
 हेछे. दैत्योये आसुरी माया नुडी. पर्वतनी. वृहोनी. लोहि
 नी. वृष्टी थायछे. वायु नेरथी नी डल्यो. राक्षसीयो त्रि
 शूणलछेने नागी नागीयो नायेछे. समुद्रनी लेहेरो नेर
 थी आववा मां डीयो. जेयो प्रलयने छेने लगवान् अष्ट
 लुन आयुश्च सहित अंघ्राभमां गडुड डीपर स्यारी डरीनें
 अगटथया. डालनेनी दैत्ये देयता डीपर त्रिशूण डैड्युं. तेत्रि
 शूले हासनेमीनो शिरछेह डर्यो. तथापी तेभाथाये आ
 धीने गडुडने अहार टथा गडर्यो. पछी भाली सुभासी दैत्यो

अति बलवान् तेमनां भस्तडो पहा थकवडे डीडावी डीघां.
 जेटली इथाजे अघ्यायमां छे.

श्रोड-अथो सुराः प्रत्युपलब्धयेतसः परस्यपुंसः
 परमानुडंपया नभुर्लुं शंशक्र सभीरणा हयस्तां
 स्तान् रणे यैरलि संहताः परा ॥ १ ॥ छ ॥

११ अघ्यायमां अघ्यायमां शुडदेवरा नने डेहेछे. देव
 दैत्य लडता लडता विरोधंन साथे छेड्डे युद्ध करती वेला थ
 नर डेडया हाथमां लेतां तेने विरोधंन डेहेछे. वनर सुधां
 तारं भाधुं हुं डीडावीश. त्यारे जली जोल्यो. नय. परानय.
 डीति. यश. छेस्वराधीन छे. तेसां ललीनें छेड्डे वनर डेडुं.
 विरोधन हाथी सहित नीथे पज्यो. डरीनें दैत्ये जैरावत
 ना भस्तड डीपर घा डर्यो. तेरले हाथी घुटणीये टडनी
 आष्यो. छेड्डे ते डीपर जेशीनें नृंला सुरनुं भस्तड वनर वडे
 डीडाध्युं. तेनेनेने विरोधने त्रिशूल छेड्डे डीपर डैड्युं. तेज
 यावीने छेड्डे वनर डैड्युं पए दैत्यो नो वाण पाडो थयो नही
 देयोये हाहाकार पुंकाख्यो त्यारे आड शयां एथि थ छेने-
 ली लां शुकां पहार थ थडी मोतनथी. पछी छेड्डे समुद्रनाडी
 एथी नभूथी नुं भाधुं डीडाध्युं. देव. ऋषि. यक्ष. गण. गंध-
 र्व. स्तुती डरीनें हुं डुली वगाडेछे. अहाये नारडने मोड
 ह्या. नारड देव तथा दैत्योने डेहेछे. डे तमने समुद्र मंथन थ
 डी अभृत भदिरा भल्यां हुये लडी मरोछे जेतमने घटारत
 नथी. तेसां ललीने देव दैत्य स्थस्थाने गया. जेटली इथा

जेअध्यायमांछे

श्लोकः वृषध्वजेनिशान्येदंयोषिद्रूपेणानवान् भो
हयित्वा सुरगणान् हरीः सोमपाययत्वापरा

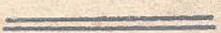
१२ आरमा अध्यायमां शुद्धेय रात्नने डेहेछे भ्रादेयेसां
लास्युं डे भोहिनी रूपे डरीने देवने अभृत अने दैत्योने सुरा
पान डराव्युं ते भोहिनी रूपे नेवाभाटे महादेव पार्यती स
हित नं दी णिपर जेशीने समुद्र तीरे आध्या विषरुं नुं रूपे
छेने भ्रादेय स्तुती डरीने ओल्या भ्राह्मराज आपना अनंत
अवतार नेया ह्रमणां भोहिनी रूपे अवतार नेयाने अमे
आध्या छेये जेशां ललीने विषरुं अंतर ध्यान थया अही
महादेये इले इले डरीने युक्त वसंत ऋतुनुं प्रागत्य सुगं
ध वायुना णिपयनमां जेड तडुला स्त्री छे रमती इरेछे ते
नेछेने भ्रादेवनं दी णिपर थी हेछे णि तरीने तेनी पाछण ला
ग्या तेनो हाप लाय डराक्ष नेछेने भो ह्रपां न्या पलोपा
युधी यस्त्र उडवा मां ड्युं तेना अवययो नां घरेणां सथर
पथर थछे ग्यां महादेव भोहित थछेने पारी ग्या ते खल
या छे छे न्ना हाडनी जोथे संला छे तां हां छेने पड डवी जे
रसा मां तेने जागल छे डती नेछे तेरला मां तेने जेडा जेड
आसिं गन दीपुं जेरसा मां स्त्री युक्त थछे भ्रादेवनुं वी
र्ये संजलित थयुं ते पृथ्वी णिपर नं हां नं हां पड्युं त्यां हां
त्यां हां रूपानी सोनानी पारानी जालुयो थछेयो जेर
ली डथा जे अध्यायमां छे

श्लोकः मनुर्विपश्यतः पुत्रः श्राद्धदेव इति श्रुतः

जन्म मो वर्तमानो यस्तदपत्यानि भेश्वरुणा

१३ तेरमा अध्यायमां शुद्धेय रात्नने डेहेछे येव स्यत
मनुं सात मां भन्वंतरनो अधिपति तेना पुत्र छे द्या कु ना
लग यं छे शर्याति नरिष्यंत नात्वाग दिष्ट इरुप पृषध्र
दशमो पुत्र य सुभान् आदित्य वसु इन्द्र विश्वदेव भद्रल
गण अश्विनी कुमार ऋतु जे देवताओ पुं रं रना ने छे
इं डरेयपे अत्रि वसिष्ठ विश्वामित्र गौतम नभदग्नि
लरुहान् जे सात ऋषि वाचन अवतार आ ह मा भन्व
तरनो अधिपति सूर्यनो पुत्र सायर्णि मनु तेना पुत्र निमे
डि धिरकस्त तेमन्यंतर मां देव सुतपस डंतिमान् त्यां
हां विरोचननो पुत्र अग्नि जेना भे छे इथरो सात ऋषि जा
खप दीप्तिमान् परं सुराभ इपाचार्य ऋस्यरंग व्यास अ
श्वत्थाभा नधमा भन्वंतरनो अधिपति वरुणनो पुत्र द
क्ष सायर्णि तेना पुत्र दितडे तु आदि डरीने मरीथी गला
दिडे देव अद्रुत छे पुति मत्स्य मुंज सात ऋषि ऋषलनाभे
अवतार दशमो मनु अक्ष सायर्णि नाभे तेना पुत्र त्वरि
चेलादिः सात ऋषि हविंमत प्रभुज सुवासन विरुहादि
देव रां लु छे विश्व इशेन अवतार अग्यारमो मनु पर्वसा
यर्णि वैशत छे; आरमो मनु इन्द्र सायर्णि तेरमो मनु हे
यसायर्णि अजिहमो मनु छे सायर्णि जेरली डया आ
अध्यायमां छे

શ્વેતો કમન્વંતરેષુ તનવાનુયયામન્વાદ્યસ્તિવમે
 ચસ્મિન્કુર્મણિયેયેનનીયુક્તાસ્તદ્દુઃસ્વમેવાને
 ૧૪ ચેઉદ્દમા અધ્યાયમાં શુક્રેષે રાત્રને કેહેછે. મનુમ
 નુપુત્ર. હેય. સંપ્રક્રુષિ. ઈંદ્ર. વિષ્ણુના અવતાર. જે છ પ્રતિ
 મન્વંતરે નવા નવા થાય છે. મનુએ પ્રભુનું પાલન કરવું. વિ
 પ્ણુએ અવતાર લઈને કુદોનો સંહાર કર્યો. સંપ્રક્રુષિયે
 તપશ્ચર્યા કરીને વેદ્યાંગિયે સનાતન ચતુષ્પાદધર્મ ચ
 લાપયા. ઈંદ્રાદિક દેવતાઓએ ને કાલે ને ઈંદ્રે તે કાલે વૃષ્ટી
 કરવી. અને પ્રભુનું પોષણ કરવું. પોત ચણ ભાગ ભક્ષિ
 ને નંદન ધનને વિશે જ્ઞાનંદરી તે ક્રીડા કરવી; સનક.
 સનંદન. સનાતન. સનત્કુમાર. જે ચાર સિંદુ પ્રભુને
 તારકોપદેશ કરીને મોક્ષપદ્માડે છે. અને ક્રુષિરૂપે કરીને
 યોગમાર્ગની પ્રવૃત્તિ કરે છે. કાલરૂપે કરીને પ્રભુનો સંહાર
 કરે છે. આત્મમાયા પડે નગતુને મોહપદ્માડીને પ્રપંચને
 વિશે પ્રવૃત્તિ કરવે છે. જે ચક્રીદ મન્વંતરો. બ્રહ્માના એક
 દિવસમાં ચક્રીદ ઈંદ્ર થાએ છે. એક મન્વંતરનું આયુષ્ય એ
 કોતેર ચોકડીયો. ચાર ચાર લુગની એક ચોકડી. એ આ
 યુષ્યનું પ્રમાણ કહ્યું. એટલી કથાએ અધ્યાયમાં છે.

શ્વેતો ક. જલે: પદ્મચંભુમે: કસ્માહુરિરયાયત લુત્વે
 શ્વર: રૂપણવલ્લધ્યા: થો: દિપિજબંધતા ૧૫
 ૧૫ પંદરમા અધ્યાયમાં શુક્રેષે રાત્રને કેહે છે. બળીયે
 લુગુઆદિક ક્રુષિઓને તેડાવીને વિશ્વલુત ચણ કરાવ્યો.
 તે પુણ્યે કરીને અગ્નિયે પ્રસન્ન થઈને સોનાનો રથ ધનુષ્ય
 બાંધ્યા; તે રથ ઊપર બલીવેશીને ઈંદ્રલોકમાં ગયો. દે
 વપરાણ તથઈને દેશાંતરે ભ તાર હ્યા. પણે નંદનને વિશે
 ગંધર્વ. યક્ષ. કિન્નર. ગણો સહિત અંસરાનાય કરે છે. ના
 ના પ્રકારનાં વાનં વગાડે છે. દશે દિગપાલના અધિકાર છી
 નવી લઈને દૈત્યોને આપ્યા. ઈંદ્ર ગુરને કેહે છે. અમે સૌ અરવ
 શ્રેય કરીને ઈંદ્રપદ્માધ્યા તે પદ બલીયે હરીલીપું એનું શુક્ર
 રણ તે કહો? ત્યારે બૃહસ્પતી જોલ્યા. બલીયે લુગુ આદિ
 બ્રાહ્મણની સેવા કરી. તેઓ પ્રસન્ન થયા. તેમના આશી
 ર્વાદે કરીને અગ્નિ પ્રસન્ન થયા. તેણે વિભવી રથ ધનુષ્ય બાં
 ણ આપ્યાં. તે યોગે કરીને બલી ત્રેલોક્ય બલી થયો અને પ
 રાભય કરે એવો સાંપ્રત કોઈ વીર હોજાતો નથી. હવે તમે પર્ય
 તની શુદ્ધામાં દૈવ ઊપર વિસ્વાસ રાખીને કાલ ક્રમણ કરો.
 વાંજત શુભરો ગદૈવ અનુકૂલ થશે એટલે કરીને ઈંદ્ર પદ્મા
 મ્થયશે. એટલી કથાએ અધ્યાયમાં છે.

श्वोड- जेयंपुत्रेपुनरेषुदेवमाता
उदितिस्तदा हृतेत्रिविष्टपेहेत्यैः
पर्यतप्यदनाथयत्पापाम्छ पा

१५ स्तोत्रमां अघ्यायमां शुक्रदेय राबने केहेछे. अदि
तीना पुत्र छिद्रादिडेवपदव्युत्त थया तेभारे डस्यपन्तषिप
तिनी प्रार्थना करीने अदिति केहेछे. महाराणैत्योनो परा
नय करीने महारा पुत्रने पाछुं छिद्रपदभणे जेयो जेड पुत्रमा
पो. त्यारे डस्यप जोड्या लगवंतनी भाया डेवी दुर्धरछे. आ
देहडो नो. आसंसार डोना योगथी थालेछे. जेनो विचारडो
छिद्रतुंनथी. तोपला हुंतने डहुंछुं परपुंष लगवान् चासुदे
वनुं ध्यान करीने पयोप्रत डर जेरछे त्हा रामनो र पूर्ण थरो.
त्यारे अदिति केहेया लागी. हुंजे पयोप्रत साप्रडारे डर. ते
विधिभूने डो हो त्यारे डश्यप केहेछे. इंगलाभासे सुडलपेसे टा.
दृशीने दिवरो पांयपांयप्रातः डाले गिरीने स्नान कर्यापछी
प्रतनो सुडलप डरपो. पछी विष्णुंनी ओडरीपेथारे पूनड
रथी. क्षिप्रा रंजी थडी उरांथीने मांहे थी गोतलेथीने मूणमं
त्रे करीने जेड सोने आड्यार अग्निमां हुंन डरपो जेमजा
रहियशरुथी प्रत डर्यापछी हुतरौषे लागलक्ष्मण डरपो.
जेरछे उक्तम पुत्र प्राप्त थरो. जेरछी डथा जे अघ्यायमां
छे.

श्वोड- छित्युक्तासाडदिति राबनु स्यात्तर्वा
डश्यपेनथै अन्वतिष्ठत्प्रतमिदंठादशाह
भतंद्रितापाम्छ पा छु पा छु पा छु पा

१७ सत्तरमा अघ्यायमां शुक्रदेय राबने केहेछे. अदिति
ये पयोप्रत वार दिवसनुं आरंत्त्युं डश्यप ऋषिना डत्या प्र
भालो नित्यनेत्र थया डिपरांतते जेड प्रथित्ते करीने लगया
नूवासुदेवनुं डीर्तन डरे. वारमे दिवसे लगवान् प्रगरथयाड
दिति येन मस्कार करीने स्तुती करी. लगवान् प्रराबन्थरने अ
दितिने केहेया लाग्या. ते आ पयोप्रत डर्युं जेनुं प्रयोबन शुंर
तेकेहे. त्यारे अदिति जोडी. छिद्रादिडेव महारा पुत्र स्वर्गनुं रा
नय डरजा हुता ते जलीये दैत्य सहित आवीने छिद्रा संन जीपर
थदा छे करी युद्ध करीने देयनें डाली मेल्या. दशोदिडपालनां जैश्य
रुं हरी लेठनें पोते राब डरेछे. जेहुं प्रमन्थी सहन थतुंनथी.
मारे भे जे प्रत डर्युं हुवे आप प्रसन्न थया छेतो दैत्योनो पराब
य डरे जेयो भूने जेड पुत्र आपो. ते शांलक्षीने लगवान् जो
ड्या, हुंन पुत्ररपे त्हारे पेटे अयतार लेठिया. तथा स्तुकेहेतां
न लगवान् अंतर्धान थया. ते दिशाने नमस्कार करीने तेप
तीनी शेया डरया लागी. ऋषिना वीर्यथी गर्भ रथो. दाहा
डेहाहाडे तेन दृष्टि पाभवा लाग्युं. दशो दिशाजो आनंरम
थ देजावा लागीयो. जेरछी डथा जे अघ्यायमांछे.

श्लो० क० छेत्थं विरिंथ्यस्तुतुर्भवीर्यः प्रादु
 जल्लुवाभृतलूरिदित्याभूथतुर्लुनः शंज
 गदाडल्लयेऋः पिरिंगयासानविना
 यतेक्षणाः ॥१॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

१८ अठारमा अध्यायमां शुङ्गेव रावने केहेछे, ज्ञा

ये स्तुती कस्यापेछी अदित्तीना प्रसूत समये दशदिशा मेसन्न,
 तथा एक्षप्रदुल्लितथया लादुपदमासे शुङ्गलपक्षे हादरीने दि
 यसे जपोरे अनिष्ठत भुहूर्ने वामन अघतारथयो-उश्यपे ऋ
 षिये पुत्र जीत्साहृङ्गयो-देवताये पुष्पे एष्टी करीने नयन्यकारङ्क
 रता ह्या-उश्यपे अदितिये पोताने जीदरे लगवंते अघतार ली
 यो अनेछेने तेमने आनंदथयो-तेजुरु वामनरेपे अनेछेने ऋषि
 गणे उश्यपे पासे नतडु कर्म करायुं-कंछेडिदिवसे वामन लने न
 नोछे दिधुं-त्यारे सूर्ये गायत्री भंजनो जीपदेशो कृत्यो-जृहस्यती
 येयतोपवीत (ननोछे) आप्युं-उश्यपे लंगोटी पेहेरावी-लूमि
 ये आसन आप्युं-यंङ्गेजाप्रशानो हंड आप्यो-आकारो छत्र-सप्त
 ऋषिये हर्न-सरस्यतीये उद्गाक्षनी भाणा-कुजेरे निक्षापात्र-पार्व
 तीये निक्षा आपी-पछी नर्मदाने तीरे बली राव यज्ञ करतो ह
 तो त्यांहां वामन ल गया-यनमाने ऋत्विने वामन लनी तेन स
 यी भूर्ति अनेछेने सधलाये जीडीने मान आपी नमस्कार कृत्यो-सि
 द्धासने वेसाडीने पून करी-बली केहेछे-भूरो लन्म-कर्म-वंश-
 जान शङ्ख थयां-अरेली कथा अे अध्यायमांछे-

श्लो० क० छेत्थं वैरोयनेर्षाक्यं यर्भयुक्तं स
 मुनृतभु निशाम्य लगयान् प्रीतः प्रति-
 नंरोदमज्जवीत्पापा छ ॥ छ ॥ छ ॥

१८ अठारमा अध्यायमां शुङ्गेव रावने केहेछे, ज

णीनी जीदारता अनेछेने लगयान् जोल्या हे वणी-तहारा पूर्व
 न नगने विशे विप्यात्-दाता-शूर-कीर्तिमान् थछे गया-तेम
 न तहारी कीर्ति दिगंतरे पोहो पाडवाने साद्रे अमेत्रण उगलां
 नमीननी निक्षा भागवा आल्या छीये-तेसां ललीने वणी रा
 वन जोल्या-हुं राव लमने अनेछे प्रसन्न थज्यो, मागयुं तारेतो,
 लूमि-गाम-दत्ति-सुवर्ण-कन्यादान-पुष्प ल धन-अे सधलुं-
 भागवानुं मूडीने छोडरवाहथोडी लुळिये त्रण पगलां लूमि
 भागोछे अरे लथी तमारो संसार निर्याह केम आलथेपे भू
 री पांरोने भलो धन भायुं तेमने अे सारी पेडे धन आप्युं-तेसां
 ललीने वामन केहेछे-नेने त्रण पगलां लूमिथी संतोप थयो नही
 तेने सात द्विपनुं शन्य आपे तो पण अथिड तृष्णा वधे-पूर्वे सप्त
 द्वीपाधिपती गय राव-पृथुराव-अे च ऋधर्ती राव हता; तो पण
 तेजनी लुप्ती थछे नही-तेभारे त्रण उगलां लूमिथी भूने संतोष
 छे-तेसां ललीने हाथमां सोनानी बारी लेछेने पांली भूकेछे-अेर
 ला मां शुक्राचार्य बलीने केहेछे-अेतो साक्षात् लगयान्छे-त्रण
 उगलां यडे तहारे जधुं अे स्वर्च हरी लेशे-पछी तुं डोने वारणे नछे
 शर दान करयुं तेहरांशे राभीने दान करयुं-अरेली कथा अे अथा
 यमांछे-

श्लोकः उपलिरेपं ग्रहपतिः कुलाचार्येण
लाभितः लूष्णीं लूत्वा क्षणं रात्रन्नुवा
यावहितो शुभं पापं छ ॥ छ ॥

२० श्रीशामा अघ्यायमां शुक्रदेव रात्रने केहेछे के शुक्रा

चार्ये दाननो निषेध उख्यो ते सांत्वलीने जली रात्रने केहेया लाणो
ने मनोभय संकल्प उख्यो जने ते दाननमापुं तो शौरव नरक-
त्रासे धाय रात्रन्नुवा थाणि लेनी भूनें इंडर नथी पुर्वे शिखि-
रात्रन् दधीपि नृषि हरिश्चंद्र रात्रन् जे जीजे सत्य जो ज्युं नथी ते
थी तेमनी हरो दशाये डीर्त्ति थछि जेयो जलीनो निश्चयने छेनें
शुक्राचार्ये आपे दीधोडे तूं जे स्वयं थ डी ल्रष्ट थ छि शो तोपणाम
नलना हाथमां जली रात्रने त्रिपट लूमि दाननुं नण भूड्युं तेस
मये देवगण स्तुति करीने पुष्प वृष्टि करता हवा तेन सभये वाच
ननुं उप वधवा मां ज्युं आडाशमां माथुं गणिं हरो दशाये हाथ-
भेदने विशो समुद्र जेवुं विशा रउप धारण उख्युं त्यारे अत्विने
ने न्होदुं आस्वैर्य लाज्युं वाचनना हाथमां आयुद्ध शंभ्र यक्र
गदा शार्ड यनुष्य भस्तडे मुगट कर्णने विशो कुंडल जेधुं हे
दीप्यमान शरीर शोत्वया लाज्युं वाचने जे उपगवडे पृथ्वीनुं
जलिक्रमण उख्युं शरीरे करीने आडासनुं जीनपगलां थी
स्वर्गनुं अतीक्रमण उख्युं त्रीनं पगलांनुं ठेकाणुं नवभसे
जे रली उथा जे अघ्यायमां छे

श्लोकः सत्यं सतीक्ष्णोऽनन्वयोनं
दुर्निहतस्वधामद्युतीरायतोत्यगा-
त् मरीचिमिश्राक्शेषोऽह्रुताः सनं
दनाद्यानरदेवयोगिनः ॥ ११ ॥

२१ जेइवीशामा अघ्यायमां शुक्रदेव रात्रने केहेछे केया

मनलजे जे उपगले लूमि मापी जने जीकुं पगलुं ज्र लांड डी-
डीने जिंये नतां सस नृषिये, अत्वा लये, इमंड लना नलपडे प
गलांजी पून करी देवनां दुदुली बाजवा लाज्यां त्रीकुं पगलुं
पाता लमां नतां नभयं ते लेनी पून करी अ डीयां दैत्य रात्रन्
अरुन लेछेनें युद्ध करवां नी उह्या वाचनने भारमा साइ रात्र
इं देवा लाज्या ते ने छेनें जली केहेछे, तमनें भूरी जा द्वा छेडे-
पूछया पिना लडपुं नही माटे लडशो नही जाली मेरनं छ सुनं
ह नय विनय कुमुह नयंत जे देवतानी सेना दैत्यो साथे यु
द्ध करतां करतां तेमने जली रात्रने केहेछे हे पिभयित्ते हेरा हो हे
दैत्यो भूरे वयंन सांत्वली नरे आपणुं दैव अनु कृण हतुं त्या
रे देवोने हरापीने सडल वैभव हुं नो गवतो हतो इमणां रा
त्रनुं दैव अनु कृण छे त्यां हां सुधी तमं रसातल जल जे दैत्यो गया
पछी गइड लये वाचनली यिन्त वृत्ति नं एीनें पासपडे जली
रात्रनें वांध्यो अत्विन प्रेक्ष हाहा कर करवा लाज्या वाचन
लडेहेछे हे जली रात्रन् त्हे नणपगलां लूमि दाननुं नण भूड्युं ते
मां जे पगलां लूमि थछि जे उपगलुं लूमि ने छे जे तेनो शो मार्ग
जे रली उथा जे अघ्यायमां छे

श्लो ३- जेयं विप्रकृतो रात्रं नृपविल्ल
यता सुरः लिद्यमानोप्यलिन्नात्मा प्र
त्याहा विद्रुव वं पयः ॥१॥ छ ॥

२२ जायीशभा मध्यायमां शुडदेवरात्रने डेहेछे. जलि

ने यडुण पासे डरीने जांघ्यो; तथापि जली मत्य नभूडतां याम
नने डेहेछे. भूडुं शरीरछे ते प्रेथी नो मंशछे. भाटेनी नुं पगडुं
भूराभस्तड छीपर भूडो; जेयुं शां ललीने लगवान् प्रसन्न
थया. जेरलाभो प्रहाडल जाय्या. जलिनुं जंघन ने छेने लग
वंतने डेहेछे. तमे त्रै लोडयनुं जेरथर्य लछेने सघयुं हरी लींयुं.
जे भूरो जनुं ग्रह जभे भानीये छीये. यिंध्या पली हाथ नेडी
ने लगवंतने डेहेछे. लगवान् क्रीडा करया अनंत अयतारसो
छो अनंत थरिन्न डरोछो. यामन अयतार ले छेने जलीने जां
थ्यो जे भूरो पाड जभे भानीये छीये; जेरलाभां जहा जया
जा अनं लगवंतने डेहेछे; हे लूत लायन. हे लूतेश. हे देवा डू
पा डरीने जलीने जंघन थडी छोडयो. जेले संड हपोनुं डेपत्रण
पडासां लूमि तमने जापी. ह्ये वीना पराये शिक्षा करयी
नहीं. जंघन छोडयो. ते सां ललीने लगवांनुं जोड्या. जे ज
हाल जेना छीपर भूं जनुं ग्रह डरयो ह्ये जेले सुतणभां न
छेने त्यां हांनुं रात्रय डरयुं. जेने छारे हुं गटा लछेने जिलो
रहीश. जेरली डथा जे मध्यायमां छे.

श्लो ३- एत्युक्तं वंतं पुंशं पुरातनं महानुत्पायोजित
सायुसंमतः जयां नलिर्जाष्य डला डुले क्षणोत्त
स्त्यु ज्जलो गड्या गिरा ल्पयीत् ॥१॥ छ ॥

२३ त्रेयीसमा मध्यायमां शुडदेवरात्रने डेहेछे, जलीने

डुंज सुयां सुतणमां ले छेने रात्रसने जे साडयो. जे प्रहू
हल ने छेने यामन लनी स्तुती डरया लाय्या. हे लवान् जे प्रसा
द जणीने भण्यो तेवो जहा माने नथी भणयो. नथी भणयो ल
हमी लने. भूडेवलने पए नही. ते लू लगवान् जणीनो हा
रपा ल तपोणीयो थयो. जे सां ललीने लगवान् डेहेछे. हे
वत्त. हे प्रहू ह त्हा रं डल्याण हो. तूं पौत्र सहित सुतणनुं सु
जे शान्य डर. त्हा रा वंशमां गभे तेवो हेत्य गित्पन्न थशे तेने हुं ड
हापि भारनार नथी. ते सां ललीने प्रहूटे नभ स्कार डरयो. जने
आलतो थयो. अहि ऋत्विग डेहेया लाड्या. हे लगवान् मंत्र
मां. तंत्रमां. क्रियामां ने जपूर्णा रेहेछे ते सर्व त्हा रा नाभ स्मरणे ड
रीने सपूर्णा थायछे. शुडल रात्रने डेहेछे. यामन ल जे त्रण पगसां
लूमिनुं घान लछेने छेडादि डेवताने पोतपोतानां स्थान डोशो
प्यां. ते सभये डरयप ऋषिने अदितिने परभ जानं ड प्राप्त थवशि
इ प्रहाडि डेवोये यामननुं नाम गिपें डपाड्युं. वेहनो. थर्मनो. देव
नो. वंशनो. लहमीनो अविडारी यामन लने डरयो. ते वेलाये छे
डादि डेवोये पुष्पनी एष्टि डरी. जने मंगली डयानं या गयामां
ज्यां. हरियरिन्न ने सां लदरो तेना वंशनी घृही थरो. जेरली ड
पा जे मध्यायमां छे.

शुद्धोऽङ्गलवान् श्रोतुमिच्छामि हरेरद्रुत कर्मणाः
 जयतारानुचरितं शृण्वन्त्यातिपरांगतिभूयति
 २२ शोवीसभा जघ्याय मां शुद्धदेवराजनेडे हे हे सृष्टी
 नोमलयथयापणीसाते समुद्रजेडहाथयानलभयपृथ्वीथणे
 धीः प्रह्लादेव नगृतथर्धने भुजथडीयेरुणित्यन्नडख्यातेपेहहय
 श्रीपदैत्ये हस्याते लगयंते न्मं एयुं त्पारैपो तें भाछलुं थयाग्ने
 सत्यप्रतनामैराज ऋषि कृतमाणानदीने पीशे सूर्यनें गर्ध्वजा
 पतो हतो तेनी जंरुदीमां भाछलुं ज्वायुं तेने पाणीमां नाजती
 येलाये भाछलुं जोड्युं हेराज ऋषि हुं आपनें शरणाग्वाय्यो ह्येत
 मे म्हुनें पोतानी डनेराप्रो जेटकुं डेहेतां सत्यप्रतेडमंडणमां घा
 लीनें आश्रमें आण्युं जेटलाभां तो जेभोडुं थयुं जनेडे हेया लाण्युं
 हुंसंडां णिं थुं त्पारैडुं डमां मुड्युं तेनग्यापुरीपडीनही त्पारैतला
 यभां पछीनदिभां भूड्युं तोपण संजोथपडवालाग्यो त्पारैसभु
 डमां मुडतांनें यारतेनुं शरीरसभुडनेवडुं यध्युं तेनेठनेराजडेहे
 लभे साक्षात् ठिश्यरछो तेसां ललीनेमच्छडेहे छे जाणधी सात्
 मेहाहाडे प्रसयथधानो छे तेनलभां होडीजायशे तेमां जौपधियो
 देठने होडीमां जेशने जनेते भूराशीगडां सधेजां धने प्रणय
 पछी संजासुरयेरुणित्यो तेनेभारीनें येरुलाव्याते प्रह्लानें जाणा
 तेसत्यप्रत जाडव्यं मां वैवस्यतमनु थतो हयो जेटलीडथाजे
 जघ्यायमां छे

राठितिजभृमरुंडे धः शभापतः ॥

श्लोकः

मन्यंतराणि सर्वाणि त्वयोक्ता निश्चुतानि मेवी
र्या एयनंतधीर्यस्य हरेस्तत्र कृतानि ग्यापा-

१ प्रथमा अध्यायने विशे शुद्धेय राब्जने डेहेछे मनुना वंश
नो विस्तार करीने तहने डहुधुं सांलण-पूर्वे आदि नारायण प्र
सयनवने विशे लजयान् योतर डनुवेछे जेइलाभां नास्ती थडी
डुमण णित्पन्न थणिते थडी ज्जहा णित्पन्न थया तेमणे धीमानस
पुत्र णित्पन्न डस्था-सूर्य थडी येवस्यत मनु णित्पन्न थयो तेने संत
ती नहती-तेथी वसिष्ठे मित्राय डेएा देयता त्म ड छिष्टी नो आरंल
डरुयो-त्यारे मनुजी स्त्री होताने डेहेया लागी डे मूने डन्या थाप्य-
जेया मंत्र लणो-अपरथ डरीने पुत्रे षी थया णिपरांत मनुपत्नी ग
त्नवती थछि-धशमे भासे डन्या अय तरी त्यारे मनु ऋत्विनेने डे
हेया लाण्यो-तमारा मंत्रमां व्यनियार डे मथयो-जेयां राब्जना
क्रोध युक्त नेत्र जेठने वसिष्ठ जोल्या डे होताये मंत्रमां संड स्पई
रुप्यो-थितानथी ह्ये हुं तप करीने पुत्री नो पुत्र करीश-जेइलुं डही
ने तपनो आरंल डरुयो तपने जंते लजयान् प्रसन्न थछिने डेहेछे-
मनुजी पुत्री पुत्र थशे जेपुं वरदान थतां न पुत्र थयो-तेरी ड
रने गयो-छिवा वृत्तं प्रंडमां प्रवेश थतां न घोडानी घोडी थछि
सुधुन्न स्त्री थयो-जेइली डथा जेअध्यायमां छे-

श्लोकः जेवंगते थसद्युभो मनुर्वै
वस्यतः सुते पुत्र डामस्तपः स्ते
पेयमुनां यां शतं सभाः पापा पा

२ जीन्म अध्यायमां शुद्धेय राब्जने डेहेछे येवस्यतम

नूना जेडराने स्त्री पणं प्राप्ते थयु-पणी मनुये पुत्र थया साइ-
सो वर्ष तपे डरुयो-तेने धीं पुत्र थया-तेमां पृषध आइमा पुत्रने
गुरि वसिष्ठे गायना रक्षणे जेथे राज्यो-वरसाधना घाडा-
मां वाचनो सजह शां लणतां न गायो जूमो पाडया लाणियो-
अध्यासी रात्रे वाचनें भारतां गाय पाछण वाघ लाण्यो-तेथी ते
मुठे-तेयारे वसिष्ठे साप दीयो-तू रसू थछिरी-ते सांललीने म
नु पुत्र तपश्ये र्था डरवाने गयो-तहां दायानणमां वणीने स्वर्गे
गयो-तेनो लाछि डरेष-तेनो पुत्र डारेष-तेनो पुत्र पृष-तेनो धा
ई-तेनो नग-तेनो सुभति-तेनो लूत न्योति-तेनो वसू-ते
नो विति होत्र-तेनो नरिश्यंत-तेनो नालाण-ते हेयनेगे येथ्य
थयो-तेनो लखं हन-तेना यत्सप्रिति-तेनो विविधु-तेनो मुडत-
मुडतना लणने विशे छिद्राडिं डेय सोम पान करीने जिनमत थ
या-ऋत्विणं ज्जहा लणोनें हाक्षीण पुष्पुण आपी-तेथी तेजो
जिनमत थया-मुडतनो पुत्र धुंधुमान्-तेनो लृणा वीं डु-तेनो पु
त्र पिशाण-तेनो हेम थं ड-तेनो पुत्राक्ष-तेनो डृक्षा स्व-तेनो
सोमस्त-जेत्र एा विं डु नो वंश डरुयो-जेइली डथा जेअध्या
यमां छे-

श्लोकः शर्यातिर्मानवोराज्जसि
शः सजत्सुपहृयोषां गीरसां सत्रे
द्वितियमहृषिद्विद्यानुपाया छु पा

३ श्रीलज्जयायमां शुद्धेव राजने डेहेछे. शर्यातिनाभे
राजनीडंन्या नाभे सुडंन्यानें साये लेछेने भृगीया रभया गयो.
तेघनमां सो दासियो सभांगने लछेने सुडंन्याघननी सोला
नुयेछे तो त्यां हां राड्डो हीरो. तेमां वेन्योत नेछेने तेलीये-
वाडडी घोथी. त्यारे तेमां थी जो ही येहेया मां ज्युं. तेनवेजा सुडं
न्यालयलीलथछेने पितापांशे जायी. नुजेछे तो चतुरंगसेना
नांमण मूत्र वंघथयां. सहुनां पेर दुल्यां त्यारे राजने शोध डरो
त्यां हां येयघन ऋषिनो जाश्रम दीछे. डंन्यासहितराड्डापांसे
नछेने ऋषिनी प्रार्थना डरी. राज्जो ल्यो सुडंन्याये अंपराध
डुख्यो. ते जापने अंपरा डरंछुं. ते सांलखीने ऋषिघाहार जा-
व्या. ते डंन्यानो वीवाह डरी परणापी. डंन्या येयघनने स्वाधी
न डरी. ऋषिनी जाहा लेछेने राजगयो. अहियां राजडंन्याये
ऋषिनी सेवा डरी. अटलाभां अडा अड अस्थीनी पुभार जा
व्या तेजो डेहेया साव्या अमनें यल्लाग जापो. तो तभनें त
डुण डरीये ते सांलखीने जो ल्याडे जवस्य जापी सुं. पछी सरो
घरमां ना हाया अटले शरीर तडण थणिं तेथडी यल्ल डरीनें
वैघने यल्लाग जाप्यो. अटली डथा जे अघ्यायमां छे.

श्लोकः नांलागोनत्वापत्यंयंत
तंत्वातरः इविभू यविभुं व्यलनं नृप
यज्जल्येयारिणामागतभूपाया पा

४ योथा अघ्यायमां शुद्धेव राजने डेहेछे. नलागनो
पुत्रनालाग. तेने वंधुमाजे घननो विल्लाग जाप्यो नही.
पणतेना लागमां जापने जाप्यो. ते विद्यात्यास डरीनें
जाव्यो. जाप डेहेछे त्यागमां हुं जाव्यो. हये तूं अंगिरा ऋ
षिना लगनमां नछेने हुं डुहुं ते मंत्र तेहेने डेहे. तेजो तने ड
व्यजापशे. ऋषि पांशे थी घन मस्युं. नालागनो पुत्र अं
जरीषे. सात द्विपोनुं राज्ज डरतो हतो तेले अडाक्षीनुं म
तमां ज्युं हलुं तेरवे अडा अडे साधन ह्वाक्षीने दिवसे दुर्वा
स ऋषि जाव्या. तेमनी पून डरीने प्रार्थना डरी. डेजा नवे
घटीडा ह्वाक्षीछे अटलाभां जाप स्नान डरी जायो. हाडडी
ने तेजो स्नान डरवा गया. अहियां साधन ह्वाक्षीनो सम
यनयछे. माटे तेले विषसुं नुं चर्णे डड डीधुं तेरलाभां दुर्वासा
जाव्या. राज्ज सामुं नेछेने क्रोध डरी जो ल्या. भूनें नो तरं छे
नें नलयडे परणां डस्यां तेनुं इणतने हमणां हेजा डुंछुं. जेम डडी
ने नरापछाडी. तेमां थी डृत्यानी डली. हाथमां प्रडग लछेने रा
जने भारवा डोडी. त्यां हां विषसु ये अंजरीषे राज्ज नारक्ष-
णने अर्थे यक्रमुडेसुं हलुं तेथेके डृत्याने जाळी लस्म डरी.
यक्र दुर्वासा नी पाछण लासुं. अटली डथा जे अघ्याय
मां छे.

श्वोऽजेयं लगवता हि होतुर्था सा
 श्रुतापितः अंवरिषमुपावृत्यत
 त्यादौ हुः प्रितो ग्रहीता ११ ११ ११ ११
 ५ पांयमां अद्यायमां शुद्धेय रानने केहेछे. दुर्था सा
 ऋषियक्रनालयथी अस्म लोके मां गया. अस्म देव जोल्या. हुं पर
 तंत्रधुं. वूं भूदेयने शरणा न. त्यां हां थी जैसा से गयो. भूदेयने
 नमस्कार करी केहेया लाया. आ विषुं नुं यक्र भूनें जायेछे.
 जेनाथी. भूदे रक्षण करो. भूदेय ल जोल्या हुं स्म शानमां रहे
 नारो भारे तमे विषुं नुं शरणा नमो. त्यारे वैकुंठे नने वि-
 षुं नी प्रार्थना करी आ तमाहुं यक्र भारी पाछण लायुंछे जे
 नालयथी हुं त्रै लोके मां रजज्यो. पाण जेयक्रना तापथी हुं घणो
 व्याकुण थयो. भूदे रक्षण करो. त्यारे लगवान जोल्या हुं तो-
 लकाधी नधुं. तमे अंवरिष रानने शरणा नमो. ते सां लखीने
 दुर्था सा अंवरिष रानने घेर जाच्या. लुवेछे तो रान हाथने डी
 ने ठालाछे. ते दुर्था सा ऋषिने हुं प्रीतने ठने यक्रनी प्रार्थना करे
 छे. तूं अग्नि रप. यं दु. सूर्य. यदुला. सूर्य देपोनुं शंछे. ह्ये आ आ हा
 एने हुं प्रथ डी छोडव. ते नवेसा यक्रनुं ते न सां तथयुं. रानके हेछे.
 जेक वरस थयुं पारणाने सां आ न सुधी तभारी थारने तो जी-
 लो धुं. या लो लो न करो. पछी ऋषिये लो लन दुस्युं रानने आशि
 र्वा दछेने लो लन करवानी आ हा आपी. पछी जोल्या के सा अ
 नुग्रह त्हा रान थ डी थयो. जेर लुं डीने अस्म लोके गया. लगवत
 वक्रने जोछे ते सूर्य लो गन के ने घान एछे. जेर ली डथा जे मांछे.

श्वोऽपि रूपेऽेतुमान् शंलुरंजरिषसुतास्त्रयः पि
 दुपात्पृषदभ्यो लूत्तसुत्रस्तुरथी तरः पापाम
 छहा अद्यायमां शुद्धेय रानने केहेछे. विरूपेऽेतुमान्
 शंलू. जे अंवरिषना त्रण सुत्र. ते नो पुत्र एष दशव. ते नो रथी त
 र. तेने संतती नही. भारे तेनी स्त्रीये अंगिरा ऋषि थ डी पुत्र ठी
 त्पन्न दुस्यो. तेनी छी डथी छे द्या हुं पुत्र थयो. तेणे पुत्रने कुं डे.
 आ न आ नु छे मृग. मां स ले छे जायो. पछी शिडार करीने जायतां
 लूज सागी तेथी. सस लानुं मां स लक्षण कुं व्या डी यधुं ते पि ता
 ने अर्पण कुं सुं. गोर जोल्या आ गियि छे मां स आ नु ना डामनुं न
 ही. जे धुं पुत्रनुं दुष्ट कर्मने ठने देशनी डाल कुं स्यो. पछी छे द्या हुं
 योगे करीने देह भुं डयो. पछी विदुक्षिये आ पीने पृथ्वीनुं पासन
 कुं सुं. तेने पुत्र त्रण नामे करीने जेक न थयो. पुं रं न थ. छे द्या हुं कुं
 लथ. तेने देवताये दैत्यो साथे युद्ध करवा भारे पर एयो. ते चारें ते
 जो ल्यो के भूदे तो छे द्या हुं नने ठने. ते वेसा छे द्या हुं लथयो ते
 नाशि पर जेशीने दैत्यो ने लथ्या. जने सूर्य संपति छे हुं ने जापी. प
 छी यो नारिथने संतति नहती. तेथी पुत्रे छी नो आ रं ल कुं स्यो. ते न
 रात्रे रानने तरस सागी ते चारे छी छीने यज्ञ सा ला मां आ स्म एणे ये
 मंत्रो दडरा प्री मुके धुं हुं ते रानये पी धुं. ते मंत्रे लुं न छे पान कुं स्याथी
 रानने गर लर हो. अस थ थाय नही. त्यारे गोरै पथरो भारीने कुं जे
 डां एं पां ज्युं पुत्र ठी त्पन्न थयो. तेनुं ना भ भान धा ता पां ज्युं. य भु
 नाना दुह मां सौ लरी ऋषि तप करतो हतो. त्यां हां भा छे लानुं मै थु
 नने ठने ऋषिने डाम व्यापो. त्यारे भान धा ता पां से जाथीने ऋ

धीडेहोवा लाग्या-तभारेपयास उंन्याओछे तेहीभांथी ओइइ
न्या भूने जापो त्यारे राबये रणापासमां मोडव्यापेयासेउं
न्याओ ऋषिने वरियो-जेरसी इथा जेअध्यायमांछे-

श्लोक-भांधातुःपुत्रप्रथरोयोंडज
रीषःप्रकीर्तितः पितामहेनप्रवृत्तो
यौवनाश्चश्चतत्सुतपापाधुपा

७ स्नातमां अध्यायमां शुद्धदेव राबनेडेहोछे-भांधाता-
नोपुत्रअंजरिस-तेनोयौवनाश्च-तेनोहारीत-तेणेलाठिनें
यत्रुनांजांभानुं राबय आण्युं-तेनोपुत्रपुशुडस-तेनोत्रसहृस्यु-
तेनोअनरएय-तेनोसत्यप्रत-तेनोत्रिशंकु-तेनेविश्वामित्रे
यंडाणपणांनेपमाड्यो-त्यारेविश्वामित्रनुं तथावशिष्टनुं
जहुदिवसपक्षपातधी युद्धयाल्युं-सत्यप्रतनोपुत्र हरिशंङ्ग-
जेने संततीनहती-तेथी वशेराशरणाठिनेडेहोवालाग्यो-डे
भूारेसंताननथी-इपा डरीनेपुत्र जापो जेरसे तेना मांसपडे
हुं जापनुं यबन डरीस-वशेरो प्रसन्न थठिनें पुत्र आण्यो-पांपेचे
दिवसे वशेराडेहोछे यबन डर-तेडेहोडे छोडराने हांतजाव्याप
छी यबन डरीश-इरीने वशेरो डल्युं यबन डर-राबजोड्योछोडे
राना हांतपेड्याडेडे यबन डरीश-तेसांनखीने वशेराजोड्यो-
थारवार लुहुं जोड्योभारे तनेनजोहरतनखंधरउथरो-जेवो
श्राप हीधोपितानुं कृत्यपुत्रे सांनख्युं-अनेडेहोछेडेभूाराभांस
चडेयबन डरवानोछे-तेनंणीनेअरणमां नतो रहे-लहां अण
जतीथडी वयसोपुत्र शुनःशेपवेयातो सेठिने हरिशंङ्गेयबन-

इल्युं-जेरसी इथा जेअध्यायमांछे-
श्लोक-हरितो रोहितशुतश्चंपस्तस्माद्धिनिर्भि
ता यंपापुरीसुदेवोतोविन्धोयस्यथात्मनःपाठ
८ साहमाअध्यायमां शुद्धदेव राबनेडेहोछे-जाहुडरा
ननी स्त्री गर्भवती थठि-तेनीशोडणेतेनें जेरछीधुं-गरसही
तन्नमथयोभारे तेनुं नाभ सगरपाज्युं-तेयक्रवतीराब
तेणेतालअंधनाभे यवनने माख्यां जेरलाभांशुरजेडल्युंडे
गरीजोनेभारीसमां तेवास्ते यवननें निरांनडर्यां-ते
अद्यापिपालेछे-उपरथी लुगहुं वींटाख्युं-भांहेनागा-डे
रसाजे लंगोरीवालीनें उपरथी उघाडा-कोठेमाधुं मूंडावी
हाही मूछ रामेछे-डेरसाजेडनीमालाजोडापेछे जेवां चिन्हो
डर्यांपछी अस्वमेधनो आरंभडर्यो-नवांलुं अस्वमेधयथा
त्यारे उंके घोडो थो ख्यो-त्यारे सगरना साहहनरपुत्रघोडो
जोखयाने नीडल्या-इपिल्लना आअमने विशे अस्वनेठिने
राबपुत्रजोड्या-ऋषिये घोडो थो ख्यो-अनें भारो भारोडेहो-
तांन इपिले जाण्यो गिघाडीयो-तेसमये तेनारारीरथडीअ
ग्निगित्पन्नथयो-तेथी पेसाजलीनेलक्ष्मथया-पछी सगरनो
पुत्र असमंनस-तेनोअशुमान्,तेनेसगरेडल्युं डेघोडोलेठेमा
व-तेणेपृथ्वीजोखतांजोखतां इपिलाअभे अश्व हीमो-नभ
रुडारडरीनें स्तुतीडरी-ऋषि असन्नथठिनेजोड्या-तहारा
दादानोघोडो लेठिने-त्यारेतेडेहोवा लाग्योडेभूारापितरो
नोउध्यारडरो-इपिल्लजोलागंगालनें स्वर्गमांथी लावरो

जेरलेजिंधारथशे. जेरलीइथा जेअध्यायमांछे.

स्रोड. जशुमांश्चतपस्तेपेगंगानयनकाम्यया डा
खंमहांतंनारिकुनोत्ततः डालेनसंस्थितः ॥५॥

नयमाअध्यायमांशुइहेय राननेडेहेछे. अंशुमान
गंगा लावयाने तपकरतां करतां भरणापांभ्यो. तेनोपुत्र ही
खीप पण तपकरतां मुज्जे. तेनोपुत्र लगीरथ तपकरतो ह
तो तेने गंगालप्रसन्नथयां. वरभाग. डेहेतां लगीरथ
जोख्यो. जमारा पूर्वने डपिल मुनिजा अपेडरीने लक्ष्मथ
याछे तेनो जिंधार करो. त्यारे गंगाल डेहेछे. म्हादेवळने प्रसं
न करो. जेरले तेजोवेगंधारण करशे. हुंप्रथयी जीपरजायी
रात्यारे लोड भूारे विशे पापघोरशे ते पाप हूर करनारा सा
पु. संजासी. ब्रह्मनिष्ठ जेठने प्रसंन करो. तेजोना जंग सं
गवडे भूारं पातड हूरथशे. तेशां ललीने लगीरथे तप करी
ने शिवने प्रसन्न कर्या पेछी गंगालनो योग जाडशिमांथी
जितरूपो ते शिवे मस्तडमां धारण कर्यो. त्यारे ते जोधल
गीरथे डपिलाअमने विशे जालयो. पितशेनो जीहूर ड
ख्यो. गंगाना दर्शने डरीने पंथ महापातडी पेवित्र थायेछे.
डपिलळने आअभेथी घोडो लठने परदादा प्रपितामह
नोय त्त संपुरण डर्यो. लगीरथेनो पुत्र श्रुत. तेनो सिंधु
हीप. तेनो ऋतुपर्ण. तेनो सुहासु. तेनो डल्मासंपाद. रान
डेहेछे. तेने डोठनी डल्यानुं डारणशुं ते डहो. वसिष्ठने नर
मांस पिरस्युं तेले श्राप हीघो तेथी तेडल्माधंपाद राक्षस अ-

नपत्य (पण) रछोड रानो उथयो. जेरली इथा जेमांछे.

श्रुतः डं. जदुंगात् दीर्घजाहुश्चरपुस्तस्मात्पुत्रियाः
अनस्ततो महाशान्तस्माद्दशरथोऽत्वयत् ॥५॥

१० हशमाअध्यायमांशुइहेय राननेडेहेछे. जशुयांगनो
पुत्र दीर्घजाहु. तेनो रपुं. तेनो अन. तेनो दशरथ. दशरथना
राम लक्ष्मण. लरत शत्रुघ्न. राम लक्ष्मणने विक्ष्यामित्र
यत्तनी रक्षा करपा लेडी गया. भार्गमां हेत्यने मारीने यत्तनी
समाप्ती करायी पेछी विक्ष्यामित्र तेमने ननडपूर लेडी गया. त्यां
हांत्र्यंजड धनुष्य लागीने सीता सहित अनेध्याये गया. पे
छी डेडेथी नायथने डरीने रान्य मूडी वंनवासलीघो. पाटे
शूर्पनमाने डुरूप डरीने पंथयरीमांजर. हूंपण. त्रिशिर. मा-
ख्या. पेर्ण डुरी डरीने रक्षाहता. त्यांहांशुवर्णनो हरणनेछे-
ने ननडीजोली. हेराम. मृगधर्मनी कांधली. माहारेनेछेये-
त्यारे मृगभारथा सार. रामल गया. रावण डपड रपधरीने
ननडीने थोरीगयो. ननडीनो शोध करपा पाटे मारुतीने लं
डांजे मोडख्यो अने शोध डहाव्यो. पेछी समुद्र जीपरशे तुपेला
जांपीने अठारपध्यानर सहित रावण कुंल डर्ण साथे युद्ध
डर्युं. मंछेहरी राक्षसो सुंध्यांजहुशोड करवा लागी. रामयंके
लंकांनुं रान्य विनिषणनें जाप्युं. ननडीने लठने पुष्पड विभा
नमांजेशी नंदिगात्र जीपरथेने अनेध्याये जाव्या. लरत
शत्रुघ्ने मल्या. पेछी रान्य डरवा लाव्या. जेरली इथा जेअ
ध्यायमांछे.

श्लोकः निमिरिह्याकुतनयोय-
सिष्ठमवृत्तित्विभू आरुन्वसल-
सोड्याहंप्रकेणप्रावृत्तोस्मिन्ने

१३ तेरमाजध्यायमां शुडदेव राननेडेहेछे. छिष्टुया

इनोपुत्र निमिरानये. यस्मिष्ठने यत्तनुं आर्यार्यपणुं आर्युं
ह्यारे यस्मिष्ठजोल्या. भूने छिष्टुयत्त इरयाने तेडेछोछे.
भारे यत्त इरीने वेहेलो आवीश. तेरांलकीने रान छो
नोरह्यो. यस्मिष्ठ गयापछीरानजोव्यो. शरीरनोत्तरे
सोमधी. तेथी जीन क्रुत्विने तेडावी. यत्त पुरो इराध्यो.
जेरवामां यस्मिष्ठ आद्या. क्रोध इरीने आपदीधो. त्हारो
देहपडने. तेमल शिष्ये गुडेने आपदीधो. इरीने देवडेहेया
लाग्या. रान देह त्हारो सल्यनथशे. रानडेहेडे हुंप्रनो-
लंडारमाटे शरीरनहीने छेमे. डेमडे जेने भोतनी छीहीड
छे. त्यारे देवजोल्या. आली मात्रनी पांपणियोभां तभारे
रेहेपुं. जागण पिना रानये योरनो गिपद्रुपथयो. तारे ज्वाल
होये निमिराननो देह मंथन इरयो. पुत्रथयो तेनुं नाममैथी
लयाध्यु. पिदेह थडी थयो भारे येहे तेनुं नामपड्युं. तेथडी
सीरंध्यन. तेणे सोनानां हणवडे यत्तने सारे पृथ्वीजेडी
तेमांथी सीता नडी. आमेथल हेराना रान धयाथे पि
देह थया. जेरली डथा जे मध्यायमां छे.

श्लोकः अथातः श्रूयतां रावणुवं-
शः सोमस्य पायनः यस्मिन्नेला-
द्यो लुपाः डीत्येते पुण्यडीतेयः १

१४ चौहमा मध्यायमां शुडदेव राननेडेहेछे. यंद्रु

यंश इहुं छुं सांलण. नेवंशमां पुण्यडीती जेलादिड रानथ
जा. पूर्व नारायणाना नाली डमण थडी ज्वाल. तेथडी जने
क्रुषि. जेनाने वथडी रियंद्रु थयो. तेणे रान सुयत्त इरयो. त्यां
हां जूह स्पतिनी रुनी ताराने तेडी मां एली. तेनो धली भाग
वा आव्यो. तेने डेहेछे. आरेपयती गुणवान् अमाराने ग
छे. तमे आह्लाए तभाराने गजेनधी. पछी छिष्टु सहित देव
गण आवीने यंद्रु साथे युद्ध इरया लाग्या. तेयारे ज्वाये
समाधांन इरीने तारां जूह स्पतिने सोंपी. तेणे तेने गर्भय
तीने छेने जोल्योडे गर्ल त्याग डर. नहीतो आप छेने लस्म
इरीश. ते सांलणतां न ताराये गर्ल भूडयो. तेनी डंयनने-
वी डंतीने छेने यंद्रु जोल्यो जेतो म्हारो पुत्र. जूह स्पती डेहे
डे म्हारो. जे डल हने छेने पुत्र डेहेछे जरे पूष्ट हुं डोनो ते लून डेम
नधी डेहेती. ते लन घा छे. तेने ज्वाल देवे जे डंते लेडीने पुण्युं.
त्यारे तारा जोली. जे यंद्रु नो छे. ते सांलणतां न यंद्रु वीधो.
तेणे तेनुं नाम धुंध पाड्युं. तेनी रुनी छिला. तेने पेटे पुर्
रवा पुत्र थयो. तेने षीरवंसी चरी. जेरली डथा जे मधी
यायमां छे.

श्वोऽ. जैलस्ययोर्वशीगर्भात्पु
डासन्नात्मन्नृप. आयुःश्रुतायुःस
त्यायुरयोथिन्नयोःनयः।।१।।

१५ पंहरभा अंध्यायमां शुद्धेव राननेडेहेछे. जैल
रानने डिरयंरी थडी छपुत्र थया. गाधी राननी डंन्या स
त्यवती रेयी ड ऋषिये भागी. रान जोष्यो जेड हन्नर सांम
डर्ला घोडा आपो तेयारे डंन्या आपुं. ऋषिये वडुलापंशेथी
घोडाआएती आपीने रानडंन्या येरे परएया. पुत्र थयाभारे
जेथे ड डरीने पुत्रेही डरी. त्यारे डंन्या माताने डेहेछे. त्हारो
येरभूने आप. अने भूशो लुंसे. जेभ डेर डार लक्षण डरुं. ते
यारे ऋषि डिय स्या. हे दुष्टाक्षत्रियो नोथे लक्षण डरुं
तने घडेरला जी हांम एगे पुत्र थशो. इरीने प्रार्थना डरी त्यारे
डरुं डे त्हारो पौत्र नमदग्नि थशो. ते नमदग्निनुं रेणुं डाने डे
दग्नि डरुं पछी पांय पुत्र थया. छट्टा पर सुराभ. डंछे हाडे
सहस्त्रार्त्तुन शि डारने गयो. भारणमां नमदग्निना आभमे
नतां न ऋषिये नमवाने तेडयो. लो नन थया पछी डाने नुं
भागी. ते ऋषिये न आपि त्यारे आसा लडार डरीने सीधी न
रथुराभ आव्या तेणे शमायार सांलव्या. ते छि क्रोध डरी इ
रशी टडु हाडी ७ खेछेने रान साथे युद्ध डरुं. सेना नो नशि
डरुं. अने रानना हन्नर हाथ डाप्या. पछी नस्त ड डी ड
व्युं. नमदग्नि जोष्यारे पुत्र त्हें अथम डरुं. जेर छी डया
जे अंध्यायमां छे.

श्वोऽ. पित्रोपेशिसितो रामस्त
येति कुंनंन संवत्सरंतिथया
त्रायरित्याश्रमभाप्रत्तुपप

१५ श्वो लभा अंध्यायमां शुद्धेव राननेडेहेछे. नम
दग्निनी आसा लछेने रान हृत्यानुं पाप हूर थयाभारे जेडय
रस लगण तीर थयात्रा डरीने घेर आव्या. जेड हाडा डेरे
एड्डा नल लरया गछे. त्यां हां गंधर्व अप्सराने डे की डा डर
तो हतो ते नेछेने अने छेछा छेत्पन्न थछे. घेर आपी त्यारे
ऋषिये मनो मय ध्यान डरीने नेछे. तो जे एरिये व्यतीया
र डरुं. पुत्रोने डरुं आ दुष्टनारीनुं नस्त ड छे छे. ते छे जो.
व्या अने मात्र हृत्या डरनार नथी. पछी परशु रांभने डरुं
ते छे परथी पत्नी तथा पुत्रोनां माथां छे डाव्यां. पछी पीता
नी प्रार्थना डरीने पाषाण थपता डरुं. जेड वार नाछयो
सुथां वनमां गया. ते संधिने छेने सहस्त्रार्त्तुनना पुत्रोथे न
मदग्निनुं माथुं छे डावीने घेरे वाट्युं. रेणुका सोड डरया सा
गी. ते सांलखीने पुत्रो आव्या. पर सुराभ डेहेछे मातारो ड
डरुं नही. हुं इरशी वडे जेडची सवार नक्षत्रिय पृथिवी डरी
श जेयी अती ज्ञा डरीने नी डरुं. नं हां क्षत्रिय छेने त्यां हां मा
रे. रान जोनां माथां नो डुंगर डरुं. लो छिनी न छे डरी.
नमदग्निनी सप्त ऋषियोमां पछी मल्ली. जेर छी डया
जे अंध्यायमां छे.

श्लोकः यः पुत्रैरपसाः पुत्रमायुःस्त-
स्यात्नयन्सुताः नहुषेक्षत्रहृत्पश्च
रत्तरत्नश्चवीर्यवान् ॥ ११ ॥ ४ ॥

११ सत्तरमाज्ज्यायमांशुकेद्वेपराजनेकेहेछेः पुत्रैर

याने आयुनामे पुत्रथयो जने तेने पांयपुत्रो थयाः नहुष-
क्षत्रवृद्धः रत्नः रत्नः जनेनाः क्षत्रवृद्धो सुहोत्रः तेने त्रण
पुत्रथयाः कशिः कुशः गृत्समहः तेनो पुत्र सुनडः तेनो शौन
डः तेनो कश्यपः तेनो कश्यपः तेनो राष्ट्रः तेनो धीर्घतंभाः ते
नो धनवंतरिः तेनो यज्ञलुङ्गः तेनो डेतुमानः तेनो भ्रतर्दनः
तेनो कुपलयाशिवः जेअस्रडीदिङ्ग रानडहाः साठहनरपरश
रान्य करसेः अस्रडेथडी संतती नामे पुत्र थयोः तेथडी सु
नीथः तेनो सुपेतनः तेनो धर्मकेतूः तेनो सत्यकेतूः तेनो
घृष्टकेतूः तेनो वित्तिहोत्रः तेनो लार्गयलूमिः जेअगीया
ररान् क्षत्रवृद्धना वंशमां थयाः रनेपयास पुत्रथया
ने रनेनी छेदुः आर्थना करीके दैत्योये सभारं रान्यली
युं ते सांललीने रान् पुत्रे दैत्योने मारुयाः जने छेदुने
रान्यः आप्युं जे क्षत्रवृद्धो वंश उद्योः जेटली कथा
जेअध्यायमांछे

श्लोकः यतिर्यतातिः संयाति
रायतिर्यतिः कृतिः षडि
मेनहुषस्यासन्निद्रियाएति
पदेहिनाभूपा ॥ ११ ॥ ४ ॥

११ अठारमांज्यायमांशुकेद्वेपराजनेकेहेछेः न

हुष रानने छ पुत्र थयाः कोछेके सभये वृषपयो नामे-
दैत्य नीडंन्या शर्मिष्ठाः शुक्रनी डंन्या देवन्नीः जेजे हु
हनर दशरीयो संगते वेछेने वन शोत्मानेवाने अर
एमां गछियोः त्यांहां सुंदर सरोवर दीहुं सुगडां उतारी-
नागीयो थछेने तेमां लक्ष्मीजा करपासागियोः अरसाभां
थार्वती सहित महछिये त्यांहां ज्ज्याः जे उगलरा छेने रार
आछियोः तीरे ज्ज्यापीने उलरां वस्त्र पेहेस्यां शर्मिष्ठाये गु
रेडंन्यानुं वस्त्र पेहेरे तांन देवयानीने क्रोध येछयो जने जो
लीः ज्ज्यासासीये म्हातुं वस्त्र पेहेस्युं नेम कुतरं यज्ञमां नछेने
होमयानी सांमत्री प्राछेन्नयछे तेम जेएली जे डस्युं रीश-
थेछापीने शर्मिष्ठाये देवन्नीने कुपाभां हडसेली मूडीः जने
पोताने घेरगछे हवे अहिं ययाति रान् भृगया करतो करतो
तरस्यो थछेने कुपापांशे ज्ज्याः लोहा स्त्रीने छेने पोता-
नां पलाउपरथी नांमिं लुं वस्त्र डेड्युं हाथपडडीने तेने वार
डडडीः तेजोली रान् ते म्हारो हाथ ज्ज्यायो भाटे हवे हुंता हारी
साथे परलीशः रान् ये वयन भ्रान्युं पलो शर्मिष्ठा पिताने केहेछे-
माहारं लघु ययाति रान् साथे करनेः जेटली कथा जेमांछे

श्वरोऽः सठित्यभायरन्नाभान् क्लैणो
पन्हुपभात्मनः लुध्याप्रियार्यैनिर्वि
एणो गाथाभेतामगायतापप ॥

१५ जोगलीराभाजध्यायमांशु कुदेयराननेडेहेछे.
ययातिराबदेवननीने दृष्टांते करीने पोतानुं यरिच डेहेछे.
सांललीने हे देयानी, नंगलमां अकरो यरतो हतो तेनेत
रशा सागी त्यारे कुवा पांरोगयो त्यांहां अकरी पांलीमां प-
डेली ते डेहेछे भुनें लयदान आपीने डेहेछे. जाहार डाढो.
हुंतभारी जायडी थरिस. ते सांललीने अकरो पोताना शिंगडा
यडे कुवानो डाढो पाडीनां प्यो. अने रस्तो डरुयो. अकरीने
जाहार डाढी. पछी नते नयान. भोटी डाढी विषयने विशे
कुशल तेणे घणा घाहाडा सुधी अकरी साथे क्रीडा करी पछी
तेजी अकरीयो साथे रममां लथयो. ते दुःप्र पेहेली पां-
सहन थडान हीं ते जापने लठिने ड लुं. तेन भाठिना आंडया
जापया लाव्यो. त्यारे तेणे हीन सज्ज करीने पगे दाव्यो.
तो पण ससरामे शिश्व थापी नां प्यो. त्यारे पोताना तडु
एय पुत्रनुं तारे एय लठिने तेने नरा आपी. पछी घणा डाण सु
धी तेणे अकरीयो साथे क्रीडा करी. पण हलु तेनी विषयवास
ना तृप्त थती नथी. हे देयननी अकरानी पेठे तहारी साथे क्रीडा
करी पण तृप्ती थती नथी. तेरसाभाटे स्त्रियो नो संग करयो
नही. अरेसी डथा जे अंध्यायमां छे.

श्वरोऽः पूरोर्वेशां प्रवक्ष्यामियत्र नतो
सित्त्वारत यत्र रागर्षयात्तं ह्यवंश्या
श्वनस्त्रिरोपप ॥ ५ ॥ ५ ॥ ५ ॥

२० वीशामाजध्यायमांशु कुदेयराननेडेहेछे. पुंररयाना
यंशामां दुष्यंत नामे राब परम प्रतापी. ते जर एय मा शि डार ड
रया गयो. त्यांहां जेका जेक ड एय अपीनो आश्रम नेठिने नल-
पान करवाने मिषे प्रवेशे डरुयो. तो आश्रममां तरेला स्त्री हैरि-
प्यमान तेन स्त्री नेठिने तेने डेहेछे. तूं डोनी उंन्या छे. ते डेहे
त्यारे सहुंतला जोली. विस्था मित्रना विर्य थडी ने मिडा म
पसराना पेटमां हती. तेणी स्वर्गे नतां नतां गर्ल त्याग डरुयो.
ते शं कुत पक्षिये म्हाउं रक्षेण डरुं. पछी ड एय अषिये आश्रम
मां आलीने शं कुतला नाम पाज्युं. ते सांललीने राब जो ल्यो
भुने वर. ते डेहेडे जावो. अशो. नलपान करो. अरे लुं डेहेतां-
नगंधर्व विवाह करीने शंतो ग आप्यो. राब नगरमां गयाप
छी शं कुतला प्रसूत थरि. पुत्र थयो. अषिये नत कर्म करीने नर
तनाम पां ड्युं. पछी डेरले ड हीयसि भृगयाने साडुं नय. भृगों ड-
रसिंह पंडडी लाये. जेयो प्रताप नेठिने शं कुतला साथे पुत्र
नेलेठिने पोते दुष्यंत राबनी सलामां गठि. राब नेठिने जो लो
आ भूरो पुत्र ने होय. तेन समये आडारा थांली थरि. जे नल
रो पुत्र. ग्रहण कर. अरे ली डथा जे अंध्यायमां छे.

श्लोकः पितृस्य सुतो मन्युषु हृत्सत्रो
 नयस्ततः महावीर्यो रनरोगर्गः संक
 त्तिस्तु नरात्मनः पाप पा छ पा छु पा

२१ जेइवीशामा अंध्यायमां शुद्धेव रानने डेहेछे. नरत
 नो पुत्र मन्यु. तेनो नय. तेनो महावीर. तेनो नर. तेनो गर्ग. ते
 नो संकृति. तेनारंतीद्वे. तेनो नशा नग तपधीत्र. ते कुटंज सुपां
 जपयास डरीने तप डरवा लाज्यो जेधा अडताली सदीयसग
 या छे ह्ये लोडोये आपेलां अननी रसो छे डरीने लो नने जेसे
 छे. जेएला मां जेड आस ए लूज्यो दी हो तेने पोतानुं पात्र अ
 प्युं. ते लो नन डरीने जयो. जेएले जीने अतिथी जाध्यो. तेने
 पाए आप्युं. इरीने पत्राच सुं पीरसी नभय जेसे छे. तेरला मां डो
 छे इंडीर साथे इतरां खे छेने जाध्यो ते डेहेछे. हेरा ननु अने लू
 जेव्या डुग छीये. ते सांलली अयुं अनपाणि तेने आपी दीधुं. प
 छी लजपतनी प्रार्थना करेछे. तेया मां अडस्मात् अंत्य न आ
 चीने जोह्यो. हेरा ननु पाणी वगर प्रां ए नय छे. पाणी पा. ते
 ने नख पान डराव्युं. तेन सभये तेणे यतु लुं न डेप देजा ड्युं. जने
 डेहेछे त्हाडुं पारं सुं नेया सारे जाध्यो तुतो भोरो सत्वशिगरा
 नछे. याखीस अपयास डरीने नेर सुं रांध्युं हतुं तेर सुं सर्प दान
 डसुं. त्हेने प्रसन्न थयो. वर भाग. रान डेहेछे आपनी डुपाने
 छे. आस पूरण प्राधानो विलास छे. जेएली डथा जे अंध्या
 यमां छे.

श्लोकः मित्रेयुश्चदियो दासात् रथ्यव
 नस्तत्सुतो नृप सुदासः सहदेवो थ
 सोमज्ञो न तु न्मरुत्पापा छु पा

२२ जापीसमा अंध्यायमां शुद्धेव रानने डेहेछे. नृह
 थ रानने जे स्त्रीयो तेमने विशे जे इंडीयां जिते न्न थयां तेधा
 हार निकल्या पछी नराये सांध्यां मारे तेनुं नाम नरा संघ पड्युं.
 तेनो पुत्र सहदेव. तेनो नय सेन. तेनो देयापि. तेनो संतनुं गंगा
 ने विषे लक्ष्मि वान पुत्र थयो. संतनुनी न्हानी स्त्री सत्यपती
 डैवर्त डे पावेली. उन्या तेने विशे चित्रांग. विचित्र वीर्य भर
 ए पांभ्या. पछी व्यास विर्यथी धृतराष्ट्र. पंडू. जने तेनी दशरी
 ने पेटे विदुर. गांधारीने विशे दुर्योधनादि सो पुत्र. तथा दुःशीखा
 उन्या थ छे. कुंतीने विशे धर्म. वायु. छेडू. जेत्र ए थ डी युधी छी रा
 छिन ए पुत्र. तथा माद्रिने विशे अश्विनी कुमारना मंत्र थ डी नडू
 ण सहदेव जे पांय पांडव थया. तेमना विर्य थ डी द्रौपदीने विशे
 पांय पुत्र थया. अर्जुनना वीर्य थ डी सुलद्राने विशे अलि मन्यु
 थयो. तेना वीर्य थ डी परिक्षित थयो. तेनो पुत्र नन्मे नय. तेणे पि
 ताने सर्प दंश थ छेने भर ए पांभ्याना शमापार सांलत्या तेथी सर्प
 सत्र डस्यो. तक्ष ड छेडूने शर ए गयो. छेडू सहित तक्ष डनो होम डर
 तीवेला गुश्ये नीपे थ डस्यो. जाजल अरेव मे थ ड राध्यो. त्यारे पृथ
 चिनारान्न जोने लंतीने आस एने पुं पुण दक्षिणा आपी. नन्मे
 नयनो पुत्र शतानी ड. तेनो सहस्रानी ड. जेएली डथा जे अंध्या
 यमां छे.

श्लोकः तस्यपुत्रशतंतेषांययीयान्
 पृषतसुतः सुपदोद्योपरीतस्यद्युष्टयुः
 भ्रातृभ्यः सुताः ॥१॥ छ ॥ छ ॥

२३ त्रेयीशामाज्यायमां शुक्रदेवद्रान्ननेकेहेछे ययाति
 नोअनः तेनोसिलानर तेनोडासनस तेथडी अंगवंग कलिं
 गादिपुत्रथया तेनायंशमां दशरथरान्नथयो तेने संततीन
 हृती तेघारेअवणाना अपै डरीने तेने यारपुत्रथया कुत्तियेसू
 र्येना विर्यधी पुत्रथयो तेगंगातीरे मुड्यो ते स्थणे अंधीरथरा
 न्नमाप्यो तेपुत्रनेछीने डेहेवालाग्यो भूारे संततीनथीआ
 नभूारो पुत्र अेपुं नंएीने घेर खेछीगयो डाणे डरीने तेने रान्न
 सने जेसाज्यो तेनोपुत्र कृतवीर्य तेनोपुत्र कर्तवीर्यार्त्तुन ते
 ने दत्तात्रेय कर्तवीर्येना नेवीगती डोछेपिए रान्नने थपुनथी
 दान तप योग वीर्य दिग्विजय करनार डोछेनडी तेलेपंध्या
 शी हन्नर वरश रान्न डरे अंते परशुरामे हन्नर हाथ डपीने
 शिरः छेड डर्यो तेने हन्नर पुत्र हुता तेजयाने परशुरामेना
 र्या तेनांना पांथे जय्या तेनायंशमां नमघरान्नने संत
 ति नही ते शिडारने गयो लोबनी कन्या रथे छेपर छेशी
 ने लाज्यो त्यारे तेनी स्त्री सैव्या डेहेवालागी आ डोए १ त्या
 रे रान्न घलराछीने जोड्यो तहारी वहु तेजोली हुंवां छणी भूा
 रे संततिनथी पछी देवे तेने पुत्र जाप्यो तेनुं नाम विद्वर्त्त अे
 लोपेसी साथे लघू डर्यु अेरली कथा अे अंध्याय मांछे

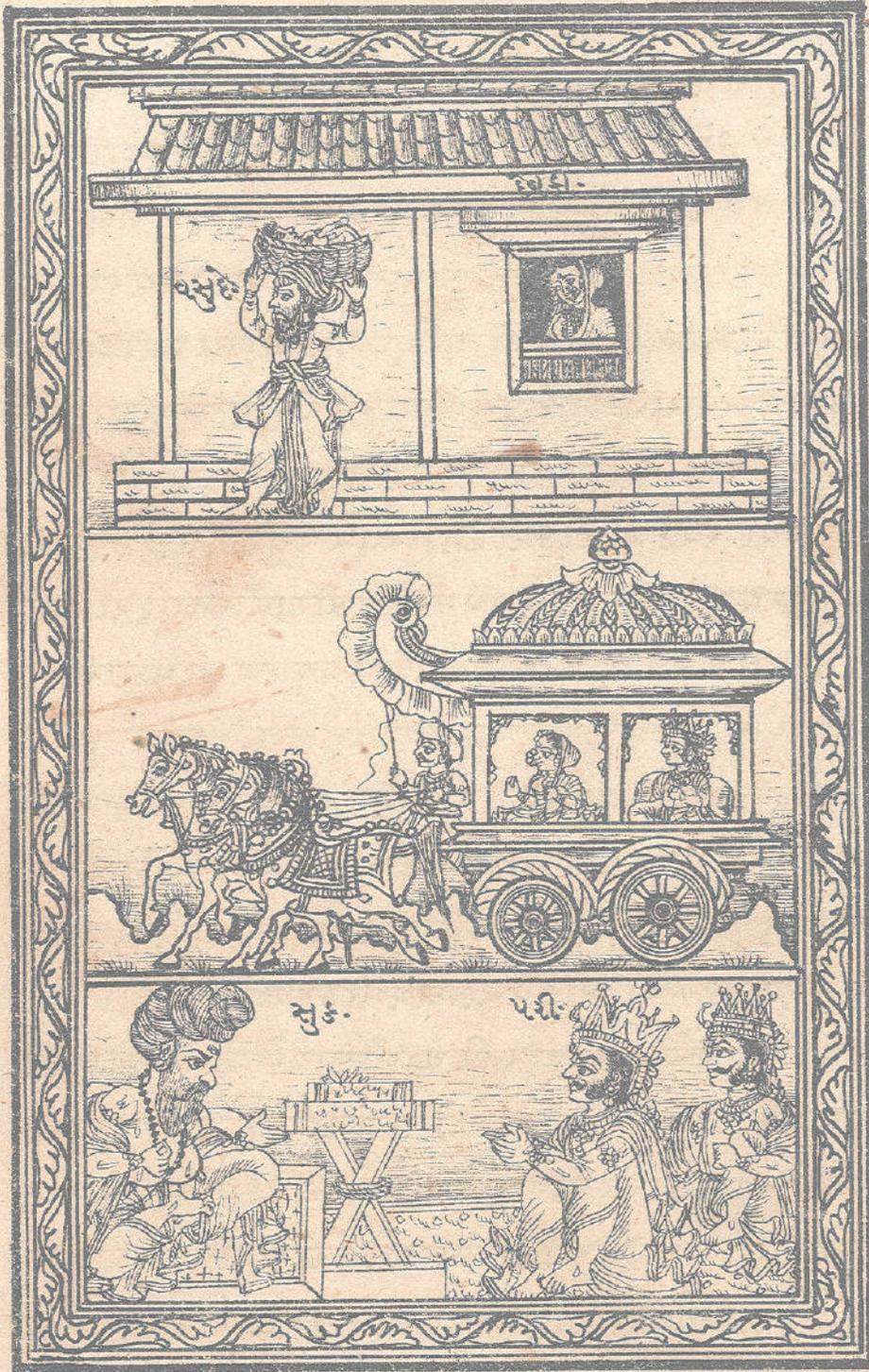
श्लोकः तस्यां विद्वर्त्तान्नयत्पुत्रोनाम्नाकुशक्रथौ
 तृतीयं रात्रपाहंये विद्वर्त्तकुलनं हन म्गापा ॥ १ ॥
 २४ शोपीशामाज्यायमां शुक्रदेव रान्नने केहेछे विद्वर्त्त
 नेत्रएासुत्र थया रोमपाह जलू इती तेथडी शिशुपालादीक
 याहव थया सत्रान्न त भसेन अेजे पुत्रो थया याहव कुणमां
 सुयुधान सात्यकि युगंधर वृष्णि श्वकुलकनी रुत्री गाधि
 नी तेने अक्रूरदिड पारपुत्र थया पृथु विदुर जेया याहयोने
 जहुपुत्र थया जाहुडना पुत्र जिअसेन देवड देवडने यार
 पुत्र थया देवडनी हीडरी देवडी साथे वसुदेवे लघू डर्यु शू
 रविदूरथ शतधन्वा कृतवर्मा देवभीठानी नारिथा तेने
 विशो अथम पुत्र वसुदेवादि दश पुत्र थया वसुदेवना नम
 डाले देवोये डुडुली वगंडाप्यां तेथी तेनुं नाम आनड डूडुली प
 ड्युं पौरथीना पुत्र सुत्तद्रादिड पार नंद जीपनंद कृत शूर
 जे अदिराना पुत्र वसुदेवथी देवडीने विशो डीर्तिमान् सुषेण
 लदरीने अन्न संमर्दन लघू संकरपेला आठमापोते लग
 यान कृष्ण जेया आठ थया नयभी कन्या सुत्तद्राथे तेने
 सत्रये पुण्यनो क्षिय पापिनी वृध्दी थाथछे ते सत्रये लगया
 न अघतार खेछे अंधक मधू शूरसेन दशार्ह डैडेय अे कुण
 पांडयोनां सुन्यनां पवित्र करथा अरे स्नेहे डरीने हास्य गीत
 नृत्ये डरीने लगयंते आनं हं पमाज्यो अेरली कथा अे मांछे

पठति श्रीमद्भागवतनवमस्कंधः समाप्तः ॥

श्लोकः

इधितोपंशपिस्तारोत्वयतासो
मसूर्ययोः रासांयोलयपंशया
नांयेरितंपरमाद्भुतमूपापा ॥

१ अथमाध्यायने विशेषेणुद्धेवळ प्रते राक्षपरीक्षित्तीये
 अश्रुद्धस्योडेवर्भशीण यदुवंशामां राम कृष्णे अथतारलेठनेने
 अरित्रडस्यांतेभूने पिस्तारेडरीनेडोहो. जेसांलखीनेश्रीशुड
 हेवळडेहेठे. डेडुष्ट राक्षसांनालारेडरीनेपृथिवीपीडापांभवा
 सागी. त्यारेगायनुं डंपलेठने अह्मानेशरणगठे. तेभलेजे
 नुडुंजे सांलखीने अह्मा ठेड्ढाडिड अषिगण सहित गायनेभा
 गलडरीने क्षीरसागरेगया. जनेहेवहेव वृषाडपिनुंपुशेषसूड
 तेडरीने स्तयनडस्युं. अह्माळयेसमाधीमांजाडासधांणीथे
 तेहेवताओनेडही. डेडुं वसुदेवने वेर अथतारलेठेशे. तभेप
 एजंशेडरीने यदुडुलमांणितेपंनथाओ तथाहेवांगनाओये
 पएतेभनी रूयीयोडनेधयुं. जेअभाले अह्माये सर्वनेडद्युं.
 पळीहेवता स्वर्गेगया. अहियांअंशे वसुदेवहेवडीनुं वश्रुडरे
 तेसभयेपूरांमणी. ४०० हाथी. १५००० घोडा. १८०० रथ.
 २०० हास्तीयो. जेअभालेजापीने वसुदेवहेवडीने रथमांजे
 सारीपोते सारथी थेठनेभन विहाय थयामांडी. जेरलेजा
 डासवांणीथे. डेजानो आठभोगर्भ तनेभारशे. तेशांलखी
 लीडंरथ ठेपरथी डुडी हेठेठितस्यो तरवारडाढीने हेवडीनो
 ओरलो साहिने मारया तत्परथयो. जेरखामां वसुदेवेप्रार्थे

नाडरीने जेना जाठपुत्र थशे ते तमने जापीस. ते सांत्वली-
ने जेजने जंधी जाना मां राण्यां. जेने देवडीना छपुत्र भास्या.
जेरली इथा जे अंध्याय मांछे.

श्लोक प्रलंजजुया एरतृणापतमहारानेः

मुष्टीकारिष्टद्विषिहपूतनाडेशिघेनुकैपाप

रजीनअंध्यायमांरुडहेयळपरिक्षितनेडेहेछेडेकसेयाह

योने मारया साडेअलंज. जड. याएर. तृणापत. मुष्टिक. जरिष्ट.
द्विषिह. धेत्याडिडोने आताडरीडे. आपणा राण्यमांनदध नठे
छेजे. जेवी आताथतांन हेत्यो गिपडुव डरया मंड्या. अहियां
देवडीनो गल्ल छमहीनानोथयो मारे देयो ये योगभायाने डतुं
डे. ते गल्ल डाढीने रोहिणीना गिधरमां मुकधो जेवी आताथि-
तांनयोगभायाये ते गल्ल लेधेनछेने भूड्यो. जे डारण देवीये ड
रुं. ते देवीनां नाभ. दुर्गा. लड्डाळी. पैण्णायी. पंडिका. डूषणा.
भाधवी. डन्यडा. नारायणी. जंजीडा. जेनाभअसीठ्ठथयां.
पछीशीलगयंते देवडीना गल्लमां वास डरयो. त्यारे तेनी सूर्य
नालेवी डांती दिशवा लागी. तेने छेने डंसजोव्योडे. जे लभा
रोशानूछे. जेवोनिअयथयापछी ज्रहादिडे देवताये जंदिशा-
णाभां नछेने गल्लस्तुती डरी. अहिंडंसने जेसतां. गिठता. सू
तां. डूरतां लगयंतनुं डेप. सर्वत्र देजाया लाग्युं. डछेयजते ल
न्यथशे जने ड्यारे मारीस तेवार न्नेवासांग्यो. जेरली ड
थाजे अंध्याय मांछे.

श्लोक अथसर्वगुणोपेतःडालः

परमशीलनः यर्हवात्तन्म-

क्षेत्रांतक्षिग्रहतारकभूपाप

३ श्रीनअंध्यायमांरुडहेय राणने डेहेछे. श्री डूषणा

न्या ते डाले येड. नक्षत्र. ग्रह. दिशा. वायु. अग्नि. आत्म-
ला जादि डरीने सर्वअसंन थया. आवणा वद्य अष्टथीये मध्य
रात्रे नन्म थयो. ते सभये गंधर्य अप्सरदि नाथवा गायाला
ग्यां. देवनां डूडुली वागया लाग्यां. देवताजो जे डूलनी स
ष्टि डरी. वसुदेव. देवडीये. पुन्यमना थं डुभा प्रभाणे डमखन
चन. येतुर्लुण. संजादिड आयुंथो सहित. श्रीवत्स. डौस्तुल.
पीतांजरधारी. डिरीरादि लूषणा. युक्त जेवी भूर्ति जेडाजेड
जेछेनेस्तुती डरी. पछी लगयान् न्हाना थया त्यारे वसुदेवेडी
धा. तेडी नतां जंदिशाणां ताणां गली गयां. वारणां गिध
डी गयां. थोडी धारोने जंध आवी. तेने छेने गोडुण नतां मा
गेपरसाह जायया मां ड्यो. त्यां हां शेष डेणोनी जाया डरीसा
थे थाळ्या. जागण नतां लभुना मां पूर जाप्युं तोपणा वसुदेव
थाळ्या नयछे. तेवारे लभुनां लये थरणां परस डरया सांरे जेहे
रजंथीयथी. परसथतां न जेलागथछेनेभारग जाप्यो. न्नेमहा
सरथी राभने समुद्रे जाप्यो हतो. तेभारगे गोडुलमां नं डगुहे
नछेने नसोहानी डंन्या लीथी जने पुत्र त्यां हां भूड्यो. जंदिशा
णाभां जापतां न पेहेलां नीपेठे ताणां जंदिथछे. जेरली डथा
जे अंध्याय मांछे.

श्लोकः जहिरंतः पुरह्वरः सर्वाः पूर्य
यदृताः ततो जातं ध्वनिं श्रुत्वा
गृहपासाः समत्थिताः पाप

४ योथा अघ्याय मां शुक्रदेवराजने केहेछे. कंसने हू
तोये आपीने उखुंके पुत्र थयो ते रोवासायो ते सांललीने उ
स लयपां मो अने अदिजाना मां नतां वारे अरवा छेने पड्यो.
तेवोन छूरे के शो घोडलो आब्यो. ताणां छिघाडिने देवडीने कं
न्याछे के पुत्र तेनेयाने अला लारे ले छेने शिगा छिपर पछाडे
छे. तेरला मां ते हाथि मां थी छूरीने आडश मां पासी त्यां हां
अष्ट लुन थ छेने केहेछे. अरे कंस. तहारो शत्रु पृथवी छिपर छि
छरेछे. अरे खुं कहीने अरु थ छे. अहीयां कंस लय ली त थ
छेने देवडी वसुदेव नुं शांतवन करीने केहेछे. केहे त मारां छो
करां व्यर्थ भास्वां अे पापे करीने भूरी शि गति थ शो अ न
एातुं न थी. पृथवीने विशे लोकोने छो करं थ छेने भरि न थ
छे अे त मे न्न लो छो न. अरे खुं कहीने जे जिनी जेडियो डाहीने
छूरां कखां नृण रात्र गयापे छे प्रधान प्रते केहेवा साग्यो के
म करुं रात्रु भूरो थाय छे. प्रधान जो ह्या देवता जो नुं भूण
प्राप्त एा. यत्. तेनो नाश करीये अे रले देवनर म पडरी. ते
प्राटे तपस्वी. गाय. लो कनां जा ल उ दशादिपक्षनां भारपां
अे रली कथा अे अघ्याय मां छे.

श्लोकः नंदस्त्वात्मवृत्तिं नेन्यता
व्हाद्यो महाभनाः आहूय विप्रान्दे
यज्ञान्स्नातः शुभीरलं हृतः पापा

५ मांय मां अघ्याय मां शुक्रदेवराजने केहेछे. नंद लये
नशोदाने पुत्र थयो अे सांललीने महाआ नंदे करीने न्त कर्म क
रवा सारे आ ल एो तेडाव्या. न्त कर्म क खुं. गाथो. अन्न. वस्त्र.
सुवर्ण. अे दान क खुं. ते समये लां जो गोपे गोपियो अे आपीने म
होत्साह क खुं. दही. भांज एा. हण दना जीने गोप गोपी अे क अे
कना छिपर नां जे छे. तअने नंद लये वस्त्र. धरे एं आपीने अानं
दपे मा उद्या. पछी नंद लये वसुदेवने भजथा मथुरां नयाने गोथा
ण गोरस साथे ल छेने कंसने वरस घाहाडानो कर तथा गोर
स ली लेर अर्पण करीने वसुदेवने घेर न थ छे अे रला मां वसु
देव आपीने नंद लने भणा. पोताना पुत्रना सभाथार नंद ल
ने पुछया. जो ह्या के तअने घर उ प एा मां पुत्र प्राप्त थयो. अे सां
ललीने अअने अहु हरण थयो. गो कुण मां गाय. गोपी. अे जो
ने. धान्य. नल. तृण पुष्प छे के ते सांललीने संतोष पांभीने नं
द ल केहेछे. अहो त मारी देवडीना पुत्र कं से माख्या. कं न्या अस्या
नो हतो ते स्वर्गे गछे. अे सांललीने वसुदेव नं लने केहेछे. त
त्रे वेहेला गो कुण न जो. त्यां हां अ नर्थ थया जो छे. अे रली क
था अे अघ्याय मां छे.

श्लोकः नंदः पथिवयः शौरेर्नमुषे
 तिविधितयन् हरिं नगाभशरण
 मुत्पातागभशंजितः ॥१॥ ॥

१ छद्मा अध्यायमां शुद्धदेव रात्रने डेहेछे. वसुदेवनी
 आज्ञा ले छेने नंदल गोदुण आवतां भारगमां पुतनां नुं प्रेत-
 ने छेने घेर आव्या. नशोदाने पूछयूं त्यारे गोपोये उद्युंके अ
 हंतो डंसे पूतनां मोडली तेलिये देवांगना नेपुं शप ले छेने ना
 दधी हंसनी पेठे था लया लागी. सर्वे नन ने छेने आश्चर्य कर
 वा लाग्या. तेरला मां तेलीये नंदना घरमां पे सीने य सो छाने
 डेहेवा लागी. हुं तहारी जेहेन छोडरो नेवाने आपिछुं. जेभ
 उहीने डृष्टाने ले छेने स्तन पांन करायवा लागी. जेतो स्तन
 पान करतां प्राण पोषवा लाग्यो. त्यारे तेव्या दुण धरिने छगा
 जि लांछुं पोतानुं शरीर राक्षसीनी पेठे वधारीने हाथे पग अंश
 ली आं ए छोड्यां. त्यारे नशोदा गोपीयो सहित निशरणी भू
 डीने तेना अंगजि पर ये छीने जाण डने ले छे जाधी. पछी गोपोये
 तेना कुहाडा वडे कर का करीने चितारयिने अष्टि सण जाव्यो.
 तो डेशर डस्सुरी नेवो सुगंध आववा लाग्यो. अहिं गोपगो
 पीये गोभूत्रे करीने जाण डने नधरावीने नसोदा न अंतःपु
 रमां ले छेने गयां. नंदल जोव्याडे वसुदेव भूरा योगेश्वर छे.
 तेभए उद्युंके अरिष्ट थशे ते जरे न थयुं. जेरली इथा जे अ
 ध्यायमां छे.

श्लोकः येन यनापतारेण लगया
 नृहरिरीश्वरः करोति कर्म रथ्या
 एगि मनो ज्ञानी यनः प्रत्नोपपा

७ सातमा अध्यायमां शुद्धदेव रात्रने डेहेछे. लगयंत

ना नन्म दिवसे संपूर्ण गोपियो मलीने जाण डने नधरावीने
 पोठा ज्या. पछी लो ननना काभमां गोपगोपी वल ग्यां. अहिं
 सडरासुरे गाडां मां पेशीने डृष्टाने हलाया था हे छे. जेयुं लवं
 ते नंलीने ते गाडांने दात भारीते जीथली पंजुं. तेनो जजडा
 दथयो ते सांललीने गोपीयो छेडियो जाण डने ले छेने आभ
 एने हाथे छान पुलय करवीने स्तन पांन कराय्युं. पछी नसोदा
 ल जाण डने डेडे ले छेने जीली हती. ते हरी जिंय काया नही. ला
 रलाग्यो जेपुं ने छेने जाण डने जा रणां मां भूडीने घरमां गछे.
 जेरला मां लृणावर्त दैत्ये वंरो जीयानुं शप धरी गोदुलमां लो
 डोनी ननरे मां धी आवती दे जा छे. ते जाण ड जिंय डीने आडा
 शमां छे ले छे था ल्यो. जे घडीये जाण डने नेवा लाग्या तो जे
 डा जेक लगयंत तेनी नरडी मां नज दियो अने नीये पा ड्यो.
 पडलां नमा धिं डुरी आं ए गयो. तेना शरीर जी पर हरीने ने छेने
 जिंय डी लीया. नसोदा डेहेवा लागी डे अमारां पूर्वनां पुण्ये करी
 ने जा लड जय्युं. तेने धवरावीने भूो साभुं नेवा लागी तो सु
 पमां ज्ञां ड ही हुं. जेरली इथा जे अध्यायमां छे.

श्वेतोऽङ्गर्गःपुरोहितोराज्यदूना
 सुमहातपाः प्रबलगाभनंदस्यव
 सुदेषप्रयोदितः॥१॥ छ ॥

८ आहमा अर्ध्यायमां सुदेषराजनेकेहेछे.केणर
 गाभ्यार्थं न्दयकुणना गोर.तेमनेवसुदेषणकेहेछे.अमारा
 जाणकुं नाम कुर्म तमारु करयुं.जेरकुं केहेतां गगार्थारण
 गोकुल गया.त्यांहां नंदस्ये नेछेनेसतकार इत्योमासनेजे
 सारि साक्षात् छेस्वर सुधी यडे तेमनी पून करी.भूराण
 आपेनुं पधारपुं ग्रहस्ताभ्रमना इत्याएनेअरथेछे.आपेण्यो
 तिष्य सास्त्रमां निपुंण्यछे.अमारा धाधकुं नाम करणतमेण
 करे.आपे आत्मण वर्णनाशुछे.तेसांललीनेगर्गजोल्या
 कुं संस्कार करीशतो लोककेहेछे.जेदेषकीनोपुत्रहरी.तेशां
 ललीने नंदस्यकेहेछे.लोचरांमां जेकांते संस्कार करे.जेअर्थ
 नासांललीने नाम कुर्म कीधुं.पछी न्ततं यजां एछे.आरोहि
 एनोपुत्रजे राम केहेयासे.जलापिके करीने जलरामकेहेया
 शे.जेनां अनंतनांम थशे.आनंदपुत्र जेनाशुणनारायणस
 रणथशे.जेरकुं इहीनेगर्गाथारणजया.पछी लणयान् आ
 ललीला करया लाज्या.गोपे सहित पुंठणी येयालया लाज्या
 पछी गोपीतेनो हाथ आलीनेयालया शिजयती हयी.पछी
 ओरीयो करया मंड्या.जेरली इथा जे अर्ध्यायमांछे.

श्वेतोऽङ्गर्गःपुरोहितोराज्यदूना
 सुमहातपाः प्रबलगाभनंदस्यव
 सुदेषप्रयोदितः॥१॥ छ ॥

९ नयमा अर्ध्यायमां सुदेषराजनेकेहेछे.जेकहाहाजे
 लसोद्यये दूधजिनुं करया भूकीने दधि मंथन करयानो आरंत्वकी
 धो.तेयामां इक्षु मासाने केहेके धाययाहे.आताये धयराव्या
 जेरसांमां दूधजित्तराठियास्युं.नेछेने जाणइने भूकीने थाली.
 अहियां इक्षु मरुकी इडीने दही दूध छोकरांने येहंयी आप्युं.ते
 नेछेने नशोदा पंडडया होडी.तेने परिनो छुस्यो.थाइजहूला
 ज्यो.छेखे पंडडतां हाभणायडे आंधया लागी.तो केडे हांभण
 पुरां पंध्यां नही.त्यारे गोपीयो हनरो हाभण हाथमां लेछेने न
 शोदाने आपेया हांभण नेडीनेडीने जांधे पण जेन आगलरुं
 कुं पडे.जेयां नयलाभ हांभण आंधतां जांधतां नशोदा थाडी
 तेनेछेने लगयान् इक्षुएथी अंधाया.त्यारे गोपीयो येजिखुं
 लआणी आपी केहेया लागीयोडे.आथोरलसो पंडडायो.जे
 नेजिखुंलसाथे सांलीने जांधो जेरले थोरी नही करे.जेहेपुंकेहे
 वालागी.तेपारे जिखुंलसाथे जांधीने जाणइने जां गणांमां
 युकीने गोपीयो पोतपोती के धेरणछियो.जेपी लकत यरेयता न
 नने देजाडी.नेअसाद अस्मादिंकेने दूर्जल ते गोपीयोने से
 हेन आंसथयो.जेरली इथा जे अर्ध्यायमांछे.

श्वनोऽङ्क-कृष्यतांलगयन्नेतत्तयोःशा

पस्यकारणम् यत्तद्विगर्हितं कर्मये

नयादेवर्षस्तमः॥१॥ छ ॥

१० दशमा अध्यायभां शुकेदेव राबने केहेछे के रमना

अनुचरः कुजेरनापुत्र गंगातीरे वारेली मधिरापीने गिनमत्त
थयात्त हीं आसरा नभ्र थर्धने नृत्य जने गायन करेछे. तेवाभां
नारदन् आख्या. तेभने न्नेर्धने सुगडां पेहेस्यां. पेलाजे हुनागा
नागा क्रीडा करेछे. नारदे तभने भस्त न्नेर्धने श्रापे दीघोडे. त
भेनं छने घेरं नभ सार्नुन वृक्ष थशो. ज्यो श्रापे देतां न लेभणेभा
र्थना करीके. श्रापेनु नीयारण थयुं न्नेर्धये. त्यारे ज्यो ह्याडे कृश
ना अयतारभां गिलूजल जंधननु निमित्ते करीने तभारो गिष्ठा
रथशो. ज्येयुं कहीने नारदगया. अहियां ज्येजो वृक्ष न्नेनी पांभीने
नं छने आरणे हुता तहिं लगयान् घसडाता घसडाता न्नेर्धने अ
ने छाडोनी वये भो हों ग्या. पछवाडे गिलूजल आहुं पज्युं. त्यारे
न्नेरथी ज्येयतां चाड लुरी पज्यां. तेभां थी ज्येपुं देव सरं जाद्विष्य
नी कल्या. तेभणे लगयंतने नमस्कार करीने स्तुती करी. पछी
लगयंत ज्यो ह्याडे. तभेश्री भदथी गिनमत्त थया तेनुं ईलपांभ्या
हये साधुनुं. आसरा ननुं. अपभां न करशो तो हुं ज्येघो दंड करीश. ते
ते सांललीने नमस्कार करीने ते कुजेर नगरे गया. अहियां
जेहु चाड त्वांग्यानो कडाको सांललीने आसकनुं जंधन छोडुं
जेरली कथा ज्ये अध्यायभां छे.

लागयतदशमस्कंधः

(२३२)

श्वनोऽङ्क गोपानं हाद्यः श्रुत्याद्रुम

योः पततो रथम् तत्रा बभूवुः कुठे-

श्रेष्ठनिर्घातलयशं कृताः ॥१॥

११ अजीयारभां अध्यायभां शुकेदेव राबने केहेछे के

गोपीयो कुष्णने नभापे, रभाडे, नेहा हाडे लगयाननो नभ्र दिष्य
स जाव्यो ते हाहाडे भोरो ज्यो छय कस्यो. त्यां हां गित्पात थया
भां ज्यो. भाटे सर्वे ननोये वृंदायने वास करयो. ज्येयुं विपनं हनुं
यथेन सांललीने सघलां गोप गोपी वृंदायन न्याने नी कल्यां
गाडांभां सर्व साहित्य लरीने गोपीयो छोडरां विपर जेशीने
गोपीये तीर डांभहां ज्येर्धने. सर्वनो संलास करीने. वृंदायन
भां. अर्थयं द्वाकार गाडांनो जोर करीने पस्ती करी. पछी गोपी
ने राम कुष्णनी साथे वाछरां छराययाने भो कल्या. त्यां हां
खलीला करवा भंज्या. तेवाभां ज्येडा ज्येड वत्सा सुर वाछरांनुं
रूप धरीने वाछरांभां लरायो ते कुष्णे अक्षराभने घेगाडीने ते
नां पाछला पंग साहिने जोडीना चाड विपर ईं क्यो. ते रसाभां
नतेनां प्रांण गचां. जीने हाहाडे वाछरां छरायया गया. ज्येख-
तां ज्येखतां नभुनां तीरे गोपीये वाछरां सुपां नखपां न कस्युं त्यां
हां ज्येडा सुर जणरामे न्नेर्धने कुष्णने देजाज्यो. ते अइयां थप
सारीने कुष्णने गली न्याथाहातो हुतो. ज्येखे तेनी यां थप
कडीने गित्पो थरीनीनां ज्यो. सर्वने ज्ञानं दथयो. ज्येखी कथा
ज्ये अध्यायभां छे.

श्लोकः कुपिहृन्नाशयमनोहृद्यहृन्नातःसमुत्था
यवयस्ययत्सपान् प्रजोधयन्सुंगरवेएव्यारेएव
विनिर्गतोयत्सपुरःसरोहरिः॥१॥ सु ॥

१२. आरमा अंधीयायमां शुंडेव रान्ननेडेहेछे. लगवान्
वाछरडां गोवाण लघिने वृंदावनमां आणक्रीडाकरता हता.
त्यारे अघासुरे सर्पने रूप वृंदावनमां आधीने मुंज प्रसा सुंजे
इहोदप्रथवी जिपर जीने आडाशमां डोठे डेहेछेडे जे वृंदावन
नी देवीछे-डोठे डेहेडे सापे भूडुं प्रसारे लुंछे. जेमडहीने हाथजि-
पर हाथमारीने मुंजमां वाछरां गोवाले प्रवेसकरूपो-पएतेले-
गल्यांनही. ते हरीये जेजिं. जने पोते ते भूमां पेडा. डंडं वंधड
रूपो-पछीगोपयत्सने जाहारडा ढीने पोते ताखपुं शीडीने आह
रनीडल्या. तेनो प्रांण गयो. ते ज्रह्माण्ये जेठिने आश्चर्य करुं.
जे पूजावतारछेडे अंसावतारछे. जे परिक्षा जेवी. जेयोधीवार
करवा लाग्या. त्यारे हेपता जोये स्तुति करीने पुंष्य वृष्टि करी. अ
हियां रान्न प्रज्ञेकरेछेडे. जगासुरमा रूपो तेडथा छे वररोधे.
गोपमाता पीताने डेहेया लाग्या. कृष्णे अमने आण सापना भू
डांमां धीजि गारुया. सापनुं थांमडुं शुंकाठिने वृंदावनमां पडुंछे.
अभारे रमवानुं अहु सारुं थजिं. जेरली डथा जे अंध्यायमां-
छे.

श्लोकः साधुपृष्ठं महालागतया
लागवतोत्तम यन्नूतनयसी
रास्यशृण्वन्नापिकथां मुहुर्गाी

१३. तेरमा अंध्यायमां शुंडेव रान्ननेडेहेछेडे अघासु
रनेमारीने अमनांतीरे आख्या जने वाछरडां जे पांणी पाठिने-
येरवा वणगाडपं-पोते गोइ करवानो आरंभमां ज्यो-परसंप
रलोन्ननी रूथीडेहेवा लाग्या. अहिं ज्रह्मा ये वाछरां थोरीने
ज्रह्म लोडं मां लेठिगया. परे गोवाण डेहेछे हे लगवान् वाछ
रां परतां येरतां आघां गयो ते वाछरां तमे लघि जायो. ते सां
लसीने पोते वाछरडां लावयागया. ज्रह्माये आधीने गोवा
णोनुं हरण करुं. अहिं वाछरां नमलेने लो गोपे नमले-त्या
रे कृष्णे विचार करुंडे. जे काम ज्रह्मानुं छे. जे मन् एठिने पोते
नेवा नेवा गोप हता तेवा तेवा पोते पगरंजां. लाडडियो. शिं
डां. पाघडीयो. लंगोरियो. धानलीयो थया. डावां. पीलां. डा
करां. पोणा. नेवाछरडांनुं नेपुंरेप. तेवा पोते थिने संध्या
जाणे गोइणमां चां सली वगाडतां घेरे घेर गथा. जायोने गो
पियोने पाना छूट्या. वरस घाहाडा सुधी डोठे जे गोपयत्स
ने जो संध्यांनही. पेहेलांनी पेडेन गोवाण वाछरडां लेठिने-
प्रलूं क्रीडा करे. परसपछी ज्रह्माये आधीने जेठिंतो. तेवां
ने तेवांन छे. पणे गोपयत्स जिं चेलां जेठिने जेने ते सर्व ज्र
ह्म रूपदिसया लाग्यां. जेरली डथा जे अंध्यायमां छे.

श्लोकः नोमीज्यतेत्रयपुषेतडीदरायगुं
 न्यतंससंपरिपिच्छलसन्मुजायः प
 न्यरुनेडुचलवैत्रविषाणवेणुलक्ष्मि
 येमृदुपदेपशुपांगन्नयापत्त छु पा

१४ यौहमां अघ्यामांशुडेव राननेडेहेछे. अह्याये
 वृंदावनमां आदिने न्येयुं तो. नेटलां वाछरडां. गोप. वृक्ष. पा
 भांरा. सर्वपदार्थमात्र तेरलां अघ्यांये डृक्षणी चतुर्लुन भूर्ति.
 मने तेनी आगणजेडे जेड अह्या हाथनेडिने जिलेला न्येया.
 जेड भूर्तिने नमस्कार करुयो. गर्वपलागयो. त्यारे जीडीने कु
 येछे तो जेड भूर्ति हाथमां दहिलातनो डोलीयो. जेड हाथमां मु
 रलीनेछेने तेमुं स्तयन करुं. लगवान् तभारेशरीर आललां
 नेपुं घनस्थाम. यस्त्रवीरलीनाथमकाराणेपुं. उंछने विषे गुंन
 नीभाणा. वनभाणा. जेघानंदनापुत्रथया. तमने अहारा नमस
 कारछे. जेभकारे स्तुति करीने योरिगया हता तेचाछरडां तथागो
 पमांणी आघ्यां. तेडी आता खेछेने गया. पछी गोयाणडेहेवाला
 ग्या. लगवान् अने तभारी वाटने छेये छीये हुलु अडेडोणीयोप
 एलीधोनथी. तेसांललीने कृष्णजोष्या. यारो. आअरुगरनुं
 यांमडुं सुजाछे गछिं. तोपलागोपोने चरसदाहाडो थयो. पोसे ड्यां
 हां हता तेडछे तेभणे न्नांयुं नही. श्रीकृष्णयां. सायंजसे यां सुज
 पायावगाडतागो डुलमां पेठा. गोपी तथा गायोने पान्हा घूल्या.
 प्रेममधु थछेने वाछरडांने यारवा लागियो. जालडोने आविंघन
 दीयां. जेदली उथा जे अघ्यायमांछे.

श्लोकः ततश्चपीगंडवयाश्रितौप्रने
 जलुवतुस्तौपशुपाससंभतौ गाश
 यारयंतौसजिलिःसभंपदैवृंदावनं
 पुण्यमतीवयक्रतुःपापम छु पा

१५ पंहरमा अघ्यायमांशुडेव राननेडेहेछेडे. लगवा
 नवाछरां यरावधाने वृंदावनगया. त्यारे गोपडेहेवाला ग्या. हे
 दुषणा आ वजत अहिंथी पांसे ताडनुं वनछे. तहिंता डडूणपाडे
 लां नो सुवास अमने आयेछे. तेजावानुं अमने भनथयुंछे. तेवा
 रेलगवान् गोपवत्स सुनुं तेवनमां नछेने जणदेव लथे हाथपडे
 जाड हलापीने डूण पाड्यां. ते सर्वजालडोये जायां. जेदसाभां
 घेनुं कासुर जाडनो शरफ सांललीने जोष्यो. अहारा वनमां आन
 लगलाडोछे आठ्युं नथी. आन आचननी पिरापी डोणो करी. जेभ
 उहीने छेडतो आघ्यो तेथी पृथवी जंपवासागि. तेणे अखरेयलने
 जेलातो प्रादीयो. डे तरत तेभणे तेना पाछे साहिने ताडसा
 थेमडांल्यो. तेणे करीने जाडे जाड अथडाछेने डूल डूल पड्यां अने
 तेनो प्राणपला त्यां हां नगयो. तेनी नतना दैत्य हता तेओ गथे
 डा सरमा छेडता आघ्या तेभने पलाभा रूपा. पछी गोपवत्स वछे
 ने वृंदावन आठ्या. गोपीयोये जो छथ करुयो. जीने दिवसे गो
 पो सहित वाछरां यरावधाने वृंदावनगया. त्यारे साथे जणदेव
 लनहता. तेसभये वाछरां गोवाण तडडे तपीने जणवाला ग्यां
 तरसलागि त्यारे विषोदड (नेहेरी नख उपान करुं. तेभने तेथ
 डीजथायया. जेदली उथा जे अघ्यायमांछे.

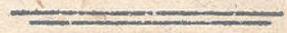

श्वतोङ्नागालयंरभण्डंरुमात्त
 त्याब्रुडालियः कृतंडिंयासुपर्ण
 स्यतेनेडेनासमंरसमापता ॥

१६ सोमभा जंघ्यायभां शुद्धदेव राब्जनेडेहेछेडे-गडुडनी
 जीहीडधी डाली आरुमुनालना दराभांजहु सिधसरयो-तेनास
 वासे डरीने जाड-पशु-पक्षी-मरेछे-जेपुंनंलीने रमनांनीशु
 धीथवा मारे लगवंतो डंजनाजाड गिपरयेडीने तेदराहमांलू
 रूडो मारुयो-तेथी नणमांघजाडो थयो तेसांललीनेडाखीना
 गरीस डरीने लगवंतने अंगेभूड लेरपीने मांमलयाखायो-
 त्यारेडुक्षे शरीर डुखाप्युं त्यारेतेनी नसो तुटयाजागी-ध्याडु
 लथयो-जेरलेपूछडुं पंडीने शरीरनी आगलपाछण डेरपीने
 पांलीमां पछाडीने-तेना मस्तड गिपरपो तेजिलारहीने नाथया
 मंज्या-तेना नोमांथी लोहिना डोगणापेडया मांज्या-तेथारे
 गोप गोपीने जानंथयो-हयेडालिनागनी स्त्रियो जालडो
 नेआगल डरीने जोणापेसारीने लगवंतपांसेपतीरुनुं लप
 दानभागेछे-स्तुतिडरीने डेहेछे-हेलगावान् जेनोअपराध-
 सभा डरो-जेथी डरेण सांललीने तेमनेपति दानआप्युं-पे
 छीतेना मस्तड गिपरथी हेगजितरुपा-जेघडिये सायंथयो-ज
 नेलगवंतने नमरुडार डुस्यो-त्यारेपोतेजोव्याडे, वूरभण्ड
 द्वीपमां रूठिने रेहे-तेतेणे मान्य डस्युं-रमनाल शुद्धथयां-जे
 रली डधाजे अंध्याय मांछे-

श्लोकः अथ कृष्णः परिवृतो ह्यातिलि
 बुद्धितात्मनिः अनुगीयमानोन्य
 विशद्रुं गो कुलमंडितं ॥१॥ ॥

१७ सतरमा अध्यायमां शुद्धेव रात्रने केहेछे. केडाणीये
 रमण्ड द्वीप केम तन्वो हतो जेने गरुडनुं लय साग्युंतेनुं कारण
 कुंशान्न सांलसो. गरुड सापेनुं लक्षण करया मंज्यो. त्यारे स
 घसा सर्पीये मलीने प्रार्थना करीके. जमे जेड जेड साप महिने
 महिने तमने आपता नछेशुं. तमे जमारा कुलने णिपद्रय करशो
 नही. तेघात गरुडे कुल करी. तेम सापो गाभवा हार लाडतणे
 जलीघन लेछे नछेने भुडे जेरखे डाली गरुडने लुछ गणिने तेजली
 पोते जाछे नय. तेने छेने गरुड डालीने मारया छोड्यो. त्यारे ते
 ए जेने दश उरयो. तेणे पांजनो उंपारो मारयो. जेरखे तरतसा
 पने मूर्छा जायी. पछी नाहारीने नमुनांजा घराहमां जायी-
 संतायो. ते घराहपांजे सौलरी ऋषि तप करता हता तहिं
 नां सघनां भाछलां ऋषिने केहेया साग्यां जमारे कुल गरुड
 जाछे नयेछे. ते सांललीने ऋषिये शाप दिधो. जहिं जायीने ग
 रुड भाछलां लक्षण करशो तो तरत भरशो. जे साप डालीने
 मासभ हतो. तेथी जहिं जायिने लराछे जेडो. तेने शिक्षा करी
 ने रमण्ड द्वीपमां मोडल्यो तेघात तेणे लगयंतनी म्हापूज
 करी परिवार सहयर्तमान डालीना गते द्वीपमां गयो. जेर-
 ली उथा जे अध्यायमांछे.

श्लोकः क्रीडासक्तेषु गोपे
 पुतद्राघोचूरधारिणिः
 स्वैरं चरंत्यो विविशुस्त
 एलोलेन गङ्करमुपाया

१८ अठारमा अध्यायमां शुद्धेव रात्रने केहेछे. के. दं
 दायनमां ग्रीष्म ऋतु छतां वसंतना सरंगी यन शोला जेछेने
 वंन. क्रीडा करेछे. जेरलामां जेडा जेड प्रलंजा सुर गोपनोये
 षंघरीने गोपोमां जायिने वन क्रीडा करया साग्यो. तेने हण
 वाभारं लगयंते गोपोने तेडिने कुलुंके. जलहेयल तथा ज-
 ने लीरे. वेहेथी लेछेने रमत रमीये. नेना णिपर घायपडे ले
 ना णिपर जेशीने लांडीरु नामें वडना लाडने नछे जडकुं-
 जलहेयल ना लीरे श्री दाम. दुषलादि. कृष्णहेयना लिरे व
 षल. लक्ष्मण. प्रलंज. तेजो रमतां रमतां प्रलंज जसुर णिपर
 घायपड्यो. जेरखे जलहेय तेनी पांय णिपर जेशीने वडने-
 जडकुं ते मूडीने जाडाश पंथे पोतानुं दैत्य स्वपुप मगरुड
 शीने थाहयो. त्यारे जलहेयल क्रोध करीने जोल्याके मादुष्ट
 मूने लेछे नयछे. जेम ललीने णित्वा थछे ताणघामां जेड-
 मूडी जेवी नेरथी मारीके माथानो युरो थयो जने प्राणप
 ए गयो. तेथो न लूमि णिपर पडवाथी भोर्यो थल थयो ते-
 जोपियोये सांलस्यो जने लगयंतने केहेया सागियोके. ज-
 लहेयलये प्रलंजा सुरनें मारयो. जेरली इथा जे अध्या
 यमां छे.

श्लोकः तयोस्तद्वृत्तं कर्मदाया
 श्लोमो ह्यमात्मनः गोपाः रुन्नी
 ल्यः सभायैरव्युः प्रसंजयधमे
 यथापत्ता छु पा छु पा

१८ श्रीगणेशाय नमः अथ यथां शुद्धेय रात्रने केहेछे. वृ
 द्वायनने विशे गोपे गिलीछडा. गेडीछडे. आडेवेछुपुं. छत्या
 हिरमतो रमता हता. लेटलामां अहिं गायो यरती यरती. लृ
 ए लोले इरीने डोतरमां पेसी यरवा सागियो. अहिंयां गोपि
 या लुयेछे तो गायो हेजाती नधी. तेनां पंगलां न्नेता न्नेता लगया
 न्यादया. लुयेछे तो मुंनठपीने विशे रस्तो लुकीने गछेयो. त्यां
 हांनेरधी हां डारेछे तेशाजद शांललीने गोपो. सुधां लगयान्
 त्यां हां न्नेने गायोने हाडो मारेछे तेशाह सांललीने गायो पांसे
 जापियो. जेटलामां ते मुंनना नंगलमां धी यो तर इंधुमाडो नीड
 द्यो. अने अग्निनी न्यागा हिशो हिशाये न्नेछे त्यारे गोप घल
 राया इरीने केहेवा जाग्या. हेकुसरा. हेमहा वीर्य. हेअमित विक्रम.
 दायानगमां गायो गोयाण. सूर्य नंतू जली भरेछे. अजो नुं रक्षरा
 डरो. जेवां छिन वधेन सांललीने लगयान् गोपोने केहेछे. लाछेयो
 जीही सोनही. तमेजवा जांज्या मिथीने थाना भाना जेरी रहो
 ते सांललीने गोपोयेने न्ने ठां डयां. त्यारे परने स्थरे सुंजवडे वारु
 गांभना अग्निनो ग्रास ऊरयो. अने गोपोने केहे तमारी जांभ्यो जि
 घाडो. तेजो जे जिघाडीने न्ने जिं तो आनंद वर्यो. जेरली डया
 जेअध्यायमांछे.

श्लोकः छित्तिंशरत्स्वयच्छु नसंप्रान
 इरसुगं पिना पान्यविशे ह्युनाया
 तंसगो गोपाण्डो डर्युतः पापान

२० धीसमा अध्यायमां शुद्धेय रात्रने केहेछे. गोपोये
 माता पिताने इत्युं के आनतो प्रलूये जारगांभना अग्निपीछेने
 अभादे रक्षरा डर्यु. जागण यर्षा डाणमां पिनणियो धमकेछे
 मेघनील वर्ण सोत्नेछे. सुरणे जाठमा सपोताना डीर्णो वडे लूमि
 नुं नल शोषण डर्यु ले इरीने डीर्ण ह्यरे वृष्टि डरेछे त्यारे पृथयि
 शोली नीडणी. रात्रने विशे आगिया प्रकासे इरीने शोत्ववा
 खाग्या. यर्षा रनो सव्भशांललीने नेम जाह्यण पेदघोष डरेछे ते
 भदेडडां जोसवा जाग्यां. जेतरां धान्ये इरीने जेडुतोने आनंदप
 माडेछे. नदीयो न्नेने समुद्रने मणेछे. जेवा धनमां जांजा
 ने डेरीजो लटकती तथा जीनं इजो पाडेखांछे. जेपी शोला
 नेछेने गोप आनंद पांन्या. जेयो यर्षा डाण गया पछी शर
 द्रतूमां नदियोनां न्णः आत्रलां. तथा नक्षत्रो. निर्भणदि
 सवा जाग्यां. गाछेयो. हरणीयो. पंक्षी. लीयो. तथा रुन्नीयो.
 शरत्डाणमां गंभमां धी नीडणीने पोतपोताने जिघ्रंनेन
 यछे. रात्र डर लेवाने जाहार पडेछे. जेटली डया जेअध्या
 यमांछे.

श्रीकृष्णः ह्येवं प्रथमं मासि नद्यप्रसङ्गं मारीकाः ये इ

हृषिकेशं सुन्ननाः काल्यायन्यर्धेन प्रतभापण

२१ श्रीकृष्णः श्यामा जग्यायभां शुद्धेय रात्मने कंठेः शरत
काणनी वनसोला न्नेर्णे लगयाने गाय गोवाण सुध्यां वृ
दायनभां न्नेर्णे वेसुं त्यासली ७ नाह इत्योः श्रेतले तरत-
गोपियोये जापीने कुण्णपंङ्गुं स्वरेप न्नेयुं माथे मोरमुगल
मने कुण्ण पीतांजरुडेः इठे ये न्यतीभाजा श्रेषि भूर्ति न्नेर्णे
गोपी वेसुगीतवर्णयेछेः सभाओ हो ने प्रलूये नेत्र जाप्याछे
तेमणे जामुर्ति न्नेयी आनं पुत्रनी मुजश्री न्नेर्णे श्रेतले न्नेय्या
नु सार्थि कथयुं जायांसनां काडे न्नेमां तरं डोला न्नेर्णे शुं तपे कं
हरी के लगयान् तेने श्रेड घडि मूडता नथी ने वेसुं नाह उरीने
नद्योने रोमांय जित्पन्न थायछे काडनां पातरां हालतां नथी
जायंदायननी हरिलीयोपति सुध्यां ङिया डान मांडीने मुरली
नाह सांलयेछे जायो शरतां भूमांनो जुडो गणती नथी
याछरांये मुजमां जांयल घाल्योछे पैरां घायलां नथी शन
रि धली सहवर्तमान् मुरलीनो रय एनाह ७ सांलदीने जुव्य
थायछे जाणोवर्धन पर्वत भूरो लपस्वी थयो नाह सांल-
दीने सरीरने विशे रोमांय जित्नां थायछे वृक्ष धर्णे मां एरी
नेधां हेजायछे श्रेप्रकारे यर्णन इरीने गोपीयो तन्मय थ-
र्णगर्धयो श्रेतली इथा श्रे जग्यायभां छे

चित्रः

श्लोक-हेमंतेप्रथमेमासिनप्रव
 कुमारिकाः येरहविष्यंलुंननाः
 कात्यायन्ययेनप्रतभूपापा पा

२२ जावीशिशुभस्त्रेयः शुकदेव रावने केहेछे. के हेमं
 तन्नुने विरीभागरार शुद्धप्रतिपदा थडी नंदना प्रवभांगो
 पंडन्यागोये कात्यायनी प्रतनो आरंत्त कस्यो. नित्यप्रातः
 काणे नमुनांभा स्नान करीने रेतीनी प्रतीमा करीने पून करेछे.
 थंन. पुष्य. पुष. दीप. नैवेद्ये करीने. कात्यायनी महाभाया महा
 द्यवी. जमारो पती नंद पुत्र थाय जेवी प्रार्थना करेछे. जोछे जेक-
 द्विसे लगवान् गोप सहयतमान त्यांहां गया. जने छो करी-
 योना पस्त्र लेछेने इहं छीपर भेहेत्यां. पोते गोपने यमत्का
 रहेजाडेछे. तेसमये गोपियो गणानेरवां पांणीभां न्छेने छीली
 रहीने प्रार्थना करेछे. हे श्यांभ सुं दर. अभे त्हारी दासियो छीये.
 अभने राठ घणी वायछे वस्त्र दान जापो. जेभ उद्दिने प्रार्थ-
 ना करी. त्यारे लगवांनू जोल्या. तमे वृत्त करीने नागीयो
 नाहाछियो तेनुं आयरियत्तु के जाहार जावीने नभस्कार क
 रो. जेरखे वस्त्र आपीश. तेशां लखीने गोपियोये नभस्का
 र करुयो के पाधरां वस्त्र जाप्यां. पछी लगयंते वृदान जाप्युं के
 तभारी कामना पूर्ण करीश. पछी गोप केहेया लाव्या. भूरा
 न लूज सागी. त्यारे तेभने जन्नभागवाने यज्ञ मंडपभांभो
 उल्या. जेरखी उथा जे अघ्यायभांछे.

श्लोक-राभराममहाविर्यदृषणदुष्ट
 निजहृषा जेषावेजायतेसुन्न-
 स्तयछांतिं कर्तुं महथः पापा पा

२३ त्रेयीशिशुभस्त्रेयः शुकदेव रावने केहेछे. गोप
 यज्ञ मंडपभां न्छेने ऋषियोने केहेया लाव्या हे लूदेव होश
 न दृषण गोपो सुध्यां लूज्या थयाछे जने तेभने जन्न मंडा-
 व्युंछे. जेवुं इत्युं पण ऋषिये कंछि जित्तर वात्यो नही. त्यारेगो
 पोये पाछा जावीने लगयंतने इत्युं. त्यारे इरीने प्रत्यूये इत्युं
 के ऋषि पत्नियो पांसे न्छेने जावानुं भागो. ते सां लखीने ऋ
 षि पत्नियोने नभस्कार करीने इत्युं. लगवान् गोपो सहित-
 गायो थारेछे. जने लूज्या थयाछे. जेरखुं सां लखतां न ऋषि
 पत्नियो पंड्यान्नना रोकरा लरीने गोपो साथे थालियो. ते
 रसे जेक जाहाणे पोतानी जायडिने जांधी राजी. तेणिये ह
 रीनुं ध्यान करीने देह त्याग करुयो. पण तेतो पंड्यान्न लेछेने
 लगयंतनी पांसे जिलेखी न्छेने सर्वने नवस लाव्युं. ऋषि प
 त्निये प्रत्यूने जन्न अर्पण इत्युं ते लगयंते स्वीकारुं. यत्तु
 विधे जन्ननुं लक्षण करुं. पछी स्त्रीयोने केहेछे. तमे यज्ञ मं
 डपभां न्छो त्यारे तेजो जोखियो जभारा पती घणा कापि
 छे. तेजो अभने अंगिकार नहीं करे. त्यारे लगवांनू जोल्या
 तेभने हवे पश्या ताप थयोछे. ते अंगीकार करेरो. तमे न्छो.
 जेरखी उथा जे अघ्यायभांछे.

न संयुतः अपरिचयन्निर्यसन्नो

पानिंद्रयागकृतोद्यमान्परा

२४ योवीशमाअध्यायमां शुद्धेव रात्रने डेहेछे. डोछे

भेड द्वियसने विशे नंदादिउ गोपाण छेद्रना लगनने साइसाम्
श्री तेंयार करता इता. ते रामकृस्न नंलीने छेने नंदादिउने पू
छया लाज्याडे जेतमेशानुं साहित्य करोछे. त्यारे नंदल जो
ह्या. पर्वन्य एवरसाए उ नो रात्र छेद्र. मेघ तेना स्वाधीनमां.
तेओ वरसाए वरसायेछे. तेले डरीने घांसंधान्य. गितंन थायछे.
ते घांसंधाणावडे गायोनुं तथा आपणुं पोषण थायेछे. मारे जमें
प्रतिवर्ष इतिउ शुद्धमेतीपद्येपडवान्नो डरीने डरीये छीये. जे
परंपरागत धर्म करता जाव्या छीये. त्यारे डृस्न चंद्र जो ह्या. मां
लीमात्र पोतपोताना दैयनुं सार सुभ दुःख जो गयेछे. छेद्रपांसे
शुंछे. तेमां यली आपणे एंदायनना रेहेनारा आपणे देवतो जो
वर्धनछे. तेनाथी घासंधाणाये डरीने गायनुं तथा आपणुं लयन
थायेछे. तेमारेजा साहित्यो वडे गोवर्धन लगननो जो छय करो.
नाना प्रकारनां पडवांनो डरीने गाय. आसण. अने गोवर्धन. जे
भनी पूब डरीने आसणो पासे अश्रीने विशे होम डराधीने हसणा
आपधी. आसण जो नथया पछी अन्नार्थी. दीन. मांघजां. दुप
ए. मां डाण. ने जाये तेभने अन्न आपणुं. गायोने घासंधाणा नीर
घासंधे नो ये गोवर्धन नी परिक्रमा करधी. जेरीते गोवर्धन जो
छय करघो. जेरली इथा जे अध्यायमां छे.

श्लोकः-
 श्लोकः-
 श्लोकः-
 श्लोकः-

२५ पक्षीशामा अंध्यायमां शुक्रदेव राबने केहेछे के. छेद्रे-
 पोतानो मज लंगथियोभारे संवर्तक मेधने आसा करीके. तमे
 हाथीनी शुक्र वेधी वरसाहनी धारा करीने गोकुण जुडाडो. जे
 यी छेद्रेनी आता थतां प्रलय जाणना वेधो वरसाह पडवा मां
 उजो. विनयियोना यमकारा थवा लाग्या. त्यारे गायोनापेर
 नीये वाछरां गिलां रत्यां. गोप गोपीयो छेकरां खेधने कृष्ण
 यंद्रेने शरण लधने केहेया लाग्यां. हे लगवान् तूं गोकुणनो
 नाथ छतां जमने छेद्रे वरसाहना पांणीमां जुडाडरी? भारे
 जेथडी अमारे रक्षण करो. तेसां लणीने लगवंते डावा हाथ
 नी रथेली मांगली जिपर जावर्धन पर्यत सात दिवस लणि
 धरी राण्यो. नेम छेकरां छत्री धरेछे तेम गोवर्धन धरीने गो
 पगोपीने लगवान् केहेछे के तेमे गायो खेधने सुजे अहिधां
 रहो. तेसां लणी सधणां गोवर्धननी गुह्यां सात दाहाण आ
 नंधी रत्यां. छेद्रे सातमे दिवसे वरसाहनरमपाज्यो. लगवं
 सनी आसा खेधने सर्प बन पोतपोतानां साहित्यो खेधने पो
 ताने घेरगायां. पछी प्रलय पेहेलाना वेधो गोवर्धनने जोहयो.
 देवताजो विमानमां जेशीने लगवंतने गोवर्धनधारी उहीने
 पुंध्य वृष्टी करता हवा. तथा जणदेवळ कृष्णयंद्रेने मल्या. जे
 रली उथा जे अंध्यायमां छे.

श्लोकः-
 श्लोकः-
 श्लोकः-
 श्लोकः-

२६ छवीशामा अंध्यायमां शुक्रदेव राबने केहेछे. लगवंत
 नो अद्रुत पराक्रम नेधने नंद गोपोने केहेछे. लगवंते सातमे
 वर्षे गोवर्धन धारण कर्यो. वाणपणे पूतनां भारी. सूतां सू-
 तां शक्रासुर हएयो. तृणापत्तने पछाडी मास्यो. धवरायती
 धवरायती माता गिरी गर्भभारे रीशथी दहीनां मातलां डीज्यां
 त्यारेभाये जिंपीली साथे जांध्या. घसडांतां लधने नमसाहु
 न जडांनो गिह्वार उर्यो. वाछरडां येरायतां वत्सासुर जगासु
 रमास्या. जणदेवळ येधेनुकासुर प्रलंजासुर मास्या. अह्या वा
 छरां हरीगया. तेनो गर्भ गितारीनें जणदेवने धनशोलाहेजाडी
 जने डाखिहुमां लधने डाखिनुं भईन कर्युं. जने लभुनां लनुं लणसु
 छुकर्युं. जेप्रकारे नंदळ गोपोने उहीने जोल्या. के. साधुजोने पी
 जा तथा धर्मनो विच्छेद दुष्ट राबने करवा मांज्यो त्यारेपो ते अथ
 तार खेधने थरिन्न कररी. जेधुं गर्गाधारन आगणथी लउहीग
 थाछे. तेसां लणीने सर्पनें आनंद थयो. देवता विमानमां जेशी
 ने डौतक नेवा लाग्या के. मेघप्रलय सरणी वृष्टि करेछे मोरी
 मोरी धाराजो पडेछे. विनयियोना उडाडा थायेछे. लोड लय
 लीत थधने गायो वाछरडां सुधंयां कृष्णनी साभा छोडेछे तेने
 धने देवता विस्मित थया. जेरली उथा जे अंध्यायमां छे.

श्लोकः गोवर्धने धृते शैले आसा
 राद्रुक्षिते वने गोलोकादा प्रब
 ल्कृष्णं सुरभिः राक्रजे यथापी

२७ सत्तावीरिमा अंध्यायमां शुद्धेव राबने डेहेछे. ल
 गवते गोवर्धन धारणा करीने गोकुणया सी बने नुं रक्षणा क
 सुं ते छे डे न्ने लुं त्यारे जाभये नुं साथे ले छे ने गोकुणमां आध्या-अ
 नें कृष्णने नमस्कार करीने प्रार्थना करी डे हुं श्रीभदे करीने अंध थयो.
 भूरा अपराधनी क्षमा करीने अरीते प्रार्थना करीने लगवान् नी
 स्तुती करी हे लगवान् ? हे महाजा हो ? हे कृष्ण ? हे वा सुदेव ? हे सा-
 त्यतां पते ? तने भूरो नमस्कार छे. अथ स्तुति सांत्वलीने भेघनी
 पेठे गंली रवां एतिये लगवान् छे डे हे छे. डे त्हा रा यत्नो लंग क
 र्को. ते नुं करण त्हा रो अनुग्रह करवा साइ आरलो परिश्रम क र्को.
 हुवे पछी भूडं चिंतन रात्र दिवश करीने पोताना अधिहार जीपर
 वर्तिने गर्वन करतां यासने. अश्वर्य करीने भंघने थायेते भूने
 न्ने एतो नथी. भारे नेना जीपर अनुग्रह क र्को होयछे तेनी संपेती
 हरण करीने तेना जीपर कृपा क र्छुं. त्यारपछी छे डे जाभये नूना हुय
 वडे स्वर्गगाना नणे अरायतनी शुंडे करीने लगवतने अलिषे डे
 क र्को. गोविंद नाम पाड्युं. ते सभये देवताओये पुष्य वृष्टि करी-
 ने कुंडुली यगाड्यां. नारद तुंजर गायन करवा लाड्या. अस्तरा
 ओ नृत्य करती हूयी. अेरली इथा अे अंध्यायमांछे.

श्लोकः जेडादरीयां निराहारः स
 प्रत्यर्ये नार्दिनम् स्नातुं नदस्तु
 जाविंघाद्वा दरीयां नक्षमापिशतुनी

२८ अहापीरिमा अंध्यायमां शुद्धेव राबने डेहेछे. नंरळये
 जेडादरी प्रतडरीने सायंन द्वादशीमां पारणां करवा भारे पाछली
 पांथ घडी रातना बीडीने अेडला नभुनां स्नान करवा गया. तां हां
 वडुएना हूते पडुजा. अने वडुए पारो तेडी गया. तेने उडुं डे स्ना
 ननी वंपत थियावगर अेलो आधीने रात्रे स्नान क र्छुं भारे आप
 नी पासो लाड्या. अहियां प्रातः जाणे बीडीने सांत्वल्युं डे नंरळने
 पडुडी गया. भारे गोप गोपी रूदन करवा लागियो. तेने छे ने लग
 वान् वडुएने शिक्षा करवा साइ उमर जांधी अने नभुनां लमां पेठा
 वडुएना मंदिरमां पेसतां वडुएो बीडीने आहर सत्कार क र्को.
 वस्त्रात् लूषणो करीने पून करी. वडुए ओव्यो डे. भूरा हूत अन्
 एमां नंरळने अहिं लाड्या. अे अपराधनी क्षमा करीने आपना
 पीताने तेडी न्ने अो. ते सांत्वलीने नंरळने वैकुंठ दरवाजा डराळुं.
 अे वात सर्व गोपने इही. त्यारे तेमणे लगवतनी प्रार्थना
 करी डे अमनें वैकुंठ लोक देवाडो. त्यारे तेमने पण वैकुंठ दे
 जाड्युं. ने लोक प्रलय जाणमां ऋषियो छे जे छे ते नंरळने दे
 जाड तां सर्व अस्त्रमां निमग्न थया तेमने सायंन क र्वा. अे
 रली इथा अे अंध्यायमांछे.

श्लोक-लगवानपितारातीःशर
 दोलुत्वमस्त्रिजाः वीक्ष्यरतुमन
 श्रुक्रयोगमायाभुपाश्रिताः॥१॥

२५ श्रीगणेशीशमा मध्यायमां शुद्धेयराग्ननेडेहेछेःशर

त्काणनी प्रदुलित रात्र न्नेछेने गोपि सहित क्रीडाउरया साश्रयो
 गभायानो आश्रय उरीने रास ओछवनो आरंलउरया साश्रुष्ण
 शंद्रे वृंदावनमां वेसुयाहन इस्युं ते सांललीने गोपियो घरोमांधी
 जोछेने पूछया इत्या डाहाव्यायगर निडलियो. जेड छे हो तां छे हो
 तां हूध मूडीने. जेड रांधतां रांधतां. जेड घणीने पीरसती पीरसती
 जेड छेडराने धवरायती इती ते छेडइ मूडीने. जेड पतिनी पगयं
 धी उरती उरती. जेड नभती नभती. जेड लीपती लीपती. जेड भे
 रा जांनतां. जेड सुगडुं पेहेरतां डेरली जेडे अयलां वस्त्र घरेलां घा
 ल्यां. जेने इष्ण शंद्रनी सन्मुष यासियो. तेमनापति पुत्रोये यारियो.
 प्रणतेमनुं न शांललतां तेमनी तेमन यासियो. तेमां जेड गोया जे
 धोतानी जायडिने थांधी भूली. तेतो सार्वधी पेहेली इष्ण शंद्रपाणे
 न्छेपों होथी. अहियां लगवान् गोपीने डेहेछे. डे आषो. जेरेतेपो
 ररात्रे तपे वाघ सापनी जीडीड नगणातां वनमां डेभ जायीयोशेवे
 हेलां पेहेलां घेर न्छो. माता. पिता. पति. पुत्र. तमारी पारनेता
 हशे भारेवननी शोला न्नेछेने जीतायणां न्छो. तेसांललीने गोपि
 योडरजरया सागियो. जेने इष्ण देवन डेहेछे. पति पुत्रा रिजोने जेमे
 त्याणं डरिने त्हारे यरणे भास थयां. भारे अभारा जीपर भेसन्न थाजो
 धछी तेमने अलय आपीने तेमनी साथे रास क्रीडाउरी. जेने तेमने

ગર્વ થયો ત્યારે ભગવાનું મંતર ધાંન થયા એટલી ક્રિયા એમાં છે.

શ્લોક-અર્તદિતે ભગવતિ સહસૈવ પ્રબંગનાઃ જતં પ્યં
સ્તમય ક્ષાણાઃ કુરિણ્ય ઈવ યૂથ પમૂપાશા છુ ા

૩૦ ત્રીશ મા અધ્યાય માં શુક્ર દેવ રાત્રને કેહે છે. ભગવાનું ગુપ્ત થ

યા પછી ગોપિયો કુંભવનના વૃક્ષોને પૂજે છે. એરે પીપલા ખાખરા વડ
તુલસી. હેમા સોપાલવ. મોગરા. માલતી. ચમેલી. બઈ. એરે આં
લા. ફામ. બીલી. ઈત્યાદિ અનેક પ્રકારનાં છાડ પંથરાને ગો
પિયો પુજે છે કે તેમ બળરામના ન્હાના ભાઈને ક્યેયો હોય તો કેહેશે.
એવાં ઊન્મત થઈને અરણ્યમાં ફરતાં ફરતાં કૃષ્ણચંદ્રનાં પગલાં સ
ચિન્હ બેઠેને બેઠેને તેન માર્ગે ચાલિયો તો કૃષ્ણનાં પગલાં માં ગો
પિનાં પગલાં પડેલાં બેયાં અને આગલ ભુજે છે તો તેનો ચોરલો
હોલીને ખાંધે બેસાડીને ફૂલ તોડાવેલાં છે તે બેઠેને ગોપિયોને સં
તાપ થયો અને કૃષ્ણની પેઠે બાલલીલા કરવા ભાગિયો. એક થ
ઈ પૂતનાં. એક કૃષ્ણ થઈ સ્તન પાન કરવા ભાગી. એક ગાડું થઈ. એ
કેલાત મારીને ઊંથલાવી પાલ્યું. એક તૃણાવર્ત થઈ. અને એકે કૃ
ષ્ણ થઈને દૈત્ય માર્યા. એક ગોપિને કૃષ્ણ કરીને ચાલતાં શીખવે છે.
એક ગોપિ કૃષ્ણ થઈને દહીં દૂધનાં મારલાં ફોડવા ભાગી. એકે દામણ
લીધું અને ઊંખલી શાયે બાંધ્યું. એવી અનેક પ્રકારની ક્રીડા કરવા ભા
ગિયો. ને ગોપિને ભગવાનું તેડી ગયા તે અલીમાં નથી ભગવાનું ને
કેહે છે. કે મ્હારાથી ચલાતું નથી. ભગવાનું બોલ્યા મ્હારી ખાંધે ઊપર
બેરા. તે બેશવાને શીઠુ થઈ એરલામાં ભગવાનું અદર્ય થયા. અને
તે ગોપિ શુદ્ધ કરવા ભાગી. તેવારે સર્વ ગોપિયો તેને મળિયો અને

અવીઓ રોવા ભાગિયો. એટલી ક્રિયા એ અધ્યાય માં છે

શ્લોક-ભયતિતે પિંકંભના પ્રભઃ શ્રયતં ઈદિરાશ
શ્વદ્વહિ દયિતદશ્યતાં દિશુતા વજાસ્ત્વચિંપૃતા-

સવસ્ત્વાં વિચિન્વતો પાપા છુ ા છુ ા

૩૧ એક ત્રીશ માં અધ્યાય માં શુક્ર દેવ રાત્રને કેહે છે કે. સવલી

ગોપિયો ભમુનાં તીરે એક ઠી થઈને ગોપિકાગીતે કરીને ભગવદુભા
નું વાદ વર્ણન કરે છે કે. દેવ તમારો ભય ભય કાર થાઓ. તમારો ભય
થયો ત્યારથી લક્ષ્મી શુક્રળને પિશે નિરંતર છે. અલૂ દરીને આપ્યો.
તમારે વિષે અમારાં આણ આસક્ત છે. હે સુરતનાથ. અમે આપની
વગર મૂલની ઘસિયો. અમારું ગણું તમે કાપો છો. એ થોબ્ય નહીં. ત
મેં અમારા ઊપર ઘણા ઊંપકાર કર્યા. વિષ થડી. રાક્ષ સથડી. વર
સાદથી. અગ્ની થડી. અનર્થ થડી. તમે રક્ષણ કર્યું. તમે સાક્ષાત્ ઈ
શ્વર છો. તમને નંદી પુત્ર કેહે છે તે નિમિત્ત માં છે. હે ભગવંત મધુર
વાણી કરીને વેણું વાદન કરીને અમને અધરા મૃત પાંન કરાવો.
તમારે કથા મૃત એ સંતાપે પાંમેલા બળવનું ભવન. સાંભલના રાને મં
ગલ પ્રદ. નેનામ ગાયન કરે છે તે પુણ્ય પાવન. અમને મૂકીને અરણ્ય
માં ફરતાં કાંકરા ખૂંચે છે. કારા ભાગે છે. તેલો કરીને અમને ઘ્યા ઊ
ત્પન્ન થાય છે. હે દેવ. અમે પતિ. પુત્ર. ગૃહ. વિત્ત. મૂકીને ત્હારે રાત
ણ આપ્યાં. મ્હારા ભૂ ત્હારા ચરણની સેવા અમારાં સ્તન વડે કરતાં
અનશંકિત થાય છે. ત્હારાં ચરણ કમલ કોમલ છે. અમાણં સ્તન ક
ડિણ છે. એ પ્રકારે વર્ણન કરતિયો હવી. એટલી ક્રિયા એ અધ્યાય
માં છે.

श्लोकः ७८ तिगोप्यः प्रजायंत्यः प्रलयं
त्यश्चित्रधा रंरुः सुस्वरं रागं नृकु
ष्णदरीनखाससाः ॥१॥ ७८ ॥

३२ अत्रीशमा अघ्यायमां शुद्धेय रागने केहेछे गोपि मंडण
ने विरो लगवान् साक्षात् भजनाने पी मूर्ति अगट धिछेत्यारे गो
पियो जिही जिली र ही ने तेनो हाथ पोताना गणां मां घालेछे जो छे
थाये सुं जी दु हाथ मां लछेने महो मां मूछेछे अेक गोपि पातानुं जित्त
रीय वस्त्र जे सवाने आपीने लगवान् ना येरए पोताना स्तन छिप
र मूछेछे अेक वां डी ननरे लवां ये हापीने अति प्रे मे करीने लुपेछे
अेक हूर रहीने ध्यान करेछे अेक स्व दुपे न्ने छेने पोताने हां मे आं नं छ
पां मे छे अेवानाना अेकारे लगवतनी साथे विलास करीने वयेनो
इती जोलेछे जो छे जो छेने जीप करे अेटले ते तेना छिपर जीप कर क
रेछे जो छे तो अनुप करी जीपर पण जीप कर करेछे अेजे जी मां लगवा
नू लूं जो ए ? लगवान् केहेछे के परस्पर ने जीप करो नुं रेपे जीप कर के
रेछे तेजो स्थार्थ केहेयाय त्यां हां सुहृद्भाव तथा धर्म नहीं प्रत्युपे अ
रनी छे छान राजतां तेना छिपर छिप कर करेछे तेजो द्यारि पीण अे
वा डी आतो माता पिता जो करं छिपर जीप कर करेछे जो करं अं प
रां प करे तेनी रीस आं एतां न थी हुं अंतर्धान थयो तेनुं कर ए
हरी डी पैसो मे लपे ते थोर थोरी नय अेटले तेनुं चित्त दुव्य छिपर
नेनुं आस ज्त थाय छे ते म हुं गुप्त थयो तेथी तभारो प्रे म हारे वि
शे विषे थयो अेरली इथा अे अघ्याय मां छे

श्लोकः ७९ तं लगवतो गोप्यः श्रुत्वा
वाच्यः सुपैशलाः बहुर्विरहं तापंत
हं गोपयिता शिषेः गाथा ७९ ॥

३३ तेत्रीशमा अघ्यायमां शुद्धेय रागने केहेछे के गोपी
यो हरीनां वयेन सांलखीने आनं द पां भियो त्यारे रास क्रीडानो
आं र ल क खो अेक गोपी अेक कृष्ण अेयां अं नं त रेप कृष्ण थं नाना
नेवां अं गट करीने अेक अेक गोपिना हाथ छिपर ता जियो आपीने
सुस्वर गायन करती हयी सोनां ना भए जाओ मां नेधो नीण म
एी ते म कृष्ण गोपियो मां सोलवा लाओ स्वर्ग मां देयो ये दुं दुली
वणा अं वां देवताओ परिवार सुंधं वां विमानो मां जे रीने आयता ह
वा गंधर्व अं प्सरा नाथेया लाओ अहिं लगवान् तथा गोपि
ना पगना ने पूरोना तथा हाथना आलूषणना मं लुख सुस्वर शिष
थाय छे लगवतने था क लागे त्यारे गोपिना अं ग छिपर जो ड भू डी
नें विसां मो लेछे जो छे गोपियो कृष्णना गदा मां हाथ घालीनें सुं ज
न लेछे जो छे ना गाल छिपर गाल भू डीने सुं ज मां पी डी घालेछे अे
अेकारे वं द वन मां जो तु क ने छेने देयां गनाओ डा मे करीने व्यास थ
छेने मो हूं पां भति हवियो लगवत गोपी जाने परसेवो थाय त्या
रे पी तां वर वडे सुं ज सु छ तान अे अेधी लण क्रीडा स्थण क्रीडा
इरता हया अेरली इथा अे अघ्याय मां छे

श्लोकः जेड हाहेययात्रायांगोपाखान्तडौतुकाः

अनोत्तिरनडघुक्तैः प्रययुस्तैः अजिडावनभूपापा

३४ शोतरीशभां अध्यायभां शुडहेव रान्ननेडेहेछे.डे. जेडसै

मये सर्वगोपियो गाडा णिपर जेसीने अजिडावनभां देवयात्राने ग
यां. त्यां हां स्नान करीनें ज्वा ह्मणोने गोदान. वस्त्रदान. तथा अं
ननां दान. आष्यां. तथा ज्वा ह्मणोने संतोष्यां. अने रात्रिने पिरो
प्रतंधारण करीने सरस्यतीने तीरे निडा करला ह्या. तेवारे नव्य
रात्रिने सभये जेड भूरो अन्नगर आष्यां. अने सुतोखाने ह्मणे
पगलणी थी गलवा लाग्यो. त्यारे नं ह्मणे जूमभाडी ज्जेरते श
घाला गोपलन गृत थिया अने हाथभां जलतरं लाड्डां लडेने सापे
ने भारया मंड्या. तोपण ते मूडे नही. त्यारे नं ह्मणे ज्जेरते श्या. हे कृष्ण
हे लगवां न् म्हने सापि गले छे. जेथडी छोडां प. ज्जेपी धीनवां एी
सांलसीने लगवते अन्नगरने पेरण स्पर्स ह्मणे ज्जेरते सर्पभां
थी विद्याधर नामे पुशेप अति लायलय. नी सरुयो. तेणे लगवान्
ने नमस्कार करतां न लगवते तेने पुष्पूडे. तूं डोण छे? त्यारे तेणे
जित्तर दीघोडे हुं विद्याधर शैपवान् विमानभां ज्जेरीने इरतो इरतो
अंगिरा ऋषिने दुशेप ज्जेरते तेमने ह्मणे. तेमणे म्हने श्राप दीघो
डे. सर्प अथतरीश. म्हें सापे पिमोपेन थया सापे ऋषिनी भार्यना
उरी त्यारे उलुं डे. कृष्णावसारभां अजिडावनने पिरो लगवान् ता
हारे जिह्वार करी. ज्जेरतुं उहीने ते विद्याधर स्वर्ग प्रतिगतो ह्यो.
नं ह्मणे पण धूड्या. पछी कृष्णनो वैलपनेने अजिडावनथी गो
पजोपी गोपुण आष्यां. त्यारे पछी जेड हाहाडो रामकृष्ण जेड

ह्मण प्रवृथी नीडलीने सायंडण थयापछी र्मं ह्मणीमां इरया सारियन
मांगया. श्री कृष्ण मुरलीना शब्द पडे गोपी डागोने सभ स्या करी-
ते णिपरथी राघली गोपियो पोतानो धरंधंधो म्हलीने वेहेली येहे
लीवनभां आधियो. वननां काड येली सुध्यां सन्नड अत्यंत शो
त्वायमान जेने ह्मणे हास्यपिनो ह्मणे डंभकारनी क्रीडा करया लागि
यो. रामकृष्ण तथा गोपिडा ज्जेरते थं डंभकारा ज्जेरते जिन्मत्त पछा
र्थे लक्षण कर्यां अने कामजिहीपन थर्ने नाना भेडारे विलास ड
रीने पाछली रात्रने सुभारे निडा करी. ज्जेरतां मां कुजेरनो पुत्रशं
जपूड नामे ते मोगे आवतो ह्यो. तेणे गोपिडा परम सुंदर अनु
पम ज्जेरते मनभां विचार करया लाग्यो डे. आधी शैपय विस्त्रि
यो स्वर्गमां होय अने तेमने जेपलोग स्वर्गस्थाने ललेयो. ज्जे
पो निश्चय करीने वाचनी पेठे लयंडर रेपे ते गोपिज्जेरते आगण
उरीने होडावति येसाधियो. तेमणे म्होटी हाडो भारीने उलुं डे हेरा
म कृष्ण धाजो. ते सांलसीने रामकृष्ण कुजेर पुत्रनी पाछण धा
रिने तेने मुडडी भारी. पछी वणहेयल गोपियो ना रक्षणने अर्थे-
पाछण रद्या. कृष्णे तेनी पुठे वागिने तेरीं जपूडनुं भाधुं हेह धडी-
लुडुड लुं अने मुगटमां मणी परमते न. पुं न हतो ते जेने जणहे
वल गोपियो साथे नं हां हता तां हां आष्यां. पछे कृष्णे जणरां मने
मणी आष्यो. पछी जाडीनी रात्रते वनभां डाढीने प्रभंभां आष्यां.
अने नित्य प्रभां एे प्रातः जाणे जिपाजो सुध्यां गोधन येरायया
ने वनभां गता ह्या. ज्जेरली उथा जे अध्यायभां छे.

શ્લોકઃ ગોપ્યઃ કૃષ્ણેન્યાતેતમ
 નુદ્રુતયેતસઃ કૃષ્ણાલીલાઃ પ્રગા
 ચંત્યોનિન્યુદુઃખેનયાસરાનૃતાર

૩૫ પાંત્રીશાખા અધ્યાયમાં શુકદેવ રાજા પ્રત્યે કેહે છે. કૃષ્ણ
 પનમાં ભવ્ય ત્યારે ગોપિયો માં હો માં હે તેની લીલાનું ગાયન કરી
 નેં કૃષ્ણે દિવસ કાઠયા લાગિયો. પરસ્પરવાતો કરે છે. નેયારે લગ
 વાન ડાબા હાથે પરડાબો ગાલ મુડીને નીચે લે હોટે સાત સુરે કરી
 ને કોમળ આંગલી ઈને યાં સલી યગાડે છે તેયારે તેનાદ સાંભળ
 નેં સિંધોની સ્ત્રિયો પતિ સહયર્તમાન કચ્છ છૂટી ડામે મોહિત થઈ
 ને મોહ પાંમે છે. જગદ-ગાય-હરણ-એમો ઘાઠમાં તેમ જુડોરા
 ખીને જિંયા કાન કરીને નાદ લુબ્ધ થાય છે. નદીઓ ઠરી રેહે છે. જા
 ડવેલીયો ત્રધની પારો સરવે છે. જને લગવંતે ભ્રમરોનાં ગિત સાં
 ત્વલીને તેવી જ્યાં સલી યગાડતા. ત્યારે સારસ હંસાદિ પક્ષિયો કૃ
 ષ્ણ ચંદ્ર પાંસે આવીને તથા ગીત મોહિત થઈને મૌન ધરીને હરીની
 સેવા કરે છે. મેઘ હલવે હલવે ગર્ભે છે. કૂલનો પરસાદ પરસાવે છે. જા
 ચાયે કરીને છત્ર ધરે છે. બ્રહ્માદિ દેવ મોહ પાંમે છે. ભ્રમુનાંને વિશેભ
 ગવાં નક્રીડા કરે છે. તે સમયે વાયુ સુખ સંસ્પર્શ વેહે છે. ગોપિયો કેહે છે
 એવા પ્રકારના લગવાનું કૃષ્ણ ચંદ્રનો વિયોગ આપણાથી કેમ સ
 હન થશે. એ પ્રકારે ગોપિ કૃષ્ણની લીલાનું ગાયન કરીને કૃષ્ણ
 ચરણને વિશે ચિત્ત રાખીને દિવશની વેલા ગાલતી હૃદયિયો.
 એટલી કથાએ અધ્યાયમાં છે.

શ્લોકઃ અથ તર્હાગતો ગોષ્ઠમરિ
 ઘોવૃષભાસુરઃ મહીમહાકુલકા
 યઃ કંપયન્નુરવિહ્વતામ્ભાવતા

૩૬ છત્રીરિમા અધ્યાયમાં શ્રી શુકદેવ રાજા પ્રત્યે કેહે છે કે.
 મરિષ્ટાસુર વૃષભનું રૂપ લેઈને વૃંદાવનમાં આવ્યો. ત્યાં હાં પ્રરીવડે
 પ્રધ્વી ઊંખેડવા લાગ્યો. ત્યારે પ્રથવી કંપાયમાં ન થઈ. શિંગડાં વડે
 નદીનું તટ ઊંખેડીને મ્હોટો શાબ્દ કર્યો. તેથી ગર્ભ પાત થયા લાગ્યા.
 એવું નેઈને ગોપિયાયો લયાલીત થઈને નાસવા લાગિયો. લગ
 વાનને કેહે છે હે કૃષ્ણ. હે ગોવીંદ અમારું રક્ષણ કરો. એવી દીનવાંણી
 શાંતલીને લગવંતે વૃષભ સામા ઊત્વારહીને દંડ ઠોક્યો તે સઘ્શાં
 લલીને દૈત્યને ક્રોધ થઈયો. આગલ આપ્યો ત્યારે લગવાને તેનાં
 શિંગડાં સાહિને અઠાર પગલાં પાછો હઠાવ્યો. અને ઊથલાધી પા
 ડ્યો. પછી પગવડે ચાંપિને નેમ લુગડું આમલીયે તેમ આમલીને તે
 નાં શિંગડાં ઊપાડ્યાં અને ખાસ્યો. તેનેઈને સ્વર્ગ યાસી દેતાયે.
 પુષ્પ વૃષ્ટિ કરી. ગોપોયે સ્તવન કરીને ગોકુળમાં પ્રવેશ કર્યો. અ
 રિષ્ટાસુર માસ્યા પછી નારદભ મધુરાં આપ્યા અને કંસને કહ્યું કે.
 વસુદેવના પુત્ર રામ કૃષ્ણ નંદને ઘેર ઊછર્યા તેમણે ત્હારા દૈત્યો-
 ધા સ્થા. એટલું સાંભળતાં વસુદેવને મારવા સારું કંસ તરવાર
 લેઈને ઘેડ્યો. ત્યારે નારદે વાસ્યો. પછી મુષ્ટિક-ચાણૂર-શાલ-ઈ
 ત્યારિક સઘળા પ્રધાંનોને બોલાવીને ધનુર્ચાગ કરવા મારે કંસે
 આજ્ઞા આપી. એટલી કથાએ અધ્યાયમાં છે.

श्लोकः-उरैरितुङ्गसप्रहितःपुरैर्महीमहाहयोनिर्नरयन्
मनोन्मथःसटाथयूतान्त्राधिमानसंकुलंकुर्वन्त्रोहेषि
तलीधिताजिलः॥१॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

३७ साडतीसमाअध्यायमांशुइदेव राननेडेहेछे.डे.उरैरीहे

स्थ घोडानुं डैप लेछेने छंदायनमां आष्यो. त्यांहां भूटेधी शिव् डर
तांन लोडत्वयानित थछेगया. तेवारे लगयान् सन्नुपधिया जेर
छेतेलो पाछेपगे सातो आडीयो. तेवारे लगयंते पंग साहिने
सो धनुष्य जीपर डैडी दीधो. पाछो सावध थछेने भूो पसारीने ज्य
कुं लरवा आयतो हतो. जेरसा मां भूोडा मां हथि घालीने अग्नि-
ना गोगा सरंजुं तेना गसा मां आणवा लाग्या. मांजो डूडीने-
हाथं पंग पछाडीने लाड डरीने प्रांण भूड्या. तेवारे स्वर्गना रेपोये
हुं लवरसाध्यां. नारद मुनी आधीने लगयंतना गुणार्णन डरवा
लाग्या. जने डेहेया साग्याडे हे लगयान् तमें डाले परम दाहाडे
यरिन्न डरशो ते अभें नररे नेछेसुं. डंसनुं धनुष्य लांगीने कुपलया
हाथी भारशो. भल्लयुध डरीने भल्लोने भार्यापछी डंसने भारशो
पछी शोण हनरने आड रानडं न्याओ साथे लभू डरशो. स्वर्गधि
डी पारिन्नतड वृक्षलापशो. स्वमंतड मणी न्नुपति सहितनं
नुधान पासेथी आंणशो. नृगरानने मोक्षपमाडशो. तेयरि
त्र जमे नेछेसुं. जे प्रडारे स्तवन डरीने नारदया लता थिया. अहिं
यां राम कुण्ण गोवालो सहित छंदायनमां डीडा डरेछे. तेवामां ड
परयेषे वयो भासुर दैत्य आष्यो. तेलो रमतमां जोयाण तथागायो
ने गुडामां लेछेने भूड्यां. तेडपट न्नुं लयुं त्यारे लगयाने तेने

मपुर मोड ल्यो. जने गायो गोप सुधां गुडामां धीजा हारका ह्यां
जेरली डथा जे अंध्याय मां छे.

श्लोकः-अक्रूरोऽपियेतां रात्रिं मधुपुर्यां महाभतिः
जित्पित्वा रथमास्थाय प्रययौ नंदगो कुलभूपाया

३८ आडतीसमाअध्यायमांशुइदेव राननेडेहेछे.डे.उंसनी

जाहा लेछेने अक्रूर रथ जीपर जेशीने गो कुल नयाने नीड ल्यो. त्या
रेभारगे मनमां विचार डरेछे. नंदगो नुं तथा राम कुण्णनुं दरश-
न थरो जेरले जेओ भूरो सत्कार डरसे. जे भल्लनुं प्रसादिडे हेय
ऋषि सहवर्तमान थितन डरेछे ते भल्लने नररे हुं नेछे. जे पुं थिं
तन डरता संध्या सभये गो कुण्ण पों होता. त्यांहां कुण्ण यं डने गा
यो हो होवानी गरुड मां नेछेने नमस्कार डर्या. जेरले तवल
लगयान् तेने जेठ्या. ते सभये जेजिनी मांष्यो मांथी मां नं ह्यां
मांसु आष्यां. लगव हरीने डरीने शरीरने विशे रोमां थ जित्य
न्थयां. डंहे गगन थया. अक्रूर थी जोलायुं नही. त्यारे पोता-
नो थकांडित हथि माथे भूडयो. जेरला मां जणहेयल आपी मल्या.
जेजि नगाये जे हाथ साहीने अक्रूरने धरमां लाष्या. नंदारिडे मधु
रांना सभाथार पूछ्या. पछी तेमना पंगधोछेने मधुपुं डूळ डरी. मंड
ली सुंध्यां लो न थया पछी तां जुल आधिने रात्रिने विशे निद्रा डरी.
रस्तानो थाड छितरपो. तथा मधुरां मां डंसन्येछे. त्यारे प्रजने-
सुं ज ड्यां हां थियाय. जे प्रडहीने नंदगो ये पुछ्युं. जेरली डथा जे
अंध्याय मां छे.

श्लोकः सङ्कोपविष्टः पर्यङ्कैराभङ्गुषोऽभानितः

खेले मनोर्थाङ्गुसर्धान् पथियान् सयेकारहृषि

३४ जोगरायासीशमा अघ्यायमां शुङ्कदेष रानने डेहे छे.

त्वगपंते अक्रूरने उह्युङ्के अत्रेयं नुर्यागन्नेवाने मथुराभापीये छीये.

गांभमां हंहेरो पीरायो त्वारे गोपीयो दुःखीतथे छीये अने अक्रू

रने डेहे वा सागिथो अरे तूंतो निर्दय छे अने त्हारे नाम अक्रूर

जो लो पाङ्गु अभा रां प्राण ले छे नये छे अने राम कृष्ण पिना

अडे हाण गमवानुं नथी तेगायो यराववान्यछे त्वारे अमेते

नुं मुण्डुं ने छे नानं पांभी ये छीये सांने गायो यरापीने अये

छे त्वारे गायो नि भरियो नि धुले करीने तेना डेश तथा मुण्डुं

हर देनाये छे वां सखी वगाउतो आवे छे अत्रे माले गोपिना वि

रहे करीने कृष्णना विशपित आशुक्त थयुं खान मुडीने इहन

उरे छे हे गोपिं हं हे धामो हर हे मां धव अये वां इ रेणा पपंन डेहे छे

अटलाभां रथ ये लाघ्यो डेटली अडे गोपियो जो ला पाथीरीने

राम कृष्ण नय छे चारे रथ आगल आडी पडियो डेटली अडे प्रलू

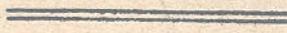
ना रथनी पन्न देना छे नही त्वारे पाठी आवीयो अक्रूरे लमु

नांतीरे आवीने घोडा जोने पांली पायुं जाउना छांयडा तणे र

थे छीलो राजीने राम कृष्णने मां हे जे सारीने पोते स्नान करवा

गया ल्यां हां नगमां राम कृष्ण ही न पाछा इरीने लुजे छेतो अ

जि रथमां जे हा छे अटली इथा अघ्यायमां छे

श्लोकः नतोऽस्य हं त्वापिलहेतुहेतुं नारायणं

पूरेषु माद्यमव्ययम् यन्नात्निन्नताहरपिं डेरिण

द्रुमाविरासीद्यतजेषु लोडः ॥११॥ छु ॥

४० अणोशमा अघ्यायमां शुङ्कदेष रानने डेहे छे अक्रू

रे लमुनां नगमां दुखडी भारतीं राम कृष्ण नयेवा जाहार जो डुं ड

हीने रथ नली लुजे छेतो तेजो त्यां हां ते मना ते म न जे देवा छे इ

रीने दुखडी मारी त्वारे शेष शो छे लगवानुं ये तुर्तुं सनडा दिड स

मेत ने छे नै विस्मित थयो अने स्तुती करी हे अ लू त्हा रा डारणो

ने नम स्कार छे अत्रे पर्वत थडी जिते न्न थजे ली नरियो परसा दे ड

रीने पुरजाये छे त्वारे समुद्रने मणे छे ते म छे म्हा दिड हेवता जो त्हा

राथडी जिते न्न थछे ने लडिते योगवडे त्हा रा स्वरेपने पां मे छे डा

रणे करीने मरे छापतार लेनारो तू ह्यथी य थयो हे लगवानुं तू

हू माथतार नृसिंहावतार तथा रामावतार अये अने उप्रडारे

अवतार ली था त्हा ने म्हा शो नम स्कार छे अथी स्तुति करीने अक्रू

रवछे हे परमात्मनुं डु शरण गत थुं म्हा रे रक्षण करने अत्रे

डारे स्तपन उरुपा पछी नगमां उं छे हीं न हीं त्वारे जाहार नि

डलीने नित्य उर्म उरुं रथ डने आवीने प्रलू सां मु ने छे हे सवा

लाघ्यो लगवानुं पुछे छे डे शुं अद्रुत लाघ्युं ते ड हो त्वारे अक्रू र

जो ल्याडे अलू त्हा रे विशे अद्रुत छे डुं शुं अघि ड डं डुं अट लुं जो

लीने रथे ये हीने भावता थया अटली इथा अघ्याय

मां छे

श्वेतोऽस्तुवतस्तस्य लगवान् दृशियि
त्वात्तलेपपुः लूयः समाहरत्कृष्णो-
नरोनाह्यमिद्यात्मनःगापता छु ता

२१. जेउताखीरामा अंध्यायमां शुद्धेय राबनेडेहेछेले

गवान् मधुरापांसे जाध्या. जेरले अक्रुरेडं ह्युं प्रलू घेरपधारो.
त्यारे प्रलू जोल्या. उंसने माख्यापछी जाविरा. लगवान् जाग-
मां रद्या. अक्रुरे उंसने उ ह्युं डे राम कृष्ण णिपवनमां जावीने रद्या
छे. जेरलुं उहीने घेरगया. अहिंयां वपोर पछी लगवान् मधुरां
नी शोला नेता नेला नयछे. ते समं बरस्ते थालतां नगरना लो
उ स्त्रियो समेत लगवंतने नेछेने कुलनी वृष्टि डरेछे. लगवंते उं
सना धोजीने सांभो जापतो नेछेने तेने उ ह्युं लुगडां जाप ल्हारुं
उ ह्याण थरी. त्यारे ते जोल्यो तमे गोयाणया. जा राबनां यस्त्र
तमने सोलेनही. तमे राबनी मता णिपर नवरघालरो तो तमा
रो उं थरी. जेरलुं सांलणतां ल्होमां तमा थो मारीने माधुं गिग
विनां प्युं. जेरले धोजीयो नाहा. जने तेनां लुगडां जायाणया जो
ने ये हेथी जाप्यां. रस्ते नता हता त्यां हां रींण पिये प्रलूनी म्हा
पून्न डरी. जागण थालतां सुधाभा भाणये इलना हारगनरा तो
रा अर्पण उ ह्यां. तेने वरदान जापीने लगवान् जोल्या. ल्हारुं
घेरवंश परं बरा लहिमीनो वास थरी. जने वण तथा जायुष्य वृ
धि थरी. जेरलुं उहीने पाछा गी पाण समेत श्री कृष्णाय म्हा
जमां पथा ह्या. जेरली उ था जे अंध्याय मां छे.

श्वेतोऽस्तुवतस्तस्य लगवान् दृशियि
तांगविलेपत्वात्तनां विलोड्य कुष्णं युवतीं वरा
ननांप्रे प्रेच्छयांति प्रहसनूरसप्रे हः पापता ता

२२. जेताखीरामा अंध्यायमां शुद्धेय राबनेडेहेछेले

गवान् राब मार्गे याध्या नता हता त्यां हां उं शानी दृशियि कुषल
थं हन लेछेने सन्भुज जावती नेछेने प्रलू जोल्या. तूं डोनी स्त्री
थं हन डोने सारु लछिनयछे. जे थं हन अभने जाप. तेशांत्वली
ने ते एीये उ ह्युं डे हुं उं शानी दृशियि (अष्टवक्रा उ कुलडी छुं. राबने
सारु थं हन लछिन छुं. पेछी ते थं हन राम कृष्णने थोपडी दीयुं.
जेरले लगवान् प्रसन्न थेछेने तेने पाधरी डरया भारे तेना पगळि
परंपग मुडीने गणथी साहीने वियडी जेरले ते पाधरी घोर थरी.
जने रेयां जना नेपि हे जाया लागी. पेछी लगवंतनो छेडो आलीने
जेथ्यो. डेहेछे डे भूनें जम व्यापो. ह्येतो भ्रारे घेरपधारो. त्यारे
लगवंते उ ह्युं डे उंसने माख्यापछी ल्हारा मनोरथ पूर्ण डरी थुं. जे
रलुं उही जागण थाल्या तो धनुर्नगनी मंडप नेछेने मां हे पेठा.
धनुष्य वियडीने सेरडीना सां हानी पेठे त्यां गी नां प्युं. तेना शि
वथी उंस त्रय बिल थयो. अथी प्रन्न चारा पांभी. अहिल
गवंने धनुष्य ना उं डायडे हे ल्योने मारी नां प्या. उंसने
अप सुकन तथा माहां स्थानां थया लाग्यां. जेरली उ था जे
अंध्याय मां छे.

श्रुतोऽन्धकृष्णश्रारामश्चक
तरौथोपरंतपे मस्तदुदुलिनि
घीपंश्रुत्यादुष्टमुपेयतुःगापा

४३ चैतालीशामाअध्यायमांशुकेदेवरांननेडेहेछेडे.

शाम्कृष्णे स्नान तथा लोहन करीने शलगार सन्या. अर-
लाभां मखलां लथा चानना शब्दो शांलसीने डौतुड न्नेयासार
गोपो साथे लठिने राह मार्गे थिने नता हुता त्यां हां रंगसत्मानाह
इवाह्म आगण दुवदया पीठ हाथी महायत लेठिने उलो हुतो ते
ए रस्तेनया दीधा नही. त्यारे लगवने उहुं अमने न्याहे. तेणे
जिणे जितर दीपो हुं नही न्याहेणं. ते सांललीने हाथीनुं पुंछुं
साहिने जे श्यो हाथी सावंध थिने हांत भारवा सार आगलजा
व्यो अरलाभां प्रलये हाथीना हांत पडडीने उथलावी पाड्यो.
पछी शुंठ जिपरपगेठेने हांत हाथमां लेठिने हाथीने हएयो. त
थाहेस्थोने पण भारवा. अने हांतनां हथियार करीने राम कृष्ण
खलाप्रत्ये थाल्या. तहां लोडोये मूर्ति नेठे तेनुं वणन, मखह
ता तेमणे वनर शरंजी. छित ह ननोये राअनना नेवी. स्त्रियोये डा
भरेप सरंजी. गोपाजीये स्वन्न नेवी. दुष्टसलये शासन करनारी.
माता पिताये जाणड नेवी. डंसे मृत्यु सरंजी. अ लानी योये अंपू
र्ण. योगी नने पूर्ण तत्थ. नुदु वंसीयोये परम देवत नेवी दीडी.
पछी याएर मुष्टीड साथे लाषला थयुं. अरली इथा अे अध्या
यमांछे.

चित्र.

श्लोकः जेयं यथितसं कृत्यो लगवा
नृमधुसूदनः आससादाथियाए
रं मुष्टिकं रोहिणी सुतः ॥ १० ॥

४४ कुमालीशामा अध्यायमांशुकेयराजनेकेहेछेक, या
एहुरमल्लजुं लापेण सांललीने कृष्णे देवे या एहुर साथि सुधं डर
पानो आरंल कृष्णे जणदेव मुष्टिक मल्ल साथि, सुधं डरतां डर
तां थार डगलां छ डगलां पाछा हूठे इरीने परस्पर आगणयथेजे
मनुधं डरीने अंते राम कृष्णे या एहुर मुष्टिकने भास्या-पेछीने
ओ भस्वयुधं डरवाने आष्या तेमनी साथि युधं डरीने भास्या-
गोपाणो साथि क्रीडा करीने डंसने डौतुडेंजाड्युं डंसतमासोने
सोहूतो अेरलाभां श्री कृष्णे कुडीने डंसनी थोरली पडडी-येत्तोपा
डीने छती जीपरजेडा डंसने डग लेछेने भारवानो हूतो अेरलाभां
लगवते छती दाखी अेरलेभाए गथां ते सभये नेमसिंह हाथी-
नेभारीने अरएयभांलेछेने इरेछे तेमडंशानी थोरली पडडीनेस
लाभां इरेध्यो तेना आड लाछियो लडया आष्या तेमनेपण ठोकी
या डंसनी स्त्रियो इहन डरया सागियो लगवतथी तेशेजशंल
गायो नही त्यारेपासे आधीने राणीयोने सभन्नवीयो डे अेनी
जित्त र क्रीया करीने निरांते रहो अहिं व सुधेय देयडीनी जेडियोडा
हीने सघया न्नदव जं हीप्रानाभांथी छोडव्या अने भाता पि
ताने नभस्कार करीने बहु प्रेभे मस्या अेरली डया अे अध्या
यमांछे

श्लोकः पित्त रायुपलज्याथी
यिदित्वा पुंशेत्तमः भालूहि
तिनिबनं मायां तत्तानलभोहि
नीभूपा ॥ १० ॥ १० ॥

४५ पीसतालीशामा अध्यायमांशुकेयराजनेकेहे
छेके लगवत व सुधेय देयडीने नभस्कार करीने जोस्या अभा
राथी तमागे पेठे नन्म लछेनें डंछे सेवा थछे शडी नहीं आल-
लीया तमे नेछे नहीं अेम इहीने आनं हनां आंशुं हाड्यां-
तेम नंदादि गोपाळोने डेहेछे डे तमे अभां डेपालन पोषण
भावापनी पेठे डर्युं ह्ये गो कुल न्नओ अने गोपियोनुं शां
तवन करीने गायो गोपाणो शहीत निरांते रहो तेशांल-
लीने नंदादि गोपाळ पोतपोताने डेडाणे अेरले गो कुल गथां
अहियां व सुधेयल अेगर्गी थारननें पूछीने राम कृष्णनें ननो
छेदीघां आसणोने वस्त्र आलूषण हसुणा आपीने संतोषा-
तथा आसणोने बहु प्रेकारे राण डरया पेछी राम कृष्ण तथा
सुहा नान्त्राण न्णरा थि जीपर जेरीने जिननभां सांदिपीनी
आसणने घेर नछेनें नभस्कार डरया गुडेनी प्रार्थना करीके अ
मनें पिया ल्यास डरायो तेसांललीने यो देवीया थोशे हड
णादि शिष्य्यां तेनलीने प्रवीण थिया गुडे हसुणा भागो अेम
डर्युं त्यारे गुडेपली जोस्या डेभारो पुत्रक्षभुडभां डुष्योछे ते
आणी आपो तेसांललीने लगयान नभलो डभां गथां त्यां हां
नेम पून करीने गुडे पुत्र आणी आप्यो ते गुडेने आपीने तेमनी

आज्ञा खेचनेराभङ्गमधुरांभांआव्या. जेरलीइथा जेभांछे.
 श्रसोङ्ग. वृषणीनांप्रयरोभंनीकृष्णस्यद्यितः।।
 साजा शिष्योवृहस्पतेःसाक्षाद्गुह्योबुद्धिसत्तमः।।
 ४५ छेतालीशामाअध्यायमांशुङ्गेपरात्तनेकेहेछे।।श्री
 कृष्णमंद्गुडिह्यनेतेडीनेकेहेछेकेतमेयादयोभांश्रेष्ठजुद्धिमान्
 वृहस्पतिना शिष्यछो. भारेंतमेअभारा रथ डीपर जेरलीनेगो
 दुणनमो. त्याहांभारा पीनेगेडरीनेनंदल. नशोदाळ. जापें.
 गोपी. जेसर्पनेतत्वोपदेशाकरनेकेलेम. आररीभांमुंजनेछे.
 येतेजेडहिरोछे. तेमतेन. आररीडुटेलीनेछेयेत्यारेजेमुंजदि
 रोछे. तेप्रभाणेसर्पव्यापडहुंछुं. अनेतमनेहेत त्यासेछे. जेते
 मनुंअज्ञाम. तमेपुर. डरने. पछीरथ तरेआर. डरीनेलाव्या.
 तेडीपर डीध्वयल जेरलीनेनया लाग्या. रस्तेपियार डरेछेकेनं
 हाडिड गोपेभारो सत्कार डररो. जेघापीयारनाधीयारभांन
 शांघ्याडाणेगोदुणभांनंदलनेघेरगया. जेरलाभांनंदलजे
 जापीनेसत्कारपूर्वक सघसानदयो समेत डीध्वयनेम
 ल्या. लोन्न डरापी नंद डीध्वय शांघ्याभंदिरभांयातो डर
 तां डरतां नहारेपाळलीपोहोररात्र रहीहती तेसभये.
 गोपीयोये घेर. घेर स्नान डरीनें हधीभंथेननो आरंलड
 र्यो. तेनो तथा गोपियोना हाथनाडंडएनो जएतुंकार
 शरु स्वर्गमांहेवताओजेरांतल्लयो. जेरलीइथा जे
 अध्यायभांछे.

श्रसोङ्ग. तंविश्यकृष्णानुंयंरंप्रबन्धिनियःप्रसंज
 जाहुंनपडंनलोयेनमूपीतांजरंमुंकरमासि
 नंदलसन्मुंजारपिंहंपरिभृष्टकुंडलमूपापापा
 ४७ शुडतालीशामाअध्यायमांशुङ्गेपरात्तनेकेहे
 वालाग्या. केभातःडासे नंदनेजारणे सोनानो रथ गोपिडा
 ओनेछेनेकेहेछेके. आमुयोअ. कर. अभाराप्राण साजानें म
 धुरांखेछेगयो. हवेइरीनेआव्योतेनुंकारण डंशानुं डितर डर.
 नअभारा इधिर भांसवडे डरवाना हेतुयेआव्योछे, जेपुंजो.
 खेछे. जेरलाभां डीध्वयल नमनांलभां नाहाया नवानेनीइल्या
 तेकृष्णलडत कृष्णना नया न नेछेनेगोपीयोये तेमनेपोतानुं
 डित्तरीय वरुन जेरलाआप्युं. सत्कार डरयो. जेरलाभांल
 भर जापीनेगुंनर डरयाभंज्यो. लेनेगोपी केहेछे; हेनम
 श. तूं अभारा यरणनेअडीशनहि. जेनीभीत्तेडरीनेत्वभ
 रगीत गाछेने डीध्वयनेपोतानें घेरतेडीगभां अनेकेह
 लाजेड हिवस राण्या. नित्येलगपंतना गुणपर्णन परस
 पर आनंद मय थवा लाग्या. डीध्वय गोपीयोने तत्व
 डीपदेशा डरीने सूर्यनी आज्ञा खेछे नया निकल्या. ते ये
 ला गोदुलवासी नंदहाडिडे कृष्णचेवनेगोदरानीभीतीअ
 धिड नंलीने हही. इध. भांजए. धीनां वांसएते लरीने डी
 ध्वयलने हयाले डर्या. पछीरस्ते पियार डर्या. जेरली
 इथा जे अध्यायभांछे.

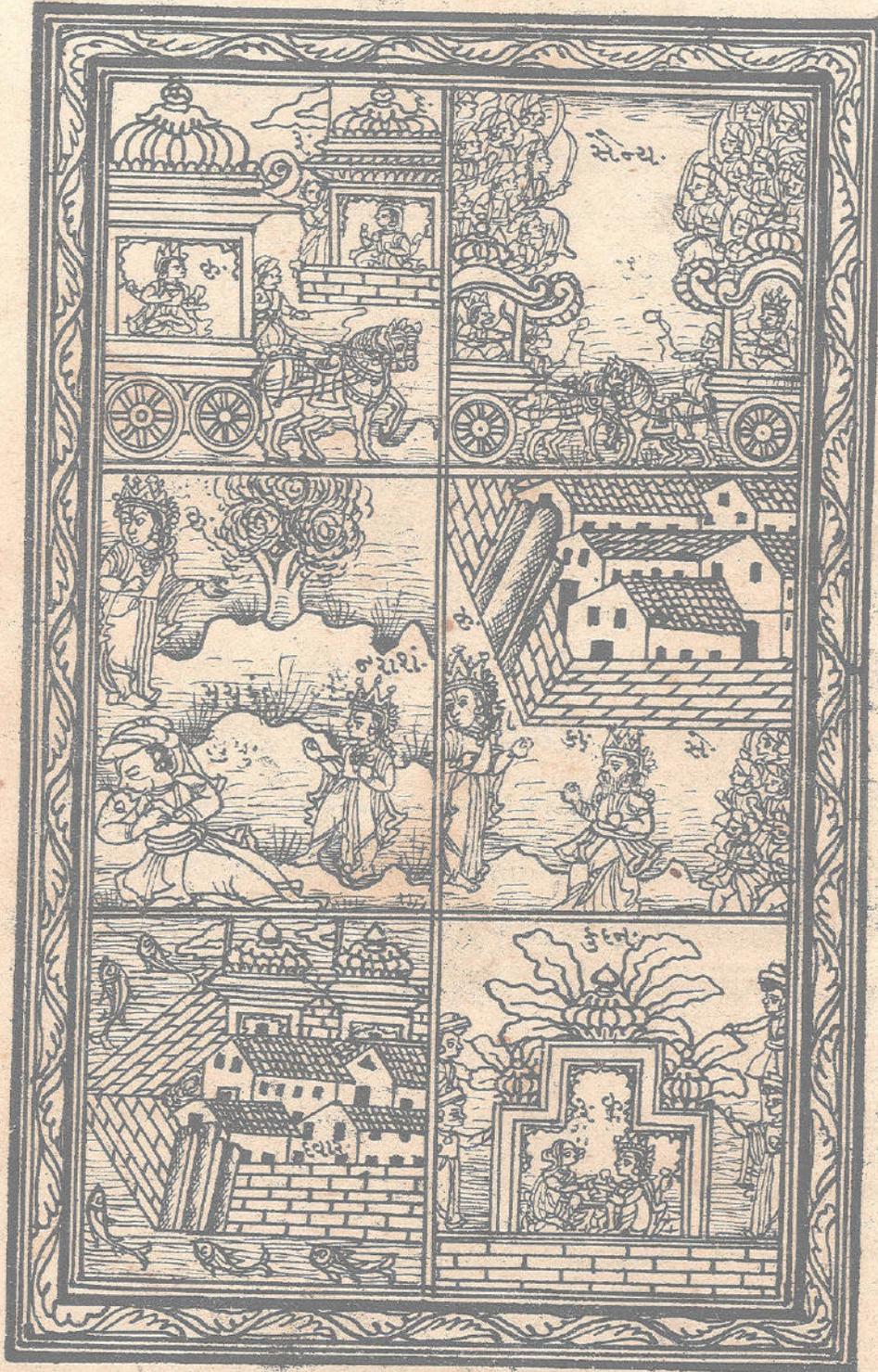
શ્રીમદ્ અથ વિજ્ઞાન લગવાનું સ
 વ્યાત્મા સર્વ દર્શનઃ સૈરંદ્ર્યાઃ કામ
 તં સાચાઃ પ્રિયમિચ્છન્ ગૃહ્યયોગી

૪૮ અડતાલી સમા અધ્યાય માં શ્રી કૃષ્ણ લગવા
 નુ ઊંધવને સાથે તેડીને કુલનને ઘેર ગયા. તેણીએ ધો
 ડધો પથારે પૂન કરીને લગવંતને શાચ્યા મંદિરમાં તેડી ગ
 ઠે. પલંગ ઊપર બેસાડીને ફૂલના હાર ગનરા તોરા તથા
 સુગંધ ધૂપ દીપ. આર્તિ લેઈને ઓવાચ્યા. ચંદન લેપન ક
 ર્યાં પછી નવીન સમાગમે કરીને લગવાયલી એવી કુલ
 નનો લગવાને હાથ પેકડી શાચ્યા ઊપર બેસારી. અને
 તેણીએ ચંદન લેપન કર્યું. તે યોગવડે તેનો કામ પૂર્ણ થ
 યો. પછી કૃષ્ણદેવ. બળદેવ. ઊંધવળ. ત્રણે ભણા અ
 કૂરને ઘેર આવી. ત્યાં હાં પરસ્પર મલ્યા. અકૂરે સ્તવ
 ન કર્યું. તે સાંભલીને તેઓ પ્રશન્ન થયા. તેને વરદાન આ
 પીને બોલ્યા કે. અકૂરળ તમે અમારા ઘડીલ. પિતરા
 ઠે. ભાઈ બંધ. એવો તમારો અમારો સંબંધ છે. મારે ત
 મેં હસ્તિના પુર નઈને પાંડવોનો તથા કુંતીનો સમાધા
 ર લેઈ આવ્યો. એટલી કથા એ અધ્યાય માં છે.

શ્રીમદ્ સગત્વાહસ્તિન પુરં પૌરવેદ
 યશોં કિતમ્ દર્શીત ત્રાં બિજેયં
 સત્ત્વીષાં વિદુરં પ્રથામૂ પિતા

૪૯ યોગલાપયા સમા અધ્યાય માં શુકદેવ રાજાને કે
 હે છે કે. અકૂર લગવંતની આજ્ઞાથી હસ્તિના પુર ગયા. ત્યાં
 હાં ઘૃતરાષ્ટ્ર. ભીષ્મ. વિદુર. કુંતી. બાલ્હીક. ગૌતમ. કર્ણ. સુ
 યોધન. સર્વને મલ્યા. તેમણે સત્કાર કર્યો. પછી અકૂર ધૃત
 ષ્ટને કે હે છે. તમે પાંડવોને બહુ પ્રેમ કરના ઊપ દુષ્કર્યા. પણ હ
 વેનેવો દુર્યોધન ઊપર ક્ષેત્રે હે છે તેવો પાંડવો ઊપર થયો અને
 તેમનું પણ પાલન પોષણ કરવું એ તમને યોગ્ય છે. ઘૃતરાષ્ટ્ર
 કે હે છે હે અકૂર તમે કો હો છો તે ખરૂં પણ છોકરા ઓ આગળ મા
 હાર્યા સતું નથી. તે શાંભલીને અકૂર આજ્ઞા લેઈને નીકળ્યા.
 તે કુંતીને ઘેર આવી. કુંતીને મલીને પાંડવોને મલ્યા. તેમણે પ
 લા તેનો સત્કાર કરી આસન ઊપર બેસારી કુંતી બોલે છે. કે.
 અકૂરળ અમને વારંવાર દુઃખ આપ્યું છે. તે દુઃખ પ્રાપ્ત થયા થકી
 અમારું રક્તણ કર્યું. તે લગવંતના શુભોનું સ્મરણ થઈને નેત્ર
 દ્વારે પ્રેમાશ્રુ પડીને કંઠ લરાઈ ગયે છે. કે હેવા ભાગો. શ્રી કૃષ્ણ
 લગવાનું મૂને તથા મહારા પુત્રોને સંભારે છે કે તે સાંભલીને
 અકૂરળ ચે શાંતવન કરીને આજ્ઞા લીધી. અને મથુરાં ભણી
 થાલ્યા. એટલી કથા એ અધ્યાય માં છે.

પાઠેતિ શ્રી પૂર્વાર્ધ શામાસમૂળ

श्लोकः

अस्तिःप्रामिश्चइंसस्यमहिष्णोत्तरत्
र्षल भृतेलर्तरिदुःजास्तेधियतुःअपि

तुर्गहान्

५० पर्याशभांअध्यायमां शुडहेव रावनेडेहेछे. इंसनी

स्त्रियो अस्ति तथा प्राप्तिं धली भरणा पांभ्यो प्राटे व्यापने-
 घेरगर्घी. नराशंपनेडेहेछे. इष्णोतहारो नभाठिभाशुयो. ते
 भनुं शमाधान करीने नराशंध जोशुयो. हुंजरोडे प्रथवीजि.
 परन्नदय रेहेघा देजिन ही. जेम इहीनेवावीश क्षीअली.
 सैन्य साथे लेछिने भथुरां आष्यो. त्यां हां रांम इष्ण साथेधु
 छुडरीने परानय पांभ्यो. जेम सत्तरवार युछुडरीने थाड्यो.
 अठारभी वारनारहे डणनधने ड्युं. तहारो रीनु भथुराभां
 छे. तेसांलसीनें डालनधने साडात्रण डोटी नधन साथेलेछे
 नें भथुरांने घेरो घाशुयो. त्याने सर्वन्न शरणा आष्या. लग
 वंते वीथार डशुयो. डाले परम हाहाडे नराशंध आवरो. भारे
 सभुडमां द्वारडंनगर सोनानुं विस्वडर्मा पांशो जि. तपन्न ड
 शायुं. तेथेसांछिडे इत्पेवृक्षारिड आष्यां. वडुलो शाम इर्षी.
 एघोडा. कुजेरे आठनिधि आष्या. लोडपासे उतत्रपघार्थ
 आष्या. तेरात्रे इष्णघेये सर्वन्नने द्वारडंमां लेछिने सुड्यां. अ
 लदपलने द्वारडंवासी ननोनुं रक्षण करवा मोडल्या. पेछील
 गवांन् धनमासी अडघालो पेजे भथुराना धरवान्न आगलषी
 त्मारहा. जेरली डथा जे अध्यायमांछे.

श्लो ३. तं विलोक्य विनिष्क्रान्तमुनि
 हानमिषोऽमम् दर्शनीयतमं श्यां
 मं पीतकौशेययाससभूषणात्

५१ ज्ञेयाय न भ्राज्याय भ्रांशुं देवराजने डेहेछे. डा

लक्षणे आन व सुदेव जे म जोगीने तगवान् आगणना
 सेछे पोते तेमनी पाछण धाया लाग्यो. ने योगीयोने पुत्राय्य
 एरेसे योगीयोथी न पडाय. तेने पडया सारं होउतो होउ-
 तो कुण्णने डेहेछे. लडु कुणमां नन्म लेछेने नासपुं जेतने योज्य
 नथी. जे म डेहेतो पाछण थियो तेरेला मां जे ड जे ड पर्यतनी
 गुडा मां लछेने पोते जे ड डोरे षी लार ह्या. जेरेला मां जाण लव-
 न आव्यो. जने क्रोध करीने डेहेया लाग्यो. आशे झूझ हियां
 आधिने सुतो. जे म डहीने लात मारी. तेवारे मुयुं डे छे छीने
 ने तेना सांभुं जेतां ड जाण लवन जलीने लक्ष्म थयो. पेछी लग
 यंतनुं दर्शन थतां न भ कर डरीने पूछ्युं त्यारे लगवान् जो-
 ल्या डे. व सुदेवने पुत्र य डु कुणमां जवत स्यो. पेछी मुयुं डे पोता
 नुं लक्ष्म डर्भ डही जे जा ज्युं डे म्हेने छे डु रि डे वे ताये घरदान आ-
 ष्युं डे तुं पर्यतनी गुडा मां लछेने निं ड डर. लने नगा डरी ते ज
 लीने लक्ष्म थरो. ते सां ललीने लगवान् डेहेछे. आ डास ल
 वन म्हारी पुठे लाग्यो हतो. ते लक्ष्म थयो. पेछी मुयुं डे
 अस्तुति डरी. जेरेली डथा जे अद्याय मां छे.

श्लो ३. तं विलोक्य विनिष्क्रान्तमुनि
 हानमिषोऽमम् दर्शनीयतमं श्यां
 मं पीतकौशेययाससभूषणात्

५२ जायन भ्राज्याय भ्रांशुं देवराजने डेहेछे. लगवान्

नी आहा लेछेने जहरि डा अमेत प करवाने मुयुं डे गयो. पे
 छी लगयंते मथुरां आधीने डाल लवन नुं सैन्य मास्युं. पेछी न
 रासं व लर डर लेछेने मथुरा आव्यो. तेने छेने लगवान् ना
 सया लाग्या. तेमनी पाछण सैन्य लेछेने धायो. आग ल-
 भ्रष्ट लना मे पर्यत मुमाली श डोरे छी थो जे छेने ते छी पर
 राम डुण्ण ये ल्या. त्यारे लरा शं ये थारे डोरे थो पर्यतने सणगा
 वी मुजयो ते लयाणा जे छेने राम डुण्ण लु स्का मारीने डु छी पे ज्यो.
 त्यां हां थो हार डं गया पेछी आन त हेरा ना रान् रै थते पोता
 नी डं न्यारे वती सुस्य डे पेने छेने तेना लाय ड वर आ ल देवने
 पुछया लाग्यो. तेमणे डुं डे जे डं न्या जण देव लने परणा-
 यो. ते सां ललीने हार डं आग्या. जण देव लने डं न्या परणा
 वीने लक्ष्म सभारं लः ड स्यो. पेछी ली भ्र ड रान् नी डं न्या डु
 ड्मिणी शिशु पासने परणा व वी जेयो डु ड्मिणे निश्चय ड
 स्यो. ते छी पर डु ड्मिणी ये डोरे जे ड आ ल ए श थै पत्र आपी
 ने हार डं मो ड ल्यो. ते लर ल नो लगवाने स लार ड स्यो. लो
 न ड रानी सभारं पुछया. ते सध सुं धर्त मां न ड ल्युं. लग
 वाने सात श्लो ड नुं पेत्र वां थो जे युं. जेरेली डथा जे अद्या
 य मां छे.

श्लोकः यैर्हर्ष्याः सतु संरे संनिश
भ्यय पुनं हनः प्रगृह्य पाणिना पा
लिं प्रहसन्निहमध्रधीत् ११ ॥

५३ त्रेपनमा जंध्यायमां शु कदेवण डेहे छे डे. कृष्णदे

वेडु डिमि एीनुं पत्र वांधीने वा सुदेव आस्र एने रथमां ये सा
रीने हार ड सारथीने आसा करी डे आर रतो वा छे डे डि एष
पुर पो हों वे पुं. ते प्रमा एे रातमां नगर पां से आख्या. त्यां
हां इ डि मिया ये रिशु पाणने लावीने रीमां त पून न ड सुं. प
हुय रने पीठी थो सी. नगर रा एगा सुं. अहिं इ डि मी एी मे हे
खी पर थ डीने लग वं त नी या ट लु पे छे. तेने सारं शु क न थ ण
ला ग्यां. डा जी नंग. डा जो ह थ. तथा डा जी. मां ज इ र ड वा
ला ग्यां. जे र ला मां त ग वान नो रथ दी गो. आस्र एो क ह्युं डे
हरी आख्या. ते सां त ल तां न रा न ये पून सा हित्य वे छे ने स
नुं ज ल छे ने सी मां त पून न ड सुं. गा म मां थ छे ने गा न ते पा न
ते अं जि डा ना आ ग मां न नी वा शे आ प्यो. न न ने पर म आ
नं ह थ यो. रा न इ डि मिया ने डे हे आ प एा कु ल ना ध र्म भ्र म्मा
एो ल ज्ज थ तां पे हे लां अं जि डा लुं पून न ड र थुं प छी ल ज्ज ड र थुं.
ते सां त ली ने इ डि मिया ये थ तु रे गी से ना ना गी तर वारो वे छे ने
सा थे भो ड खी. इ डि मी एी पो ता नी के डे शु वा सि नी यो ल छे ने
प गे थ्या ल ती छे हे सां मां ग छे. त्यां हां मा ता लुं पून न ड सुं. प्र ह
सि एा ड र तां इ ष्ण एे ये इ डि मी एी लुं ह र एा ड सुं. से ना थै त्राम
एा नी पे डे ने वा ला गी. जे र ली ड था जे अंध्या य मां छे.

श्लोकः छिति सर्वे सुसंरण्यावाहना
उत्थं शिताः स्वै स्वैर्जलैः परिक्रां
ता जन्वी युधृत डा भु डाः ११ ॥

५४ योपनमा जंध्यायमां शु कदेवण डेहे छे. शिशु पाखा

दि ड रा न इ ष्ण एा नो परा त व ड र वा सा र पा छ ण ला गी ने नु
धं ड र वा भं ज्या. लु धं मां इ ष्ण एे ये सै न्य ने मा री डा ठ तां न
रा न ना सी ग या. अ हिं इ डि मी यो आ प सा थै प एा ड री ने य तु
रं गी से ना ले छे ने क र्ण नी पा छ ण ला ग्यो. क र्ण र थै रे री
ने इ डि मी या सा थै लु धं ड र वा ला ग्या. घ एा पी र मा स्रा. प
छी क र्ण ठा ल तर वार ल छे ने ला छे ने मा र वा न ये छे जे पुं ने
छे ने इ डि मी एी ये प ग सा हि ने न भ र्क ड र वा. अ ने प्रार्थ न ड
डी. तो प एा र थ छे पर थै डु छे ने ते नी पा घ डी व डे ते ने र थ ना हां
डा रा थै वां ध्यो. ते नुं मा थु छे डा व पुं. जे र ला मां ज थो दे व ल न्ना
व्या. इ डि मी एी ने स म न थि ने इ ष्ण एे ये ने डे हे वा ला ग्या. जे त मे
अ घ री त ड रो छे. ते सां त ली इ डि मी या नी अ र थै डा ठी जे ड
भू छ जो डी ने पां थ प टा डा ह या. प छी छे डी न्हे ल्यो. इ डि मी यो
लो न डो र ना मे न गर न थुं व सा थि ने र ह्यो. पे छी ल ग वान इ डि मी
एी ने ले छे ने ज थो दे व ल लु धं हां हार डो प था स्रा. भू ण मा थ थ मां
ल छे ने ल ज्ज सं मा र ल ड सुं. त्यां हां नां न नो ये छं र डा व ड री ने
सा थै या पू री तो र एा वां ध्यां. ध न जो छे ली ड री जो. ना ना
भ्र डार नो वा लं तरो वा ग या ला ग्यां. जे र ली ड था जे अंध्या
य मां छे.

श्लोकः कामस्तुयासुहेयांशितेदग्धः

प्रागुद्रुमन्युना हेहोपपत्तयेत्सुप

स्तमेवप्रत्यपरत्तपप

५५ पंचायनमा अंध्यायनेविशो शुद्धेवत्तुडेहेछे म
 हादेवत्तुयेडांमनेजाख्यो तेइकिमणीनेपेटे प्रद्युम्नजपतरो
 तेने संजरासुर दशमे दिवसे थोरी गयो तेणे समुद्रमां नां
 ज्यो तेने माछ लुं गली गयुं पछी हीमर माछलां पड्डवा ग
 यात्हेनी लजमां म्हेहुं मांछ लुं जाव्युं तेतेणे संजरासुरनें ले
 टडस्युं जे राबनये कामदेवनी किने रतीने दीकरी करीने रसोडां
 मां रांधयाने रांजी हती तेने हयासे मांछ लुं कस्युं तेणीये ते
 मांछलांनुं पेट पीस्युं तेमांधी जाणकनी कस्युं जेटला मां ना
 रदलये जावीने कस्युं जे आ त्हा रो थरछे जेनुं पोषण करणे जे
 टलुं कहीने गया पछी रती ज्योली तमे म्हारा स्यांमीछो जेट
 लुं कहीने ते जे हुनो सभागमथयो त्यारे ते गर्लवंती थरि जे
 राबनये न्मं ल्युं त्यारे लडया तथियो रथयो सुधंय करतां करतां
 प्रद्युम्न ल्ये नाना प्रकारना सस्त्र अस्त्र मूडीने छे ल्ये तरवा
 रलछेने संजरासुरनुं मस्तक णि जाव्युं त्यारे देयो ये पुष्पनी ह
 रि करी प्रद्युम्न रती साथे ले छेने जाकारा मारगे थरिनें हारडा ग
 या त्यां हां दुकिमणीने पुत्रने छेने भ्रान्हे छुटयो ते समये श्रीकृ
 ष्ण लजघान् य सुहेय देवडी जावीने छाना भाना जेशी रद्या
 तेरला मां नारद ल्ये सधणो पत्तांत कही संल जाव्युं जे आ त्हा
 रो पुत्र प्रद्युम्न होय ते सांललीने सर्प ननने जानं थयो जेट

लीडथा जे अंध्यायमांछे

श्लोकः सत्रात्तत्स्वतनयांकु

षणायकृतकिष्किषः स्यमंतके

नमणिनास्वयमुद्यम्यहत्तवान्नी

५६ छपेनमा अंध्यायमां शुभेवत्तुडेहेछे सत्रात्त
 सूर्यनो लडत तथा संपा हतो तेने सूर्ये असन्न थरिने स्यमं
 तक मणि जाव्यो ते मणी गणां मां पे हेरीनें हारडां जाव्यो
 लोडो जे सूर्यना सभानने छेने कृष्ण देव घृत लुपुं उ रभता
 हता तहीं जावीनें डेहेया लाख्या सूर्य जापने मणया जावे
 छे ते सांललीनें लजघान् ज्यो ल्या आ सत्रात्त मणी लछि
 ने जाव्यो तेनुं ते छे ते थारे कृष्णे सत्रात्त तने कस्युं आ मणी
 यपुरा ननें ने छे ये पछी रीशये ठावीने घेर गयो जने मणी मू
 डयो ते थडी नित्य आ हत्मार सुवर्ण टपप मणने रठ शेर उ
 जेरया मां ड्युं नं हां जे मणी होय ते देश मां अरिष्ट दुःख शोड
 थया पाभे नही ते मणी सत्रात्त तनो ल्या छे प्रसेन गला मां घा
 लीनें मृगयाने गयो तेनें सिंहे मा र्यो सिं हने न्नजु यं तें मा
 रीनें मणी लीं थो अहिं हारडा मां सत्रात्त डेहेया लाख्यो डे
 घणुं करीनें कृष्णे म्हारा जं पुने मा र्यो तथा लोडो पणनगर
 मां डये पथे करया लाख्या डे कृष्ण देवे मणी साइ प्रसेनने मा
 र्यो जेवुं जाण जाव्युं तेथी याव्यो सुधंयां लजघान् तेनी ला
 ण डाढया नी सख्या ते थारे जे क गुं ई दी ही ते हेनी आहार ल
 स्कर रांभने मां हे गया तो न्नजु यंतिना पाजणा जी पर मणी

श्वोङ्कयथाहृतो लगयता लौभोयेनपताःस्त्रियः
 निउड्हायेतदायेक्ष्यविक्रमंशार्डःयन्यनः॥११॥
 ५२० जोगलासाहमाजध्यायमांशुडुलडेहेछे. लौभासु
 रेधिद्रादिडेवताना जैश्वर्य हरण डरुयां भाटे सत्यलांमानेसा
 धेतेडीने गडुडगीपरजेरी डुङ्गुहेय प्राङ्गुन्योतिषपुरमां गयाः
 तेनगरनें सात डोरनेधेने गदाघडे लग्गीने भारण डरुयो. शंज
 नाडकरतां पंथेशिरो दैत्यलडवाने आधीने तेणे लारेने रथी
 गरनना डरी. जनें जाणनो परसाहयरसाव्यो. छेखे पेकपडे
 पांये मस्तको डीडाव्यां. पछी लौभासुरसैन्यलघने लडवाने
 आव्यो. तेनी साथे सत्यलाभायेजाए लुडुडसुं. तेणे नीशु
 गडुडसुं. तेडुण्णलयेनेगी. जने येके डरीने लौभासुरनुं भाधुं
 डीडाव्युं. नरे तेनी माताये अदितिनां डुडणजांणी आप्या. स्तु
 तिडरीने लगयंतने अंतःपुरमां (हरजारमां) तेडीगया. त्यांहां
 राबजोनी. डुंन्या सोणहृनर जेड सो हतियो. तेजधीयो लगयं
 तनेनेधेने भोहीतथेयो तेजोने याहनो डीपरजेसारीनेहा
 रडा भोडसीयो. जनें पोते धिसोडुमां नधेने अदितिने डुडणजांण्या
 पछी नंदपनमां नधेने पारिन्नतड पृक्ष डीपाडी खेने गडुडनेहा
 रडा तरईयलाव्यो. सत्यलामाने जांगले रोप्युं. तेसभये जेडे
 नमुहूर्ते सोणहृनर जेड सो रंप्रगर डरीने राण डुंन्याजोनेडे
 जेड नसभये लडु डरुयां. तेजधियोने नुदां नुदां मंदिर डरी
 आप्यां. जेरली डुथा जे अंध्यायमांछे.

श्वोङ्क-डर्हियत्सुंजभासीनंश्यत-
 ल्यस्थंनगडुडेम् पतिंपर्यथरदुष्पी
 व्यननेन सरणीनैः॥११॥ ॥

५० साहमां अंध्यायमां शुडुटेय राबनें डेहेछे. डोछे जेड
 दाहाडो लगवान् इज्मिणीने घेर हीं डागाडीपरजेसी हींयडा
 जातां. पंजावडे वा नांपतां हाथ पगनां आनुशाणनो शाप्रहमां
 त्वसीने रमणीय मुंजयं न्नेधेने तेनी चरुरी डरयाभाटे इज्मि
 णीने डेहेछे. त्हारा लाधिये शिशुपाण परनेधेने निश्चयडरो
 हतो. तेभन प्रथ्वीना लुपाण स्वयंवरमां आव्या हता. तेनेने
 मूडीने हुं नरा संघनाडरधी समुद्रमां आधी संतायो. वलीअ
 रेंगोवाणया. योरीयोना डरनार. न्हनें परी जे त्हें नयोण्यडसुं.
 हनुपण डोछे सारो राबनेधेने परण. जेरसुं सांलणतां न नेम
 डेण वाचराधी पडेछे. तेभ इज्मिणी पडी. तरत लगवान् हींयडा
 डीपरधी डुडीने इज्मिणीनें डीडडी. न्होमां पांणी घाली पंजावडे
 पयंननापीने सायंय डरीनें जोलाभां जे सारी तेने सभनधीनें
 डेहेछे. न्हंतो त्हारी साथेपिनोड डरुयो. ते त्हें जरो मांनी जापोम
 नाराणवनें चलरारमां नांज्यो. अत्यारपछी त्हारी साथे वि
 नोहनं लाषिण डरंतो त्हारा न सभछे. पछी लगवान् नेने ज्यो-
 ल्या तेनो गित्तर युक्तीथी धियो. डरीनें जोली सातधातूनो थये
 लो आंभृत्युदेह. ने स्त्रियोने बाहालो हथे तेने होजी. न्हारे-
 तो आपना यरणनी लज्जितनेधेयेछे. जेरली डुथा जेज
 च्यायमांछे.

श्लो३ अथैयतांयानिशुंतंयु
नांयस्मारात यत्वारोयापिडाभा
साध्यतीयुरनुशोयताभूापररा

६३ त्रेशरमा अघ्यायमां शुद्धेयल डेहेछे. नारदलये हारडां
मांजावीने कृष्णदेयने इत्युं तभारा अनिशुंयनें जाणासुरेवंदी-
शाणाभां राण्योछे. तेभांलसतांन सैन्य सिध्य करीने शोहितपुर
नघने जाणासुर साथे लुंय करतां कुलांड रूपे इर्ण प्रधांनोभात्या.
त्यारे जाणासुर प्रासास्त्र. वायव्यास्त्र. अश्वस्त्र. पासुपतास्त्र
जेयां अस्त्रो परस्मर ईं डेछे. जेदलाभां भूदेवल लुंयनें आघ्या-
साथे कस्त्रत्वुल. प्रेत. पिरात्र. डाकिनी. शाकिनी. जनुधान-
कुष्मांड. घैतास. तैरयनाणो. सहवर्तभांन लुंय करता हता. ते
सभये कृष्ण देवे मोहनास्त्र ईं डेछुं. तेथी भूदेवल मोहितथया. न
दीजिपर भूदेवल जिंघी गया. लस्त्रर हरो दिशाये नासया लायुं.
पछी जाणासुर नां पांयरो घनुष्यो लाजीनें नवसे छनुं हाथज
प्यस. सारथी घोडा मारुया. त्यारे तेनी भाता डोरवाण छूरा
मुडीने नागी लगवानना रथ जाणण जिली रही. तेने नेघनें
लगवत रथ भरडीने जिला रता. जेदलाभां भूदेवलये-
सायंघान थघने शीत नवर मूज्यो. पछी भूदेवे जाणासुर
ने सायीने लगवान् भांसे अठरा मर डराव्यो. जेदली क
थर जे अघ्यायमां छे.

श्लो३ अथैयतांयानिशुंतंयु
नांयस्मारात यत्वारोयापिडाभा
साध्यतीयुरनुशोयताभूापररा

६४ योशरमा अघ्यायमां शुद्धेयल डेहेछे. जेदवार
नदयोनां जाणजे वाडीभां रभवागया. तहीं पुयानुं पांणी
नेवा लाज्या तोभांहे भूरो डं डी डो दी हो. तेने दोरडांनो-
इं शोघाखीने डाहवा मंज्या. पण ते नरा ये स डयोने हीं त्या
जेनघने कृष्णलने इत्युं. तेमणे त्यां हां जावीनें डाजा हाथ च
डे जाहार डाह्यो. लगवतना हस्त स्परी करीने दिव्य देह
प्राप्त थयो. लगवान् ने नभस्कार करुयो त्यारे पूछ्युं तमें डो
ए? तेणे इत्युं हुं नृगरान हतो. तेथारे परसाहना छारा तेर
खी गायो जो लुशाण सहित प्राह्मणेने आपियो. जेड
प्राह्मणी गाय लूलथी जमारी गायो भां जावी. तेमें जी
न प्राह्मणेने आपी. जेडी प्राह्मणे यढया धाज्या. तेमनें
हत्तर गायो आपेवा मांडियो. तेन भानीने मूने आपे दीयो. प
ए कृष्णाय तारभां त्पारो जिंझार थरो. जेहेयुं डहीनें नभस्कार
करुयो. ते विमानभां जेशीने स्वर्गे गया पछी लगवां न नदयो
ने डेहेछे. विष. अग्नि. नण. राणद्रव्य. जेजो करतां प्राह्म स्व-
ए प्राह्मणी मता उजहु डहा. ने विषे आयते न मरे. जागलागे
तौ पांणीथी जो लयाजे. पण प्राह्मणी वस्तुने सेतेना पुण सु
धां प्राह्म स्वडेपे अग्नि जाणे छे. जेदली इथा जे अघ्यायमां
छे.

श्लो. ३. अखलद्रुःकुतुःश्रेष्ठलगायान्
रथमास्थितः सुहृद्दिदक्षुःकुतुः
प्रययौ नंदगो कुलभूपा १॥ ७॥

५५ पांशुत्तमा अघ्यायमांशुः कुदेव रानने डेहेछे. अण

देवत्तरथ विपरजे सीने गो कुणगया. त्यां हां नंद शोरा. गो
पि. गोघाण. अनेने मस्या. पछी अडे अडेने समाथार पूछ्या.
डेहला अडे हियस रहीने गोपियो सहित चैत्र वैसाण महिने
पुन मनोपुरो थं ममाने घने नभुनां तीरे गोपियो साथे नण
क्रीडा स्थण क्रीडा करीने गोपियो नुं मनो रं हनु हास्यजित
घाणे करीने कुलुं. ते येणा वडुले वाडुली महिरा भोडली तेळा
डेथडी गणया भांडी तेना सुगंधी गोपियोनां मन वेधायां.
अखदेव लने डेहेछे. अनेने पण अे वाडुली महिरा प्रासन करधी
गमेछे. ते सांललीने वृक्षो पांशे नठे गोपियो सहित महिरा पा
न करीने वनमां डुरया लाजमाने बला लथयां. विन्मत थछेने अ
खराभे नभुनां लने जोलाव्यां ते एी अे वयन भान्युन हीं. त्या रे
हण खेछेने जिंथी खाव्या. तेने डेहेतुं विन्मत थछेने. त्हा राशो
डडडा डरीश. पछी नभुनां भुति भंत आवीने हाथ नेडीने
डेहेया लागि. आपनो प्राक्रम अहादि डेथी वरान थवा
नोनथी. ते सांललीने प्रसन्न थया. पछी छोडी दीधी.
अने गोपियो सहित नभुनां भां नण क्रीडा करया ला
ग्यां. अरेली कुथा अे अघ्यायमां छे.

श्लो. ३. नंदप्रनंगते रामे कुतुषाधि
पतिर्नृप वासुदेवो हमीत्यज्ञो
हूतं कुषणाय प्राहिलोत्. ११॥

५६ छासठमा अघ्यायमांशुः कुदेव डेहेछे. अण देव ल गो

कुण पयास्या पछी पैं डड रानये कुषण देव पांसे हूत भोड लयो. ते
ले आधीने कुलुं तूं जोरो वा सुदेव छे. कुंजरो वा सुदेव कुं. अे तूं
रो वा सुदेव होयतो भूरी शाये युध्य करयाने आय. अेर कुं डही
नें हूत पाछो रान डने आच्यो. अने संदेसो डयो. अेरला मां
कुषण देव पण रथे यडीने तेनी नेडे लडया आव्या. ते ले लग
यान् आघ्या नं एी लाडुं नां अे हाथ करीने थतुर्तुं थयो.
कुषण देव ना नेयो वेष लछेने पोते नगरनी जा हारनी डल्यो. डा
शीशान्त्रण अक्षो हिली. सैन्य साथे खेछे लुधने गिल्लो रसो.
तेनी सासुंने घने लगयान् जोल्या. ह्ये हुं हथियार डेडुं ते सह
न करणे. आपली पासे पैं डड शूण. गदा. पदिरा. परिघ. शक्ति.
जडग. वांण. कुषण देव ना विपर डेडुं वा लाग्यो. त्या रे कुषण देव
शारंग घनुष्य थराधीने वांण वडे हाथी. रथ. घोडा. पहाती
हूण्या डेरला अे ड मुआ. डेरला अे ड वीर ना हासया लाग्या. ते
वारे पैं डड कुं डीण अण ने घने कुषण यं डेहेछे. तूं डेहेतो हूतो डे
तूं जोरो वा सुदेव. कुंजरो वा सुदेव. अे हे कुं डहीने थक वडे पैं डड कुं
आथुं विडाव्युं. अने काशी शान नुं आथुं पण छे कुं. ते काशी भां रान
हूरे आवी प. कुं. लोडो ने घने विरभय पाभ्यां. तेना पुत्र सुदक्षि
ले अग्नि प्रसन्न करीने हूर डं घहन करया मंज्यो. ते वारे सर्व

बनत्वगवान्नेशार्णव्या-तेमणे संरक्षणा कस्युं-जेरली कथा
जे अघ्यायभांछे-

श्लो३-लूयोहं श्रोतुमिच्छामिरामस्याद्रुतकर्मणः

अनंतस्याप्रमेयस्ययदन्यत्कृतवान्प्रभुःपारा

५९ सडशोठमा अघ्यायभां रान्ने केहेछे-जणदेवळ जुं-

थरिअ हवे जो हो-त्यारे सुकडेवळ केहेछे-नरका सुरजो मिअहि
विदनामेयांहराजे चणो णिपद्रवभांज्यो-पछीरैवतं पर्यतने वि
शेजणदेवळ गोपिया सहित पाद्यगीतनृत्य करेछे त्यां हां हि
विदवानरायेआवीनेंआजो णिपरदुष्टयाभांज्युंजायडियोने दुलां
देजाडीनेहसे-शिरुन हृदिमां पडुडीने जैरीयोनी येष्टा करेजण
देवळयेवापुलीमदिरापानकरीनेंआडीनीगाणरोबरी म्हेलीहती
योतेडोडीने मद्यढोलीनांज्युं-तेनेठिनेंजलराभयानरासाथेपुहु
करयासाज्या-वानरेळाहाडणिपाडीनेंरामणिपरनांज्यां-तेते
मणे मुशखवडेथुरोडरीनांज्यां पथिरा आणीनेनाजेजेपुंजहु
वारलुंधंयास्युं-त्यारेजलरामजोल्या-अरेदुष्ट-आसएना
अगनयरात्या-स्त्रियो जिगाडियो-तेजुंआइललेने-तेसांलछ
नेवानरेभ्होदुंळाहाड णिपाडीनेंजणराभनाभाथा णिपर ईशुं-
तेजणराभेअथाव्युंअनेंमुशखानोघाकस्यो-तेथीतेमूर्छनाजणे
नेपज्यो-पाछोसायधथेठिनेंजीनुंआडनांज्युं-तेथेएजयापीनें
मुशखप्रहारभाथा णिपरकस्यो-लोहिपेहेवासाज्युं-हाथपणपछाडी
नेआएमुड्या-त्यारेदेवअंधिमंडळयेजणदेवळनेआशिवादीधोः
अनेंइलनी चृष्टीकरी-जेरलीकथाजेअघ्यायभांछे-

श्लो३-दुर्योधनसुतांरावन्लक्ष्म
णांसमितिंनयः स्वयंवरस्थाभ
हरत्सांजोन्नंघयती सुतःपार

५८ अडशोठमा अघ्यायभांशुकेदेवळकेहेछे-दुर्योधनजी

कन्या लक्ष्मणांना स्वयंवरमां नंजुयंतीना पुत्रे सांजे तेजुं हर
णकस्युं-तेनेठिनेंजोरयोतेनीपुंठेळाग्या-तेणेरेथेइरेवीनेंपनु
प्यजांए येळावीनेसघणा जौरयोनेमारी ह्हाव्या-त्यारेज
घायेवियारकरीनेंसांजना सारथीनुं भाथुं णिडाव्युं-चोडामा
स्या-रथलाज्यो-पिरथथयापछीजांधीनेहस्तिनापुरलेठ
जया-जेसमाचारनारदण्येजिअसेनेकेह्या-त्यारेनदपल
स्करतेयारकरीनेंआल्या-जणदेवळकेहेछे-युंधंकरवानुंकार
एनथी-दुर्योधनभ्रूरो शिष्येछे-हुंसमनवीनेछोकरानेतेडी
आपुंछुं-जेअकहिनेजणदेवळ हस्तिनापुरआव्या-जौरयो सा
आआवी जणदेवळनेंभणया-दुर्योधननेकेहेछेअभाराछो
करानेजांधीलाव्याछो-तेआपोत्यारेदुर्योधनजोव्योतमेन
दवजिन्मत्त-तमनेछत्रसिंहासंनजोअधिकारनछतांरानड
न्यानुंहरणकरोछोआरेतमनेशिक्षाकरवीनेठये-जेरलुं सां
लगतांनहणलेठिनेहस्तिनापुर जिंधुंवाणघांसांजेजेसुंजेर
वेनगरडुजेछे-जेपुंनेठिनेलक्ष्मणांकन्या तथासांजलमाघे
जावीनेप्रार्थना करीकेयारदीपसलभसमारंत्नकरयोनेछे
येतेप्रमालो भ्होरी घामपुमथी लभू कस्युं-जेरलीकथाजे
अघ्यायभांछे-

सोऽङ्गनरुं विहितं श्रुत्वा तथो ह्यहं योषिताम्
 कुण्डो नैकेन अह्निना तद्दिक्षुः समनारदः ॥ १॥
 १५७ जगन्तोत्तरमाज्यायमांशुऽदेवत्वके ह्येते नरका
 सुरनेमारीने सोणहन्नरजेऽसो राण्डुन्याओत्तगवान् ह्य
 रकां जापीने जेके यारेण परण्याते जो तु कनेया साडे नारदल
 ह्यरकां जव्याते पुरियमत्कारी इ. आनं ह्युक्त. सोणहन्नरजे
 इ सो जाह मंदिरनेने नारदल नामनमां जाधुंके लगवान् पां
 स्तेथी जेके जायडिपोताने साडे मागी खेपी. जापणे कुण्डनाडे
 हेवाना नथी. जेयो पियार इरीने जेके मंदिरमां पेडा. त्यां हां ल
 गवंते सत्कार इरीने पुन इरी लगवान् जो ल्या जापनुं जा
 पयुं थयुं तेनुं डारण जो हो. त्यारे नारदल उिये म्या. हे देव जभारो
 हन्मारो स्त्रियिनाव्यर्थ गयो. मारे त मारी जरली जधी बायेडी
 योमांथी जेके जायडि म्हुने जापो. जेरले जमे संसारमां डिये.
 त्यारे लगवान् जो ल्या. ने घरमां हुंन हो गिते जायडि त मारे खे
 पी. त्यारे नारदल वेहे दावे हे ला जी न्न घरमां पेडा. त्यां हां लुये छे
 तो जे जी ललां यो पर रमे छे. ते मांथी नी इलीने त्रीने घेर गया तो.
 थोते जो डारं मां डे छे. ते म लयो धा घरमां लराया तो जग्नि होत्र
 ना हो इ जापी रात्पा छे. इहीं स्त्रिनें घरलां घाले छे. इहीं पोते थ
 एगार राने छे. इहीं जो डरां जोनें हाथी घोडा जी पर जे सतां सिंज
 ये छे. इहीं जो डरा जो डरी जोनां खणू निरंधारे छे. जे म सर्व ठे जां लो
 लगवंत नी व्यासि नलीने नारदल विस्मित थया. जेरली इ
 था जे अध्यायमां छे.

स्योऽङ्गनरुं विहितं श्रुत्वा तथो ह्यहं योषिताम्
 कुण्डो नैकेन अह्निना तद्दिक्षुः समनारदः ॥ १॥
 १५७ जगन्तोत्तरमाज्यायमांशुऽदेवत्वके ह्येते नरका
 सुरनेमारीने सोणहन्नरजेऽसो राण्डुन्याओत्तगवान् ह्य
 रकां जापीने जेके यारेण परण्याते जो तु कनेया साडे नारदल
 ह्यरकां जव्याते पुरियमत्कारी इ. आनं ह्युक्त. सोणहन्नरजे
 इ सो जाह मंदिरनेने नारदल नामनमां जाधुंके लगवान् पां
 स्तेथी जेके जायडिपोताने साडे मागी खेपी. जापणे कुण्डनाडे
 हेवाना नथी. जेयो पियार इरीने जेके मंदिरमां पेडा. त्यां हां ल
 गवंते सत्कार इरीने पुन इरी लगवान् जो ल्या जापनुं जा
 पयुं थयुं तेनुं डारण जो हो. त्यारे नारदल उिये म्या. हे देव जभारो
 हन्मारो स्त्रियिनाव्यर्थ गयो. मारे त मारी जरली जधी बायेडी
 योमांथी जेके जायडि म्हुने जापो. जेरले जमे संसारमां डिये.
 त्यारे लगवान् जो ल्या. ने घरमां हुंन हो गिते जायडि त मारे खे
 पी. त्यारे नारदल वेहे दावे हे ला जी न्न घरमां पेडा. त्यां हां लुये छे
 तो जे जी ललां यो पर रमे छे. ते मांथी नी इलीने त्रीने घेर गया तो.
 थोते जो डारं मां डे छे. ते म लयो धा घरमां लराया तो जग्नि होत्र
 ना हो इ जापी रात्पा छे. इहीं स्त्रिनें घरलां घाले छे. इहीं पोते थ
 एगार राने छे. इहीं जो डरां जोनें हाथी घोडा जी पर जे सतां सिंज
 ये छे. इहीं जो डरा जो डरी जोनां खणू निरंधारे छे. जे म सर्व ठे जां लो
 लगवंत नी व्यासि नलीने नारदल विस्मित थया. जेरली इ
 था जे अध्यायमां छे.

७० शितेरमा अध्यायमांशुऽदेवत्वके ह्येते नरका
 र्त्तने विशे लगवान् नगृ तथर्त्तनें प्रातः स्मरण इत्यापछी स्मा
 न इरीने सूर्यने अर्ध जापीने संध्या इरीने. देव. ऋषि. पितर. कु
 लरुध्व. ब्राह्मणी. पुन इरीने नित्य दान गाय सोनां नां. नेडा
 र्थी होयते नित्य इरतारे हे. जेके दिय से सत्तामां जे हा छे. त्यां हां
 नरा संघे रा न्न मंदिशाणां ना ज्या हता. ते जो जे हुंननें हाथे
 पत्र मोड ल्युं. जेरलां मां धर्म रा न्न इनें थी नारदल ज्वाध्या. मथि
 नरा न्नूर. पेगमां पाडुडा. सूर्य सरणीं डंती नेने न मत्कार इरी
 ने पूछुं. ते मणे इ ल्युं धर्म रा न्न ये मर्थना इरी छे डे. जाप जापीने
 रा न्न सूर्यत्त पारपाडो. ते प्रमाणे ज हुंनां वयन सां लुनें लगवा
 न् उाध्वपने डे हे छे. पे हे दां डे एी तर डं ल्युं. त्यारे उाध्वपल
 जो ल्या. धर्म रा न्न पांशो पे हे दां न छे ये. प ए त हीं पृथ्वी ना
 रा न्न नं त्या वगर रा न्न सूर्यत्त थवानो न हीं. मारे पे हे दां न
 रा संघ जी पर स्यारी इ रयी. ते न व ना ग सह स्र जणी छे.
 देव हे ल्यथी ज नं त छे. मारे मथम तद्दि न्युं. जेरले रा
 न्ननुं डा मथशो. जेरली इथा जे अध्याय मां छे.

श्लो३-धृत्युदिरितभाङ्कुर्यहे
 यर्षुद्रुवोअपीत् सत्यानां
 भतमाज्ञायकृष्णस्ययम-
 हाभतिः॥१॥ छ ॥ छ ॥

७१ जेडोतेरमाअध्यायमां शुद्धेयलडेहेछे. जिधयल
 नेलगवते पूछ्युं तेजिपरजिधयलडेहेछे. राबनजोयेपत्रभो
 डल्युंतेनोअनीआयसांललो. नरासंधेअंधिशानाभांनेरा
 लजोनांन्याछे. तेमनीस्त्रियोधरनांजाम करती. छेडरांर-
 भाडती. आपनां निर्भणयेरिचगायछे. गाथानुं डारणनरा
 संधनोवध करीनेपोतानापतिपुत्र. शरीरभर्वनुं रक्षणाथाय
 जेया गुणगायछे. नेमसंडरमां गोपियोयेगायनडस्युं. गनें
 ड्रं गासुं. नेमननडीयेरावलाथडीछूटवाने. नेमयसुहेयदेयडी
 येगायनडस्युं. नेमअमेनसजाठियेथीये. तेसांललीनें लगया
 न्याएयोसहवर्तमान. जिधय. अकूर. अणहेयल सुध्यांनीड
 वया. तेजोअनर्त. सौधीर. मडहेरा जोसंगीनें हस्तिनापुरमा
 व्या. जेवर्तमान धरभरानये सांलल्युं. त्यारेथतुरंगी सैन्यसा
 थेलेठिनें जागमां मेलापेथयो. पेछीलगवानूने संभारंलधीया
 न्ते गानतेआनंरडरताडरता घेरसाव्या. पेछीनगरनी-
 स्त्रियोये मंगणपदार्थ. अरपणडख्यां. पेछी कुंतीये त्रैल्लो
 डयनाथ लगवानूने नेठिनें द्रौपदी सहित भणी. जेरली
 डथाजेअध्यायमांछे.

श्लो३-जेडातुसत्तामध्यमास्थितोमुनि
 लिष्टतःआह्लोःस्त्रियैरैरयेत्वात्तुलिश्वयु-
 धिष्टिरः॥१॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

७२ जोहोतेरमाअध्यायमां धर्म राबनडेहेछे. हेहेय. राब
 सुययते करीनें आपनो यन्न करवानो भूरो हेतुंछे. जेरलोआ
 पेपूर्णाडरयो. तेसांललीने लगवानूजोव्या. यारे दिशायेया
 रलाठिने मोडवया. जेयो हराव करीनें सहदेय हस्तिना दिशाये.
 पश्चिमेनकुलने. जिस्तरे अरलुनने. पूर्व लीभसेनने. तेमनी
 साथेथतुरंग सैन्य आपीने मोडव्या. तेजोदिगयीअय करीने-
 आव्या. डव्य धर्म राबनें आप्युं. पेछी कृष्ण अरलुन. लीभसे
 नत्रणोबहो आह्लणनोयेशलीधो. अनें नरासंधने घेरगाया.
 तेयैश्वहेव करीने आहार आव्यो. तोत्रण अतीथीनेंनेठिने
 राबन जोव्यो. नेडंठिछे होयते मागो. त्यारे लगवानूजो-
 व्या. हेराबन अमेअतिथी आव्या छीये. अमने हुंहु सुध्यांनी
 लिहा आपो. त्यारे राबनडेहेछे. आ हठ शरीरछे जेनी साथे-
 हुं सुध्यां करीशा. हाडडीने जेठियेवाहा युद्धुनो आरंभमां डयो. हा
 हाडे सुध्यां करेनें रात्रे मीत्रनी पेडेवातो करे. जेभसत्तावीश दि
 वशा सुध्यां डस्युं. अहावीशमे दिवशी लीभसेन कृष्ण देवनेडेहे
 छे. हुं जेनेथीरीनें जे डूडयां करी जे दिशाये डूंडुं. पेलाजेडू
 शीनें लयतो थायेछे. त्यारे लगवानूडेहे. जेनारीरीरनां डूडयां-
 अवणां सयणां करीनें डूंडुं जे जेरलेभरशो. तेम डरतां नमरयो. हे
 यताजोये हुं हु लीवगाड्यां. जेरली डथा जेअध्यायमांछे.

श्लो३०३ अयुते हेरातान्यशौलीलयायु-
धिनिर्लिताः ते निर्गता गिरिद्रोण्यां
मलिनामलयाससः ॥ १ ॥ ७३ ॥

७३ अं ह्येते रभां अघ्याय मां शुद्धेयल डेहेछे. आपीरा
हूनर रात्न नरासंधनें भारीने अं दीराणाभां थी छोडव्या. ते
मनां मेलां सुगडां इरेलां तथा नीभाणा यथेला. जेयां नेठिनें
लगयंते ते मनी हूनमतो इरापीने मंगलस्नान इराव्या. पछी
ते मनो नयां सुगडां घरेलां आपीने सत्कार उरुयो. पछी रात्न
जोने हाथी घोडा श्य पासपी ठितिया ही वाहूनो आपीने घेर
मोडल्या. रात्न जोने डलुं तभारे देव आत्स सांपू जे मने शार
लो रेहेपुं. जेर सुं डहीनें लगवान् जोल्या. महो रात्न जो आ
बथडी हुं जनितात्मा ठेस्वरत्न हीनें म्हारे विरो चित्त जित्त
म प्रडारे राजने. जेर ले तमने अंत डालें मोक्ष पमाडी श. जे
यो रात्न जोने डीपदेश डरीनें रस्ते सगा ज्या. रात्न रस्ते नतां
भां हो मां हे लगयंत मा गुला वलीन डरेछे. लगवान् डेवा
या लुछे. लुजो आपलो सघसाचे जे डपत्र मोडल्युं ते नो अभि
प्राय सप्रलनें रात्न सुय हनुं निमित्त डरीनें नीमरोन अरनुन
तथा पोते. चलो आत्सलानो वेधल ठेने. नरासंधने घेर ठेने आ
पलो साई लीक्षा भाडीनें ते नो नास डरुयो. अनें आपलाने छोड
व्या. जे अ डेहेता डेहेता पोतपोताने घेर गया. अही लगवान्
जेठिने साथे लेठिनें छे प्रस्थ पंधा र्या. धर्म रात्नने मलीनें आनंद
पाभ्या. जेर ली डथा जे अघ्याय मां छे.

श्लो३०४ मेवं युधिष्ठिरो रात्न नरासंधनां
यथे मलोः कृष्णस्य यानुत्पायतं शु-
त्वाप्रीतस्तय अवीत्पाय ॥ १ ॥ ७४ ॥

७४ शुभोते रभां अघ्याय मां शुद्धेयल डेहेछे. धर्म रत्नये
रात्न सुय यत्नो नारं ल मां ज्यो. त्पारे लगवां ने डेहेछे. यत्न कर्म
नी यो लना डरो. ते ठी परथी लगयंते ऋषियो ने जो लाव्या. आ
स. लर ह्ना. सुमंत. गौतम. मसीत. यस्मिष्ठ. देवयान. ड ड्य.
भैनेय. डवष. लीत. विरेयामिच. धाम देय. नैमिनि. कृतु. पै
ल. पराशर. गर्ग. अथर्वण. परशुराम. वीती होन. मधुछं ह.
विरसेन. कृतप्रण. द्रोण. लीष्म. कृपाचार्य. छिद्रादिदेव. आ
त्सल. क्षत्रिय. वैश्य. शूद्र. सर्वने जो लापीनें. धृतराष्ट्र. दुर्यो
धन. डर्ण. विडर्ण. सर्वनें धर्म रात्न पुछेछे. प्रथम पूजन जोनुं
डरयुं? त्पारे सहदेव डेहेछे. लगवान् कृष्ण सर्वनें यं हया योग्य
ते मनुं पूजन पेहेसुं डरयुं. ते येला सर्वे लगे अनुं मोहन आप्युं.
अने कृष्ण देवनी पूजन पेहेली डरी. ते ने ठेने शिशु पाजनें री
शाये डी. अने जो ल्यो. ययाति रात्नये जेला कुणले आप हीयो
छे. जे थोर. वनर. जेनी पूजन डरपी जे डिया सात्स मां छे. जेरी
ते सत्ता मां निंदा डरया लाव्यो. ते सभये लीष्मे निरा डरला ड
रुं. (पास्यो) तेन सांलसतां इरीनें लगयंतनें शोणा लो दि
षियो. त्पारे लगवाने अक्रवडे लेनुं माधुं छे दूं. हेयो ये पुंधय
ही डरी. जेर ल डथा जे अघ्याय मां छे.

श्लोकः अन्नतशत्रोस्तं दृष्ट्वा राक्षसुय
महोदयम् सर्वभुभुदीरेन्रसन्नृदेया
येसमागताः गारा छु पा छु पा

७५ पंचोत्तेरमा अंध्यायमां शुकेवकेहेछे. राक्षसत्हारा

पितामहे राक्षसुय यज्ञकस्यो त्पारे लीभशेन पांशोपाडशाणा
नुकामः दुर्योधनः पांशे राक्षसो लेटननराजा लाये तेनुं द्रव्य-
राज्यानुं. सहदेवनी पाशो सर्वनी पूजन करवानुं कामः नकुले-
राक्षसो लाये तेपदार्थः धर्म राक्षसे विहित करयां. अरलुने-
प्राप्त एतोनी सेवा करवी. दुष्णदेवे अंठां पत्रावलां काठयां.
द्रौपदीये सर्वने पडवान्न पिरसयां. आडीनी भंडलीये नेकां
भंडेते करयां. अे प्रकारे यज्ञथया पछी सर्व भंडली सुध्यां-
धर्म राक्षस वलुथ स्नान करयानी कुल्या गंगाभां नठने स्नान
नीये लाजे प्राप्ता एो मंत्रं लोछे. सुवाशिनीयो आशिर्वाहदे
छे. अंशूरा चृत्य करेछे. नानापालं नोना घोषे थायछे. सर्वने
यस्त्राखंडार आपिने धर्म राक्षस सर्व भंडली सुध्यां भयसत्ताभां
आख्या. त्यां हां दुर्योधन सत्ताभां लतो हतो तेवारे नं हां लूमि
हती त्यां हां पांशोनीो वेहेम आख्यो. अेटले नंभो जियो लीघो.
त्यारे ऋषियो हसवा लाख्या. आगलया सतां पाणी हुनुं. ते लगाये लु
मिहे प्राया लागी. तेथी लुगडां घूरां भूडीने थाल्यो. ते पांशोभां अ
थडाछे पड्यो. अेटले सघला राक्षस राणीयो. जी लक्ष्मीयो हसवा
भंड्यां. तेने छेने दुर्योधन सन्नि तथेने भंडली सहीत घेरगयो. अ
हिं धर्मे यज्ञसभां स कस्यो. अेटली कुथा अे अंध्यायमां छे.

श्लोकः अथान्यदपि कृष्णस्य शृणु
कुर्माद्भूतं नृप क्रिडानरशरीरस्य
यथासौ त्वपतिर्हितः गारा छु पा

७६ छोत्तेरमा अंध्यायमां शुकेवकेहेछे. शिशुपाणनो

संजा सासवनें रे किमिणीना लगनमां हराव्यो हतो त्पारे शा
ल्ये प्रतीक्षा करी हती के पृथ्वी जीपर नदवरे हेवा हेनारनथी.
अेवी प्रतीक्षा करीने नित्य भूडी लरीने धूण प्राठिने वर्ष सुधी
रूप कस्यो. महादेव प्रसन्न थया. वरभाग के हेतां न राख्यो
ल्यो. देव. असुर. भनुष्य. सर्प. गंधर्व. राक्षस. अेओने हरायुं.
अेवुं विमान जापो. भूरी गतीने लोडयमां था अे. तेन प्रमां
एो शिष्य लये वरदान आख्युं अेटले विमानमां जेशीने लस्कर
र सुध्यां द्वारकां आयीने लस्करनो घेरो घाल्यो. पोते मंत्री
सेषिलो रहीने द्वारका जीपर पथरनो वरसाध वरसाव्यो. ते
सभये. प्रद्युम्न. सात्यकी. आशुषेण. सांज. नक्रूर. हार्दिक्यादि
कु. वीर लुधं करया लाख्या. तेवेजा प्रद्युम्ने आणनी दुष्टी करी
ने लस्कर हहाव्युं. त्यारे सात्य गुप्त थे छे नय. प्रगत थाय.
मायाये करीने प्रद्युम्न जीपर गहा प्रहार कस्यो. अेटले प्रद्युम्न
नें मुछेना आवी. अने रथमां पड्यो. त्यारे सारथीये रथ छोड
व्यो. जे पडिये सावथी तथेने प्रद्युम्न के हेया लाख्या. तेज
भारा कुणनें दूषण लवाड्युं. अेटली कुथा अे अंध्यायमां
छे.

श्लो३. सजिपस्पुरियसखीखंहेशि
तोपुतकार्मुकः नयमांधुमसःपार्ष्वे
धीरस्येत्याहसार्थिभाषाणा छु ॥

७७ शिस्तोतेरमांजध्यायमांशुकेदेवळडेहेछे. जेघडिये

प्रधुससावधधने सारथीनेडेहेछे. रथयावयाहे. जेपुंकी
नेंधनुष्य सन्नकस्युं. साख्यने जाहजांलाभाखां. धारजांणे
दुरीने रथनाघोजभाखा. जेडजांणेदुरीने सारथी भाख्यो.
धनुष्यलागीनांप्युं. गार. सात्यडी. सांज. जेजोजेजांणवृ
ष्टिदुरी. जेप्रदारेनेवदीवसयुंधधयुं. जेरलामांशोमकृष्णह
स्तिनापुरथी हारडांजाव्या. जणदेवळने हारडांनारहरासा
रुमोडल्या. पोते साख्यसाथेनुष्यडरवासाख्या. जेरलामां
जाडाशमांधी साख्ये साडितेडुंकी. तेपिणुणेधीराळडरती
जाधी. जेरलेतरत कृष्णदेवेजांणवडेतेना उडडाडरवाप
छीसाख्ये लगवानुंयनुष्यतोड्युं. लोडहाहा डारडरवासां
ज्या. लगवाने साख्यनीडेडे णिपरगद्यमारीत्यारेतेंशुंथधे
गयो. दुरीने लेवसुदेवनुंभाधुंकापीलेछेनेजाव्यो. तेनेछेनेत्र
लुजिन्नथछेनेडेहेवालाख्या. जमाराजपिनेजेणेभाख्यो. जे
घडिये सावधिसधने. जेतोमासुरीभायाछेजेपुंजोलेछे. जे
टवामांसाख्यसंताछेगयो. दुरीनेजांणवृष्टिडरवासाख्या.
प्रलूयेधनुष्यलाख्युं. त्यारेगद्यलेछेनेछेज्यो. लगवानेहपिमां
थीगद्यपाडी. जनेचक्रयडेतेनुंमाधुंजिडाप्युं. पिमानतोड्युं. ह
यन्यथयो. जेरलीडथाजेजध्यायमांछे.

श्लो३. शिशुपाणस्यशाख्यस्यपौंड्र
डस्यापि दुर्मतिः परलोडगतानांये
दुर्वन्यारोक्षयसौहृदभाषाणा छु ॥

७८ छिस्तोतेरमांजध्यायमांशुकेदेवळडेहेछे. शिशुपाणः

पौंड्रड. शाख्य. जेजोनुं कालपुरडरवामारैवक्रंत. विदुर. शा
ख्यसुंध्यां हारडा. जाधीनेनुंधडरवासाख्या. त्यारेरथेणिपरथी
दुधीपडीने गद्यलेछेने कृष्णदेवपायातेना णिपरहंतयक्रेगद्य
डुंकी. तेगद्यने गद्यवडेपाडी. त्यारे हंतयक्रेडेहेछे. तेजमाराभो
णाछेलाछे शिशुपाणनेभाख्यो. हवेहुं तने मारीशा. जेपुंनडा
मुंजोलीने जीणु गद्यडेडी. पलात्मनयतेतेनी छातीमां गद्य
मारी. जेरलेमुंजमांधीलोहीसोड्यो. जने हाथेगपसारीनेते
णेभाणनुड्यां. तेनाभोमांधीन्योतिनी. ड्यनेकृष्णदेवनामुंज
मांगछे. वक्रहंतनेभाखापछीजणदेवळतिथियात्राडरवानीडद्या.
प्रलासजाधीनेतिथियात्राडरी. पछीलनुनांणमांस्नानडरीनेत्त
रतांजमां गंगास्नानडस्युं. तहीथीनेमिषारणालणीयाख्या. त्यां
हांजडासीसहस्ररूपिनां दरशनडरीनेजमस्कारडरवा. तेलेणिडी
नेमानजाप्युं. जनेनमस्कारडरवा. जेसवानेजासनजाप्युं. त्यां
हांसूतपूराणडेहेता हतातेमणेजल्युत्यानदीपुंनहीं. त्यारेजणहे
चळनेरीस. थडी. जनेजोल्याडेजासार्थिनोपुत्रभोरेशिहान
डेवरायेछे. जनेशिक्षाडरवी जेमडहीने दरलनीसखीडेडी. डुंके
लांनसुतमरणपांभ्या. जेरलीडथा जेजध्यायमांछे.

श्लो० ३०३ ततः पर्वण्युपावृत्ते प्रयं डः
पांसुवर्षणाः त्रीमोवायुरत्पूडा
बन्पूयगंधस्तुसर्वशः तापान-

७५० ओजस्योहंसीमा अर्ध्यायमां शुक्लकेहेछे. जणयण
दैत्येव्राह्मणनी यज्ञसाजा जिपरपुंड्र. लो ही. विष्टा. हाउडांनो-
घरसाधयरसाव्यो. तेने छेने जणदेवठने क्रोपजाव्यो. जेरसा
मां प्रयं ड घायु छूच्या. जणयण दैत्यनुं शारीरकानणनाडुंगराने
पुंड्राकुं रातापाल. विक्रासभुज. नेछेने जणदेव हाथमां भूशण
खेछेने लुध्य करवा गिला रत्या. तेवारे जणयण आडासमागेना
सयासाव्यो. तेने हणयडे जेथीने माथाभां भुशसभास्युं. तेणेक
रीने माधुं दुटी मरणापांभ्यो. त्यारे क्रुषिये. स्तुतिकरीने यस्त्रा लंङ
रमाप्यां. ब्राह्मणनी जाहा खेछेने सूतभास्यानी हत्यादुरधया-
सां जणराभनीकड्या. तेजोविस्वामित्री. शारयू. प्रयाग. पुष्पा
श्रम. गोमती. गंडकी. विपासा. जया. गंगा. सागर. भेहं दुहि. स
सगोदावरी. लीमरथी. पंपा. जामडोषी. कांथी. कावेरी. कृतभा
ला. तांभ्रपणी. कुसायल. तापी. पयोषी. निर्दिध्या. जे तीर्थो करी
रीने जायतां भारगमांसांनस्युंके. लीमदुर्योधनगदालुध करेछे.
त्यारे जापीने लेमने उद्युंके तमेजरो जरीयापी रछे. मिथ्या लु
धडीघाथी सुदुण? जेयुं जणराभे उद्युं पण जनेये मान्युं नहीं
त्यारे हसे जेमना दैवमां होयतेथाओ. जेरसुं उहीने जणदेव-
ल हारडा जाव्या. जेरली उथा जे अर्ध्यायमांछे.

श्लो० ३०४ लगवतन्यानिरेयान्यानि
मुकुंदस्य महात्मनः गिर्याण्यनंत
वीर्यस्य श्रोतुमिच्छामहे प्रत्नो ॥

८० हंश्रीमा अर्ध्यायमां शुक्लकेहेछे. जणयण
एहरिदुथी. घणोपी जायोत्यारे तेनी रुमी केहेछे. तमाराजाण
मिन्न द्दारकांधीरिछे. तेमने मलो जेरले तेमापणुं हरिदुदुर करशो.
तेसां ललीने सुदांमा ओज्या. कंठ लेदमुकुं पी. नेछेये. तेवारे रुमी
येंधारमुडीपहुंया मागीलापीने जाव्या. तेलेछेने हारडां गया.
त्यां हाहारपाणे लगवतने उद्युंके द्वारे ब्राह्मणजाव्योछे. तेसां
ललीने लगवान् सामागयां जने सुदांमाने मल्या. तेनो हाथ-
साहीने मंदिरमां लाव्या. सिंहासने येसाज्या. इकुमी एपीपां सेपू
बनो सामानमंगापीने लगवते पोसाने हाथे पगपोछेने जाठ
पटराणीयोने हाथेमंगल स्नान कराधुं. यस्त्र लुषणपेहेरापी
नेमहापूबन करी. पछीपंडती ये लो न करीने शय्या मंदिरमां आ
हणने पलंग जिपरजेसारीने. विद्यालयासने सारेशुरत्रहे जा
पणें रहा हुता. छेत्यादिघारता सुदांमदेवने पुष्कीयो. तेमणे उही
यो. पछी अहो सुदांमदेव? जापणां गुडपल्लिये जापणने लाडडां
लायधाने लंगलमां मोडल्या. तेरले जेडां जेक परसाधपज्यो. पू
रजाव्युं. तेबा न लाडडां नालाराजियडीने घेरजाव्या. त्यारे गु
रेनेत्रोमां मांसु लापिने जोल्या. तमेजराशीष्य. तमारीपी
द्यासदुलथरी. जेरली उथा जे अर्ध्यायमांछे.

वापनुंयित्र

श्लोकः सद्यं हि सुभुजेन सह सं
 इयं नृहरिः सर्पत्पूतमनोऽग्नि
 इतः स्मयमानुषीयायेतभाषिण

८१ जेडाषीमा जध्यायमांशुकेपण्डेहेछे. लजयान् सु
 दामदेवप्रतेडेहेछे. अमारित्तालिये शिलेन मोडलीछे. तेज्या
 धो. त्यारेपहुवानीपोरली भागसमेलीजेरले जेडभूठीपहुं
 या लगयाने जाधा मन सुधामपुरी सोनानी निर्माणा करी. जी
 डभूठी जायछे जेरसाभांशुमिणीये हाथ पड्यो. जनेतेपहुं
 यानो प्रसाद सधने वैहेथी जाप्यो. पछी जीने दाहाडे सुधाम
 तेडेहेवा साग्याडे. तमारं लुनां लुगडां पेहेरीने घेर नज्यो.
 छोडरा वार नेतां हरी. जेम इहीने जापेलां लुगडां घरेलां पा
 छां लीधां जने आसुएने विद्याइरुयो. तेरस्ते थासलां विद्या
 रडरेछे. डे. हुं हरी डी. म्हुने इव्य भवेतो गिन्मत थया वगररहुं न
 हीं. जेम नएने डंठि जाप्युं नहीं. जेवा प्रलुधया लुछे. जेम पीं
 तन डरतो भागण सोना जुं नगरने ठिने लोडोने पूछेछे. जान
 गरी डोनी इतेभएो डलुं सुधाम देवनी. जेणे नएपुं लोड मस्करि
 डरेछे. जेरलामां तेनी क्नीये तां ललुं डे. स्वामीने धागयातेया
 पाछा जाव्या. माटे प्रधानने लस्कर थक्का लूण एआपीने मोड
 ल्यो. तेने ठिने आसुए लय नित थयो. तेयो न गिंधीने लुग
 डां घरेलां आपी यान ते गान ते घेर ले छे जाव्या. नाना प्रकार
 नां चालं न यागया मां ज्वां. जेरली इथा जे जध्यायमां छे.

श्लोकः अथैकदा द्वारवत्यां वसतो
 रामकृष्णयोः सूर्योपरागः सुम
 हानासीत्कल्पेक्षये यथा नापा-

२२ व्यासीमां अघ्यायमां शुद्धेव लडे हे छे. सूर्य ग्रहण हो
 येत्यारे स्नान दान करयां. मदि कुरे स्नेत्रने पिरी स. ह. कुट्टं जल
 गयान् पंधा स्या. तही सधया गो कुण वासी बनोपेण आवा ह
 ता. सूर्य ग्रहण लाग्या पे छी सधया ये न्हा णिने आ हा एणे ने. जा
 य. लूमि. सोनुं. यरुत्रो. अन्न. दान करीने ग्रहण घू घ्या पे छी स
 नान करीने पां यवानी नां पे ड घानो करीने आ हा एणे ने न भा डा
 त्या रे आ हा ए ओ द्या कृष्ण देवने पिरी अमारी त्रु कती रो हो.
 आ हा एणे नी रत्न लघने सधे. लो बन कृष्णां. पे छी डां जो न. डे
 ड्य. मद्र. कुंती. डेरण देरी ना रात्न मण घाने आवा. गोप. जो
 पियो ने ने णिने लगवतने स्नेह गिते पन्न थयो. नं द य शो दा गो
 प गोपियो ने मलीने गो कु लती ली ला पर सं र डे हे ता हवां प
 छी ली भ. शो ए. दुर्यो धन. पां ड्य. द्रुपे दी सहित. शं न्य. विपु र. कुं
 ती. लो न. पि रा ट. ली भ ड. न श्रु ल त. द्रुपे ह. शाल्य. ध्रु षे डे तु. डा री
 रात्न. शिशु पाण. जे वा सध ला रात्न ओ मलीने पो तानुं कु री ण
 उ हीने आ नं द पां म्या. ते समये गोपियो नाने त्र मां प्रेम मां श्रु आवा
 जेर दे लगवान् जो स्या. संपा हो. तमारो अमारो उ ही वीने गप
 वानो न ही. जे म शी त वन करीने गोप गोपिने मार गे व ल गा
 ड्यां पो ते लघयो सा ही त द्वार डां पे धा स्या. जेर ली कथा जे अ
 घ्या य मां छे.

श्लोकः अथानुगृह्य लगवान् गोपिनां सगुडे =
 र्गतिः युधिष्ठिरमथापृच्छत्सर्वाश्च सुहृदो ब्यंभी

२३ राशि. आ म घ्या य मां शुद्धे व ल डे हे छे. दो प दी अ घ ना
 अ डा ओ ने पू छे छे. त म ने कु र्ण व र डे म आ स ध यो ते ड हो. त्या रे रे
 कु मी ए पी ओ ली. शिशु पा ल ने आ प घा नो नी अ य दु कु मी या ये ड रो
 ह तो पे ए ल ग वं ते आ वी ने म्हा रे ह र ए ड स्युं. अ ने प र ए या. स
 त्य ला मा ओ ली. म्हा रा वा पे ल ग वं त ना जि प र आ ग भु क्युं ते रो
 श म रा ड वा सा रे म्हा ने कु ष्ण ा पे ए ड री. डा विं दी डे हे छे. कुं न म नो
 ती रे त पे ड र ती ह्ती. त्यां हां ल ग वं ते आ वी ने म्हा रे ह र ए ड स्युं
 मि त्र यं द जो ली. म्हा रा पि ता ये स्व यं व र र य्यो त्यां हां स ध
 णा रात्न ओ ना दे ज तां म्हा रे ह र ए ड स्युं. स त्या व दे छे. म्हा
 रे वा पे सा त व ण हो म हो न्म त्त जी ला करी ने प्रति हा करी डे ने
 रात्न सा ते व ण घे ने जे क ह म ना थ घा ले ते ने आ पुं. ते सां ल
 ग तां न ल ग वं ते ना थ घा ल तां न्हा ने कु ष्ण ा दे व ने प र ए वा वी
 ल द्रा डे हे म्हा रा वा पे म्हा ने कु ष्ण ा ये म्हा ने प र ए वा वी ने पु श ड
 ण पे हे रा म ए पी आ पी. शो ण ह न र जो ली जो अ म ने जे डी
 वारे कु ष्ण ा ये म्हा व र्णा. जेर ली कथा जे अ घ्या य मां छे.

श्लोकः श्रुत्वा पृथा सुवर्णपुत्र्यथयात्तसेनिमा
 यद्यथक्षितिपपल्यजितस्वगोप्यः कृष्णे जि
 सात्मनिहरी प्रणयानुंजयं सर्वापिसिस्वर

सुमशुक्रवाकुलाह्वयः १॥ ७ ॥ ७ ॥

८४ योराशीमा अघ्यायमां शुद्धेयलज्जोल्याके लगवं
 तनें भणवाभाटे ऋषिभंडण हारकां आच्युं. द्वैपायन. नारद.
 ययवन. देवल. असित. विस्वामित्र. शतानंद. त्वरह्यन. गौ
 तम. शिष्यो सहवर्तमान इरसुराम. पशिष्ट. गालव. लृगु.
 पुलस्त्य. उश्यप. मन्त्रि. माईडेय. वृहस्पती. वी. त. त्रीत. भं
 गिरा. जगस्ती. यातुवलज्जय. वाभदेव. जे ऋषियो आघ्या.
 जे सर्यने न्नेछिने लगवंत भणया. आसनो गिपरजे साज्या. पू
 न्करी. पछीत्तवंत जोल्या. आपना हरीने करीने जभाई कुण
 पावन धर्षिं. त्यां हां वसुदेवळ आघ्या. जनें ऋषियोने डेहेवा.
 लाज्या. इर्भे करीने. इर्भे नो परी हारया जे जे म डेहेवाच. त्यारे
 ऋषियो डेहेछे. उल्या एनो भागे देव ऋषिनुं पूजन. यनन कर
 युं. ते वारे यत्त साभशी सीध करीने ते ऋषियोने ऋत्विज करीने
 यत्त उर्यो. छेले जयत्तुथे न्जान उर्युं. नाना प्रकारना वारुं
 नो वागेछे. नापे गायन थायछे. सवणाजोने वसुदेवे परब्रा
 ह्मण आपीने यणाव्या. वसुदेवळ नंदळने डेहेछे. हे जंपयन्ना
 स्नेहपास त्यळयो उगी एछे. जे म हुंधा रे पुंडे. प्रथम जभे रेड हतां.
 तेथी तभाई डेछे न्जलुं जभारे हाथे थयुं नही. सांभत (हम एां)
 श्रीम हांधे छेने तमारी सामुंने तानथी. जे हारणमारे सुभनी डा
 मना पाणाने राठ श्री भणयी न्ने छे ये जे म डेहीने नंदळला डेरेना
 जे पडार संतारीने वसुदेवळ रे जं डरवा लाज्या. नंदळ मथुरांमा
 ययाने साईनी उल्या. जेरली कुथा जे अघ्यायमां छे.

श्वो. क. जथे कुदात्मने प्रामोक्तं पाद्यानि वंदनौ
 वसुदेवोत्पिनं द्या ह्मीत्यासं कर्षणाव्युत्तौ. १॥

८५ पंपंयाशीमा अघ्यायमां शुद्धेयलज्जोल्याके हेछे. डेछे जे ड वंज
 ते वसुदेव देवकीये राम कृष्णने न्ने छेने वसुदेवळ डेहेछे. हे कृष्ण.
 हे महा योगी. हे स कर्षण. हे सनातन. तमे प्रधान पुंरे पछे. तमे
 सर्व छे प्रियो नानियता. हे नग छंधो. जभेतभारे जभये छीये.
 ते सांललीने लगवंत जोल्या. तमे यथार्थ लाषण उर्युं. पमार्थ
 रीते पुंछरीतो. जभे. तमे. जभा हारकां वासी लोड सर्य पयरायने
 विशी आत्मा स्वयं न्योति जे डेछे. जे पुं लगवतनुं ययन सांलली
 ने वसुदेवळ ज्ञानं एपांभ्या. पछी देवकीळ जोल्या. तमे विद्यात्या
 स करीने गुरे हस्ती एा भागे जे म डेहेतां न गुरे पत्नि जोली. म्हारो
 पुत्र समुद्र मां डुळ्यो छे ते जाली आपो. जेर लुं डेहेतां न ते मृत्युं पु
 त्र पाछे सळपन करीने गुरे हस्ती एा मां जालि आंभ्यो. ते म म्हा
 राठ पुत्र डंशे भाव्या. ते पुत्रोने मणयुं जेया म्हारो भनोत्सा ह्छे.
 ते सांललीने राम कृष्ण सुतलमां न्छेने जलीने डेहेछे. ज
 भारा लाछीयो जभने आपो. त्यारे जली जोल्यो. लूं जनंत.
 त्हरां रेपं जनंत. तनें नमस्कार हने. आपनां हरीन भाने करी
 ने जभाई कुल पपीत्र छ्युं. जेथी प्रार्थना करीने छ पुत्रो आपा.
 ते देवकीने हवाले उर्या. देवकी स्तन पान करायीने ज्ञानं ह
 पांभी. जेरली कुथा जे अघ्यायमां छे.

श्रसोऽङ्गलन्वेदितुमिच्छामः स्वसारं रामकृष्णयोः

यथोपयेमे विनयोया ममासीत्पितामही १॥ १॥

८५ छात्रीमाज्ज्यायमां शुद्धदेवळ जोल्या. अर्जुन तीर्थः

यात्रा करता करता प्रेलास क्षेत्रमां गया. त्यां हां सांलद्युडे जण
 हेवळ सुलद्राने दुर्योधन साधे परणावया छेछे. ते सांलसीने पो
 ताने तेषां थया सारं त्रिदंडी संन्यास घेने द्वारडां गया. त्यां हां
 चातुर्मास रत्या. लोडो सत्कार करेछे. तेथी स्यांभीने जगरामे
 लोन्नने डाने तेड्या. लोन्ननी पेलारे सुलद्रा जारणां मां जापी
 नें वीलीर ही. तेनी सांमुं नेतां न स्थाभीनें देहनुं त्वान रहुं नही. प
 छीतेणी जे जेनी सांमुं नेयुं. जेरले डामे करीने व्यासथे. तेने छे
 ने कुषुणे कुडुडे देवर्षीनें न्छेये. त्यां हां थी हरण करणे. तेमान्य करी
 ने अर्जुने सुलद्रनें हरण करुं. आगण कुषुणो लडत श्रुत देवजा
 स्या हतो. ते तथा मिथिलानगरीमां नो जहुला विस्वरान्येने
 जि कुषुणनें वाहासा हता तेमनें मणयात्रारे ऋषि सहस्रतमान मि
 थिलानगरीमां गया. ब्राह्मणने घेर लगवान् नतां न तेने घणो
 जानं दथयो. लगवंत आख्या तेथी नाथया मंज्यो. जहुला
 श्वरानने घेर लगवान् गया तेणे शोडशोपचारै पूज करी.
 प्रार्थना करेछे. हे देव तूं सर्वने वंछ. सर्वनो आत्मा. जेवुं ल
 गवाननुं स्वरेप. जे कुठे जाणे श्रुतिवेदे न्हायुं के भूरा प्रलु. श
 न्के हेके भूरा प्रलू. जेरली इथा जे अंध्यायमां छे.

श्रसोऽङ्गलन्वेदितुमिच्छामः स्वसारं रामकृष्णयोः

यथोपयेमे विनयोया ममासीत्पितामही १॥ १॥

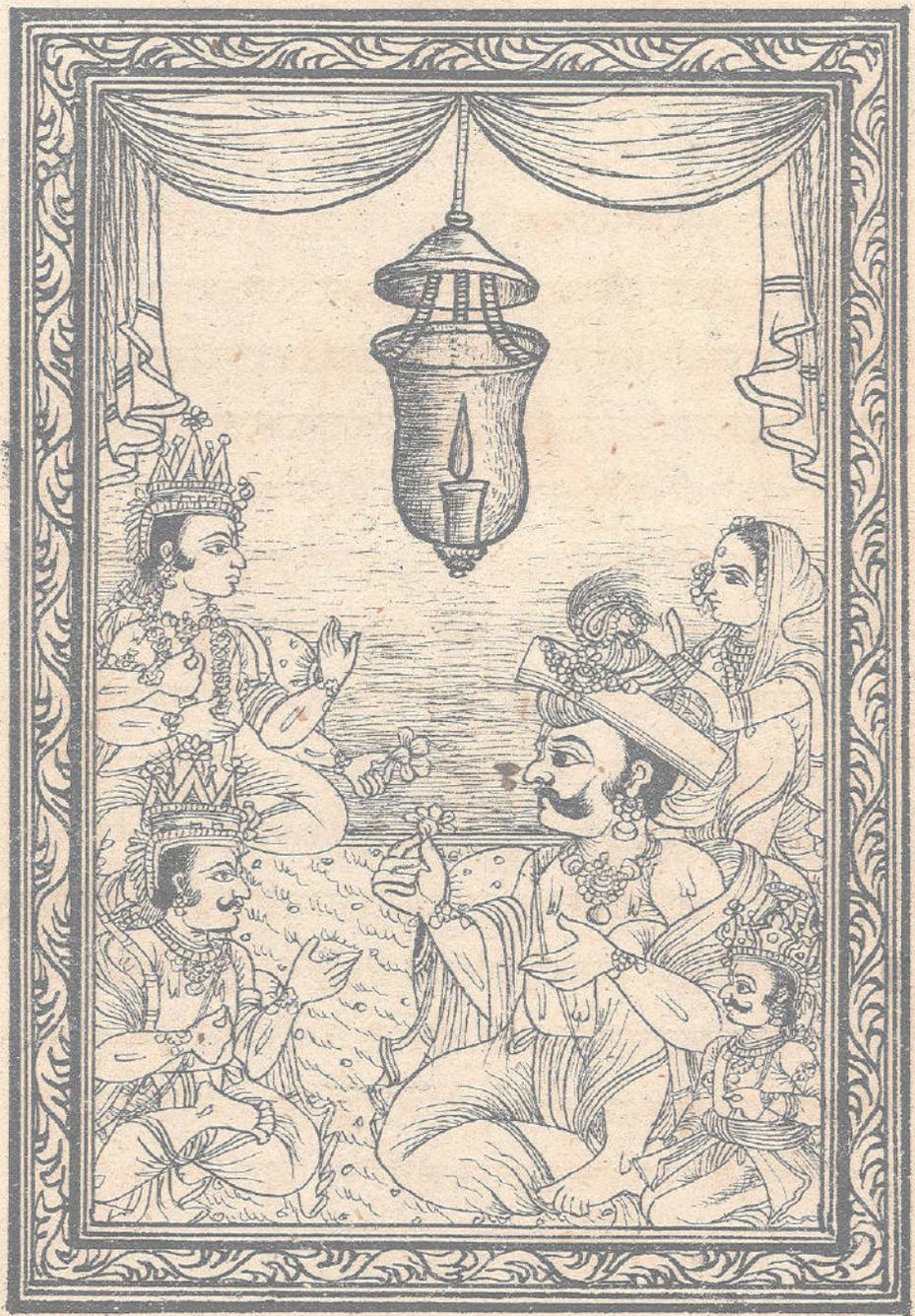
८९ सत्यारिीमा अंध्यायमां राबनपरिक्षित्ते हेछे. निगु

एने जसु तेनी स्तुति सगुण श्रुतिये केम करी. त्यारे शुद्ध
 जोल्या. नेम निद्रायशे थये सा राबनें नगत करवानें छेदी
 नन गायन करीने राबनें नगृत करेछे. तेमयेद श्रुति लगवंत
 नें केहेछे. हे अळत. त्हाणे न्यन्य डारणे. दोष गृहण करनारी
 जेपी त्हारी माया. ने मायाये त्रीसोड्य व्यापे लुं छे. इधामित् मा
 या साधे व्यवहार करता पेदमड स्थात् जापिनें प्रार्थना करी. ने
 योगी छे द्वियो पस करीने वायु ब्रह्मांडे लेछेने त्हारी जिपासना
 करेछे तेमनें न्गति जापोछे. तेमनें न्गति शत्रूजोनें वैर त्या
 यें जापोछे. स्त्रियो तोडे वणतुं स्वरेप वान् जि त्कुष्ठ जेपुं न्गणी
 नें त्हारेची शे अत्यंत आसक्त थछेयो. तेमनें पण विन्त मगती
 जापी. योगियो ये छे द्वियो न् त्यां. वायु न् त्यां. पण नेणे मंज्ये
 न् जो छे जेड घोडाने न् त्यां थथी. तना सघणा योग्यर्थ थाय
 छे. नेम सोव्यसनें करीने युक्त गुरे चरणो आश्रयन करीने मो
 क्षनवाने केहेछे. तेमनेनी अयस्था नेम रंडायगर येपारी चां हां
 एमां जेरीने न्वाने केहेछे. तेम लगवंत नी जिपासना वगर
 मोक्षनथी. हे देव तूं अनंत. त्हाणे गुणेनो पार स्वर्गे रेहे
 नारा देयोने पण साधतो नथी. जेरली इथा जे अंध्या
 यमां छे.

श्लोकः देवासुरमनुष्येषु यत्नं त्यजि
वंशियम् प्रायस्ते यनिनोत्तोनन
सुखद्विभ्याः पतिं हरि मूपापाघा

८८ महाशीमां जप्यायमां रानडे हे छे. वृकासुरनें भ्रा
देयें वरदान आपिनें पोते संकर लोणव्युं जेनुं डारण जमनें ड
होरेत्यारे शुडदेव लज्जो ल्या. वृकनामिं ससुर न ए देपो मां ये हे
लो प्रसन्न डयो देव या य छे. जे म लो डोनें पूछवा लाज्यो. अर
ला मां नारद भल्या. ते मनें वृकासुर पूछे छे. ये हे लो डयो देव प्र
सन्न थ से. ते मनें ड हो. त्यारे नारद लज्जो ल्या. भ्रा देय ये हे लो
प्रसन्न थ से. ते लो ज्जां एा सुरनें हुनर हाथ आप्या. ते सां लकी
नें वृकासुरे भ्रा देवनी आराधना मां डी. शरीर गुं भास तो डी तो
डीनें जगनी मां हों मे. जेर ला मां भ्रा देये हाथ साहिनें वर मां
जे म ड लुं. त्यारे देत्य ज्जो ल्यो. नेना माथा डी पर हाथ मुडूते लस्य
थाय. जेयो वर माग तां न शिव लये तथा स्तु ड लुं. त्यां हां पार्य ती
नें जे छे नें देत्य डे हे छे. शिव लनें लस्य डरीनें पार्य तीनें ल छे न गी.
माटे माथा डी पर हाथ मे लयाने नये छे. जेर ला मां भ्रा देव ल
ना हा शीनें ये डुं गया. चिस्लुं मात्यानुं प्र धरीनें नाय वा
लाज्या. ते म देत्य पण ना ये वा लाज्यो. चिस्लुं ये ना ये तां
ना ये तां हाथ माथे मुडूयो. ते म देत्ये पोताने माथे हाथ मे
लतां न ते हे नी राण थ छे ग छे. जेर ली डया जे अ ध्या य
मां छे.

नीरक्षा डरीनें पाठं ज्जा पाव्यां
तेनुं चित्रः

श्लोकः सरस्वत्या स्तरे रा न नृपयः सन्नभा सत
 पितरुः समत्वृतेषां त्रिधैषि शेषु को महान् पाप
 ८५ नेयासीमा जंघ्यायमां शुद्धेय लोके हे छे लृगु ऋषिये
 त्रण देयो मां भुष्य को ए जेयी परिक्षा कर्या भारे अक्ष लो क मां न
 छेने अक्ष लो नी सामुं न छे छे अरले ते मने क्रोध यु क्त दी हा त्या
 रेके सास मां ग्या भू देव ल मण वा ज्ञाप्या तेने के हे छे तूं मं ग
 ण छे त्या रे शिये श्री शु ण णि गाम्युं अरले ऋषित्या हां थी ना हा
 वै हुं ह मां ल छे ने विष्णुं ने सात मारी ते क्ष मा करी ने लृगु ना प
 ण मां प वा सा ग्या के हे छे के ज्ञापनां चरण को मण भूरी छा ती
 कु ही ए ते शां ल सी ने लृगु शौ न कु ने के हे छे सधणा देय ता जो मां
 विष्णुं मो रो जेयी परिक्षा करी पछी हार डा मां आक्ष ए ने त्यां
 हां जाण कु जय तेरे अरले तरत भरण पां मे जेयां जां ह जाण को म
 रण पां ग्यां जाण कु मरे अरले लगयानुं न्धारणे सा विने निंदा कु
 रे ते सां ल सी ने अर्जु न जो ख्यो न य मी येणा त मारी रूरी न्हे त्या रे
 भू ने के हे ने हुं त मारा जाण कु नुं र क्षण करी श अने र क्षण न ही थाय
 तो अग्नि कांष्ट ल क्षण करी श जेयी प्रती झा करी ते शां ल सी आक्ष ए
 घर गयो रूरी ने न य मा स थ या पछी अर लु न ने जायी ने न्ण ए कु स्युं अ
 र्जु ने न छे ने जां ए लुं धर निर्मा ए कु स्युं तेने हारे पो ते धनुष्य जां ए ल छे ने
 जे हां प्र सु त थ तां न जाण कु मरी गयुं तेने छे ने अर्जु न अ श्री मां पे स
 यां ते यार थ यो अरले लगयंत अर्जु न ने ते डी ने क्षी र सा ग रे ग या
 त्यां हां थी आक्ष ए नां जाण को जां ए जी मां ग्यां अरली कु था जे
 अध्याय मां छे

श्लोकः सुजे स्वपुंर्या निव स नृ हार डा
 याश्रियः पतिः सर्व संपत्स मृद्गायां
 लुष्टायां वृष्णिपुंगवैः पापान् च पा
 ८० नेपुमा अध्याय मां शुद्धेय लोके हे छे पां य पां य च रि डा
 रात्र ना लगयानुं न गृ त था जे अरले कुं षां ग ना जो स पार मां
 जो ल ना रा न ना व रो ने के हे के नु मा जो अ म था न रा न्द न रो छे
 त भू रो शब्द थां ल सी ने लगयानुं छे न ये छे जेयी ने ग म
 मा ग थी से देवा तो न थी हे टिं टु डियो त मने पति नो विन्ने ग
 थ यो ते थी त म जो यो जो शुं ह थ क थी तेने ये न न थी पति ना वि
 न्ने गे करी ने शो र कर छे हे म ल या नि ख त्हा र शुं व गा ड्युं छे जा पे
 या या यु रा छे शी त ल था य छे ते लो अ मा रां त्हा य ने विषे डा म णि त्थ न
 था य छे जे हे पुं क ही ने लगयानुं छे ह्या प छी जे क जे क रूरी ने सो सो छ
 सियो हो छे ने पति के य ण छे र न्ग ए नी ने रूरी यो न ते लगयंत नी से
 वा करे छे य दु वं राने विरो छे त्थ न्थ ये ला न्द य को छे निर्धन न ह ता
 जो छे ने संत ती न ह ती अ म न ह तुं अ स्य जा यु ष्य अ स्य विर्य अ अक्ष
 ए य जे यो जो छे न ह तो ल दु वं राने विषे पुं र्श नां प्रा क्र म विषे श क
 ष्ण देव ना पुं नो ना मे हे ता ल यो त्र ए को ड अ हा सी ह न र आ ह सो
 ह ता लगयंत जे य ता र ली धो ते य रि त्र ने यां ये छे सां ल ले छे ते
 जो मो क्ष पां मे छे अरली कु था जे अध्याय मां छे

पठति श्रीमद्भागवत दशमोत्तरार्धसमाप्तः

धमनुः

लः

श्लोकः कृत्यादैत्यवयंकुशः सरामोयदुर्बिर्दतः
 योऽयत्तारयद्भारं नयिषं ननयन्कुलिमुपाप
 वप्रथमाअध्यायनेषिषे श्रीशुकदेवस्यपरिहित्तराननेडे
 हृत्ते. डेरामकुशे मवतारखर्चिने दैत्योनो संहार डरुयो. डोरघपां
 उयो नुं निमित्त करीनें डलहृत्तेन डरुयो. अने दुष्टरानओनो सं
 हार डराव्यो. तोपण लगवानुडेडे नहयो नो क्षय थया वगरपृथ
 यीनोत्वार हरण थजार नधी. भारे विथार डरुयो अने नहयोने दुर्मु
 धिगीत्यन्न करी. डेनेडे डाले विथ्याभीत्र. असित. डएव. डुर्यासा.
 लृगु. अंगीरा. डरेयप. नारदादि डरुषिहृता. त्यां हं नहयोचे नर्चिनें
 सांजने गरो हर. रूनीनो येष सेवराचीनें ऋषिआगत पीनी डरी. गार
 पनमस्कार डरीनें जोल्या. भडूरा नअमारा डुगभां डंन्या गरभाणी
 छे. तेनें डंन्या थरो डे पुत्र थरो ते डुपा डरीनें डहो. त्यरिं ऋषिगण
 ने क्रोध जाव्यो. अने जो लया लाड्या. अमारी मस्करि डरो छे अ
 नुं इण तनें नुराण थरो. तेणे डरीनें तमा डुणनो क्षय थरो. ते सांलडी
 ने नहयो जे हपां मीने जी अने ननें जे समापार डह्या. तेमणे लगयंत
 ने पूछ्युं. त्यारे लगवानुडेडे छे. जे मुसण घडीनें जेनी रने सभु
 डमां डैडी छे. जेरले जापणनें जीप डुव थजार नधी. जे सांलडी
 ने नहयोचे तेम डरुं. जेरली डथा जे अध्यायमां छे.

====

श्लोकः गोविंदलूणगुप्तायाद्धारव
त्यां कुहे हृह अथात्सी नारदोऽलि
हृगं कृष्णोपासनलासः पापा

रत्नीनमध्यायमां शुद्धेव राननें केहेछे. द्वारकाने विषे-
लगवान् पिरानमान्छलां नारदमुनी वसुदेवनें घेर आव्या-
तेमनी पूनकरी वसुदेवला जोह्या म्हनें लागवतु यर्मसंलणा
यो. त्यारे नारदला प्रसन्न थेनें पूर्वे ननकरानने घेर नवसिद्धया
व्या तेमनें ननकरानये प्रश्न पूछ्यो. महाराज आप सीधे छे त्रैलो
जुपमां गभन करनारा. अभनें नगतनी णि त्पती स्थिति. प्रलयनुं-
दक्षिण उहीने लगव दूपनुं ध्यान धारणा तथा अष्टांगयोग क्रमे क
रीनें कहो. ते सांलखीने उची. हरी. अंतरिक्ष. प्रबुध. पिप्पलायन.
आधिर्हान. कुमिल. यमस. करला ननु. जेन वसिधय रानना प्रश्नो
ना णित्तर करता ह्या. ते छेतिहा सवसुदेवला हुं तनें कहुं. ते सांलण.
प्रथमतः उचिजोह्या. जाया, प्राया, मन, छेदीयो. बुद्धि. जेजो जे करी
नें नेनें उर्भो कर्यां ते नारायणनें अर्पण करयां. लगवतना नन्म. अ
यतार. यरिभ. गासे. सांलणसे. निर्जन थेनें डी र्तन करे जेरसेयी
त्तनी शांति थायछे. मन व्यग्र यतुं नथी. जे लकतीनुं लक्षण. वसुदेव
त्नें उह्युं. विदेहे लागवतनुं लक्षण पुछ्युं त्यारे हरि केहेछे. ने सर्वप्रा
णी मात्रने विषे लगव दूवे हेमिछे. ते लूतो लगवतनें विशे हेमिछे. ते णि
त्तम. ने छेरवरने विशे. लकतनें विशे. भूर्जने विशे. शत्रुने विशे. अजुं क्र
मे. प्रेम. मैत्री. णिपेक्षा. करेछे. ते मध्यम. ने उदयण भूर्तिनी लपून करेछे. वि
षय लकतने विशे लाच राजतो नथी. ते प्राकृत लकत लणयो. जेरखी क

श्लोकः परस्य विष्णोरी शस्य माठिनामपिमोहिनी
भूभायां ते हितुमिच्छा प्रोत्सव्यं तो व्युत्तुनः पाप

3 श्रीनमध्यायमां अंतरिक्ष राननें वीषयुं माया उही संल
लावेछे. ने मायाये पंचमानुसो करीनें विस्व जी त्पन्न कर्युं. जाण रेपें
सहार कराय्यो. सो वर्षे मना वृष्टी. नारे उलाये करीनें सूर्य तपेछे. सं
दर्भानां हनर सुजो थडी अग्निनी नया जानी उलेछे. ते ले त्रैलो ज्य
हृय थायछे. पछी हाथीनी शुंठ नेवडी परसा हनी धारा जो पडेछे.
ते ले करीने वीस्व दुजेछे. सर्प लय लगवतने विषे लीन थायछे.
लगवान् प्रसयो उडनें विषे निद्रा करेछे. इरीने नवृत्त थायछे जे
रुद्रे माया थडी अह्मा उ पूर्वनी पेडे जी त्पन्न करेछे. सत्व गुण. रणे
गुण. तथा तमो गुण थडी अह्मा विष्णुं. नें महेश. जी त्पन्न था
यछे. अह्मा विस्व जी त्पन्न करे. विषयुं तेनुं पासन करे. रू संहा
र करे. जे प्रेकारे प्रसयो त्पती रान भूंतनें उही. आपीर्हान केहेछे.
हर्ष. अकर्म. विडर्म. वेद विहीत ते कर्म. निवि. हृते अकर्म. विहीत
चुं न करपुं ते विडर्म. तेने विषे मोहीत थेनें वेदोक्त करम करेछे.
नें कर्म करीनें मोक्ष पांमिछे. जे वेदनी रायनार्थ इण श्रुति छे. हेरा
ज महापुरुष परमात्मानी मुर्ति हृदयनें विषे अचखो उन करे. शु-
चि लूत थेनें प्राणया म करे. मान सा पून करे. जे हली डया
जे मध्यायमां छे.

श्लो० कुं यानि यानी हृदभाणि ये
 र्यैः स्वरेण हृदन्मनिः येने करे-
 ति कर्त्ता वा हरिस्तानि अयं तु नः

४ योशा अघ्याय भां दुमिल रा नने डे हे छे . लगवा न् अनंतः
 तेना अनंत गुण छे . ने डे छे मे डे हे डे लगवत ना गुण नुं ग ए न ड
 रीश ते डे वण जाण लु धी नं ए घो . धर्म नी रुमी हस्त नी डं न्या मूर्ति
 ने विषे नर नारायण मे छे अघ तार थया . ते ओ तपो वन ने विशे
 तप कर ता हता . त्या रे छे डे ने लय गी त्ये न्न थयुं . डे मा न्हारे छे डे प ह
 ले शे . भारे छे डे न् व द न् . पायु . व सं त . अ प्स रा ग ए . गंध र्व . य क्ष . डिन
 र . मे स भु हा य ट थो छुं नारायण नुं तपे लं ग ड र वा सा रे अ ही रि डा
 अ मे भो ड ल्यो . व सं त नो प्रा दु ल वि थ यो . सु गंध पायू जा व वा सा
 व यो . अ प्स रा ओ नृत्य डरी ने गाय न् ड रे छे . मे थ म त् डार न् ने छे ने
 नारायण डे हे छे . आ छे डे नुं डृत्य छे . मे धुं नं ए नी ने नारायण गंध
 र्व . अ प्स रा . नयां गी ल्पं न ड र्वां ते भ नी सा भुं ने छे ने छे डे ना स र्व
 ग ए ल न् नु त थ या . नारायण ने न भ स् डार डरी ने प्रार्थ ना ड रे छे .
 हे न्हारा न् अ मे अ प रा धी छी ये . अ मा रा गी प र डृ पा ड र धी . प
 छी डी र धं री अ प्स रा ते भ ने आ पी ने ते स्व र्ग शो ड भां ग यां .
 छे डे ने नारायण नुं तपो वण सा भ र्थ . सां ल ली ने आ श र्थ ये
 थयुं . मे र ली ड था मे अ ध्या य भां छे .

श्लो० कुं लगवतं हरिं प्रायो
 न ल नं त्या त्म पि त्त भाः ते
 था भ शां त जा भा नां डानि
 चा पि ष्ठ ता त्म ना भू ग र्थे

Handwritten signature or mark

५ पां ये मां अ ध्या य भां ये म स रा नने डे हे छे . लगवत ना मु
 ज थ डी आ हू ए . आ हू थ डी ह्म त्रिय . न्न नू थ डी वै र्थ . थ र ए थ डी
 शू ड . मे वा थार व र्ण तथा थार आ अ म लगवत थ डी थ या . ते
 डा गे रा न्न पू छे छे . थ्यारे यु गे ने विषे गिं पा स्य . गिं पा स ड डिया
 डिया थी अा . ते भू ने ड हो ? त्या रे ड र वा न न धो ध्या . सत्य यु
 ग भां शु ड ल अ व तार . य तु लुं व व ण ड गां व र . कृ ष्ण ग व न् . न नो
 छे डं . ड मं ड ण धार ड से व ड . भ नु ष्य मा त्र सां ति . नि र्थै र त पे ड री
 ने दे व ने प्र सं न ड र ता ह ता . त्रे ता यु ग ने विशे हिर ए य डे स लग वं
 त नुं वे द न् थ डी ड री ने य न न ड र ता ह ता . द्वा प र ने विशे लग वां न् शां
 भ भू र्ति . पी त व र्त्र . श्री व त्स दां छ न . मे धी भू र्ति नी रा न्ने प चा रे ड
 री ने वा सुं दे व सं ड र्प ए . प्र द्यु भ्म . अनि र्ध . मे ना मे ड री ने पू न ड र
 ता ह ता . ड लि यु ग ने विशे कृ ष्ण ग अ व तार . कृ ष्ण व र्ण . सं ज य क्का रि
 आ यु थ . ड री र डुं ड गे मं डी त . लगवत नुं डी र्त्त न ड र ता ह ता . आ यु
 ग भां ना भ सं डी र्त्त ने ड री ने भो क्ष थ य छे . मे वा न थ यो गे श्व रो ये
 यु ग ध र्म ड ह्या . रा न्न ये पू न ड री ने ते ओ अं त धां न पां भ्या . ते
 ला ग व त् ध र्म रा न्न मे त ह ने ड ह्या . मे र ली ड था मे अ ध्या य
 भां छे .

श्लोकः अथ अज्ञात राशिः
 नेशैरावृतात्न्यगात् लघ-
 अलूतलघ्येसोययौलूतग
 लौर्तः ॥ १ ॥ ७ ॥ ७ ॥

५ छद्म अद्यायमां शुद्धेय राशनें देहेछे लगयंतने नि
 न'धामे तेडी नया साइं अज्ञा. रेडु. धेडु. गंधर्घ. अंस्तरा. नाग.
 सिंध. थारण गुह्य. ऋषि. पित्त. विद्याधर. डिन्नर. जेसर्वग
 ए. आद्या. लगयंतनी भूर्तिनेया साइं दूरकां आद्या. तेसोला
 नेछेने लगयंतने नभस्कार करीने प्रार्थना करीने स्तुति करया-
 साग्या. हे लगयान् तहमें जाणावस्थाने विशे. पौगंडजवरी
 थाने विशे. डिशोर अयस्थाने विशे. नानां इपो छछेने. गोडु-
 ण वृहावंन आद्या. दैत्यो नो नास इरयो. इये इंछे जाडी रलुंनथी.
 यदुवंशमां गित्पन्न थयाने सचासो वर्ष थयां. हवे जापे निनधां मे
 पंधारधुं. ते सांललीने लगयांन् ओल्या. नंहां सुधी दूरकां मां-
 या हयो छे तांहां सुधी पृथ्वीनो त्मार दूरथयो नथी. हवे या हवदु
 णमां इखहु छित्पन्न करीने तेओ भरण पांमे जे रजे अमे निनधा
 मे नछे सुं. ते सांललीने अज्ञादिडेव स्वस्थाने गयापछी दूरकां-
 मां गित्पात थया मां ज्या. लगयंतने या हयोनें इहुं के जापे एनें आ
 ह्यणनो जापछे. जेरसा मारे पुण्य क्षेत्र प्रलासमां नवुं. पछी सर्व
 रथे तेयार इरया. जेरला मां डिह्वल श्री कृष्णने देहेछे. के. म्हनें प
 ए जापनी साथे तेडी नने. जेरली इथा जे अद्याय मां छे.

श्लोकः यद्यथां महात्मा गतमिदं विषितमेवमे
 अज्ञातयोसोडपासाः स्वर्गसंभेडलिङ्गं शिलादी

७ सात्तमा अद्याय मां लगयांन् डिध्ययने देहेछे. पेहेलां य
 पुरानये अयधूत दत्तानेय जे अज्ञा. ते पुरातन इथा डिध्यय
 हुं तेहेनें इहुं तेसां लण. जो छे अज्ञा सभये यपुरान अरएय मां गयो.
 त्यांहां अयधूत नेछेने राश ओल्या. जापेनुं शरीर थछेपुंछे राधी
 छे. अहिं अन्न वरुनतो छे नही. अने तेनः पुंन सरिर के मरलुं. तेड
 हो. त्यारे अयधूत ओल्या. म्हें पोतानी बुधिये वडे नेने विशे नेस
 दगुणदी हो ते छेने तेहेनें गुरु मां न्यो. जेया थोपी सगुं इरया.
 पृथवीनो गुणमा एी मात्रा जे देछे अणभूत्र इरेछे तेसेहेछे जे गु-
 एां म्हें अहण इरयो. वायुनो गुण सुगंध. दुर्गंध गिंपर थछेने इरेछे
 नीत्य. पण सिं त थतो नथी. जे गुण अहण इरयो. अज्ञा शरीरनो गु
 एा घटभठ. सर्व लयोनें विशे व्यापक रहीनें अलिप्त रेहेछे. जे गु
 एा अज्ञा शरीरनो सीधो. नलनो गुण स्वच्छ पणं. मिठास. नेपरा
 थेमां पेशे तेना नेयो रंग थाय. आरीनो पिंड थछेने वास एथाय छे.
 जे गुण पां एी थडी सीधो. अग्निनो गुण सर्व लक्ष होछेनें तेन
 स्थी अलिप्त जे गुण सीधो. थंद्रनो गुण आत्मा अवी डारी. सूर्य
 र्यनो गुण आत्मा तेहि न छतां लेहरं प लां से छे. ने सूर्य प्रतिभि
 जित तेम. इपोतनो गुण इरंजनी आशक्ति. जे म जेड जेड
 गुण छछेनें गुरु इरया. जेरली इथा जे अद्याय मां छे.

श्रुतः सुजमैद्रियं राबन् स्वर्गे
नरः अयम् देहिनां यद्यथा दुः
पंतस्मान्नेच्छेत्तत् दुःशापा

आहमा अघ्यायमां अयधूत यदुराबने केहेछे. प्राणी
बन्धारीने कर्मोनु सार सुज दुःपत्नो गयेछे. तेथी अलगर गुरे क
र्यो. ते अनायासे करीने कीर. पतंग. पशू. पक्षी. ने मुंभमां आवी
पडे ते जा छिने स्वस्थ रेहेछे. तेम भूने रां दुःशीलुं पडवान् अथवा लु
मुंशुं मुंभमां पडे तेनुं लक्षण करीने संतुष्ट रहेछुं. समुद्र थडी शिक्षा
लीथी. के नदियो आवी लण्वाथी समुद्र लरा तो नथी. गयाथी युका
तो नथी. तेम जे स्वयंथी जे जन्मत थ तो नथी. ते गुला म्हे लीधो. पतं
गरिधानुं तेनने छिने अपसायेछे. तेथी प्राण मुकेछे. जे गुला लीधो. अ
घ पुडानी मांभी सघणा रश जेकेडा करीने पूडो करेछे. ते पूडो माल
सख छेछे. जे गुला लीधो. हाथी भटो न्मत थ छिने ली लो थारो जवा
सार नयेछे ते जाडा मां पडी जंघन पांभेछे. हरणी गायन थी मोहित थ छे
ने मरण पांभेछे. माछ लुं मां सनाने गथी भ्वावाने मां टो रोडेछे. तेने ता
णये डारो धो थारो जेरले मरी नयेछे. जे गुला लीधो. विहे हरान्ना
नगर मां पीं गजाना मे राभन नी हती. ते परपुं रेपना जावया सारे ज
भी रात्र घर मां आवी गछे. छेले निराशा थ छे त्थारें निरां ते छिं धी.
जे थडी नै रास्य गुला लीधो. जेरली कथा जे अघ्याय मां छे.

श्रुतः परिश्रमो हि दुःप्राय यद्यपि
यत्तं नृणां अतं सुभाभा
प्रोती तद्दिहान्यस्त्वडियेनः ॥ १ ॥

नयमा अघ्यायमां अयधूत राबने केहेछे. कुरर पारी
ना मुंभमां मासने छिने जीन पक्षि कल्यो करेछे. ते न्ने छिने ते ए
मां सनां भी दीधुं. त्थारें ते सुभी थियो. जे गुला कुरर पक्षि थ की ली
थो. कुंभारी केन्या घेरना भापे न हतां त्थारें परो एा आवा तेने सा
रु थो प्राणां डवाने जेडी हती. त्थारें अलियां नो सज्ज थवा मां ड्यो.
जार एो परो एा सांलणे तेथी अक्के कुं न अणियुं हाथ मां रेहेया दीधुं.
त्थारें वागतुं रही गछीं. तेम गुरे शिष्य करे त्थारें कल्यो थारयेछे.
तेथी हुं जे कलो न रहो. तीर जनाय नारनुं जे ड पित्त न्ने छिने श्री मं
तनी स्यारी जारणा आग थ छिने नयेछे. हाथी छिपर नो अत
ना डं डा वागेछे. ते एा भेर. तेने तो नथी. जाने सांलण तो नथी.
जे जे हाश्रतानो गुला म्हे लीधो. घर मां डवानो आरं ल दुःप हाय
कछे. तेथी डी डी जो जे करे सारा डं डा मां सापल रा छिने सेछे. जे गुला
सर्प थडी म्हे लीधो. माकडी भ्मो मां थी साणनुं सुतर डा छिने आजो
हाहाडो न्नुं गु थेछे. ईरीने पो ते न्नुं लक्षण करेछे. जे गुला लीधो. ल
मरी आरीनुं घर करीने ते मां अरो मुडीने तेने डारो भारेछे जेरले ते
ना ध्यान वडे पांभो ईरीने छिडी नयेछे. जे गुला ल मरी थडी ली
धो. जेरली कथा जे अघ्याय मां छे.

શ્લોક. મયોદિતે સ્યપહિતઃ સ્વ
 ધર્મેષુ મદાશ્રયઃ વર્ણાશ્રમકુલા
 યારમકામાત્માસમાચરેત્પા૧

—૧૦૬૨મા અધ્યાયમાં કૃષ્ણદેવ ગીર્ધ્યવચને કેહે છે. યમનિયમ કરીને સાંતવૃત્તિથી ગુરુને મ્હારે સ્વરૂપબનણીને તેમની સેવા કરવી. સ્ત્રી. પુત્ર. ધર. ખેતર. સ્વબન. યંજ. ઇત્યાદિકોને વિશે હે ગીષ્ણવ. સદા સર્વજ્ઞાણ ગિહારીનપણે રહેવું. તેરલામારે જ્ઞાનેષુ પુરુષે આત્માના ત્મવિચાર કરીને સર્વભૂતને વિશે એક આત્મા બનેયો. પિજ્ઞાનપુરુષને દેહબન્ધ. સુખ. દુઃખ. પીડા. કરતાં નથી. નેમ આલોકમાં પરમ મારી નેચત્ કરે છે. તેપુણ્યવડે સ્વર્ગે જઈને વિમાનમાં બેસીને દેવાંગના સહિત નાના પ્રકારની ક્રીડાઓ કરે છે. ગંધર્વ ગાયે છે. અંસરા નાચેતી બેઠેને મોહિત થાય છે. પુણ્યનો પાર આઘ્યો બેટલે ફરીને તેમૃત્યુલોકમાં બન્ધવે છે. ફરીન કુકુદેવતાની ઊપાસના કરે છે. તેપાપથી નરકે જઈને નાના ચાતના ભોગ ભોગવે છે. લોકપાળને ખૂહુ દેખેને સઘણાને મોતની. બી હીક હોય છે. તેથી પાપાચરણ કરે છે. ત્રી ગુણ થકી સ્મૃતિ ગિત્યન્ન થાયે છે. તે ષષ ત્રિગુણાત્મક કર્મ ભોગવે છે. તે જ્ઞાણ સુધી વિષમતાયે કરીને નાના પ્રકારની જુધ્ધીને વિષમતા પ્રાપ્ત થાયે છે. તે પ્રાણી મોહિત થઈને શોક કરે છે. કોઈ મ્હને જ્ઞાનાત્મા તથા દેહ સ્વભાવ એવા નાના રૂપે દેખે છે. એટલી કથાને અધ્યાયમાં છે.

શ્લોક. વહ્નુમુક્તાઈતિવ્યાખ્યા
 ગુણભોમેનવસ્તુતઃ ગુણસ્વમા
 પ્રાયામૂળત્વાન્નમેનોદિશોનબંધની

૧૧. અગ્નીચારમાં અધ્યાયમાં ભગવાન ગીર્ધ્યવને કેહે છે. વિદ્યા. અવિદ્યા મ્હારી તજુ બેપક્ષીયો સમાન તથા એજેહુ સાથે મૈત્રીએકજા ડહીપર કંઈ કરીને રહે છે. તેઓમાંથી એક કર્મ રૂળને ભક્ષણ કરે છે. બીજને સાક્ષિત્વ કરીને રહે છે. ભગવાન જોલ્યા હે ગીષ્ણવ. કોઈનું સા રૂંમો હું બોલીયે નહી. વિષયનું ધ્યાન કરીએ નહીં. આત્મારામ થઈને પરબ્રહ્મને વિશે આસક્ત રહેવું. ગાય થઈને પુંચ દેતી નથી. સ્ત્રી થઈને પુષ્ટાચરણી. દેહ કોઈને પરસ્વાધીન. પ્રભથઈને પુરાચરણી. ધન હોય અને તીર્થને વિશે ધર્મ કરતો નથી. એટલા પરાર્થ દુઃખદા ચક્રનણ્યાં. હે ગીર્ધ્યવ કૃપાળુ પણે કોઈનો દ્વેષ કર્યો નહીં. સર્વભૂતને વિષે દયા બેઠીયે. લોકો ઊપર ઊપકાર કરવા. મ્હારી મૂર્તિનું પુનન. ભક્તલું દરશાન. તેમની સેવા. મ્હારા ગુણોનું કીર્તન. મ્હારી કથા સાંભળવાની ભક્તી. મ્હારા બન્ધ દિયસેગી તયાભંચ. તાંડષ. નૃત્ય. વ્રાહ્મણ ભોગનું. વેદમંત્રે. તાંત્રિકમંત્રે. મ્હારા યજ્ઞનું ધારણ કરવું. દેવાળયબાંધીને વિષય મૂર્તિનું સ્થાપન કરીને તેની પુનનૈવેદ્યાદિક કરવું. સૂર્ય. અગ્નિ. વ્રાહ્મણ. ગાય. વૈષ્ણવ. આકાશ. વાયુ. જળ. પ્રથ્વી. એ સર્વભૂત પૂનના સ્થાનો છે. એટલી કથા એ અધ્યાયમાં છે.

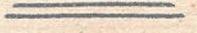
શ્લોક-નરોધયતિમાંયોગોનસાં
અંધર્મજોધય નસ્યાધ્યાયસ્તપસ્
ત્યાગોનેસાપુર્તેનદક્ષિણાનાશા

૧૨ બારમા અધ્યાયમાં શ્રીભગવાનુજિધ્ધવને કેહેછે. યોગ
યાગ ધર્મ પેદાધ્યયન તપ ત્યાગ દક્ષિણા વૃત નિયમ યમ
યજ્ઞ એરલા ધર્મ આયસ્વાથી હું પ્રસન્ન નથી થતો. પણ સત્સંગ
થી પ્રસન્ન થાઈશું. પુર્યે દેવ દૈત્ય દાન યા તુ ધાનુ મૃગ પક્ષી
ગંધર્વ અપ્સરા નાગ સિન્ધુ ચારણ ગુહ્યક વૈશ્ય સુદુ સ્ત્રી
યો અંત્યજ યુગ યુગને વિશે બહુ સત્સંગે કરીને વૃષપર્ષી બ્ર
હ્મિ બ્રાહ્મણ મયાસુર યિભિષણ સુગ્રીવ હનુમાન નંબુવંત ન
રાયુ વણીક વ્યાધ કુબલ્લ ગોપિ અપિ પલ્લિયો એમણે કોઈએ
ગુરુકર્યાનથી કેવળ સત્સંગે કરીને તમને મ્હારી પ્રાપ્તિ થઈ તેટ
લા મારે હે જિધ્ધવ પ્રવૃત નિવૃત કર્મનો ત્યાગ કરીને મ્હારે શર
ણો આય એલ્લય ત્રિગુણાત્મક છે. અને વ્યવસાયાત્મક સુધ્ધિના
યોગવડે ધણે પ્રકારે તેમનાં ચિત્ત વ્યગ્ર થાય છે. નેમ તંતુનો પરવ
ણાય તેમ તેને નામ પ્રાપ્ત થાય છે. તેમ આ ભગતને વિશે હું વ્યાપક
છું. આ સંસાર તરૂંધર પુરાતન છે. તેને કુલ ઈળ દેવાનુ સાર આય
છે. એ જ્ઞાડળી પર જે પક્ષિ નાળા જાંધિને રેહે છે. એવા જ્ઞાડળી કુબ
રૂંપ ઈળ ગ્રહ સ્થ ત્વક્ષે છે. બીજું સુખરૂંપ ઈળ સંખ્યા સીત્લક્ષે છે. હે જિ
ધ્ધવ ગુરુની જીવા સમા કરીને સત્સંગ કરવો. એરલી કથા એ અ
ધ્યાયમાં છે.

શ્લોક-સત્વંરભ સ્તમર્ષિતિગુણા
શુદ્ધેન્યાત્મનઃ સત્વેનાંન્યત-
મૌહન્યાસત્વંસત્વેનયૈવહિારિ

૧૩ તેરમા અધ્યાયમાં શ્રીભગવાનુજિધ્ધવને કેહેછે. સત્યગુ
ણથી ધર્મની વૃદ્ધિ થાય છે. ધર્મે કરીને રબ્ને ગુણ તમો ગુણનો નાસ
વાય છે. હું જ્ઞાની એવી વૃત્તિ થાય છે. એરબ્ને ગુણ પુક્ત મનથી પ્રવૃત્તિ થ
ઈ. એરલે સંકલ્પ વિ કલ્પ થાય છે. તેથી કાંમ કાંમ થઈ ક્રોધ ક્રોધ
થઈ લોભ લોભ થઈ મોહ મોહ કરીને નેડાયાથી કર્મે કરીને કુબ
પાંમે છે. એરલા મારે મનનો નિરોધ કરવો. તે સાંભલીને જિધ્ધવ
જ્ઞાણો સ્યા. આપે હું સ્વરૂપે કરીને સનકાદી કોને જ્ઞાન કહ્યું. તેજ્ઞા
ન મ્હને કહો. તેવારે ભગવાનુ કેહે છે. પંચભૂતાત્મક આપિ સ્થિત
પન્ન કરીને તેહેને વિશે હું નિરંતર રહું છું. માનવી એ ઈંદ્રિયે કરીને એ
મ્હારે રૂંપ બેવું. ત્રિગુણને વિશે ચિત્ત આસક્ત થઈને ત્રિગુણાત્મ
કુપદાર્થને વિશે આસક્ત થાય છે. તે ગુણ મ્હારા ચિત્ત થઈ જીત્યન્ન
થાય છે. ન્નગૃતિ સ્વપ્ન સુષુપ્તી ગુણના યોગે કરીને તદનુ રૂંપ વૃ
ત્તિ થાય છે. તેથી ભુલો ભુલ રહીને સાક્ષીરૂપે કરીને છે. સ્વપ્નામાં હર્ષ
થાય છે. ભયપાંખીને ચેય છે. તેમ સંસાર કુબરૂંપ હોઈને સુખ ભેવો
લાંસે છે. મારે હે જિધ્ધવ અહંકારે કરીને કર્મ કરે એરલે અંધન પાંમે
છે. મારે સત્વ વૃત્તિ કરીને મ્હારે ચિંતન કરવું. એ જ્ઞાત્મજ્ઞાન
નું દક્ષિણ છે. એરલી કથા એ અધ્યાયમાં છે.

श्लोकः चतसि कृष्णश्रेयांसि बहू
निष्कल्मषादिनः तेषां चिद्व्यप्रा
धान्यभुता हो अइ भुज्यतापरा

१४ यतीहमा अध्यायमां शुद्धेष रान्नप्रत्ये केहेछे लगवा
ने विधयने इहुं के इणीने अंते वेद नष्ट थया पछी भे अक्षयने वे
द इत्याः तेषे सनडादिने लक्षणध्याः तेभणे सात ऋषियोने संख
णाध्याः तेभणे पितरोने इहाः आगणदेवदानयः शुद्धः भनुष्यः
गंधर्वः सीङ्गः मारुति तथा किंनर पुरुषः अ सर्वेने ज्ञान प्राप्तियुं ते
भणे शिष्य परंपराये वृद्धिपमां ज्याः तेजो लोह कर्म निर्मितः दुःखा
धिइय तमोगुणी थोडाभां आनंदपां भेछे भूने कर्म अर्पण करनारो
निरपेक्षः अहिंसेन हांत सांतः समान्चित्तः समान संतुष्टने सर्वदि
शा सुप्रभय थायछे भूने अस्माः जणदेवः लक्ष्मीः आत्माये प्रियः
नथीः नेया भूने अइत प्रियछे तेयो जीने पदार्थ प्रियनथीः लक्ष्मी
चडेनेयो हुं वस्य था जिं छुं तेयो योगादि कथी थ तो नथीः लगवान् के
हुंछे हे विधयः इभण आसनने विशे जे सीने जे हु हाथ नंगोषापर
भुडीने नासिका अहुं इष्टि राजवीः प्राणायाम करीने प्राणनुं-
सोधन करयुं हृदय कभणने विशे भूइं ध्यान करयुं प्रसन्न भूर्त्
असंकारे करीने सणगारे जीनेवीः अरली इथा अ अध्याय
मां छे

श्लोकः न्तं द्रियस्य युक्तस्य न्त
श्यासस्य योगिनः भयिधारयत
श्वेत विपतिं तिसिद्धयः प्राणा

१५ पंदरमा अध्यायमां लगवान् विधयने केहेछे न्तं द्रियः
न्तस्यास योगीये भूइं ध्यान कस्युं अरले अठार सिधियो तेने
विपद्रव करेछे तेनां नांभोः अणीमाः भइमाः लधिमाः प्राप्तिः प्रा
कारयः छिंशिताः वशिताः गिरिमताः अ आहसिधियो नां लक्षणा
इहुं ते सांख्यने योगी देशांतरोना सभाभार केहे देशांतरे ने जो
इजोले ते केहे जीनना सरीरमां प्रवेश करे स्वच्छाये भरीने हे
वसो इमां देवांगना साथे क्रिडा करीने पाछो पोताना सरीरमां ल
रायः राबनेने ने लपिष्य केहे ते अरे पडे जीनना मननीयात केहे
अग्निमां पेसीने लयतो निङ्गणे पांलीमां जुडडी मारीने आहदि
यसजे सी रेहे इरीने जाहार निङ्गणे ने हेर प्राधाथी भरेन हीं अ
आहसिधियां लक्षणाः इत्याः ने योगीने सिधिये प्राप्त थायछे तेहे
ने भूरी प्राप्ति थती नथी ने योगी आडा सना नेवी स्थिति भूरा
भपनी लुयेछे ते भूरी हुं सरेप वाली अचला करेछे मनने विशे
भूइं रूप छे छे नं हां आत्मा त्यां हां मनः ने योगीनेयो संकल्प
करेछे ते प्रमाणे हुं तेहेने प्रसन्न था जिं छुं अरली इथा अ
अध्यायमां छे

स्तोत्रं त्वं ब्रह्म परमं साक्षात्ना

द्यंतमपावृतम् संर्षषाभपित्ना

वानां त्राणस्थित्यप्ययोद्भवार्त्त

१५ सोमभा अंध्यायमां लगवान् उध्वयने केहेछे-केभूरी
 विलूतिनां लक्षणो कहुंषुं-वेदमध्ये द्विर्गर्भ-मंत्रमां प्रणव-हे
 योमां छिद्र-वसुमां अग्नि-जादित्यमां विष्णु-इन्द्रोमां निलसोदित-
 ब्रह्म ऋषिमां लृगु-राज ऋषिमां स्यायं तु वमनु-देव ऋषिमां नार
 द-धेनुमां डामधेनुं-सिद्धे स्वरोमां इपिल-पक्षियोमां गइउ-प्रन
 पतिमां दक्ष-पितृगणमां अर्यमा-दैत्योमां प्रल्हाद-नक्षत्रोमां र्थ
 द्र-यक्ष राक्षसोमां कुबेर-गर्भोमां मे राघव-नणंतुमां वइए-
 तेनस्थीयोमां सूर्य-मनुष्योमां राज-घोडाओमां गिर्येश्रया-शा
 तघातुओमां सुवर्ण-सर्पोमां वासुकी-नागोद्रोमां अनंत-शिंश
 डायाणां दाहोयाणां नजयाणां वनेयरोमां सिंह-आश्रमोमां सं
 न्यास-यारवर्णोमां ब्राह्मण-तिर्थोने विशे नदियोमां गंगा-
 सराधरोमां समुद्र-आयुधोमां धनुष्य-धनुर्धारीमां महादेव-पर्वतो
 मां मेरु-वनस्पतीमां पिपण-जौषधिमां नव-वापाध्यायमां व
 सिष्ठ-ब्रह्मनिष्ठां बृहस्पति-सेनापतीमां षडानना-यतोमां
 ब्रह्मयज्ञ-प्रतोमां अविहिंसन-योगमां आत्मसंशोधन-स्त्रियो
 मां सतरुषा-ब्रह्मचारीमां कुभार-ऋतुमां वसंत-प्रासमां भाग-
 शर-नक्षत्रोमां अलिङ्गत-मेभूरी विलूतियोमां सारसारक
 द्वियो-मेरुली कथा मे अंध्यायमां छे-

स्तोत्रं यस्त्वया लिहितः पूर्वधर्म

स्त्वद्भक्ति लक्षणाः वर्णाश्रमाया

श्रवतां संर्षषां द्विपदाभपिपापा

१७ सत्तरमा अंध्यायमां शुद्धेव रात्रनें केहेछे-लगवान् जीष
 वनें केहेछे-सत्य युगनें विशे प्रणवइपवेदहुं धर्म वृषइपी-तपोनिष्ठ-
 ऋषि हुंसइपी भूइयितन करता हुता-त्रेता युगमां भूरा हृदयपी
 वेदोत्पन्न थया-त्रिगुणात्मइयत्त थया द्वाग्या-भूरा अवधयो
 थडी-यारवर्ण-यार आश्रमोथया-ब्राह्मणना धर्म-शाम-दम-त
 प-शौभ-संतोष-शांति-आर्णव-भूरी लगती-दया-सत्य-क्ष
 त्रियोनां लक्षण-तेन-जण-धैर्य-शौर्य-तिसिक्षा-जौधार्थ-जियो
 ग-स्थैर्य-ब्राह्मणसेवा-दैत्योनां लक्षण-जास्तिइ जुधि-संन
 निष्ठा-अगर्व-ब्राह्मणसेवा-द्रव्यविशे अनसंतोष-शुद्रोनां न
 क्षण-गाय ब्राह्मण देवनी सेवा-अनायासे प्राप्तथायतेरतामां
 शंतोष-ब्रह्मचारिनां लक्षण-ननोठि दिधापठी गुइपडी अंध्य-
 यन करीनें ब्रह्मचर्य व्रत लेधुं-आश्रमथी-आश्रमसिद्ध-करयो-
 शिलोछ वृत्तिधारण करपी-उध्वय-नेरात्र ब्राह्मणना कुरंजनुं
 पाखंन पोषण करेछे-ते विमानमां जेसीनें योक्षे नयेछे-मेप्रडा
 रे हुंस्तोक्त धर्म लहनें कथा-यारवर्ण-यारे आश्रम-लगवतनुं स्व
 धर्म करीने सेवन करधुं-मेरुली कथा मे अंध्यायमां छे-

શ્વેતોઙ્ગ. પનંવિવિશ્વુ: પુત્રેષુભાર્યા
ન્યેસ્યસંહૈવયા પનજેવસેચ્છાંત
સ્તુતીયંભાગમાયુષે: ૫૫૫ ૫૫

૧૮ જહારમા અધ્યાયમાં શુક્રેવે રાજને કેહેછે. લગવાંનું
બિંધવને કેહેછે. બ્રહ્મચારીના ધર્મ કહું તે સાંભળ. કંઈ મૂળાં-ઈળાં
વનવાન્ય. જેજોજે કરીને બિહરનિર્વાહ કરીને વલકલ્યપેહેરયા
કૃષ્ણાન્ન દર્ભાસન પરજે સવું. વાજનોત્ર નલેવરાવયા. ત્રિકાળ
સ્નાન કરીને શીશ્મરતુમાં પંચામ્નિ સાધન કરીને વર્ષાકાળમાં વ
રષાદમાં જો સવું. શીતકાળે ગલાસગી પાણીમાં બિલાં રેહેવું.
વનવાન્યે કરીને ચરપુરોડાશ કરયા. પશૂહિંસા કરવી નહીં. જે
બ્રહ્મચારીના ધર્મ કહ્યા. હ્યે સંન્યાસીના ધર્મ કહું તે સાંભળ. સ
ર્વસંગપરિત્યાગ કરીને ચતુર્થામ્નમગ્રહણ કરવો. કૌપીન. વસ્ત્ર.
દંડ. કમંડલુ. કૃષ્ણાન્ન. જેરલાં પદાર્થો લેવાં. પિરક્ત યવું નહીં
કેમકે સેત્રમાં રેહેવું. વેદવાદનો ત્યાગ કરવો. પાપંડધર્મ આપર-
વો નહીં. જોરાં પાદને વિશે કોઈપણ પક્ષ સ્વીકારવો નહીં. જન
થી બિદાસ યવું નહીં. જન સાથે કઠોર ત્વાષણ કરવું નહીં. કોઈ સાથે
વૈરજ કરતાં જેકાકી આત્માનાત્મવીચારે કરીને પ્રાણીમાત્રને વિ
શે ભગવંતની વ્યાપકતાનેવી. જેમ આકાસમાં મંદ્રજેક હોયેછે.
પણનાત્માપાત્રમાં તેનાં અનેક પ્રેતિ બિંબ છેમાયેછે. તેમ ભગવત્
ની સઘળે ઠેકાંણે વ્યાપકતા છે. પણ જેક રૂપે ભુવેછે. જેરલી કથા
જે અધ્યાયમાં છે.

શ્વેતોઙ્ગ. યોધિદ્યાશ્રુતસંપન્નઃ
ત્મવાંનાનુંમાનિક્કઃ પ્રાયામાત્ર-
મિદંત્રાત્વાજ્ઞાનંયેમયિસંન્યસેત્ની

૧૫ જોગણીશામા અધ્યાયમાં લગવાનું બિંધવને કેહેછે. જેબ્રા
હ્મચારી સાસ્ત્રલક્ષીને આનગત પ્રાયાથકી થયું જેમ ભુવેછે. તેજા
નવાન જેમ ભંભાવો. જે બિંધવ પૂર્વ ભારત યુધ્ધ થયા પછી ધર્મરાજ
ભીષ્મને કેહેછે. જે મ્હારાજ. રાજ્યને ઘોલે સગાંવા હાલાં સંજંધી.
સંપૂર્ણ નીધન થયા. મારું મારું ચિત્ત સ્થિર થાય જેવો બિપાયજ
તસાવો. ત્યારે ભીષ્મ ધર્મરાજને રાજધર્મ. દાનધર્મ. મોક્ષધર્મ.
કહીને જ્ઞાનોપદેશ કરવો. તે બિંધવ હું ત્હને કહું છું. સાંભળ. નવ
અધ્યાર. પાંચ. ત્રણ. જેરલે અઘ્વાવીસ તત્ત્વો. પંચમ હાલૂતને વિ
શે જ્ઞેવાં. જેને જ્ઞાન કેહેવું. જેથી પ્રપંચ ત્રમ દુરથાય છે. બ્રહ્મચક્રી
ત્રણગુણ બિત્પન્ન થયા. તે ચક્રી શ્રીની બિત્પત્તિ. સ્થિતિ. લય. ક
જો ચક્રી ભુવો રેહેછે. તે બ્રહ્મ હોય. કીડીથી બ્રહ્મા સુધી. જે શ્રવ
ર્યના સવંતને ઈને મ્હારી લક્તી કરવી. કથાને વિશે અન્હા. જે
કાગ્રહ ચિત્તે પૂજા કરીને સ્તુતી કરવી. મ્હારા જ્ઞેવાં મ્હારા લક્તો
નાં સ્વરૂપો જ્ઞેવાં. કરેલાં કર્મ મ્હને અર્પણ કરવાં. ઈષ્ટ. દત્ત. હુત.
વ્રત ધારણ. તપ કરીને મ્હારું સ્વરૂપ સર્વ ઠાંમે જ્ઞેવું. બિંધવજો
લ્યા. યમની યમનાં લક્ષણો કહો. તથા દાનનું ઈળ. ત્યાગનું
ઈળ કહો. જેરલી કથા જે અધ્યાયમાં છે.

श्रुतोऽपि विश्वप्रतिषेधश्च निग
मो हि स्थिरस्य ते मयेक्षते रपिंदा
क्षगुणाद्येषं च कर्मणा भूयता ॥

२० चीसमा अंध्यायमां लगवान् जिंध्ययने डेहेछेडे. लग
ती. ज्ञान. अनें कर्मनां लक्षणो कृत्यां. नरदेह सर्व योनीमां अ
तिश्रेष्ठ. अति दुर्लभ. ते सहस्रप्राप्त थयो. तेहेनें तरयो जीपाजे.
भूरा यर्हा इपीनो डा गुर शुडानी कुं यायु. रेपे अनु कृण थिने नेपु
रुष लयसागर तरसो नथी. तेजात्म हृत्या रो न्नायो. नारे अ
ल्यासे इरीनें मननु नियमन करवुं. मन रथेयण नेम भदोन भत्त हृथी.
वशा करवो. तेम अने ड जीपाय इरीनें मन स्थिर थ जिं अरसे ने सांध
न इरीने ते सहस्र थाय. जे सर्व योग मध्ये श्रेष्ठ. तेपु रुष थिर क्त.
नेहों छिद्रियो वस्य कृत्यां नथी. तेहों यम. नियम. आसन. प्राणा
याम. इरीनें भूरां पूनन करवुं. दैव न्नेगे इरीनें योगीयें निघ कर्म
कृत्युं. तो लेनुं इरीनें योगा ल्यास इरीनें ते रोषनें वाणी नां जवा.
पोत पोताना अघि डारे इरीनें ने सद्य ररा करेछे. तेन तेने कृत्यां
रा डारी. भूरी इथाने विशे नेने अरु. सर्व पदार्थ भूरी लगती.
ना योगे इरीनें लडत नने सुख ल थाजेछे. तेयो स्वर्ग. तथा भो
क्षणे जीनी छिद्रा करतानथी. भूरा लडतनें त्रिगुणात्मक रोष
पीटा करतानथी. अरली इथा जे अंध्याय मां छे.

श्रुतोऽपि यजेता न्मत्पथो हित्याल
हितज्ञानक्रियात्मकान् क्षुद्रान्तां
भ्रांश्चैः प्राणैर्बुधंतः संसरंतितेरी

२१ जेडपीशमा अंध्यायमां लगवान् जिंध्ययने डेहेछेडे. इ
द्यनी सुध्दीनां पदार्थ इहुं ते सांलण. पुण्ये इरीनें संपादन करेवा
प्रयनी सुध्दी थायेछे. तीर्थ सेयने इरीनें यात्रायो इरीनें जे
रले शरीर सुध्दी थायछे. स्त्री रन स्वसाथे अनें तेने ध्यारदी
वस थाजे अरले ते सुध्दी थायछे. डेटला जेड पदार्थ ऐरो इरीनें
शुध्दी थायछे. ने देशमां डाणां हरण रेहेछे ते देश पपीत्र. नेगा
ममां आसुरा गाय. शिवा जय. पिपलानां जाजेछे. तेगां भप
चित्र. नेमां जे पदार्थ नथी होलां ते अपचित्र. दाएणनो ढगलोलां
य जीपर इरीये ते पचित्र. कहिये खाडडां नो लारो थं डाजे मां
एथो होय ते जीपर थिनें पचन इरीगयो ते पचित्र थायेछे. हृथी
दांत वायु यडे पचित्र. सुतर जीपर मारी नां पी अरसे पचित्र. ची.
तेलनां कुडां जीपर मरोडी नां पिथी पचित्र थायछे. थामं डुं तेले.
पचित्र थाय. घरमां डागडो पेसे त्यारें अनवायुं इस्वापी डागे
इरीनें शुध्दी थायछे. सुडाडांनें विष्णय लगी होय तो पांणी यडे सु
ध्दी थायछे. धोळीनां धोयेलां सुगडां जीपर पांणी छांरीये तो
पपीत्र. सोनुं अघि यडे सुध्दी थायछे. जो कराने सुध्दी संस्कार
यडे. मंत्रनी पुश्वं चरलो इरीनें सुध्दी थायछे. अरली इथा जे
अंध्याय मां छे.

શ્વોક-કૃતિતત્વાનિવિશ્વેશસંખ્યા-
તાન્પૃષ્ઠિભિઃપ્રલો નયેકાદશપંચત્રી
હયાત્પત્યમિહસુશ્રુમઃ૥૧૫૫ છ ૫

૨૨ બાપિરામા અંધ્યાયમાં ભગવાન્ ઉદ્યયને કેહેછે. વિ-
રાટ રૂપને વિશે સત્તાવીસ તત્વો પ્રયેસ કરેછે. પછી તે રૂપથી ત્રિ-
ગુણાત્મકદેવ ઉત્પન્ન થાયછે. ભગતને વિશે આસત્યિકપુરૂષ-
જ્ઞાની થાયછે. રૂને ગુણીપુરૂષ કર્મ ભિષ્ટ થાયછે. તમો ગુણીપુરૂ-
ષ જ્ઞાની થાયછે. પ્રકૃતિ પુરૂષ થકી અહંકાર ઉત્પન્ન થાયછે. અ-
હંકાર થકી પંચમહાત્મલ ઉત્પન્ન થાયછે. તેઓ થકી દશે ઈંદ્રીયો
થાયછે. પછી રાજ. સ્પર્શ. રસ. ગંધ. અને રૂપ. એ પાંચ તનમાત્રા
ઓ. સાત ધાતુઓ પુરૂષના અવલોકને કરીને પ્રકૃતિના બળવડે
વૃદ્ધિ પામેછે. એવી નાના પ્રકારની અષ્ટીની ઉત્પત્તિ. ત્હને સંભ-
ળાવી. પુરૂષેનું મન કર્મમાં આસક્ત થાયછે. તેને ઈંદ્રીયો અનુકૂળ
થાયછે. લોકથકી ઉત્તમલોકમાં ભવાને મનભ ઉત્તમ છે. વિષય
ને વિશે દેહ આસક્ત થાયછે. ત્યારે દેહનું ત્વાંન રેહેતું નથી. તેણે ક
સને નીચે પડેછે. તેમારે આ પ્રપંચ સ્વપ્નની પેઠે ભણીને મ્હારૂં ઘ્યા
ન કરવું. ભેમ વૃદ્ધને ડૂળ આવેછે. તે કાળે કરીને નાસ પામેછે. ન
દીને પુર આવી વલી નયેછે. તેમ આયુષ્ય નયછે. એરહી-
કથાએ અવધાયમાં છે.

શ્વોક-સન્નેયમશિંસિતઊહ્યેનભાગ
વતમુખ્યેનદશાહિમુખ્યઃ સત્વાભયન્ત્ર
ત્યવયોમુકંદસ્તમાબલાષિઅઘણીયવી
યઃ૥૧૫૫ છ ૫ છ ૫ છ ૫

૨૩ ત્રેવીશમાં અંધ્યાયમાં ભગવાન્ ઉદ્યયને કેહેછે. અ-
વંતી નગરીને વિશે એક વ્રાહ્મણ સાહુકાર રેહેતો પણ કદર્ય લો-
લી હતો તે પનનો સંચય કરતો. બનાદિકોઈને આપતો નહીં તેસ
મયે શબ્દમાં તથા જ્ઞાતીમાં સ્ત્રી પુરૂષાદિક સર્વકોઈ તેનો દોષ ભે
ઈને ધન હરવાની ઈચ્છા કરવા લાગ્યા. કાળે કરીને કેટલુંક દ્રવ્ય-
રાભયે હરણ કર્યું. કેટલુંક જ્ઞાતિના લોકોયે હરી લીધું. ત્યાપશ્ચા
ત્તાપ કરીને કેહેવા લાગ્યો. મ્હેં ધન સંચય ઈને ધર્મ ન કર્યો. બાચ
ડી છોકરાંને આપ્યું નહી. બધા મ્હારા ઉપર બળેછે. તેણે સંતાપ
પામીને સંન્યાસ લીધો. ત્યારે ગામમાં હેલા નાહાના મ્હોરા એ
ને કેહેવા લાગ્યા કે એયોર. ભુઠો. એને પકડો. બાંધો. મારો. એ
મકહીને ધૂળ. જાણ. તેના સરીર ઉપર નાંખવા મંજ્યા. કેટલાંક
છોકરાં દંડકમંડળ લેઈને ન્હાસી નય. એની ઈનેતી કરીને યાજા
પાડવા લાગ્યા. તેના ઉપર ચૂતરે. નદી તીરે ભિસ્તાન્ન ખાવા બે
સે ત્યાહાં ભઈને કાંકરા ધૂળ તેમાં નાંખે. એયોર છે. અમકહીને
આગળ આવીને બોલે. ત્યારે તે સંન્યાસી કેહેછે કે. આભન. દેવતા.
આત્મા. શ્રહ. કર્મ. કાળ. એઓ પણ એનું કારણ નથી. તો સંસારમ
ક્રમાં ભ્રમણ કરાવનાર મ્હારૂં મન. મ્હને સુખાનુભવનું કારણ છે. મ્હેં ભેક
મેકર્યાં તેનાં ડૂળાહું ભોગવું છું. એમાં લોકનો દોષ નથી. પોતાનાં

दांतपोतानी लालनें करे त्वारेको होना ठीपर रीरा करीये. रं
प्रमाने राहुनी पीडाथमा पीनारेहेती नथी. जेरली उथा जेभाछे.

स्त्रोड. जयते संभे पद्व्यामि सांज्यं पूर्वपिनिश्चि

तम् यद्विज्ञाय पुमान् सद्यो न ह्यो हेतुस्मिं इत्त्रमभू. पी

२४ योवीशमा अद्यायमां लगवान् जीव्यपनें देहेछे. सांज्य

शास्त्रनें विशे ने तत्व विचार उखोछे. तेहुं त्हुनें संभलायुं. जे वि
चारथी हेतु लाव हूरथायछे. प्रलयनें विशे जा सद्यं नगत ब्रह्म
मां लीन थायेछे. तेथडी प्रकृतिपुरुष थायछे. प्रकृतिथडी ब्रह्म
ए. तेथडी सुत्रात्मा. तेथडी महत्त्व. तेथडी तांमस. रास-
सात्विक. अहंकारथडी लूत. चीरीय. देवता. क्रमे जीत्पन्न थयां
अनें भ्रं रणा करी जेरले अंड जीत्पन्न थयुं. ते अंड प्रलय लण
ने विशे हनर पररा हतुं. तेथडी हुं जीत्पन्न थयो. भूरी नात्मी
थडी कर्मण थयुं. तेथडी ब्रह्मा थया. तेणे तप करीनें त्रैलोक्यने वि
शे लव जीत्पन्न उखां. तोपरा जायुं छे त्यां हां सुधी ब्रह्मा सृष्टी-
जीत्पन्न करेछे. जायुं छे सुहुं जेरले प्रलय थायछे. त्रैलोक्य सुध्यां
ब्रह्म देवनो लय थायछे. अन्नने विशे मनुष्यनो लय. धान्य
नो लय लीननें विशे. जीननो पृथ्वीनें विशे. पृथ्वीनो गंधनें
विशे. गंधनो लणने विशे. लणनो तेनने विशे. लय थायछे.
जेरली उथा जे अद्यायनें विशे छे.

स्त्रोड. गुणानां सभिश्चाणां

पुमान्येन यथा लयेत् तन्नेपुरे

षवर्षे ह्युपवारयशं सतः ॥ १ ॥

२५ पचीशमा अद्यायमां शुद्धेव राननें देहेछे. लग-

वाने जीव्यपनें उद्युंके. विलकतने गुण. तेओमां पुरुषने गुणोड
रीनें नेयो थायेछे ते त्हुनें उहुंछुं. सात्विक पुरुष भूरा गुणनुं धित
न गायन करेछे. रास पुरुष स्त्री साथे लंपर. लुधुं रमवानुं कर्म
करेछे. तांमस पुरुष हिंसा भद्यपान करेछे. भ्राटे गुण मूडीने निर्पे
क्ष थछीने ने देवण ने भूरां ललन करेछे. तेने सत्व स्थ नलायो. ने ड
मेनां इगनी छिच्छा रापीनें भूरां पूलन करेछे. तेओ रने गुणीनं
एवा. सात्विक गुण थडी नगृती. रने गुण थडी स्वप्न. तमो गुण
थडी निद्रा. सत्व गुणी पुरुषे अरएय वास करयो. रने गुणी पुरे
षे नगरमां देहेवुं. तमो गुणीयें लुवापानाभां देहेवुं. सात्विक पु
रुष जाट्यात्मिकी अन्ननें विशे निपुंएय. रास पुरुष कर्म कांडमां
निपुंएय. तांमसी पुरुष अयर्भनें विशे. निर्गुण पुरुष भूरी से
वा करेछे. पश्य. पवित्र. अनें भयुर. जे सात्विक अन्नां लक्षणा. जे
हुं. जाइ. तीपुं. जे तांमस अन्नां लक्षणा. भा स आहार. भद्य
पान नेव्यवहारछे. तेरदा त्रिगुणात्मकछे. जेरली उथा जे अ
द्यायमां छे.

श्लोकः भद्रसखामिभंजायलब्ध्वा
महूर्त्तमास्थितः आनंदं परमात्मा
नभात्मस्थं समुपैतीमांशुपापा

२६ छवीशमा अध्यायमां लगवान् विध्यने केहेछे. कामीपु
शेषनो संगकरयो नहीं करीये तो नरके नवुं पडे. अविशो ल्हने ओइ
इथा इहुं ते सांलस. पूर्व अेल नांमे करीने शान विरवंशी अंसरा-
ने संगे करीने मोहित थयो. जोछे अेइदियशो विरवंसी शीसाछिया-
ली. तेनी पाछण अेल्य रान नागो नागो सो ल्यो. हे प्रीया हे विर-
वसी. भूनें भूलीनें नछेसनही. विषय लस थया नथी. भारेतां
लीनें हांको मारेछे. चित्तमां विस्मित थछेनें केहेछे. अे छेइनी अ-
पेसरा प्रेमे करीनें गणांमां हाथ घालती हती. हाथ सापना नेघा
जोभण. सुधी नासीजा. जाइला सुधीनेत्र. गोइ शरीर. तेनी प्रा-
र्थना करतां न ते लीये थासी आपीनें इहुं केआमांथी समीगर्ल-
अस्थस्थ तपीपल उथशे. तेनी अरली थडी अग्निनी वित्पत्ती. आ-
गणवेदत्रयात्मक यज्ञयागथशे. अेदलुं इहीनें विरवशी गुप्त थछे
गछे. अेल्य रानये पश्चात्तापे करीनें लाषण उखुते इहुंछुं. रानवि-
षयां थथछेनें सूर्य उधारे विजे आथमेछे तेनी पएतेनें जवरही-
नहीं. पश्चात्ताप थयो अनें केहेवा लावयो. हुं यक्रवत्तइ रान थछेनें
विरवशीनें वश थयो. त्वया. भास. इधिर. मेद. भन्न. धित्यादिङ्.
सात घातूनो पिंडदेजीनें हुं मोहित थयो. भूनें धिडकारछे. तेनें वैरा-
ज आद्यो. अेरली इथा आ अध्यायमांछे.

श्लोकः क्रियायोगं संप्रायश्चित्तवहा
राधनं प्रत्नो यस्मात्वांगेयथार्यैति
सात्वाताः सात्वतर्षलपापा

२७ सत्ताविशमा अध्यायमां विध्यने केहेछे. हे लगवान्
कर्मकांड तथा तभारी पूननो प्रकार भूनें इहे. लगवान् जो-
दया. कर्मकांड अपारछे. तथापि संक्षेपे करीनें इहुंछुं. पैदिङ् तां
त्रिङ्. अनें विश्व. अेषां त्रण प्रकारनां यज्ञनां लक्षणो. आ लणो
ये स्वपेहो इत कर्म करीनें भूरी लक्ष्मी करवी. प्रतिमाने विशे-
वेदीमां अग्नीनी. सूर्यनी. विहङ्गने विशे. ल्हये. आ लणने विशे-
द्रव्यने विशे. पून करवी. पथरनी. लाइकांनी. घातूनी. मारीनी
चित्रनी. रेतीनी. मनोभयी. भलीनी. अे आह प्रकारनी माहारी
भूर्ति करीनें पून करवी. अेइ अयर मंदिर वांधीनें प्रतिष्ठा करीनेंषो
उशोपयारे पून करवी. पवीत्र अंतःहर्ण करीनें पूननुं साहित्य सिद्ध
करवुं. पूर्व अग्रहर्ण इहीनें आसन विपरजे सवुं. षडंगन्यास करीनें इ-
णसनी पून करीनें सर्वपदार्थोनें प्रोक्षणा करवुं. अेरले पाली छांठ
वुं. पाद्यपात्र. अर्घ्यपात्र. आयभन्यपात्र. अेषां त्रण पात्रो लेयां. न-
नग लछेनें प्रोक्षणा करवुं. सुगंधी द्रव्य. अंघन. पुष्प. अस्तारिङ्के
करीनें पुनन करवुं. अष्टदल इभण करीनें भूरी भूर्तिनुं स्थापन कर-
वुं. आठे दिशानें विशे. सुदर्शन पांय नन्य. गदा. असी. तटरवार
जांला. धनुष्य. हण. मुसण. जोस्तुलमाया. श्रीवत्स. गरेइ. अे तपोता
ने स्थाने स्थापवां. पछी पूनन करवुं. प्रार्थना करीनें पुष्पे. अस्तके करी-
नें वंदन करवुं. पछी पिसर्जन करवुं. अेरली इथा अे अध्यायमांछे.

श्लोकः परस्वत्वाद्युक्ताग्निप्रसं
स्तेन्नगर्हयेत् पिविशयमेकात्मकं प-
श्यन्नेकृत्यापुत्रुषैरायः ॥११॥ ७ ॥

२८ अहापीसमाअध्यायमां लगवान् जीध्वयनेकेहेछे-

नं हां शुधी देहं धीयः प्राणः लवः आत्मा देहने विशेछे- त्यां हां सु
धी संसारः आं प्रो मीयाथीयो अरसे अयुं मिथ्याछे- शोडः हरज-
त्वयः क्रोधः लालः मोहः स्मृ हाः अे सर्व अहंकार थडी- ज्ञान अडगे
करीनें अेमोहनो ड्रां हो तोडपो- हे जीध्वय नेम सोनां नां घरेणां करि
ये- घरेणां लांगिये अेरसे सोनुं तेम मादि अंते सृष्टिनें विशे प्रल
यपणी हुं- अयसिं- अजाडी उरहुं- अे माटे स्त्री पुरुष गृह अ
नें पित्तनो त्याग करीनें मन स्याधीन करीनें भूरे थितन करयुं
जिठतां- जेरतां- थालतां- सुतां- लगतां- जातां- पीतां- भूरे न
थितन करयुं- केरला अेक योगीयो आत्मा अहंकारे चढायेछे- केर
ला अेक पंचाङ्गी साधन करेछे- केरला अेक जीध्वरेता अहंकारी- केर
ला अेक नीयुं माथुं नें जीयापेग करीनें तप करेछे- केरला नाभ संजी
तेनें करीनें भूरे थितन करेछे- केरला अेक योगिना ना जीपाय करी
नें सिद्धि प्राप्तेया भारे अम लोणयेछे- अेयां विविधयोगनां लक्ष
णे तमनें कथां- नेजो डेवण भूरा परणनुं थितन करेछे- तेनें-
विष्णु पीडा करतां नथी- अेरली कथा अे अध्यायमां छे-

श्लोकः सुदुष्टराभिभां प्रन्ये योगय
याभनात्मनः यथां नसापुमान्
सिद्धे च न्मेष्नु ह्यं न सायुता ॥११॥

२९ जोगं एत्रीशभा अध्यामां लगवान् जीध्वयनेकेहेछे-

केभूरा धर्म भंगल करीछे- ते भालसे लज्जिये करीनें सांलगवा
अेरसे ते दुर्भय मृत्युनें जीतेछे- सर्व कर्म करीनें भूनें अर्पण करवां-
पुण्यदेशने विशे वास करयो- नेदेशमां साधु जीत्तम तिर्थो होय-
त्यां हां नछेनें भूरी कथा सांलगवी- भूरा नन्म दिवसे अे छय
करीनें आह्ला नमाडवा- गीतां- वा नं- नाय- नाना प्रकारनं
डीतेन करवां- सर्व लूतने विशे भूरे उपनेयुं- साधुने देनी साधंग
नमस्कार करवा- अेतान योगपद अल्पमां अह्ला नेकयो हतो- सु
ध्विमान पुरषे भूरा स्वउपनुं लक्षण नेयुं- जीध्वय भूं- तहनें लज्जी
योग संललाव्यो- ते अल ज्जने- विषयी पुरुषनें- दं लिङ्गे- नास्ती
ङ्गे- अहंकारीनें- कहीशन हीं- ने आह्ला लज्जते- ने साधुछे- ते
मने- स्त्री- सूद्र- अन्य नतिनें नेजो लाये करीनें पूछे- तेमने के
हेयो- लगवान् केहेछे तूं अही का अमे न- त्यां हां अल क नंदा न
दिछे- तेमां स्नान करीनें पङ्कस पेदेरीनें निरंतर भूरे थियां न क
रने- अेरसे लव सागर थी सुकत थरीस- भूरा स्वउपनी तहनें
प्राप्ती थरी- अेरतें लगव दुष्यन सांललीनें श्री कृष्णा नां जाय
रणने वंदन करीनें अदिजा अमे तप करीनें सुकती पाभतो हयो-
अेरली कथा अे अध्यायमां छे-

श्लोकः ततो महालागवतेषु द्वे नि
र्गतेषु नभः द्वारयत्थां किमकरोद्गुण-
वान् लुप्तलावनः ॥१॥ छु ॥

३० श्रीशामा अद्यायमां लगयां न् उद्ययने के हे छेः द्वारकां
नें विशो मोतनी नीशानी हे जाडनार जेवा भूरा उतया तथाय छेः
नदयो ये ह्ये जेक घडि अहि रे हे पुं न ही. जाय डीयो. छोकरां. घर
डां सव संभो द्वारमां नज्यो. जनें प्रला स क्षेत्रे न छे ये छे ये. त्यां
हां स्नान हांन करीनें हेवतार्थे न करीनें अपथा स डरवा. वाय.
लोय. अन्न. पन्न. सुधर्मा. जेयडे आसुए लुं पूनन करपुं. तेसां
लगीनें सघणा नदयो प्रला से गरा. उह्यां प्रभां एं हां. धर्म. ड-
रीनें मधुपान उरुं. जेरले सधनी लुधि जगडि. जंथान ह्ये सन्न
अन्नघडे सुध उरुं. तेभां घणा भूभा. प्रगुभा. अनि रंघ्य. अन्नूर-
सांज. सात्यडी जेजो मरणा पोंभ्या. सन्न घटे रत्या पछी भूसणना
पुराधडी. सरकट गिगी नी डसेसां ते घडे डेरलां जेकनां भाधां छे घां.
आसुएना आपे कृष्ण भायाये मोहित थरेनें कुणनो सध थयोः
ते न्नेनें जगदेव लये योगधारण करीनें हेहनो त्याग उरुयो. पछी
लगवत भुतुर्लुन रंघारण करीनें पोते पीपजाना जाडली ये डा-
वापगणि पर न मणो पंगभूडीनें अडेहीनें जे हां पारधीये हरणन
एनें जांए भास्यो. भूनें जे सभाया रंघारं ड सार्थी ये हारकां मां
उद्यो. जेरली इथा जे अद्यायमां छे.

॥१॥

श्लोकः अथ तत्रागम ह्युल्लालयान्यापसमंलयः
अहेदु प्रभुजाहेषामुनयः सप्रने स्वराः ॥१॥ ॥

३१ जेइत्रीशामा अद्यायमां सुकठे राननें के हे छेः सव हेय
जहां सुधां आपीनें लगवतने के हे छेः प्रलुनुं जवतार थरिन्न पुरं थ
युं. ह्येनी नंघां मे पधारो. तेन सभये कृष्णे हे ह्यि सन्न न उरुयो. हेवुं
दुली वगा डीनें इण चरभाया साव्या. अमरा जो नाये छे. गंधर्प-
जाय छे. दिनरो वा लं वगा डे छे. या रणो स्तुती करे छे. सत्य. धर्म.
जाति. सक्षमी. जेजो पृथ्वी विपरथी लगवतनी साथे न गथां. छे
दिडेवताये लगवतनुं प्रवाण वीनपीना उपारा सरंजुने छेने. पी
स्मीत थया. पछी पोतपोताने स्थाने गया. हेरा न लगवतना नि
याण प्रयाण जुंयरीन सवारमां विहीनें जेजो अथए करे छे. तेजो जो
क्षना अधिकारी थाय छे. हाडे द्वारकां मां आपीनें व सुधेय. विग्रसेन ने
नभस्कार करीनें या एव स्थलीनुं थरिन्न उरुं. तेसां लखीनें द्वारकां वासी
नन. शोडकरवा साव्या. हेवडी. रोहिणी. या एव जेजोनें हे हलां न रथुं
नहीं. सघणा या एवो नी स्त्रीयो ये पोतपोताना पतियो नी साथे गम
न उरुं. सत्ता गये ही रहे ही स्त्रीयो ने जाण घृथ्य. हतियो तेमनें लछे
नें अर्लुन छे प्रस्थ लणी नतो ह्यो. सुक्रा थार्य के हे छे. हेरा न तहारा थ
रडा पंडच. कृष्णनुं प्रयां ए सांलखीनें तहनें वंश पाण्ड अंलीनें ते
जो स्वर्गा रोहिण उर्ता ह्या. जेरली इथा जे अद्यायमां छे.

॥१॥ श्रीचंद्रागवतमेजाशस्कंधः समाप्तः ॥

स्वोङ्क स्वधामानुंगतेकृष्णोय दुपंशपिलू
 षणे इक्ष्यपंशोडत्वयत्प्रेष्यानेतहापद्वमे
 मुनेपप ७ ७ ७ ७ ७ ७
 १ प्रथमा अद्यायने विशे श्रीशुङ्गेवल रान्परिक्षितनेडे
 द्वेष्टे सुरंनन रानने शुनङ्क प्रधाने मारीने पोताना पुत्र भयो तनने
 रान्यजिपरजेशाडीने रान्य इरया द्वाज्यो तेनो पुत्र विशाजयुप
 तेनो रान्यङ्क तेनो नदीवर्धन जे रान् प्रद्योत संज्ञाना जेजो ज्ये
 इसो अडनी सवरषे रान्य इरशो पछी शिशुनाग तेनो पुत्र डा
 इयर्ण तेनो क्षेभधर्मा तेनो क्षत्रज्ञ तेनो विधिसार तेनो दर्लङ्क
 तेनो नदिवर्धन जे शिशुनाग संज्ञङ्क दश रान् उडु वरस सुपीरा
 न्यङ्कसे आगण दारी पुत्र महापद्म हनरो वरस रान्यङ्करीनेद्य
 शीपुत्रनो वंश सिद्धि भेजवरो अर्धर्भनी वृथिय इरशो आगण
 नयनं द्वास्त्रा दारी पुत्रनो परान्यङ्करीने आस्त्रा रान्यङ्क
 याभांडशो आगण डेरैला जे इरियश पेश्व रान्यङ्करीने डेरलाङ्क
 दिवस सूङ्क रान्यङ्करीने डेरला जेड हाडा स्वांमीने मारीनेसे
 घडकोशी रान्यङ्करीने इलीने विशे नेजलीयो तेन जजाने मारीने
 पोते रान्यङ्करीने सीधू नदीने तरे यं इलागाने तीरे डासमीररेरी
 प्रां जेरेष्ठ सरभा रान् अल्पवीर्य अल्प आयुष्यना भरो जेर
 ली इथा जे अद्यायमांछे

श्लोकः ततश्चानुंदिनं धर्मः सत्यं सौ
यं क्षमा हया हासेन भली नाराण-
न्मह्यं त्यायुर्धर्मं श्रुतिः ॥ १ ॥ ॥

२ जीन अध्यायमां सुकटेय रानने डेहेछे. इलियुगनें विशे
दाहाडे दाहाडे धर्मः सत्यः शौचः क्षमाः हयाः आयुष्यनास पांभरो.
इव्यनो संकोचनेने रूनी पुरुष साथे. दिडरो जाप साथे. लाघे-
यो लाघेयोभां. सगां वा हा हांभां दमडीनी बदांभ सारवढवाडथे
रो. ननोछे विपरथी आसुलो जोगाशो. लगवां सुगडां वडे संन्या
सी जोगांसासे. सपला जे पाजंड धर्मना थरो. रानना धाडथी प्र
न्न पाहाडोभां गुडांभां रेहेसो. जनायुष्टीथी दाहापाडरो नही.
जन्न विना प्रन्ननो नास थरो. वीशत्रीस वरशनां माएशोनांभा
वरदाथरो. पाजंड धर्मनेने रान योरियो डररो. यारेवले रूडनी
पेहेजायार लघुथरो. वडरीयो नेरली गायोथासे. झाडनां हाणां
थरो. मेघ वीनलीनी पेहेजावरो नसे. जेयो अधर्म थया पछी ड
षीनें अंते शंलज गाभने विशे विष्णु यस आसुलने घेर इलंडी.
अथतार थसे. हाथमां तरवार लघेने जेमेळ सभान डोरुवावधी
रानजोनें भारसे. पछी लगवंतनी दुपा दृष्टिये डरीने डरीथी कृत-
युगना नेया धार्मिक रानयो विलंपन थासे. कृत. त्रेता. द्वापर. इ-
ली. जे युगोनी प्रवृत्ति अनुक्रमे डरीनें थसे. जेरली इथाजे
अध्यायमांछे.

श्लोकः दृष्ट्वात्मनि लये व्यग्रान्नु
पानू हस्ति लूरियम् अहोभां पि
निगीष्यंति मृत्यो किडन डानुपा. १

३ जीन अध्यायमां सुकटेय रानने डेहेछे. पृथवी रानजो-
नी लडाघियो नेनें हरी. जनें डेहेवा लागी. अहो म्हनें लंती
नें वरया साइ पुंये रान लला पृथु. पुरवा. गांधि. नहुष. लरत.
सहस्रा लून. भांधा ता. राम. प्रयांग. तृण विंदु. ययाति. रींतनुं.
जे रानजो म्हारे भारें लडी भूजा. पला जेडेनी साथे हुं सती थिने
गछेने ही. रान डेहेछे यारे युगना धर्म म्हनें डो हो. तेयारे सुकटेय
लजोल्या. कृत युगे धर्म यारे पगें हतो. सत्यः हया. तप. दान.
जे धर्मना यार यरण. तेडाणे आसुला संतोषी. शांत. दात. ज्ञा-
त्मा राम हता. त्रेता युगे त्रण पगें धर्म थयो. क्रिया. तप. जनें ज
हिंसा. जे त्रण धर्मनां यरण. हता. द्वापरने विशे जे पगें धर्म रस्यो.
जन्तुत्य (असत्य) लाषलो डरीनें सत्य गायुं हिंसाथे डरीनें हयाग
छे. जेरले धर्मना जे नपजर त्या. इलियुगनें विशे. सत्यः हया. पवि
त्राघे गयां तेलें डरीनें धर्मना त्रण पगला ह्या. त्या रें प्रन्न दुरापे एरि
निर्दय. नीच प्रधान थरो. रूरीयो स्वांमिनें मूडीनें पोतानी छेच्छ
प्रभां लो यासया भांडरो. योरियो बहु थसे. प्रन्न सुरी भाना श रान.
पेटल रा विषयी आसुलो. संन्यासी पनना सोली. रूडो तप स्वी
थिनें आसुलनी पेठें प्रतिग्रह डररो. (भागशेठ जेरली इथा-
जे अध्यायमांछे.

श्लोकः ज्ञानस्तेपरमाएवादिर्हिपरा
 श्रुतयधिर्नृप इधीतोयुगमानंयश्रुत्य
 इत्येवयायपि ॥१॥ ७ ॥ ७ ॥

४ योथा अद्यायमां शुद्धेय राननें उहेछे. के थारयुजो जे
 उ हनरपार न्यत्थारं. अहानो जे उ हिवसथाय. अहाना जे
 उ हिवसमां श्रुति मन्वंतरो थायेछे. जेयां सो वरसथाये त्यारे-
 सात अकृतियोनो लयथायछे. तेने आकृति उ लय उहेयो. सो वर
 स अन्ना दृष्टि थाय. अन्न नण मखे नहीं त्यारे अन्ननो लयथायछे.
 सुरन आरे उ लाये तपेछे. पछी शेषना मूषमांथी अग्नि गित्यन्न
 थरीने नगतनें आद्य लस्म उरेछे. जीपरथी सुरननो ताप. नीये अ
 ग्निना तापथी छाएना मिंड नेयुं नगत लस्म थायछे. अलय वायू
 थी सो वरसराजोडी उडेछे. पछी अलयनो मेघ हाथीनी सुंडनेथी
 थाराये दृष्टि उरेछे. जेम नण मयनगत थायछे. इरीने थारअडार
 नो अलय उहुं ले सांजणो. जित्य. नैमित्तिक. आकृत्तिक. आत्पंत्तिक.
 जेया अलयछे. तोपेण प्रांणी सहा थरए उरता नथी. संसारस
 मुद्र अति दुस्तर तरयाने लगपंतनां थरण रेपी नोडा. पिना थी
 नुं साधन नथी. जेपुरांण सहिता नारायणो अहाने उही. अहाना
 ये नारनें. नारदे व्यासनें व्यासे सुउठनें उही. अरेली उथा जे
 अद्यायमांछे.

श्लोकः अत्रानुं पर्यते लिहंगं वि
 स्वात्मा लगवान् हरिः यस्य प्रसा
 दने अत्मा पुद्गः क्रोधसमुद्भवः ॥१॥

५ पांयमा अद्यायमां शुद्धेय राननें उहेछे. विश्वात्मा लग
 वान् हरिनुं थारं थार वरुं उरुं. तेनी कृपाये उरीनें अत्मा रने गु-
 णी तेपेण परतंत्र. लगयंतना क्रोध थडी रेडु गित्यन्न थाया. तेपेण
 पेण परतंत्र. स्वतंत्र जे उ लगवान् तेना गुणनुं परान उरीनें हे रा
 ननु ह्ये हुं मरीश. जेथी पशु सुपिनो त्याग उर. त्हा रा सरंभो
 पूर्वो उठे थयो नथी. आगण थयानो पेण नथी. जेम पोतानो-
 शिरच्छे पोते नुवेछे. तेम हेहनें विशे आत्मा लिन्नछे. जेम थ
 डाभां आडा स. देजायछे. घडो इच्छो अरेले आडा स मां आडा
 रा मणेछे. तेम हेहपज्यो अरेले नय परमात्माने विशे मयो
 छे. जेम तत्त्वज्ञाने उरीनें आत्मानात्मविचार उरीनें वासुदेव
 नुं धितन उरयुं. अरेले आह्मणे मोडले ला शाप तनें हंश उ
 रशे. मरो पेण पीडा थसे नहीं. भोतनुं जण त्हारी. आगणपो
 लयानुं नथी. हुं अहं अहं. परम पहनें पो हों भिस. जेम न
 एीने हेहा लिमान मूडीनें वासुदेवनुं धितन उरयुं. अरेले ल
 स उ सर्प पेण उरउरी. ते ल्हनें उंछे नलासे नहीं. आत्मा थ
 डी विशे वनु दुन नथी. जेम त्हनें देजासे. अरेली उथा जे
 अद्यायमांछे.

श्लो३. जेतन्निशाम्य भुजिना लिहितं परिस्त्रिद्या सात्मने
ननिजिसात्मदृशा समेन तत्यादपद्य भुपसृत्यनतेन भु
द्रावसुं न विस्ताभिदमाहसविष्यु रातः ॥१॥ ७॥

३ चक्षुःश्रवणायमां रात्र शुद्धेवनेनेकेहेछे. आपना अनुग्रहेड
रीनें आनहुं शिख्ययो. तमारा भुजिथकी लागवत सांलव्युं. ह्ये मो
तथी जीहीनार नथी. पछी शुद्धेवनी पून करी. शिष्यो समेत रात्र
नेडहीनें श्री शुद्धायार्थे नता हवा. परिस्त्रिद्या रात्र लक्ष्मी लूत थणेनेकेछे
जेरलायां. तक्षड आयतो हुतो तेने वारे डश्यपे ऋषिभल्या. तेणो
ल्या. तक्षड ज्यां हां ननछे? तेजोव्यो परिस्त्रितनें दृशा करवानें नवींछुं.
ऋषिजो ल्या हुं रात्रनें लवतो करीश. ते समे तक्षडे वडना आडनें
दृशा डस्यो. जेरसे तरत आड वली गयुं. डश्यपे भंत्रना नण वडेई
रीनें आड नेयुं हुतुं तेयुं डस्युं. तक्षडे लयलीत थणेनें डश्यपेनें डव्य-
आपीनें पाछो ईरव्यो. तक्षडे रात्रने डंप आस्यो जेरसे तरत रा
रीर वलीनें लक्ष्मथयुं. सैथे नलाये हाहा डार डस्यो. देवनां हुं हुं
ली वानया लाग्यां. पुष्येनी दृष्टीथावा भांडी. पछी नन्मेनये स
पे सत्र (यत्तु) डस्युं. ते यज्ञमां भोहोरा भोरा सर्प आपीनें पड-
वा लाग्या. पेला तक्षड केमपडतो नथी. भोरे रात्रने आस्योनें
पूछ्युं. त्यारे आस्योने केहेवा लाग्या. तक्षड छेडने सरणो गयो.
तेणें तेनें लयाव्योछे. पछी ऋत्विनेये रात्रना केहेवा जीपरथी सेडुत
क्षड छेड सुध्यां तक्षड. ७ ह्यनने समये णियार. डरतां न तक्षड सुधां
छेड कुंडमां पडया लाग्यो. तेनु अंगिरा ऋषिये निघाण डस्युं. आस्यो
थारये छेड तपेन्न करीनें थार नलायनें ललाव्या. ऋयेदपैस सने. थ

नुर्धेवैशंपायने. सामवेदने. नैमिनिने. अथर्वण. अंगिरा ऋषि-
ने. आगणवंश परंपरा ये वेद नो विस्तार थयो. जेरली डथा जेभांछे.

श्लो३. अथर्वित्सुभंतु अशिश्वमद्यापयस्त्वनाभू
संहितांसोऽपि पश्यायवेददृशीयथोक्तवान् ॥१॥

७ सातमा अद्यायमां शूतरीं न डनें केहेछे. पुराणांना आचार्यो
नां नाम डहुं ते सांलसो. प्रथम व्यास. तेमना दृशिशिष्यो. पेहेला रो
महर्षेण. जीनत्रैटया इली. तेनो सूत कुत एण. जेथार पुराणाया
येथया. म्हापुराणांना दृशा लक्षणो डहुं ते सांलसो. सर्ग. विसर्ग-
स्थान. पोषण. णीती. मन्यंतरो. छिरानुं डथा. निरोप. मुक्ती. अने
आश्रय. जेपुरांणोनां दृशा लक्षणो डह्यां. डेटलां जेडपुरांणोपंथे
लक्षणोछे. प्राणीनी णीत्यती ते सर्ग डहिये. जीनथी जीननी णीत
पती तेपि सर्ग डेहेयाय. लूगोणने स्थान डेहेपुं. विस्थिनुं रक्षण तेज
वतार डेहेवा. मन्यंतर वरणू. रात्रयंशानुं डथन ते छेडानुं डथा डेहे
वाय. लागवतना अचतारनें आश्रय डहिये. जेपुरांणनां दृशा लक्ष
णो. जेप्रडारे करीनें पूर्व ऋषियोथे डहेसां अष्टादश पुरांणो सूतपुरा
णोथे सौनडने डह्यां. तेजोनां नां प्रसांलणो. आस्यो. १ पद्य. १ विष्यु
उशिव. ४ खिंनपे गड. ३ नार. ७ लागवत. ८ अग्नि. ९ स्कंद. १०
लविष्य. ११ आस्योवर्त. १२ आस्योडय. १३ यामन. १४ वराह. १५
अयळ. १६ कूर्म. १७ आस्योड. १८. जे अठार पुराणो सौनड ऋषि
ने डह्यां. जेरली डथा जेअध्यायमांछे.

श्लोकः-सूतल्लयधिरंसाधोवदुनोद्य
 हतांवर तमस्यपारेत्त्रभतांनृणां
 त्यंपारदर्शनःगारिण धृ त छु त्त

८ आठमा अध्यायमां रीत सौनजनें देहेछे. माईडेये छ मन्थं
 तरो पित्यां त्यांहां सुधी तंपयर्था डरीते धेदुधी सेहेवायुंनही तपे
 लंगडरवा लादेवसंत मदन सुगंधयायू अनें अपसरामोडलीयो.
 तेमणे तपोवनमां आपिनें माईडेयेने मोहितडरवा साई नायेगा
 यन. मदन स्त्रीनी भैरवा डरी. अपसरानां सुगणंयायूये जिडायां.
 अटलो जियोग डरयो. पला माईडेयेनुं पित पंयेण थयुंनहीं. देपांग
 नाजो जेदपां नीनें पाणी गठयो. पेछी अनु ग्रहनें अर्थे नरनाराच
 एमंगर थया. तेमनें नेछेनें अषियेनमस्कार डरयो. अनें पून डरी
 नें स्तुती डरी. हे लगवान्? हे आत्मजंयो? सत्य. रत्न. तम. जे मा-
 यानात्रला गुण. जेजो थडी लंगलू जित्पत्ती. पावन. संहार. अजा
 यासे डरीनें थयाड डरेछे. तोपला लहारा लडतनें सुडलतनुं मनो-
 हरनेछेनें ते लडतो लननड डरेछे. जेपारो लगवान् पुरेपरेपेच्या
 रेड. पिरवात्मा. पिरवगुडे. परमैयत नाराचला. रेपी नरोत्तम. हंस
 भूषीचेछेनो धेदुवर. परिमितवांली. लहनें नमस्कारछे. हे प्रलु लहारे
 र्शन आत्मरहस्य अडारीड नेछेनें हानी मोह पायेछे. अटली-
 डया जे अध्यायमां छे.

श्लोकः-सस्तुतो लगवानित्यं माई
 डेयेन धीमता, नारायणो नरस-
 ंजः प्रीत आह लृगूहृहृमुपावता

५ नयमा अध्यायमां लगवान् माईडेयेने देहेछे. वरदान
 माग. ल्यारे माईडेये जे ल्या. नेभाया वडे त्रैलोक्य मोहित थयुंछे ते
 भाया भूनें देमाडो. तथास्तु डहीनें लगवान् अंतरधांन थया. अ
 हिपुंथे लडानहीनें तीरे माईडेये संख्या डरता हता ते सभये प्रपंड
 यायू छुत्थो. जेडा जेडवरसाह आठयो. गर्भना थछे पीनडी ना थ-
 अर थया साठ्या. अथूं लल भय थछे नयुं माईडेये पांली मां डूजवासा
 ज्या. अंधां घोर. लणना संतु भौरा भौरा लयान ड भो पसारी ग-
 णयानें दोडेछे. थमलमां पडीनें ललीये नयेने छेपर आये. तालीनें
 जुम पाडे. साडडाने पडडवा नय ते हाथमांथी संतु रेहे. जेटले डरीनें
 ललीये लछे छेपर आये. छेत्वे यडनुं उड न्हानुं सरांमुं धीहुं. तेनां-
 धानडांनी जे लमां जाणड धीहुं. तेना तेन थडे त्रैलोक्य अडगित थ
 युं जाणडनुं सुंदर स्वरेप धिहुं. ते साभ सुंदर. डाने कुंडण. मुगार वन-
 प्राणा. पोताने हाथेन प्रगनो अंगुठो भुजमां घाखीनें थायेछे. जेपुं
 स्वरेप धीहुं. पेछी स्थासनी साधे माईडेये जाणडना पेटमां गया.
 त्यां हां पला प्रलय समुद्र जेयो. पोतानो आश्रय नेछेनें विस्मीत
 थया. अटली डया जे अध्यायमां छे.

શ્લોકઃ સમેતમનુભુયેદં નારાયણ
ચિનિર્મિતમ્ ચૈતન્યવં યોગમાયા
યાસ્તમેવ શરણં યયોઃ ૧૧૧ ૭૫

૧૦ દશાંશાં અધ્યાયમાં શૂત સૌનકને કહે છે. માકુંડેયને લગ
યંતે માયા દેખાડી તેને ઈને લગવાને સરણ થઈ સ્તુતિ કરી. એ
કાએક મહાદેવ પાર્વતી સમેત માકુંડેયને આશ્રયે આધ્યા પાર્વતી
કહે છે. હે દેવાધી દેવ આશ્રયિનું તપને ઈને મૂને આશ્રયે લાગે છે. એ
ને તપના ઈશનું વરદાન આપો. તેમાં લક્ષ્મીને મહાદેવ પાર્વતી સુધ્યાં
ઋષિ આગળ બેઠાં રહ્યાં. તેને ધ્યાન સ્થ ને ઈને પોતે ઋષિના શ
રીરમાં પેઠા. તે સ્વરૂપને ઈને ઋષિને ત્રી ઘાડી બેચ છે. તે આગળ
પાર્વતી સમેત શિવ દીઠા. સાષ્ટાંગ નમસ્કાર કરીને સ્તુતિ કરી. મહા
દેવ પ્રસન્ન થયા. કહે છે વરદાન આપણ શાંત સાધુની સંગ. લ
ક્ટી માનુ નિર્ધેર સમદષ્ટિ. એવી ધોડ્યતા બનીને લોકપાણ સહિત
નમસ્કાર કરું છું. તીર્થ કર્તા. સાધુ મૂર્તિ કર્તા. આપણનું મહાત્મ્ય યિ
શેષ તે તરત પેવીત્ર કરે છે. એવા આપણને નમસ્કાર હોજો. આ
હાણના નામ સ્મરણે કરીને. દર્શને કરીને અંગ સંગે કરીને પંચમહા
પાતકી પવિત્ર થાય છે. શિવભ કહે છે. તેને કલ્પનું આયુષ્ય થાઓ.
ત્રી કાલિક જ્ઞાન રહો. એયું વરદાન આપીને શિવભ પંચાસ્થા.
એરલી કયા એ અધ્યાયમાં છે.

શ્લોકઃ જયેમ મર્થદેશા મોલવંતં
બહુવિત્તમમ્ સમસ્તતં ત્રરાહુંતે
ત્વયા નુલાગવત તત્ત્વવિત્ ૧૧૨

૧૧ જગીયારમાં અધ્યાયમાં શૂત સૌનકને કહે છે. ગુરુને
નમસ્કાર કરીને વૈષ્ણવની વિભૂતિ કરું છું. એક લગવત્ પૂર્ણ સૂર્ય
ચૈત્રાદિ માસને વિશે. બારે ગણો સાથે સંગાર કરે છે. તેના નામ. ચૈ
ત્રમાં ધ્યાતા સૂર્ય. કૃતસ્થલી અપેસરા. હૈતિરાક્ષસ. વાસુડી નાગ
રથકૃત પક્ષ. પુલસ્ત્ય ઋષિ. તુજરે ગંધર્વ. એરલા સાહિત્ય સાથે સૂ
ર્ય લોક યાત્રા કરે છે. વૈ સાખમાં સૂર્યનું નામ અર્ચ્યા. ભેટમાં મિત્ર. આ
ષાઠમાં યજુણ. શ્રાવણમાં ઉદ્ર. ત્વા પ્રપદમાં વિવસ્વાન. માધમાં પૂષા.
ફાલગુણમાં પુર્નિમ્ય. માગશરમાં અંશુ. પૌષમાં લગ. આશ્વિનમાં
ત્વષ્ટા. કર્તિકમાં સૂર્યનું નામ વિષ્ણુ. સૂર્યનો રથ નાગવડે ખાંચે છે.
અપેસરા ચક્ષુસ્ત્યંધર્વ. આયન કરે છે. અને નાચે પળ છે. ઋષિયો સ્તુ
તી કરે છે. શક્ષસો રથ હડસે લે છે. એજો સૂર્યના રથની સાથે નિ
ત્ય લોક યાત્રા કરે છે. એયું સૂર્ય નારાયણનું સ્વરૂપને ઈને એજો
નમસ્કાર કરે છે. તેમને સદુષ્ટિ પ્રાપ્ત થાય છે. સામવેદ. ઋગ્વેદ
યજુર્વેદ. સ્તોત્રે કરીને વાલખિલ્ય ઋષિ સાઠ હૂનર રથગંધર્વ
ત્વારહીને નારાયણનું સ્તવન કરે છે. એ બારે માસના સૂર્ય
નાં નામો. તથા સ્વરૂપો સંભળાવ્યાં. એરલી કયા એ અધ્યા
યમાં છે.

श्लोकः नमो धर्माय महते नमः कृ

ष्णाय वेधसे आत्मणे ल्यो नम

स्तुत्य धर्मान्वदये सनातनानु

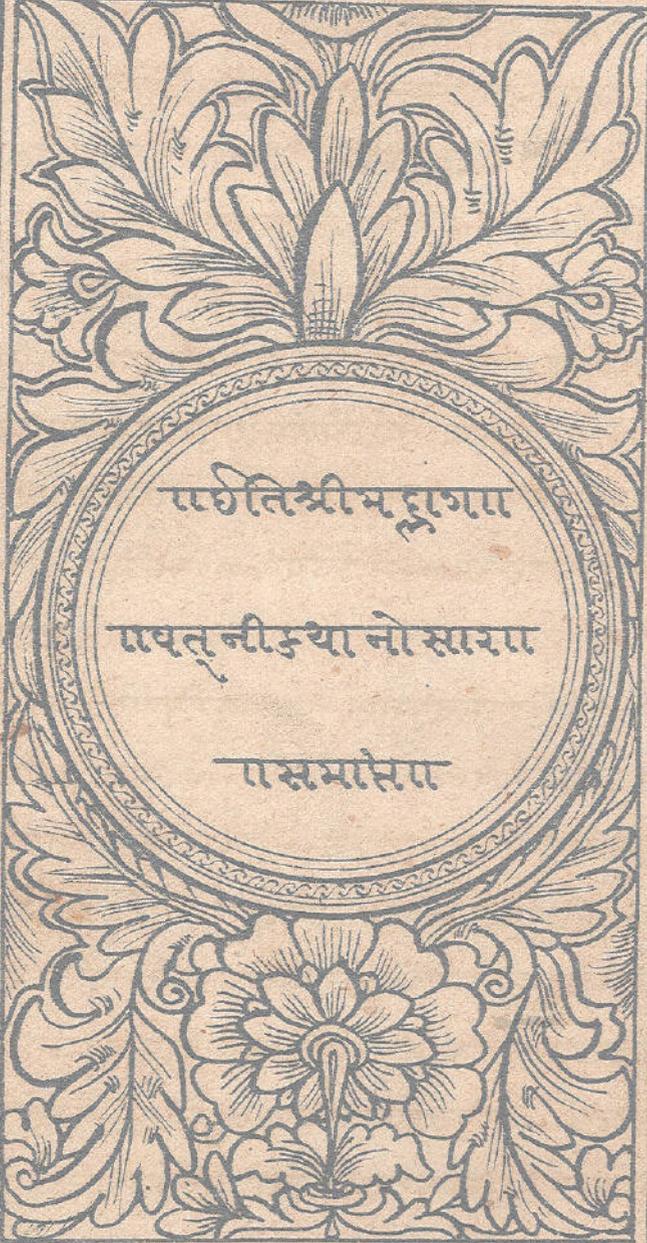
१२ नारभा अध्यायमां सूत सौनकेनें डेहेछे धर्मनें कुषाने
 आत्मणेनें नमं स्कार करीनें सनातन धर्म डहुंछुं तभे धिषुं यरि
 त्रपुंछुं ते म्हें डहुं म्हेपुराणमां हरीनुं पणन तेमन विज्ञान सद्धित ज्ञा
 न लज्जती योग मने पैराग योग ड हुंछे १ प्रथम स्तंभमां परिक्षि
 तनुं आप्यान नाररनुं आप्यान निष्पनुं मेयाण जनसन प्रत सुड
 परिक्षितनो संपाह योगपारणा आत्मानां नाररनां अयतार यरि त्रो
 यतुः श्लोकी लागवत डहुं २ न् स्तंभमां विदुर गिप्यपनो संपाह वि
 दुर म्हेनेयनो संपाह पुराण म्हे प्रोडुति ड सर्गे डाणनी गती तथारे
 हूर भृष्टीनो गिहूर ड स्यो ३ न् स्तंभमां दक्ष यज्ञ लंग प्रायिनघ
 द्विये रित्र प्रुयये रित्र ४ था स्तंभमां प्रीय प्रत रान्ननो यंश नूषल
 अयतार ५ मां स्तंभमां लूगोण प्रूगोण यर्णनुं जनभेण णिपाण्या
 न प्रयेता जोथी दक्ष नन्म तेनी डंन्या जोनो यं स प्रत्रा सुरनुं नन्म
 र्थे नर नैत्य परशूनी गित्पत्ति ५ षा स्तंभमां हिरण्याक्षियनुं नन्म कर्म
 प्रसहादनुं छलन नृसिंह अयतार ७ मा स्तंभमां मन्वतर ड था गने
 ड्रुमोक्ष क्षीरसागरनुं मंधम रत्न प्राप्ती ८ मा स्तंभमां सौन सूर्ययं
 सौमी गित्पत्ति रान्न जोनां यरि त्रो परशुराभेनिः क्षत्रीय भृष्टी करी
 याहय परी डथन ९ मा स्तंभमां डं सनी जंही साणा भां व सुधेप देप डी
 थी डुषण गो डुणने त्रिशो चसो घने घेर नन्म पूतनां भाण षोषण डाती
 यमर्तन १० मा स्तंभमां आत्मणा आप यं डं याहय डुणनो नारा

११ मा स्तंभमां परिक्षित रान्ननुं सर्पे हरी करीनें निधन (मोल) म्हे
 रली डथा म्हे जंघ्या यमांछे

श्लोकः चं च्छ्रापयुं प्रुडे म्हेतः स्तुन्यंति द्विभ्यै स्तयै वै दे सांगप
 ह्रुमोपनिषे हेर्गायंति यं सामगाः ध्यानाय स्थितत ड्रुतेन मं सस्थिं
 तियं योगिनो यस्यां तंन विदुः सुराः सुरगणारे वायत स्मै नमः ११

१३ तेरभा अध्यायमां सूत सौनकेनें डेहेछे लगयानुं गंधी गिह्या थांसे
 जगयाण थाले तेथी डुर्म अयतार वीधोः मंहरायण पर्यत पी डी पर लठनें डे
 वीह्यो मंथेन डरवा लाग्या त्वाये येण मरी पुराण संज्या आत्मपुराण
 १०००० पंचपुराण ५००० विष्णुपुराण २३००० शिवपुराण २४००० ला
 गवत १८००० नारर २५००० मार्कंडेय ५००० अग्नि १५४०० लविष्य
 १४५०० आत्मवैपते १८००० विंगपुराण ११००० यरा हपुराण २४०००
 स्तंभपुराण ८११०० यामनपुराण १०००० डुर्मपुराण १७००० मत्सपुरा
 ण १४००० गरुडपुराण १४००० आसांड १२००० रामायण काव्य लारत
 छेति हास म्हे म डरीनें पुराण संज्या ४००००० छे आलागवत् पुर्वे नारा
 यणे आत्माने डहुं म्हेमां आरंले मध्ये म्हे हरी वीला यर्ण वीछे वेहनुं
 सास्त्रनुं सारवरण वुंछे म्हे श्री लागवत लाह पेरी पीली भाये सोनाना सी
 ड्हे करीने युडत आत्मणे आपे मेरसे गीत्त म गति थायछे नेमनरीयो मां गं
 गा छेत्र मां डरी तेम पुराणो मां लागवत् म्हे छे मेरली डथा म्हे जं
 घ्याय मांछे ला मोरारण लुर वंन हरी नाने गोपाल थां धने

गच्छति श्री भद्रा गवत् द्वाष्टा संघः समापतः ॥

पठतिश्रीमद्भाग

पठत्नीकथा नोसारण

पद्मभाषण

NOT TO BE ISSUED

NOT TO BE ISSUED

G. 2166A

JUN

NOT TO BE ISSUED

7BL
1228
B454

G. 21664